

BUNUGYARAH A

D a g m a d a

DUGSIGA DHEXE

2 0 2 1 - 2 2

Blendon · Genoa · Heritage · Walnut Springs

Westerville City School District
WHERE YOU BELONG

WARQADDA HORUDHACA	7
SHAQAALAHADAGMADA	8
SIYAASADAHADAGMADA, HABABKA IYO BROGRAAMYADA	9
XEERKA AADAABTA ARDAYGA	9
 SIYAASADDA GUDDIGA 5610 - BIXINTA, JOOJINTA, SAARIDDA, IYO REEBIDDA JOOGTADA ARDAYDA.....	9
 SIYAASADDA GUDDIGA 5611 - XUQUUQDA HABKA NIDAAMKA.....	14
Sharchiyada Aadaabta Ardaya	17
1. Goynta dugsiga.....	17
2. Jebinta Imaashada, marka laga reebo Goynta.....	17
3. Dagaalka/Weerarka	18
4. Jejebinta/Khasaarada ama Burbuinta Hantida Dugsiga iyo/ama Hantida Shakhsiga	18
5. Xattooyada/Dhaca/U Diididda Hantida Qofka Leeyaha ama Hantida Dugsiga	18
6. Isticmaalka, Haysashada, libinta ama Qeybinta Hubka	18
7. Isticmaalka, Haysashada ama Qeybinta Hub Halis ah balse aan ahayn Qori ama waxyaabaha Qarxa, Dab, ama Sunta Gaaska	19
8. Isticmaalka, Haysashada, libinta ama Qeybinta Qalabka Burburinta, kana mid ah waxyaabaha Qarxa, Dabka ama Sunta Gaaska	20
9. Isticmaalka, Haysashada, libinta ama Qeybinta Badeecada Tubaakada	20
10. Isticmaalka, Haysashada, libinta ama Qeybinta Cabbitaanka Qamrada Lagu Saqraamo (Intoxicating Alcoholic Beverages)	22
11. Isticmaalka, Haysashada, libinta ama Qeybinta Mukhaadaraadka Marka Laga Reebo Tubaakada ama Qamrada	22
12. Muujinta Jeceelka	22
13. Cadaabidda	22
14. Digniinta Beenta, Cabsi Gelinta Bombka, Carqaladeynta Dugsiga, Dabka/Dabka aan la Fasixin iyo/ama Haysashada Shideyaasha	23
15. Labbiska Aan Habbooneyn	23
16. Qalabka Isgaarsiinta aan Fiilada Lahayn (WCD, Wireless Communications Devices) /Maaweeelada iyo Isticmaalka Farsamada	24
17. Daacad darro/Been abuur iyo/ama Iska Dhigid Qof Kale	25
18. Dabeeccadda u Hoggaansami La'aanta/Carqaladdeynta iyo/ama Isticmaalka Af Xumada ..	25
19. Gardareysiga/Kadeedka/Cabsi Gelinta/Dhibid	25
20. Waxyaabaha u ek Hubka	45
21. Dhaqanka Jinsiga aan la Rabin/Kadeedka Jinsiga/Dagaalka Shukaansiga	45
22. Dhaawaca Culus ee loo Geysto Jirka	45
23. Meelaha Ka Baxsan Xaafadaha	45
24. Qamaar	45
25. Badeecada	46
26. Jebinta Sharchiyada Dugsiga	46

27. Jebinta Sharciyada Baska.....	46
28. Isticmaalka, Haysashada, libinta ama Qeybinta Dabka.....	46
29. Weerarka	46
30. Daacadnimada Aqoonta/Dhaqan Xumada.....	46
 Raadinta/La Wareegidda	47
Ciqaabta la Xariirta Jebinta Sharciyada Dugsiga	47
Dishibiliinka Ardayda Itaalka Darran.....	47
 Ciqaabta Guddiga Sifeyo.....	48
1. Tubaakada;	48
2. Mukhadaraadka marka laga reebo Tubaakada.....	48
 Ciqaabta Dugsiga	49
1. Adeegga Bulshada	49
2. Xabsiga Ardayda.....	49
3. Dishibiliinka Dugsiga Kaddib	49
4. Ka Saaridda Degdegga	49
5. Luminta Axsaanka Hawsha Ka Baxsan Manhajka.....	49
6. Fursadda Faragelinta Waalidka	50
7. Xarunta Waxbarashada Kale	50
8. Joojinta	50
9. Saaridda	50
 Jebinta Sharciyadda Dugsiga/Talooyinka la xariira Saaridda	51
Ka Saaridda Muddo Hal Sanno Kalendar.....	51
Hubka	51
Middiyada	51
Falalka waxyeelada culus gaarsiiya dadka iyo hantida.....	52
Cabsi Gelinta Bambka.....	52
Ka Reebid Joogto ah	52
Daruufaha Khaaska ee loogu talogalay Ardayda Itaalka Darran.....	53
 Agagaarka Ammaanka Dugsiga	53
1. Hubka Halista	53
2. Walaaltinimada/Walaalahaa Gabdhaha/Hawsha Burcadda	53
 Gaadiidka Dugsiga	54
Dhaqanka Ardayga inta uu saaran yahay Basaska Dugsiga.....	54
Mas'uuliyadda Saaran Ardayda	54
Mas'uuliyadda Waalidiinta/Ilaaliyeyaasha.....	55

Sharciyada Ammaanka Baska Dugsiga	55
Ka joojinta/Ka saaridda Basarka Dugsiga	56
Baddalaadda Gaadiidka ama Meesha loo Socdo	56
CAAFIMAADKA ARDAYDENA	56
Dawooyinka - Dawooyinka la Siiyo Ardayda	56
Soo Koobidda Foomamka La Xariira Daweynta	58
Xanuunka iyo Hababka Degdegga	59
Tallaalka.....	59
Baaritaanka Tiibishada (TB).....	59
Arrimaha Caafimaadka Ardayga	59
Xaaladaha Leysku Daarto	60
Injirta Madaxa	60
Tababarka Guriga.....	61
Ceymiska Shilka Ardayga iyo Ceymiska Sheegashada	61
Maamulka Cayayaanka Mideysan (IPM, Integrated Pest Management) iyo Ogeysiisyada.....	62
IMAASHADA	62
Sifeynta Tagidda	62
Maqnaashada la Fasaxay:.....	62
Maqnaashada Aan La Fasixin.....	62
Goynta fasalka:	62
Maqnaashada la Fasaxay.....	63
Xisaabinta Imaashada Ardayga (Caruurta La Waayay iyo Caruurta Maqan)	64
Ka soo Daahidda Dugsiga iyo Rawaxaadda Hore	64
Shaqada Gadaal Laga Sameeyo.....	65
GURIGA	65
Dugsiga uu Tago	65
Ka Bixidda Dagmada	66
Guriga iyo Ilaalinta Sharciga.....	66
HAWLAHA GUUD	67
Geynta iyo Fariimaha.....	67
Ogeysiiska fiidiyowga lagu duubo fasalka	67

Kor ka Eegidda fiidiyowga iyo Kormeerka Elattaroonigga.....	67
Hababka Degdegga	67
Helitaanka Adeegga Raashinka iyo Qaxwada	68
Diiwaanada Waxqabadka Ardayga, Kaararka Darajada	69
Lumay lana Helay	69
Waxyaabaha Qofka Leeyahay.....	69
Xoolaha Guri Joogga iyo Xoolaha Dugsiga.....	69
Soo Gelinta Calaamadaha/Qeybinta Warqadaha (Leaflets)	70
Diiwaanada Ardayga.....	70
Ogeysiiska Sannadka ee ku Saabsan Diiwaanada Ardayga	70
Ogeysiiska Xuquuqda Hoos Timaada Badbaadinta Baddalaadda Xuquuqda Cunugga (PPRA, Protection of Pupil Rights Amendment).....	73
Takoor La'aanta	75
Qorshooyinka 504.....	76
Sharciga Horumarinta Waxbarashada Dadka Itaalka Darran (Individuals with Disabilities Education Improvement Act) ee 2004	76
Ardayda Gurilaaweyaasha:.....	76
Buugaagta/Buugaagta Maktabka/Qalabka.....	78
Dhismaha Dugsiga/Dadka Soo Booqda Fasalka - La Socodka/Kormeerka Dugsiga - Hababka.....	79
Brograamyada Iskaa Wax u Qabso.....	79
Ka Qeybgalka Waalidka	80
ADEEGYADA KHAASKA	89
Ardayda Barata Ingiriisiga (EL, English Learners).....	89
Adeegga Hibada Waxbarashada.....	90
Adeegga Caafimaadka Dugsiga-Baaritaanada	90
La-tallinta iyo Taakuleynta Caafimaadka Madaxa.....	90
Kaalmada Faragelinta.....	91
Waxbarashada Ardayda Itaalka Darran	91

SHABAKADA KA-BIXIDDA ARDAYGA/HELITAANKA INTERNETKA.....	91
FOOMKA KA BIXIDDA SHABAKADA/INTERNETKA ARDAYGA	92
SIYAASADAH A DUGSIGA DHEXE IYO HABABKA IYO BROGRAAMYADA	93
Qiimeynta Aqoonta.....	93
Siistemka Darajo Bixinta Dugsiga Dhexe	93
Siistemka Nambarka Darajo Bixinta Caadiga (Standardized Numerical Grading System).....	93
Baaxadda Tayada, Fursadaha Darajada Warqadda, iyo Dhibcaha Tayada	94
Deynta Dugsiga Sare/Koorsooyinka.....	94
Shirarka.....	94
Syaasadda Horumarinta, Meeleynta, iyo Celinta 5408	94
IMAASHADA	95
A. Maqnaashada - Waxa la sameeyo	95
B. Sii Deynta Si Loo Siiyo Ballamada.....	95
C. Ka Noqoshada Dugsiga	96
ISGAARSIINTA	96
Ogeysiis yada	96
Baskiilada Dugsiga	96
HAWLAHA ARDAYGA	97
Safarada Dibadda, Isu Imaashada, Hawlaha Dugsiga.....	97
Syaasadda Munaasabadaha Bulshada	97
Ardayga:.....	97
MAS'UULIYADDA SAARAN ARDAYGA	97
Maqnaashada Saamaysa Ka Qeybgalka Hawlaha Ka Baxsan Manhajka.....	97
Boorsooyinka Buugaagta/Boorsooyinka Dhabarka Lagu Qaato	97
Leexin:	98
Ruqsadda Lagu Marro Hallka (Hall Passes)	98
Waxyaabaha Qofka Leeyahay.....	98
Xeerka Labbiska Dugsiga Dhexe	98

ADEEGYADA ARDAYGA	98
Lokarada	98
OGEYSIISKA BAARISTA LOKARKA - [XEERKA LA BADDALAY OHIO QEYBTA, 3313.20B].	99
Lokarada Aqoonta Jimicsiga.....	99
Khidmadaha Ardayga	99
Qolalka Waxbarashada	99
Isgaarsiinta aan Fiilada Lahayn (Wireless Communications) iyo Qalabka Maaweeelada - Tilmaamaha Dugsiga Hoose (Entertainment Devices) - Tilmaamaha Dugsiga Dhexe.....	99
XEERKA ASLUUBTA ARDAYDA KA QEYBGASHA HAWLAHA KA BAXSAN MANHAJKA	101
Falsafada	101
Ogolaashada Munaasabadaha Dugsiga	101
A. Xaq u Yeelashada Ka Baxsan Manhajka	102
B. Khidmadaha/Sharchiyada	103
Warqadaha Abaal Marrinta.....	103
Kadeedka.....	103
Luminta Axsaanka Hawsha Ka Baxsan Manhajka.....	103
Qaaraanka-Maaliyadda	104
Mukhadaraadka, Qamrada, iyo Iisticmaalka Tubaakada	105
Qeybta I - Sifeynta	105
Qeybta II - Hababka Dishibiliinka	106
Qeybta III - Sharchiyada iyo Ciqaabta la Socoto	107
Qeybta IV - Ciqaabta	108
Xeerka Asluubta ee ka Baxsan Manhajka Sharchiyada iyo Jadwalka Ciqaabta	112

WARQADDA HORUDHACA

Gacaliyeyaal Qoysaska Westerville,

Waxaan rabnaa in aan ardaydena dugsiga dhexe iyo qoysaska ku soo dhaweyno sannad dugsiyedka 2021-22. Waan ku faraxsanahay in aad qeyb ka tahay qoyska dugsiyada Westerville. Waxaan ku kalsoonahay in tani ahaan doonto sannad lagu guuleysto oo xiiso kuu leh adiga iyo cunuggaada/caruurtaada.

Buuggaan waxaa laguu siiyay sida ilo kuu roon adiga, wuxuu ka jawaabi doonaa su'aalo badan oo caadi ah oo ku saabsan qeybtena iyo dagmadena. Buugyaraahaan ardayga wuxuu u qeybsan yahay saddax qeyb oo laga helo macluumaad munaasab u ah dugsiga dhexe, siyaasadda dagmada, hababka iyo brograamyada, iyo tilmaanta ka-qeybgalka hawlahaa ka baxsan manhajka. Macluumaadka guud waxaa loogu talogalay in lagu gudbiyo waxa laga filaayo caafimaadka, ammaanka iyo fiyoobida dhamaan. Waxaan kaa codsaneynaa in aad waqtii qaadatid si aad ula fiirisid cunugaada si isaga/iyada u fahamto sharciyadena iyo hababkena. Fadlan, waxaad buugga dhigtaa meel sugaran, meel laga heli karo si loo tixraaco si fudud sannadka oo idil ama calaameyso meesha aad ku keydisid kombuyutarkaada. Buuggaan waa hal siyaabo ay ku xariiraan guriga iyo dugsiga. Waxaa jira siyaasado badan, sharchiyo, brograamyo iyo adeegyo looga hadlo bogaggaan. Waxaan iskudaynay in aan horay uga jawaabno inta badan su'aalaha aad qabtid, waxaan uga hadalnay si tafatiran.

Waxaa jira qodobo badan oo Westerville ka dhiga meel lagu guuleysto, hase ahatee taageerada laga helo qoysaska waa mid ka mid ah meelaha aan ka helno xoogga ugu muhiimsan. Waxaan kugu dhiiri gelineynaa in aad si firfircoон uga qeybgashid waxbarashada cunugaada, ha ahaato in aad iskaa wax u qabso uga shaqeysid dugsiga, guriga, tagidda shirarka PTO/PTA, la kullanka macalimiinta, kormeerka shaqada guriga, iwm. Waxaa aad isugu xeran guusha ardayga ka gaaro dugsiga iyo taageerada waalidka siiyo ardayga.

English

Parents/Guardians: For language assistance, please contact the building secretary or building administrator at your child's school and let them know the language you speak.

Spanish

Padres / Guardianes: Si necesita esta ayuda, comuníquese con la secretaria del edificio o con el administrador del edificio en la escuela de su hijo y hágales saber el idioma que usted habla.

Soomaali

Waaliidiinta/Ilaaliyeyaasha: Si aad u heshid kaalmada luqadda, fadlan la xariir xoghaynta dhismaha ama maamulaha dhismaha dugsiga cunugaada tago una sheeg luqadda aad ku hadashid.

Waxaan rajeyneynaa in aan kula shaqeyno. Fadlan la xariir xafiiskena haddii aad qabtid su'aalo, arrimo, ama taloojin.

Mahadsanid,

Agaasimeyaasha Dugsiga Dhexe Westerville

SHAQAALAHADAGMADA

WESTERVILLE CITY SCHOOLS
Board of Education
936 Eastwind Drive
614-797-5700

Guddiga Waxbarashada

Madaxa.....	Wadaadka Vaughn Bell
Ku Xigeenka Madaxa.....	Dr. Nancy Nestor-Baker
Xubin	Mrs. Jennifer Aultman
Xubin	Mrs. Tracy A. Davidson
Xubin	Wadaadka Rick A. Vilardo

Maamulka

Maamulaha	Dr. John R. Kellogg
Ku Xigeenka Maamulaha	Mark Hershiser
Kaaliyaha Maamulka.....	Scott Dorne
Kaaliyaha Maamulaha.....	Dr. Paul Hopkins

Xafiiska Khasnajiga

Khasnajiga	Nicole Marshall
------------------	-----------------

DUGSIYADA MAGAALADA WESTERVILLE SIYAASADHA DAGMADA, HABABKA IYO BROGRAAMYADA Ogolaashada Guddiga

XEERKA AADAABTA ARDAYGA

Qeytaan buugga waxaa ku jiro Xeerka Dabeeccadda Ardayga ee Dagmada (District Code of Student Conduct) iyo siyaasado kale iyo habab ay Dagmada ku shaqeyso. Waalidiinta/Ilaaliyeyasha iyo ardayda labadaba waxay u baahan yahiin in ay la socdaan siyaasadahaan ka jira dagmada bacdamaa waalidiinta/ilaaliyeyasha iyo ardayda, iyadoo aan la fiirinin xaaladda waxbarashada, waxaa laga filaa in ay raacaan.

Siyaadaha iyo hababka kaddib, qeytaan waxaa ku jira sharaxaad ku saabsan adeegyada ardayga iyo brograamyada kala duwan ee la heli karo. Haddii ay jiraan su'aalo ku saabsan waxa ku jira buuggaan, fadlan la xariir agaasimaha dhismaha ama qofka isaga/iyada mattala.

Koodkaan waxaa ka mid ah (1) aadaab darrada uu geysto ardayga ee ka dhacda dibadda hantida dugsiga dagmada balse la xariirta hawlaho ama dhacdooyinka ka dhacay hantida dugsiga dagmada; iyo (2) aadaab darrada uu geysto ardayga ee, iyadoo aan la fiirinin meesha ay ka dhacday, loo jeediyu sarkaalka dagmada ama shaqaalaho ama hantida sarkaalka ama shaqaalaho. Sidaas awgeed, xeerkaan asluubta wuxuu socon doonaa inta (1) ardayda ay hoos yimaadaan awoodda shaqaalaho dugsiga iyo/ama (2) inta ay socdaan dhamaan hawlaho iyo munaasabahada la xariira dugsiga, xattaa marka hawlaho noocaas ka dhacaan meel ka baxsan xerada dugsiga.

Xeerkaan Dhaqanka (Code of Conduct) waxaa lagu dabaqaa basaska dugsiga, munaasabahada ka baxsan manhajka iyo brograamyada waxbarashada kale.

Guddiga wuxuu ogolaaday Xeerka Dhaqanka Ardayga (Code of Student Conduct) ee hoos lagu soo bandhigay. Ujeedada weyn ee koodka waa dajinta heerka dabeeccadda la ogolaan karo. Jebinta sharciyada Xeerka Asluubta Ardayga (Code of Student Conduct) waxay dhallin kartaa in laga qaado talaabo dishibiliin kana mid ah, balse kuma eka, ka joojinta iyo/ama ka saaridda dugsiga iyo/ama tixraaca madaxda sharciga ku habboon. (Koodka La Baddalay Koodka Ohio 3313.20, 3313.66, 3313.661).

SIYAASADDA GUDDIGA 5610 - BIXINTA, JOOJINTA, SAARIDDA, IYO REEBIDDA JOOGTADA ARDAYDA

Guddiga Waxbarashada (Board of Education) waxay aqoonsan tahay in ka reebidda brograamka waxbarashada dugsiyada, ha ahaato ka-saarid degdeg ah, ka-joojinta dibadda dugsiga, ka-saarid, ama ka-reebid joogto ah, waa ciqaabta ugu darran ee la saaro ardayga ku sugan Dagmadaan, taasina ma aha wax la saari karo haddii aan la raacin nidaamka dagsan (due process). Hase ahatee, Guddiga uma dulqaadan doono dagaalka, carqaladeynta ama dabeeccadda aan habbooneyn ay ku kacaan ardaydeeda.

Ma jiro arday loo ogol yahay in laga saaro, laga joojiyo loona diro dibadda dugsiga, laga saaro iyo/ama si joogto ah looga saaro, haddii dabeeccaddiisa/dabeeccaddeeda tahay aadaab darro sida ku sifeysan Xeerka Aadaabta Ardayga (Student Code of Conduct)/Xeerka Dishibiliinka Ardayga (Student Dishibiliinka Ardayga) sida Guddiga ogolaaday. Xeerka wuxuu kaloo tilmaami doonaa hababka loo baahan yahay in ay raacaan saraakiisha dugsiga marka ay ku hawlan yahiin fullinta

dishibiliinka noocas. Badbaadada nidaamka iyo sifeynta ku qoran siyaasadaan iyo buugga ardayga/waalidka, waxaa kaloo dheeraad ah habab iyo tixgelin lagu dabaqi doono ardayda lagu tilmaamay in ay yahiin kuwo itaal darran sida hoos timaado IDEA, ADA, iyo/ama Qeybta 504 ee Sharciga Dayactirka (Rehabilitarion Act) ee 1973. (Fiiri Siyaasadda 5605 "Ka Joojinta/Ka Saaridda Ardayda Itaalka Darran.")

Waxaa dhici karto in ardayda la saaro dishibiliin marka ay jebiyaan Xeerka Asluubta/Xeerka Dishibiliinka Ardayga xattaa haddii dhagankaas ka dhaco hanti uusan Guddiga lahayn ama kantaroolin hase ahatee dabeeecadda noocas ku xeran tahay hawlaho ama dhacdooyinka ka dhacay hantida uu leeyahay ama uu kantaroolo Guddiga, ama dhaqan, xattaa iyadoo aan la fiirinin meesha ay ka dhacday, ku aaddan sarkaal ama shaqaale ka tirsan Dagmada, ama hantida sarkaal ama shaqaale noocas.

Xatta siyaasadaan iyo Xeerka Asluubta/Xeerka Dishibiliinka Ardayga, waxaa lagu dabaqi doonaa inta soo socota:

A. "Ka Saarid Degdeg" waa marka dugsiga laga reebo ardayga halis joogto ah ku haayo hantida Dagmada ama dadka ku sugan Dagmada ama dabeeecadiisa cabsi gelin joogto ah ku tahay carqaladyenta hawsha waxbarashada ay Dagmada bixiso. (Fiiri Siyaasadda 5610.03 "Ka Saaridda Degdegga")

B. "Ka-Joojnta" ("Suspension") waa muddada ku meel gaarka ah uu maamulaha, agaasimaha, kaaliyaha agaasimaha, ama maamule kale oo ka socda brograamka waxbarashada Dagmada muddo aan ka badneyn tobani (10) maalin dugsiyeeda. Ka-joojinta ma gaari doonto in ka badan sannad dugsiyeedka iminka socdo, haddii in ka yar tobani (10) maalin ka harsan tahay sannad dugsiyeedka marka la siiyo ka-joojinta. Maamulaha wuxuu badal ahaan ka codsan karaa ardayga in uu ka qeybgalo brograamka adeegga bulshada ama ciqaab kale muddo saacado la'eg qeybta ka hartay muddada ka-joojinta. Ardayga waxaa laga rabaa in uu bilaabo brograamka adeegga bulshada noocas ama ciqaabta kale inta lagu dhex jiro todobaadka kowaada ee nasashada kuleylaha. Haddii ardayga ku guul dareysto in uu dhamaysto adeegga bulshada laga rabo ama ciqaabta kale ee la siiyay, Maamulaha wuxuu gaari karaa talaabada la qaado ee ku xigta. Hase ahatee, talaabada noocas kuma jirto in ardayga laga dalbado in uu qaato waqtiga ka haray ka-joojinta marka la gaaro horaanta sannadka xiga. Hababka ka-saaridda waxay ku qoran yahiin Xeerka Asluubta Ardayga (Student Code of Conduct)/Xeerka Dishibiliinka Ardayga (Student Discipline Code) iyo Siyaasadda Guddiga (Board Policy) 5611 "Xuquuqda Nidaamka" (Due Process Rights").

Ardayga laga joojiyo waxaa loo ogolaan doonaa in uu dhamaystiro hawlaho fasalka uu gaffay taasoo ugu wakan ka-joojinta.

C. "Ka-Saaridda" waxaa loola jeedaa marka ardayga laga reebo dugsiyada Dagmadaan muddo aan ka badneyn sideetan (80) maalin dugsiyeed ama tirada maalmaha dugsiga ka haray muddo hal samester ama teerm oo lala kulmo dhacdada ka dambeysa ka-saaridda ama muddo hal (1) sanno sida ku qoran siyaasadaan iyo Xeerka Asluubta Ardayga/Xeerka Dishibiliinka Ardayga (Student Code of Conduct/Student Discipline Code). Maamulaha wuxuu awood u leeyahay in uu ardayga ka saaro. Hababka ka-saaridda waxay ku qoran yahiin Xeerka Asluubta Ardayga (Student Code of Conduct)/Xeerka Dishibiliinka Ardayga (Student Discipline Code) iyo Siyaasadda Guddiga (Board Policy) 5611 "Xuquuqda Nidaamka" (Due Process Rights").

Haddii waqtiga ka-saaridda, ay maalmo yar ka haraan sannad dugsiyeedka marka loo firiyo tiracda maalmaha ka-saaridda, Maamulaha wuxuu qeyb ama dhamaan muddada hartay ku xisaabi karaa sannad dugsiyeedka xiga.

1. Qoriga ama Middida

Marka ardayga aan si joogto ah looga reebin dugsiga, Maamulaha wuxuu ardayga ka saari karaa

dugsiga muddo hal (1) sanno marka uu hub xabbad ka dhacdo ama middi awood u leh in ay dhaawac culus gaarsiiso jirka, uu keeno dhismaha dugsiga ama hanti kasta oo kale (sida baabuurka dugsiga) uu leeyahay, kantaroolo ama ku shaqeeyo Guddiga, meel uu ka socdo tartan ka dhexeeyo dugsiyada, munaasabo dheeraad ku ah manhajka, ama brograam kale uu dugsiga wado ama hawl aan ku sugneen dugsi ama hanti uu leeyahay ama kantarool Guddiga, marka laga reebo in Maamulaha uu yareyn karo muddadaan hadba sida kiiska yahay sida waafaqsan siyaasadaan. Sidoo kale, Maamulaha wuxuu ardayga dugsiga ka saari doonaa muddo hal (1) sanno marka lagu helo in uu haysto hub xabbad ka dhacdo ama middi oo awood u leh in ay dhaawc culus gaarsiiso jirka, kana dhacdo dugsiga ama hanti kale (sida baabuurka dugsiga), taasoo uu leeyahay, kantaroolo, ama ku shaqeeyo Guddiga, tartanka ka dhexeeyo dugsiyada, munaasabo dheeraad ku ah manhajka, ama brograam kale uu dugsiga wado ama hawl aan ku sugneen gudaha dugsiga ama hantida uu leeyahay ama kantarool Guddiga, marka laga reebo Maamulaha oo yareyn kara muddadaan hadba sida kiiska yahay sida waafaqsan siyaasadaan. Ka-saaridda waxay gaari kartaa, hadba sida loo baahdo, sannad dugsiyedka ku xiga sannad dugsiyedka lala kulmay dhacdada dhallisay ka-saaridda. Maamulaha wuxuu arday kasta oo laga saaro dugsiga bacdamaa uu qori ama hub u soo qaato dugsiga (sida ku sifeysan 18 U.S.C. 921(a)(3)) ku wareejin donaa caddaaladda dambiyada ama siistemka gafafka dhallinta ee u adeega Dagmada.

Hubka xabadda ka dhacdo waxaa lagu sifeyaa hub kasta, kana mid ah qoriga bilaabaha, kaasoo loo handasay ama dhakhso loo baddali karo in uu tuuro xabbad marka la qarxiyo, frameka ama qabtaha hubka noocas, hub kasta oo xabad ka dhacdo, qarxo ama aamusiyaha, ama qalab kasta oo wax burburiyo. Qalabka burburinta, waxaa ka mid ah, balse kuma eka waxyaabaha qarxa, waxyaabaha dabka kiciya, ama gaaska sunta, bamka, saaruqa wax tuura ee ka culeys badan afar (4) ounce, saaruqa waxyaabaha qarxa ama wax guba oo ka culeys badan rubac ounce; miino, ama qalab kale oo la mid ah.

Middi dhaawac culus gaarsiin karta jirka waxaa lagu sifeyaa hub kasta ama qalab wax gooya oo ka kooban middida lagu dhajiyay daabka la qabsado; middida wax lagu gooyo; ama qalab kale oo la mid ah (sida hub fiiqan, birta loo adeegsado xiladaha dagaalka "martial arts" sida ninjaha tuura xiddigaha) ee loo adeegsado, ama diyaar u ah in loo adeegsado, keeni kara dhimasho ama dhaawac culus soo gaarsiin kara jirka.

Maamulaha, hadba sida uu u go'aamiyo ama u garto, wuxuu baddali karaa ama yareyn karaa ka-saaridda noocas oo qoran muddo ka yar hal (1) sanno, hadba sida kiiska yahay, kaddib marka uu tixgeliyo waxa soo socda:

- a. Sharciyada Gobolka ama Federaalka iyo xeerarka lagu dabaqi karo lana xariira ardayda qabta itaal darrida (tusaale ahaan, marka dhacdada quseyo arday itaalka darran iyo dabeeecad xumada ay soo gaaraan koox ka kooban dad xogogaal u ah in cunugga muujiyo itaal darrida fardayga);
- b. Heerka eedeynta marka la fiiriyo da'da ardayga iyo sida ay munaasab ugu habboon tahay aadaab darrada iyo/ama ciqaabta iyo/ama caddeynta la xariirta halista suurtogalka ah ay ku leeyahiin caafimaadka iyo ammaanka dadka kale, kana mid ah caddeynta ku saabsan rabitaanka ardayga iyo la socoshada la xariirta haysashada hubka xabbada ka dhacdo ama middida; ee sabab u noqon kara dhaawac culus oo soo gaar jirka iyo/ama
- c. Taariikhda aqoonta iyo dishibiliinka ardayga, sida jawaabta ardayga ka bixiyo dishibiliin hore oo loo saaray dhibaatooyin la xariira dabeeecadda.

2. Dhaqanka Dagaalka

Haddii ardayga uu fal ka geysto dugsiga, hantida dugsiga, tartanka ka dhexeeyo dugsiyada, munaasabad dheeraad ku ah manhajka, ama brograam kasta oo la xariira dugsiga ama hawl kaddibna falka:

a. yahay gaf lagu tilmaami karo in uu yahay dambi haddii uu geysto qof qaan gaaray;

ijo

b. waxyeelo culus u geysto jirka qof (dad) sida ku sifeysan R.C. 2901.01(A)(5), ama u geysto hanti sida ku sifeysan R.C. 2901.01(A)(6)

Maamulaha wuxuu saari karaa ardayga muddo gaarta ilaa hal (1) sanno. Maamulaha wuxuu ka-saaridda u fidin karaa sannad dugsiyeedka xiga ama wuxuu yareyn karaa ka-saaridda hadba sida lagama maarmaanka ah kiiska sida ku sifeysan hoos. Looma baahna in ardayga la dacweeyo ama lagu xakumo dambi taasoo keeni karta in laga saaro sida hoos timaado qodobkaan.

Maamulaha, hadba sida uu u go'aamiyo ama u garto, wuxuu yareyn karaa ka-saaridda noocaas muddo ka yar hal (1) sanno, hadba sida kiiska yahay, kaddib marka uu tixgeliyo waxa soo socda:

a. Sharciyada Gobolka ama Federaalka iyo xeerarka lagu dabaqi karo lana xariira ardayda qabta itaal darrida (tusaale ahaan, marka dhacdada quseyso arday itaalka darran iyo dabeeecad xumada ay soo gaaraan koox ka kooban dad xogogaal u ah in cunugga muujiyo itaal darrida fardayga);

ama

b. daruufo kale oo culus, sida, balse ku ekeen, taariikhda waxbarashada iyo taariikhda dishibiliinka ardayga, sida jawaabta ardayga ka bixiyo dishibiliin hore oo la saaray ana xariira dhibatooyinka dabeeecadda. Haddii waqtiga ka-saaridda, ay maalmo yar ka haraan sannad dugsiyeedka marka loo firiyo tirada maalmaha ka-saaridda, Maamulaha wuxuu qeyb ama dhamaan muddada hartay ku xisaabi karaa sannad dugsiyeedka xiga.

3. Cabsi Gelinta Bambka

Haddii ardayga uu cabsi gelinta bambka u geysto dhismaha dugsiga ama xerada ay ka socoto hawsha dugsiga waqtiga cabsi gelinta, Maamulaha wuxuu saari karaa ardayga muddo gaarta ilaa hal (1) sanno. Maamulaha wuxuu ka-saaridda u fidin karaa sannad dugsiyeedka xiga ama wuxuu yareyn karaa ka-saaridda hadba sida lagama maarmaanka ah kiiska sida ku sifeysan hoos. Looma baahna in ardayga la dacweeyo ama lagu xakumo dambi taasoo keeni karta in laga saaro sida hoos timaado qodobkaan.

Maamulaha, hadba sida uu u go'aamiyo ama u garto, wuxuu yareyn karaa ka-saaridda noocaas muddo ka yar hal (1) sanno, hadba sida kiiska yahay, asbaabta soo socoto awgeed.

a. ardayda lagu tilmaamay in ay itaal darran yahiin sida hoos timaado IDEA, ADA, iyo Qeybta 504 Sharciga Dayactirkha (Rehabilitarion Act) 1973, kaddib marka ay ku talliyaan koox dad aqoon u leh baahida waxbarashada ardayga; ama

b. daruufo kale oo culus, sida, balse ku ekeen, taariikhda waxbarashada iyo taariikhda dishibiliinka ardayga, sida jawaabta ardayga ka bixiyo dishibiliin hore oo la saaray ana xariira dhibatooyinka dabeeecadda.

D. "Ka-saaridda joogtada ah" waxaa loola jeedaa ardayga laga mamnuucay abid in uu tago dugsiga dadweynaha ee ku yaal Gobolka Ohio. Fiiri Siyaasadda 5610.01

Haddii ardayga laga saaro in ka badan labaatan (20) maalin dugsiyeed, waqtii kasta ha ahaato oo

gaarsiisan sannad dugsiyeedka xiga, Maamulaha wuxuu ardayga iyo waalidiintiisa/waalidiinteeda siin doonaa magacyada, cinwaanada, nambarada telefoonada wakaaladahah dadweynaha iyo kuwa gaarka loo leeyahay ee ku sugar bulshada kuwaasoo bixiya brograamyo ama adeegyo kaalmo ka geysta toosinta dabeeecadaha ardayga iyo dhaqanka ku biiriyay dhacdada (dhacdooyinka) ka dambeyay ka-saaridda.

Laga bilaabo sannd dugsiyeedka 2019-2020, marka laga reebo sida sharciga ogol yahay, ka-joojinta ama ka-saaridda ka horeyso laguma qaadi karo arday ku jira mid ka mid ah darajooinka Pre-xanaanada ilaa darajada 3aad haddii ardayga uusan geysanin ugu yaraan mid ka mid ah falalka soo socda:

- a. Marka ardayga uu dugsiga la yimaado qori ama middi awood u leh in ay dhaawac culus gaarsiiso jirka, dhismaha ama hanti kale (kana mid ah baabuur uu dugsiga) leeyahay, uu kantaroolo, ama ku shaqeeyo Guddiga, tartan ka dhexeeyo dugsiyada, munaasabo dheeraad ku ah manhajka, ama brograam kasta ama hawl dugsiga leeyahay oo aan ku aalin gudaha dugsiga ama hantida uu leeyahay ama kantaroolo Guddiga, ama leeyahay hub ama middi awood u leh in ay dhaawac culus gaarsiiso jirka inta lagu sugar yahay dugsiga ama hanti kale (kana mid ah baabuurka dugsiga) leeyahay, kantaroolo, ama Guddiga ku shaqeeyo, tartanka ka dhexeeyo dugsiyada, munaasabo dheeraad ku ah manhajka, ama brograam kasta ama hawl uu dugsiga leeyahay kuna aalin gudaha dugsiga ama hanti uu leeyahay ama kantaroolo Guddiga.
- b. Ardayga fal ka geysto dugsiga, xero kale uu dugsiga leeyahay, meel ay ka jirto tartan ka dhexeeyo dugsiyada, munaasabo dheeraad ku ah manhajka, ama brograamka kale ama hawl dugsiyada leeyahay kaddibna falka: 1) ahaan doono gaf lagu tilmaami karo dambi haddii uu geysto qof qaan gaary; kaddibna 2) waxyeelo culus u geysto jirka qof (dad) sida ku sifeysan R.C. 2901.01(A)(5), ama hanti sida ku sifeysan R.C. 2901.01(A) (6).
- c. Ardayga uu cabsi gelinta bamb u geysto dhimaha dugsiga ama xero kasta oo laga fulliyo hawsha dugsiga marka la geysanaayo cabsi gelinta.
- d. Ardayga ku kaco dabeeecad noocaas ah oo markaas lagama maarmaan ka dhigta in ardayga laga joojiyo ama laga saaro dugsiga si loo badbaadiyo caafimaadka iyo ammaanka ardayga, asxaabta ardayga, shaqaalaha iyo macalimiinta fasalka, ama shaqaalaha kale ee ka tirsan dugsiga.

Ka hor inta aan laga joojinin ama laga saarin ardayga darajooinka Pre-K ilaa darajada 3aad, mar kasta ay suurtogal tahay, Agaasimaha wuxuu la tashan doonaa aqoonyaanka caafimaadka madaxa kaddib marka lala galo heshiis. Haddii dhacdooyinka u horseeda ka-joojinta ama ka-saaridda ardayga laga saaro dugsiga tilmaanto in ardayga u baahan yahay adeegyo dheeraad ah xagga caafimaadka madaxa, Agaasimaha ardayga ama aqoonyaanka caafimaadka madaxa Dagmada wuxuu waalidka ardayga ama ilaliyaha ku kaalmeyn doonaa in uu helo bixiyeyaa lama helitaanka adeegyada noocaas, sida tixraacinta aqoonyaan madax banaan oo ka shaqeeya caafimaadka madaxa, hase ahatee kaalmada noocaas waa in aysan culeys ku noqonin Dagmada ama dugsiga ardayga xagga maaliyadda. Haddii arday ku jira darajooinka Pre-K ilaa darajada 3aad laga joojiyo ama laga saaro, ardayga waxaa la siin doonaa isla ogeysiiska iyo dhageysiga, hababka, iyo fursadaha waxbarashada sida ku qoran siyaasadda Guddiga iyo sharciga. Ka-joojinta ama ka-saaridda ardayga ku jira darajooinka Pre-K ilaa darajada 3aad ma soo koobi doonto mas'uuliyadda Guddiga ka saaran bixinta waxbarashada khaaska iyo adeegyada la xariira ee la siiyo ardayga noocaas sida waafaqsan siyaasadda Guddiga iyo sharciga. Intas kaddib, lama soo koobi doono awoodda Guddiga u leedahay in ay dugsiga ka-joojiso arday ku jira darajooinka Pre-K ilaa darajada 3aad, hase ahatee waa in loo adeego ka-joojinta gudaha dugsiga, jawigana waa in uu ahaado mid ku habboon waxbarasho oo lagu karmeero.

Haddii Maamulaha go'aan ku gaaro in dabeeecadda ardayga saaran baabuurka dugsiga jebiso shariyada u dagsan dugsiga, isaga/iyada waxay ardayga ka joojin kartaa axsaanka raacidda baska

muddo ku habboon lana xariirta jebinta iyo wax ka qabashada dabeeecadda. Ka joojin kasta oo noocaas ah waa in ay u hoggaansanto nidaamka iyo Xeerka Asluubta Ardayga/Xeerka Dishibiliinka Ardayga.

Guddiga wuxuu Maamulaha u fasaxay in uu soo jeediyo talooyin la xariira ka-joojinta/ka-saaridda ardayga laga siiyo dugsiga lagana yaabo in ay ka mid yahii talooyinka waxbarashada kale. Maamulaha wuxuu bilaabi doonaa dacwadaha ka-saaridda ee ka soo horjeedo ardayga ku dhaqaaqay ficol mutteystay ka-saarid sida hoos timaado siyaasadda Guddiga haddii ardayga ka noqdo dugsiga ka hor inta aan la gaarin dhageysiga ama go'aanka ka-saaridda. Waa in la mariyo ka-saaridda isla muddada la marrin lahaa haddii ardayga uu ku sii qornaan lahaa.

Guddiga wuxuu ogolaan karaa in dugsiga loo ogolaado arday la soo saaray dugsiyada dagmo kale oo ku taalo Ohio ama dibadda ka ah gobolka haddii muddada ka saaridda ardayga ay dagmada u qabatay aysan dhamaanin. Ardayga laga saaray waxaa marka hore la siin doonaa fursad oo lagu dhageysto. Qodobkaan waxaa kaloo lagu dabaqaa ardayga ay quseeyso awoodda mattalaadda (power of attorney) oo awoowaha/ayeyada cunugga ku tilmaanto in ay yahii qareenka dhabta ah ama warqadda uu ku dhaarto una fasaxda daryeelaha (affidavit) uu fulliyo awoowaha/ayeyada cunugga, oo raadiya in loo ogolaado gelitaanka dugsiyada Dagmadaan sida waafaqsan Siyaasadda 5111.

Guddiga wuxuu si ku meel gaar ah diidi karaa in uu ogolaado arday laga joojiyay dugsiyada dagmo kale oo ka tirsan Ohio haddii muddada ka-joojinta ardayga ay dagmada qabatay aysan weli dhicin. Ardayga laga joojiyay waxaa marka hore la siin doonaa fursad lagu dhageysto, Guddiga hortiisa.

Marka ardayga laga saaro Dagmadaan, Maamulaha wuxuu ogeysiis qoran u diri doonaa kulliyad kasta uu ardayga la eryay ku qoran yahay sida hoos timaado Qorshaha ku Qoridda Ka Dambeysa Dugsiga Sare (Postsecondary Enrollment Options) waqtiga lagu fulliyo ka-saaridda. Ogeysiiska qoran wuxuu muujin doonaa in taariikhda ka-saaridda ku beegan tahay in ay dhacdo iyo in Guddiga qaataay qdob ku jira Siyaasadda (Policy) 2271 ee hoos timaada R.C. 3313.613 in loo diido buundada dugsiga sare lana xariira koorsooyinka ka dambeeyo dugsiga sare oo la qaatay mudda ka-saaridda socotay.

Haddii muddada ka-saaridda la dheereeyo, Maamulaha wuxuu kuliyadda ogeysiin doonaa dheereynta.

SIYAASADDA GUDDIGA 5611 - XUQUUQDA HABKA NIDAAMKA

Guddiga Waxbarashada (Board of Education) wuxuu aqoonsan yahay in ardayda leeyahiin xuquuq kooban sida hoos timaado dastuurka marka laga hadlaayo waxbarashadooda.

Sidaas darteed, Guddiga wuxuu aasaasay hababka soo socda:

A. **Ardayda lagu qaado ka-joojinta:**

Marka Maamulaha, agaasimaha, ama maamule kale ku fakaro in ardayga laga joojiyo dugsiga dhigo dibadda-dugsiga.

1. Ardayga waxaa loo adeegsan doonaa qoraal si loo ogeysiyo in ay suurtogal tahay in laga joojiyo asbaabta loo qaaday talaabada la soo jeediyay.
2. Ardayga waxaa la siin doonaa fursad si aan rasmi ahayn loogu dhageysto si uu uga dodo sababta loo siiyay ka-joojinta iyo si uu u sharaxo falalka uu ku kacay isaga/iyada.

3. Waxaa leysku dayi doonaa in waalidiinta ama ilaaliyeyaasha lagu ogeysiyo telefoon haddii la soo saaro ka-joojin.
4. Muddo hal (1) maalin dugsiyeed ka-joojinta kaddib, maamulaha, agaasimaha, ama cidda loo xil saaray waxay ogeysiin doonaan waalidiinta, ama haayeyaasha ardayga iyo Hanti Dhowrka Guddiga. Ogeysiiska waxaa ku jira asbaabta ka dambeysa ka-joojinta iyo xaqa ardayga, waalidka, ilaaliyaha, ama haayaha u leeyahayiin in ay racfaan u gudbiyaan Guddiga ama cidda loo xil saaro; xaqa in la mattalo racfaanka; iyo xaqa in la codsado in dhageysiga lagu qabto kullanka fullinta haddii la hor keeno Guddiga. Ogeysiiska wuxuu kaloo tilmaami doonaa in haddii ardayga, waalidka, ilaaliyaha, ama haayaha ku talo jiro in uu racfaan u gudbiyo Guddiga ama cidda loo xil saaray, ogeysiiska noocaas ee la xariira racfaanka waxaa loo gudbin doonaa, iyadoo qoran, Xafiiska Adeeygada Caafimaadka iyo Ammaanka (Office of Health and Safety Services) muddo tobant iyo afar (14) maalmaha kalendarka kaddib taariikhda la soo saaro ogeysiiska ka-joojinta. Haddii gafka yahay mid ay Dagmada ku raadsato ka-reebid joogto ah, markaas ogeysiiska waxaa ku jiri doono macluumaadkaas.
5. Ogeysiiska ka-joojintaan waxaa kaloo loo diri doonaa:
  - a. Maamulaha;
  - b. Diiwaanka dugsiga ardayga (waa in aan lagu darin diiwaanka oogtada).
6. Haddii ardayga uu ka tago xerada dugsiga, fasax la'aan, isla marka uu jebiyo (ama lagu tuhmo in uu jebiyay) qodob ka tirsan Xeerka Asluubta Ardayga/Xeerka Dishibiliinka Ardayga (Student Code of Conduct/Student Discipline Code) ama ka hor inta maamulaha uusan fullinin dhageysi aan rasmi ahayn sida ku qoran kor, kaddibna ardayga ku guuldareysto in uu ku soo noqdo dugsiga maalin dugsiyeedka ku xiga, agaasimaha, kaaliyaha agaasimaha, Maamulaha, ama maamule kasta oo kale, wuxuu ardayga iyo waalidiinta/ilaaliyeyaasha siin doonaa dhageysi aan rasmi ahayn kaddib marka la codsado si looga hadlo asbaabta dhallisay ka joojinta iyo in ardayga loo ogolaado in uu ka hor yimaado asbaabta iyo in uu sharaxo ficalkiisa/ficilkeeda, waqtii kasta ka hor inta aan la gaarin muddada ka-joojinta.

Racfaanka Laga Qaato Ka-Joojinta ee loo Gudbiyo Guddiga ama Qofka Loo Xil Saaro

Ardayga jira tobant iyo sideed (18) ama ka badan ama marka waalidka (waalidiinta) ardayga ama ilaaliyaha (ilaaliyeyaasha) ardayga waxay racfaan ka qaadan karaan ka-joojinta iyaga oo u gudbiyo Guddiga ama cidda loo xil saaray. Waxaa dhici karto in cid kale mattasho inta ay socdaan dhamaan dacwadaha racfaanka noocaas.

Diiwaanka waxyabaha afka laga sheegay ee ku saabsan dhageysiga waxaa lagu hayn doonaa kullanka fullinta marka ardayga, waalidka, ama waalidka codsadaan haddii lagu haayo Guddiga hortiisa.

Habka loo dabagalo racfaanka noocaas waxaa lagu soo qori doonaa sharciyada uu soo ogolaado Maamulaha. Ogeysiiska racfaanka waa in loo gudbiyo, iyadoo qoran, Hanti Dhowrka (Treasurer) ama Maamulaha muddo tobant iyo afar (14) maalin kalendarka gudahooda kaddib marka la soo saaro ogeysiiska ka-joojinta.

Inkastoo ay dhici karto in dhageysi lagu qabto Guddiga hortiisa, kullanka fullinta, Guddiga waa in uu soo bandhigo dadweynaha.

Racfaanka Laga Qaato Maxkamadda

Sida hoos timaado sharciga Ohio, racfaanka laga qaato go'aanka Guddiga ama cidda loo xil saaray waxaa loo gudbiyaa Maxkamadda Dacwadaha Caadiga (Court of Common Pleas).

B. Ardayda hoos timaada ka-saaridda:

Marka maamulaha uu ku fakaro in uu ardayga saaro:

1. Maamulaha wuxuu ardayga iyo waalidka, ilaaliyaha, ama haayaha siin doonaa ogeysiis qoran oo ku saabsan ka-saaridda lagu talo jiro, kana mid ah asbaabta loo rabo ka-saaridda.
2. Ardayga iyo waalidka ama wakiilka waxay fursad u haystaan in ay iska xaadiriyaa Maamulaha hortiisa ama cidda loo xil saaray si ay uga doodaan talaabada la soo jeediyay ama si ay u sharaxaan talaabadaa uu ardayga qaaday. Ogeysiiska qoran wuxuu sheegi doonaa waqtiga iyo goobta loo baahan yahay in la tago, taasoo aysan waajib ahayn in ay ka yaraato sadda (3) maalin dugsiyeed kana dambaynin shan (5) maalin dugsiyeed kaddib marka la siiyo ogeysiiska haddii Maamulaha uusan bixinin dheereyn kaddib marka ardayga odsanin.
3. Hal (1) maalin dugsiyeed gudaheeda, Maamulaha wuxuu ogeysiin doonaa waalidiinta, ilaaliyeyaasha, ama haayeyaasha ardayga iyo Haayaha Hantida Guddiga (Treasurer of the Board). Ogeysiiska waxaa ku jira asbaabta ka dambeysyo ka-saaridda iyo xaqa ardayga, waalidka, ilaaliyaha, ama haayaha u leeyahayiin in ay racfaan u gudbiyaan Guddiga ama cidda loo xil saaro; xaqa in la mattalo racfaanka; iyo xaqa in la codsado in dhageysiga lagu qabto kullanka fullinta haddii la hor keeno Guddiga. Ogeysiiska wuxuu kaloo tilmaami doonaa in haddii ardayga, waalidka, ilaaliyaha, ama haayaha ku talo jiro in uu racfaan u gudbiyo Guddiga ama cidda loo xil saaray, ogeysiiska noocaas ee la xariira racfaanka waxaa loo gudbin doonaa, iyadoo qoran, Xafiiska Adeeygada Caafimaadka iyo Ammaanka (Office of Health and Safety Services) muddo tobant iyo afar (14) maalmo isku xiga kaddib taariikhda la soo saaro ogeysiiska ka saaridda. Haddii gafka yahay mid ay Dagmada ku raadsato ka-reebid joogto ah, markaas ogeysiiska waxaa ku jiri doono maclumaadkaas.

Racfaanka Saaridda ee loo Gudbiyo Guddiga

Ardayga jira tobant iyo sideed (18) ama ka weyn ama waalidka (waalidiinta) ardayga ama ilaaliyaha (ilaaliyeyaasha) waxay racfaan ka qaadan karaan ka-saaridda uu soo jeediyay Maamulaha (Superintendent) una gudbin karaan Guddiga ama cidda loo xil saaray. Waxaa dhici karto in ay iyaga mattalaan xagga dhamaan dacwadaha racfaanka noocaas loona ogolaan doono in la dhageysgo Guddiga ama cidda loo xil saaray hortooda.

Diiwaanka waxyabaha afka laga sheegay ee ku saabsan dhageysiga waxaa lagu hayn doonaa kullanka fullinta marka ardayga, waalidka, ama waalidka codsadaan haddii lagu haayo Guddiga hortiisa.

Habka loo dabagalo racfaanka noocaas waxay ahaan doontaa sida waafaqsan sharciyada uu soo ogolaado Maamulaha. Ogeysiiska racfaanka waa in la gudbiyo, iyadoo qoran, muddo tobant iyo afar (14) maalin gudhooda, kaddib marka Maamulaha gaaro go'aanka ka-saaridda, loona gudbiyo Xafiiska Adeegyada Caafimaadka iyo Ammaanka (Office of Health & Safety Services).

Inkastoo ay dhici karto in dhageysi lagu qabto Guddiga hortisa, kullanka fullinta, Guddiga waa in uu soo bandhigo dadweynaha.

Racfaanka Laga Qaato Maxkamadda

Sida hoos timaado sharciga Gobolka, go'aanka Guddiga ama cidda loo xil saaray waxaa laga qaadan karaa racfaan loo jeediyo Maxkamadda Dacwadaha Caadiga (Court of Common Pleas).

C. Ardayda waxaa degdeg looga saari karaa dugsiga:

Ardayda dabeeecadooda dhallisa in si degdeg ah looga saaro waxaa loola dhaqmi doonaa sida waafaqsan xuquuqda iyo hababka ku qoran Siyaasadda (Policy) 5610.03 - Ka-Saaridda Degdega (Emergency Removal).

D. Ardayda sida joogtada ah looga reebay:

Ardayda dabeeecadooda tahay mid u baahan in si joogto ah looga saaro waxaa loola dhaqmi doonaa sida waafaqsan xuquuqda iyo hababka ku qoran Siyaasadda (Policy) 5610.01 – Siyaasadda Joogtada ah ee Ardayda Aan Italka Darneyn (Permanent Exclusion of Non-disabled Students).

E. Ardayga laga joojiyo raacidda baska/axsaanka gaadiidka:

Ardayda asluubtooda awgeed u baahan in laga joojiyo raacidda baska iyo/ama adeegyada gaadiidka waxaa loola dhaqmi doonaa sida waafaqsan xuquuqda iyo hababka ku qoran Siyaasadda 5610.04 - Ka Joojinta Raacidda Baska/Axsaanka Gaadiidka.

Maamulaha wuxuu hubsan doonaa in dhamaan xubnaha shaqaalaha isticmaalaan hababka kore marka uu la xajonaayo ardayda. Intaas kaddib, oraahda ku saabsan xuquuqda nidaamka dagsan waxaa la soo gelin doonaa dhamaan buugaagta ardayga taasoo u fududeyn doonto ardayda iyo waalidiintooda.

Hababkaan laguma dabaqo talooyinka dishibiliinka kale ee gudaha-dugsiga sida ka-joojinta gudaha-dugsiga. Ka-joojinta gudaha dugsiga waa mid dhamaan laga bixiyo jawi waxbarsho oo la kormeero kuna yaal gudaha dugsiga. Mana aha in hababkaan kale ee la xariira dishibiliinka in ay quseyan ardayda ay shaqaalaha dugsiga ee loo fasaxay ka mamnuuceen dhamaan ama qeybo ka tirsan ka-qeybgalkooda hawlaho la xariiro manhajka, hawlaho ka dhexeeyo dugsiga, iyo/ama hawlaho dheeraadka ku ah manhajka kana dhexeynin dugsiga.

Sharciyada Aadaabta Ardayga

Ujeedada qorista sharciyada la xariira asluubta ardayga iyo falka dishibiliinka ee laga yaabo in laga qaado jebinta waxay tahay in la ogeysiyo ardayda waxa loo arko in ay yahiin dabeeecad aan la ogolaan karin; iyo waxyaabaha suurtogalka ah ee ka dhasha dabeeecadda aan la ogolaan karin.

1. Goynta dugsiga

Goynta waa marka fasax la'an laga maqan yahay dugsiga.

2. Jebinta Imaashada, marka laga reebo Goynta

Ardayga kama baaqan karo in uu u hoggaansamo sharciyada dugsiga ee ku saabsan imaashada. Sida waafaqsan XEERKA LA BADDALAY EE OHIO 3321.01, cunugga jira inta u dhexeyso lex (6) sanno iyo tobant iyo sideed (18) sanno waa cunug ay waajib ku tahay in uu tago dugsi.

- 3. Dagaalka/Weerarka**
Dagaalka/Weerarka waa marka dhinacyada ka qeybgalaan dhacdo ku lug leh isku dhaca jira. Lama ogola in ardayga uu u dhaqmo si cabsi gelin karta ama sabab u noqon karta dhaawaca jirka qof kale. Ardayga ma imaan karo si uu u daawado ama u dhiiri geliyo dagaal mana ka reebi karo sahaalaha in ay dhexgalaan marka dagaal dhaco Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan. Gafkaan waa ka soocan yahay Xeerka Asluubta (Code of Conduct), Qeybta #29/Weerarka marka gacan qaadka ay ku lug leeyahiin in ka badan hal arday.
- 4. Jejebinta/Khasaarada ama Burbuinta Hantida Dugsiga iyo/ama Hantida Shakhsiga**
Maamulaha wuxuu muddo hal sanno dibadda u saari karaa ardayga geystay fal waxyeelo culus gaarsiisa hantida.

Ardayga waxay mas'uul ka yahiin daryeelka ku habboon hantida dugsiga, saadka dugsiga iyo qalabka. Looma dulqaadan doono waxyaabaha lagu qoro darbiyada, albaabada ama meelaha kale. Ma aha in stikarada lagu dhajiyo meelaha, gaar ahaan miisaska ardayga iyo lokarada. Ardayda burburka u geysata hantida dugsiga waxaa laga qaadi doonaa talaabo dishibiliin.

Jejebinta waa ula kaca burburinta ama jejebinta hantida dugsiga ama qofka. Ardayga sabab uma noqon karo mana iskudayi karo in uu sabab u noqdo burburka loo geysto hantida dugsiga. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

Ardayda iyo waalidiintooda ama ilaaliyeyaashooda waxay mas'uul ka yahiin jejbinta, burburinta, wasakhda darbiyaha ama burburinta uu ardayga u geysto dugsiga, hantida uu leeyahay ama kantaroolo dugsiga dagmada, ama tartanka ka dhexeeyo dugsiyada, hmunaasabadda ka baxsan manhajka, ama brograam kasta oo ka jira dugsiga ama awsha iyadoo aan la fiirinin goobta. Waxaa loo baahan yahay kharashka ku baxa dib u hagaajinta khasaarada.
- 5. Xattooyada/Dhaca/U Diididda Hantida Qofka Leeyaha ama Hantida Dugsiga**
Xattooyada waa sharci darrada lagu qaato hanti uu leeyahay qof kale.

Ardayga wax ma xadi karo ama ma ka reebi karo milkiilaha hantida gaarka ama hantida dugsiga, ama ma haysan karo ama ma gudbin karo hanti luntay ama la xaday. In aan hantida lagu soo celinin milkiilaheeda ama loo gudbinin saraakiisha dugsiga waa jebin loo geystay xeerkaan. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.
- 6. Isticmaalka, Haysashada, libinta ama Qeybinta Hubka**
Qoriga waxaa loo haystaa in uu yahay hub halis ah. "Hubka xabadda ka dhacdo" waxaa lagu sifeyaa hub kasta, (kana mid ah qoriga bilaabaha), kaasoo loo handasay ama dhakhso loo baddali karo in uu tuuro xabbad marka la qarxiyo, ama shay kale oo tuura, frameka ama qabtaha hubka noocaas, hub kasta oo xabad ka dhacdo, yareeyaha qeylada hubka ama aamusiyaha hubka, ama qalab kasta oo wax burburiyo. (Fadlan tixraac #8 hoos si aad u heshid sifeyn "qalabka burburinta"). Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

SIYAASADDA GUDDIGA 5772 - HUBKA

Guddiga Waxbarashada wuxuu ardayda ka mamnuucay in ay haystaan, keydsadaan, samaystaan, ama isticmalaan hub, kana mid ah hubka la qarsado, meel ammaan u ah dugsiga iyo xaalad kasta oo hoos timaada kantaroolka iyo kormeerka Guddiga si loo fulliyo hawlaho dugsiga soo ogolaaday iyo ruqseyaykana mid ah, balse ku ekeen, hantida la kireystay, la leeyahay, ama qandaraas ku qaadatay Guddiga, munaasabo uu dugsiga mas'uul ka yahay, ama gudaha baabuur uu leeyahay Guddiga.

Erayga "hub" waxaa loola jeedaa shay kasta, hadba sida loo isticmaalo, loogu talogalo in loo isticmaalo, ama loo soo bandhigo, awood u leeyahay in uu waxyelo culus gaarsiiyo jirka, iyo sidoo kale in uu halis geliyo caafimaadka iyo ammaanka dadka. Hubka waxaa ka mid ah balse kuma eka hubka xabbadda ka dhacdo, qoryaha nooc kasta, kana mid ah qoryaha ku shaqeeyo hawada iyo gaaska (haddii la cabbeeyo ama haddii aan la cabbeyn), middiyada, sakiinta, garuunka, hubka korantada, biraha la gashto faraha, hubka "martial arts", rasaasta, iyo waxyaabaha qarxa.

Ka dhaafidda siyaasadda waxaa ka mid ah:

- A. Waxyaabaha uu horay u ogolaaday agaasimaha dhismaha ama qofka uu magacaabay taasoo qeyb ka ah bandhig uu sameeyo fasalka ama qofka sida hoos timaado kormeerka qofka weyn, haddii loo isticmaalo iyo habka la ogolaaday (hub shaqeeya iyo rasaasta marna lama ogolaan doono in ay qeyb ka noqdaan bandhigga);
- B. Xushmadda masraxyadda loo isticmaalo xaaladaha ku habboon

Ardayda waxay soo sheegi doonaan macluumaadka ku saabsan hubka iyo/ama cabsi gelinta dagaalka ay geystaan ardayda, xubnaha shaqaalaha, ama dadka soo booqda agaasimaha. In aana la soo sheegin macluumaadka noocaas waxay dhallin doontaa in ardayga laga qaado talaabo dishibiliin.

Fullinta siyaasaddaan waxaa loo mari doonaa Sharciga Asluubta/Sharciga Dishibiliinka Ardayga (Code of Conduct/Student Discipline Code), Siyaasadda [5610](#), iyo Siyaasadda 5610.01, iyo tilmaamaha maamulka.

Maamulaha waxaa la siiyay awood uu ku dajiyo brograamyada tababarka ee ku saabsan hubka iyo shardiga in ardayda isla markiiba soo sheegaan aqoonta ay u leeyahiin hubka iyo cabsi gelinta dagaalka ay ardayda iyo/ama shaqaalaha u geystaan agaasimaha dhismaha ama qofka uu u magacaabo. In uusan soo gudbinin aqoonta noocaas waxay ardayga dhallin kartaa in ardayga lagu qaado dishibiliin.

Maamulaha wuxuu ardayga jebiya siyaasaddaan ku wareejin doonaa waalidiinta ardayga ama ilaaliiyeasha iyo caddaaladda dambiga ama siistemka gafafka dhallinta. U hoggaansami la'aanta siyaasaddaan waxaa lagu qaadi doonaa talaabada dishibiliinka ku habboon ilaa kana mid ah ruqsadda lagu siiyo shaqada.

Siyaasaddaan waxaa sannad kasta lagu soo daabici doonaa dhamaan buugaagta Dagmada ee ardayga iyo shaqaalaha. Daabacaadda ma aha shardi horta lagu xujeyyo hirgelinta siyaasaddaan. R.C. 2923.12, 2923.122, 3313.20, 3313.66, 3313.66118 U.S.C. 921, 20 U.S.C. 8922, 20 U.S.C. 7151

7. **Isticmaalka, Haysashada ama Qeybinta Hub Halis ah balse aan ahayn Qori ama waxyaabaha Qarxa, Dab, ama Sunta Gaaska**

Hub halis ah, marka laga reebo qoriga ama qalabka burburinta, kana mid ah waxyaabaha qarxa, dabka ama sunta gaaska, waxaa lagu sifeyaa shayga, qalabka, maadada, ama waxyaabaha, dhaqaaqa ama aan dhaqaaqin, ee loo isticmaalo, ama lagu talojoiro in loo isticmaalo, ama loo mattalo in ay diyaar u yahiin in ay geystaan dhimasho, dhaawac culus oo soo gaara jirka ama burbur soo gaara hantida ama halis geliya caafimaadka iyo ammaanka dadka. Tusaalooyinka waxaa ka mid ah, balse kuma eka, taserada ama garuunka

Middi dhaawac culus gaarsiin karta jirka waxaa lagu sifeyaa hub kasta ama qalab wax gooya oo ka kooban middida lagu dhajiyay daabka la qabsado; middida wax lagu gooyo; ama qalab kale oo la mid ah (sida hub fiiqan, birta loo adeegsado xiiladaha dagaalka "martial arts" sida ninjaha tuura xiddigaha) ee loo adeegsado, ama diyaar u ah in loo adeegsado, keeni kara dhimasho ama dhaawac culus soo gaarsiin kara jirka. Mamnuucaan waxaa ku jira ardayda kaalmo ka geysata, jooga, ama si kastaba ha ahaato ka qeybgala jebinta sharcigaan.

8. **Isticmaalka, Haysashada, libinta ama Qeybinta Qalabka Burburinta, kana mid ah waxyaabaha Qarxa, Dabka ama Sunta Gaaska**

Waxyaabaha qarxa, dabka ama sunta gaaska waxaa lagu sifeyaa qalabka burburinta, kana mid ah bambka, bambka gacanta laga tuuro, saaruuqa tuura in ka badan shay afar once, saaruuq watta waxyaabaha qarxa ama dab ka badan rubac once, miino, ama qalab la mid ah. Sifeyntaan waxaa kaloo ka mid ah hub kasta oo halis ah oo, si fudud loo baddali karo, soo tuuri karo xabad marka qaraxa dhaco ama wax kale lagu tuuro, oo afka ku leh duleel dhixroorahiisa yahay nus-inji. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

9. **Isticmaalka, Haysashada, libinta ama Qeybinta Badeecada Tubaakada**

Waxaa toos loo mamnuucay isticmaalka, haysashada ama qof kale lala haysto tubaako, qaak kasta ha ahaato ay ardaydka ku sameyaan meel u dhaw hantida dugsiga, gaadiidka dugsiga korkiisa iama hawlaha dugsiga mas'uulka ka yahay. "Isticmaalka tubaakada" waxaa loola jeedaa calaaajiska ama in afka lagu haysto maado kasta oo laga helo tubaako, sida tubaakada aan qiiqa lahayn, si looga helo dhadhanka tubaakada, iyo sidoo kale dhamaan isticmaalka tubaakada ama waxyaabaha lagu baddalo tubaakada, sida sigaarka, siigaraha, tubaakada tubada, tubaakada la calaajiyo, urka, ama maado kasta oo kale ama maadooyinka laga helo tubaako, marka lagu darro warqadaha loo adeegsado in lagu duubo sigaarka, sigaarka "clove" ama qalabka kale ee la shido si loo gubo tubaakada. Sidoo kale waa la mamnuucay cabidda sigaarka iyo/ama haysashada sigaarka elatarooningga, "qalabka uumiga," iyo noocyoo kale oo lagu baddalo sigaarka, ha ku jirto ama yeysan ku jirin nikotiin. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

SIYAASADDA GUDDIGA 5512 – ISTICMAALKA TUBAAKADA

Guddiga Waxbarashada waxay ballan qaaday in ay ardayda, shaqaalaha, iyo dadka soo booqdo siiso jawi aan lagu cabbi karin sigaarka oo ka madax banaan qiiqa. Waxyeelada darran ay tubaakada ku leedahay caafimaadka xagga isticmaalaha iyo kuwa aan isticmaalin, gaar ahaan cabbida sigaarka gacanta-labaad, waa wax si wanaagsan loo xaqijiyay. Kaddib, in aan la heli meel lagu cabbo sigaar iyo jawi ka madax banaan tubaakada waxay waafaqsan tahay mas'uuliyadda saaran macalimiinta iyo shaqaalaha in ay hoggaan fiican u noqdaan ardaydena.

Tan ku saabsan siyaasaddaan, "isticmaalka tubaakada" waxaa loola jeedaa calaajiska ama afka oo lagu haysto maado sida tubaakada, kana mid ah tubaakada aan qiiqin, si looga helo waxyeelada tubaakada, iyo sidoo kale isticmaalka tubaakada ama waxyabaha lagu baddalo tubaakada, sida sigaarka, tubaakada tubada, tubaakada la calaajiyo, tubaakada la jiido, ama shay kasta ama maadooyinka laga helo tubaako, iyo warqadaha oo adeegsado in lagu duubo sigaarka iyo/ama qiiqa elatarooningga, "uumiga" ama waxyaboo kale oo lagu baddalo sigaarka, sigaarka la duubo ama qalabka kale ee loo adeegsado shididda sigaarka ama maado kasta oo kale.

Ereyga "tubaako" waxaa ka mid ah shay kasta oo laga helo tubaako, laga sameyay tubaako, laga helo nikotiin, ama sigaarka-e iyo qalabka kale ee lagu cabbo elatarooningga (kana mid ah balse kuma eka "JUULyada", balse kuma eka shayga lagu joojiyo uu Maamulka Mukhadaraadka iyo Raashinka Mareykanka (United States Food and Drug Administration) loona isticmaalo sida daweynta caafimaadka si loo yareeyo ama loo tirtiro nikotiinka ama ku tiirsanaanta tubaakada.

Si loo badbaadiyo ardayda iyo shaqaalaha doorta in aysan isticmaalin tubaako laga soo qaaday jawi iyaga u darran, Guddiga wuxuu mamnuucay haysashada, isticmaalka, iibssashada ama iskudayida in la iibsado iyo/ama la istcimaalo tubaakada ama waxyabaha ay ardayda ku baddalaan tubaakada mar kasta, (labaatan iyo afar (24) saac maalintii, todobo (7) maalin todobaadkii), xerada Guddiga, gudaha baaburta Guddiga, gudaha hay'ad uu Guddiga leeyahay ama soo kiresytay, iyo/ama loo adeegso si caruurta loo siiyo waxbarasho ama adeegyada maktabka, iyo dhamaan munaasabadaha Guddiga mas'uulka ka yahay.

Mamnuucaan wuxuu gaaraa baaburta Guddiga leedahay iyo/ama baaburta ay ku shaqeysa oo loo isticmaalo qaadidda ardayda iyo/ama dhamaan baaburta kale uu ku shaqeeyo Guddiga. Barxadda dugsiga, dhismooyinka jimicsiga, iyo munaasabo kasta oo la xariirto dugsiga, ha ahaato gudaha ama dibadda xerada.

Xayysiinta/Horumarinta

Sida waafaqsan Siyaasadda 9700.01, xayysiinta tubaakada waa mamnuuc in tubaakada lagu xayaysiyo dugsiga, daabacaadyada dugsiga mas'uulka ka yahay, iyo dhamaan munaasabadaha uu dugsiga mas'uulka ka yahay.

Waxyabaha xayaysiyya tubaakada ee horumariyo isticmaalka maadooyinka tubaakada, kana mid ah daboolidda, boorsooyinka, shiddeyaasha, iyo waxyabaha kale oo qofk isticmaalo lama ogola in lagu haysto xerada dugsiga, gudaha baaburta dugsiga, ama munaasabadaha dugsiga mas'uulka ka yahay.

Ogeysiiska

Lama ogola in calaamadaha "Maya Tubaako" ("No Tobacco") lagu soo dhajiyo Dagmada oo idil sida ku saleysan sharciga R.C. 3794.06 iyo sida ay sheegtay Waaxda Caafimaadka Ohio (Ohio Department of Health) Ardayda waxaa ogeysiiskaan lagu siin doonaa buugaagta ardayga. Baaburta dagmada waxay soo bandhigi doonaan sumadda caalamiga "Laguma Cabbi Karo Sigaar" ("No Smoking"). Ku dhawaaqidda waxaa la samayn doonaa inta ay socdaan munaasabadaha jimicsiga guriga, munaasabada ka hor iyo marka la joojiyo, iyo sidoo kale dhamaan xafladaha dugsiga hadba meesha loo arko in ay ku habboon tahay. Brograamka dugsiga waxaa ka mid noqon doono xasuusin qoran oo ku saabsan siyaasadda ka madax-banaan tubaakada.

Brograamka loo Sameeyo Waxbarashada

Waxbarashada ka-hortagga isticmaalka tubaakada waxaa lala habeyn doonaa qeybaha kale brograamka caafimaadka dugsiga. Shaqaalaha mas'uulka ka ah tababarka ka hortagga isticmaalka tubaakada waxaa la siin doonaa tababarka ka horeeyo adeegga iyo waxay ka qeybgeli doonaan hawlaha horumarinta aqoonyaanka si ay gudbiyaan brograamka loo dajiyi

waxbarashada. Diyaarinta iyo hawlaho horumarinta aqoonta waxay aqoon aasaasi ah ka bixin doontaa waxyaalada isticmaalka tubaakada iyo waxyeelaha cadaadiska asxaabta ka geystaan isticmaalka tubaakada lagu darray farsamooyinka tababarka iyo xiiladaha iyo hawlaho u gaarka ah brograamka.

Ardayda jebisa siyaasaddaan waxaa laga qaadi doonaa talaabo dishibiliin sida waafaqsan Xeerka Asluubta Ardayga (Student Code of Conduct)/Xeerka Dishibiliinka Ardayga (Student Discipline Code) iyo sida waafaqsan siyaasadaha Guddiga.

La Dhaqan Geliyay 6/1/09
La baddalay 7/25/11

© Neola 2019

Sharciga

R.C. 3313.20, 3313.47, 3313.66, 3313.751, 2151.8720 U.S.C. 6081 et seq., 20 U.S.C. 7182

10. Isticmaalka, Haysashada, Iibinta ama Qeybinta Cabbitaanka Qamrada Lagu Saqraamo (Intoxicating Alcoholic Beverages)

Ardayga ma haysan karo, ma isticmaali karo, ma qarsan karo, ma gudbin karo, ama ma ahaan karo qof soo isticmaalay cabbitaanka qamrad, (kana mid ah maadooyinka laga helo qiyas la cabbiri karo oo qamro ah, sida "near-beer" ama kuwa laga iibiyo miiska dawooyinka). Sida hoos timaada cabidda qamrada waxaa lagu sifeyaa muujina, sarkaal ka tirsan dugsiga hortiisa, calaamadaha si qaldan ee loo isticmaalo qamrada, sida, balse kuma eka, gabgabta, urka qamrada, qalqal, dagganaasho la'aan, luminta xasuusta, aflagaada, hurdo gudaha fasalka ama dabeeecad kale aan caadi u ahayn ardayga. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

11. Isticmaalka, Haysashada, Iibinta ama Qeybinta Mukhadaraadka Marka Laga Reebo Tubaakada ama Qamrada

Waa la mamnuucay isticmaalka, haysashada, iibinta, qarinta ama qeybinta mukhadaraad kasta oo aan ahayn daawada la qoro ee la siiyay sida waafaqsan siyaasadaha dagmada . Ardayga ma haysan karo, ma isticmaali karo, ma gudbin karo, ma iskudayi karo in uu gudbiyo, qariyo, ama hoos yimaado isticmaalka mukhadaraad sharci darro ah/waxyeelo gaarsiisa, kuwa la jiido, kiimikada baddasha niyadda, ama maado lagu mattalo sida sakhradda ama maado baddasha niyadda. Ardayga ma yeelan karo ama ma gudbin karo qalabka mukhadaraadka (drug paraphernalia iyo/ama qalab, kana mid ah warqadaha lagu duubo. Sakhradda waxaa lagu sifeyaa marka sarkaalka dugsiga hortiisa lagu muujiyo calaamadaha marka sida qaldan loo isticmaalo mukhadaraadka sida, balse kuma eka, gabgableynta, indhaha cas, urka mukhadaraadka, carrada, dagganaasho la'aanta, luminta xasuusta, luqadda af xumada, hurdada gudaha fasalka ama dabeeecad kale aan lagu arkin ardayga caadiga. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

12. Muuijinta Jeceelka

Waa la mamnuucay bandhigga jeceelka sida balse kuma eka shumiska, salaaxidda, qanjaruufada, dharbaaxyada, ama isku cariirinta ardayda dheddooda. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

13. Cadaabidda

Lama ogola in ardayga uu kadeedo, cabsi geliyo, muujiyo cadaawad, xumaan, liido, kiciyo, dulmiyo, dabagalo, ama handado qof ku sugar xerada dugsiga, hanti uu leeyahay ama kantaroolo dugsiga dagamada, ama, brograamka uu dugsiga leeyahay ama hawl ama in uu carqaladeeyo jawiga dugsiga. Ujeedadaan, cadaabidda waxaa ka mid ah: isgaarsiinta, elataroonigga; hoos gelinta; aflagaadada; macluumaadka qoran; wararaka ama falalka sharaf tirka; fadeexada; qaadashada ama muujinta sumadaha, calaamadaha, battanada, dharka, ama labbiska; ama dhaqan kale oo laga soo jeediyo afka ama jirka sida, balse kuma eka, kuwa ku saleysan isirka, midabka, asal qaran, abtirsiiinada, jinsiga, waddaniyadda, diinta, itaal darrida, da'da, iyo/ama aqoonsiga jinsiga, ujeedada ama saamaynta tahay (1) in la sababo ama la rabo in la sababo in arday kale ama shaqaale kale lagu dhalliyi in uu u cabsado naftiisa; (2) la sababo ama la rabo in la sababo cadaawad dhallisa, cabsi, ama jawi waxbarashada oo ku dhisan xumaan loo geysto arday kale ama shaqaale kale oo ka tirsan dugsiga; (3) la sababo ama la rabo in la sababo in la carqaladeeyo hawsha waxbarashada; (4) si aan macquul ahayn loo farageliyo shaqada manhajka ardayga, shaqada lala sameeyo ee ku saabsan manhajka ama shaqada dheeraadka ku ah manhajka; ama (5) si aan macquul ahayn saameyn lagu yeesho fursadaha waxbarashada ardayga. Waa mamnuuc in la isticmaalo jirka, afka, qoraal, isgaarsiinta elataroonigga si qofka loogu dhalliyi cabsi iyo/ama si loo abuuro jawi waxbarasho ama shaqo oo ku dhisan cabsi ama cadaawad, iyadoo aan la muujin hub iyo iyadoo aan dhibanaha dhab ahaan loo geysanin weerarka jirka oo dhab ah.

14. Digniinta Beenta, Cabsi Gelinta Bombka, Carqaladeynta Dugsiga, Dabka/Dabka aan la Fasixin iyo/ama Haysashada Shideyaasha

Waa la mammuuucay cabsi gelin kasta (afka, qoran ama elataroonig) uu geysto qof in uu bomb ku tuuro ama isticmaalo maadooyin ama qalab kale si uu u qarxiyo, u gubo, sababo in uu burbur ka geysto dhismaha dugsiga ama hantida dugsiga, ama in uu waxyeelo gaarsiiyo ardayda ama shaqaalaha. Lama ogola in ardayga bilaabo ama ka-qeybgalo dab been abuur ah ama digniinta bamka ama cabsi gelin kasta oo been ah balse ku jeedo ammanka dugsiga. Sida waafaqsan XEERKA LA BADDALAY OHIO 2917.31 (OHIO REVISED CODE 2917.31), in qalqal laga abuuro gudaha dugsiga waxaa loo qaadan karaa dambi culus.

Lama ogola in ardayga uu isticmaalka dagaalka, xoogga, qeylada, jujuubka, handadaadda, cabsi gelinta, cabsida, ka hortagga, khayaanada, reebashada macluumaadka ama dhaqan kale, sababin carqaladeyn maadiyan muuqata ama hor istaagidda shaqo kasta oo sharciga u hoggaansan, hawl ama xaflad uu qabo dugsiga. Ardayga ma bilaabi karo ama ma qeybin karo warbixin ama digniin ku saabsan dab la soo sheegay ama soo socda, qarax, dambi ama musiibo kale isaga/iyada oo ogsoon in warbixinta ama digniinta noocaas tahay been.

Lama ogola in ardayga uu shido ama iskudayo in uu shido dab aan loo fasixin ama in uu kiciyo ama iskudayo in uu kiciyo dab. Ardayga ma haysan karo shide, tarakh ama shay kale oo loo isticmaalo in lagu shido dab. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

15. Labbiska Aan Habbooneyn

Ardayda waxaa laga filaa in ay u hoggaansamaan heshiisyada ay iyaga la gaareen qeybaha ka mid ah brograamkena waxbarashada ee u haysta in heerarka labbiska yahiin qeybo loo baahan yahay oo ka mid ah brograamyadooda (tusaale: safarada dibadda, kooxaha jimicsiga, brograamyada shaqada, shaybaarada, iwm.).

Labbiska lagu sawiray sawiro ama luqad gaf ah, kana mid ah aflagaado, hadalka

naceebka, qaawanaan, qamro, tubaako, mukhadaraad, qoriga xabbadda ka dhacdo, ama maado la xariirto, waa la mamnuucay. Waa mamnuuc labbiska la xariira hawlahar sharci darrada.

Xaaladaha laga yaabo in loo arko in ay halis/carqaladeyn ku yahiin ardayga soo qaataay labbis gaar ah ama si kale u samaystay tinta, waxaa dhici karto in ardaygaas laga dalbado in uu qaato labbis gaar ah waqtigaas iyo/ama wax kale oo celiya tinta.

Ardayda ma qaadan karaan shay qariya aqoonsigooda ama mukdi geliya wijigooda, marka laga reebo asbaabta la xariirta diinta iyo/ama caafimaadka u baahan. Haddii madaxda dhismaha ogoladaan, koofiyadaha iyo daboolka madaxa waa in ay suurtogeliyaan in la arko wijiga, iyo dhagaha.

Ardayda looma ogola in ay qaataan labbis soo saara meelaha u gaarka ah jirkooda ama hoosta laga qaato. Ardayda ma qaadan karaan labbis muujiya caloosha ama dhabarka. Ardayda waa in la qasbo in ay qaataan kabo. Ardayda looma ogola in ay haystaan ama isticmaalaan busto maalinimada dugsiga.

Ardayda waxaa lagu soo dhaweynaa in ay soo jeediyaan iyaga oo adeegsada habka u gaarka ah, isla markaasna u hoggaansama heerarka iminka jira oo ku saabsan qaadashada labbiska ku habboon meelaha dadweynaha.

16. Qalabka Isgaarsiinta aan Fiilada Lahayn (WCD, Wireless Communications Devices) /Maaweelelada iyo Istimcaalka Farsamada

Ardayga ma isticmaali karyo qalabka isgaarsiinta aan fiilada lahayn ama qalabka maaweelelada waqtiga waxbarashada haddii uusan macalinka ogolaanin.

Qalabka aan fiilada lahayn waa qalab soo saara baaq la maqli karo, gariira, soo saara fariin, ama sida kale u yeera ama fariin gaarsiya qofka haysta. Telefoonada gacanta yo telefoonada aan fiilada lahayn, kaaliyeyaasha dijitalka qofka (personal digital assistants) (PDAyada), telefoonada gacanta "smart phones", qalabka ku shaqeeyo WI-FI ama qalabka lagu galu "broad band", raadiyaha labada dhinac, akhriyaha-e ama qalabka la midka ah ama qalabka baahinta fiidiyowga, labtobyada, tabletyada yo qalabka kale ee u ogolaada qofka in uu duubo iyo/ama ku gudbiyo waqtidhab ah ama la daahiyio, dhawaaqa, fiiyowga ama sawirada aan dhaqaaqin, iyo macluumaaad kale. Ardayda ma isticmaali karaan Isgaarsiinta aan Fiilada Lahayn (Wireless Communication) inta ay ku sugar yahiin hantida dugsiga ama hawl uu kafaalo qaaday dugsiga si loola xariiro iyo/ama loo fiiriyo goobaha internetka ee ka xeran ardayda dugsiga.

Ardayda waxaa laga mamnuucay in ay isticmalaan qalabka Isgaarsiinta aan Fiilada Lahayn si ay u qabtaan, u duubaan ama u gudbiyaan erayada, (sida maqlaka) sawirda, (sida sawirada/fiidiyowga) qoraalka ama macluumaaadka kale ee arday kasta, xubinta shaqaalahama qofka kale ee ku sugar dugsiga ama inta la tagaayo hawl la xariirto dugsiga, ka hor inta aan la bixinin ogeysiis toos ah iyo ogolaasho toos ah si loo qabto, la duubo ama la gudbiyo erayada iyo sawirada noocaas. Ardayda waxaa laga mamnuucay in ay isticmalaan Isgaarsiinta aan Fiilada Lahayn in ay qabtaan iyo/ama gudbiyaan macluumaaadka intixaanka ama macluumaaad kale hab loo arko isdabamaris, tattooyo, khayaano, ama daacad darrada aqoonta. Sidoo kale, ardayda waxaa laga mamnuucay in ay isticmalaan Isgaarsiinta aan Fiilada Lahayn (Wireless Communication) si ay u helaan macluumaaadka noocaas.

WCDDyada, kana mid ah balse ku ekeen kuwa kaamerooyinka leh, lama haysan karo, lagama shaqeysiin karo ama lama isticmaali karo waqt kasta gudaha xaaladda dugsiga halkaas ay jiri karto filasho macquul ah oo ku saabsan asturnaanta qofka (tusaale musqulada, qabeyska tubada, qolalka lokarada, iwm.).

Haddii ay dhacdo, in haysashada qalabka aan fiilada lahayn abuurto sii jeedin, carqalad, halis ku abuurto ammaanka ama sekuritiga hantida dugsiga (laguna darro baabuurga ay ku shaqeyaan dagmada), waxaa dhici karto in qalabka noocaas lala wareego. Saraakiisha dugsiga mas'uul kama noqon doonaan sugidda qalabka fiilada lala wareegay. Ardayda waxay adeegsan doonaan farsamada dugsiga hab waafaqsan Siyaasadda Giddoga iyo Tilmaamaha Maamulka. (Guddiga Siyaasadda Waxbarashada: 5136 iyo AG 5136).

17. Daacad darro/Been abuur iyo/ama Iska Dhigid Qof Kale

Ardyada kama qeybgeli karaan dabeeecad khayaano ama ma aha in ay bixiyaan macluumaad been ah. Ardayda waa in aysan been ka sheegin saxiixyada waalidka, ilaaliyaha, ama macalin, iyo waa in aysan iska dhigin waalidiinta, ilaaliyeyaasha, ama macalimiinta si ay qaldaan saraakiisha dugsiga Mamnuucaan waxaa ku jira ardayda kaalmo ka geystata ama waxay ahaabtaba ka qeybgala jebinta sharcigaan.

18. Dabeeecadda u Hoggaansami La'aanta/Carqaladdeyn ta iyo/ama Iisticmaalka Af Xumada

Hoggaansami la'aangta waxaa lagu sifeyaa diidmada in laga jawaabo iyo/ama in loo hoggaansamo codsiyada macquulka, sharciyada, ama sharuudaha macalinka, agasimaha, tababaraha, la talliyaha hawsha ka baxsan manhajha, shaqaalaha dugsiga ama dadka qaangaaray ee ku shaqeeo iskaa wax u qabso.

Dabeeecadda carqaladeyn ta waxaa lagu sifeyaa sida falka carqaladeeyo nidaamka ka jiro dugsiga, waxaana ka mid noqon kara dabeeecadda ka baxsan xerada. Ardayga ma ka qeybgeli karo dabeeecad oo maadiyan carqaladeyso nidaamka waxbarashada ama munaasabad uu mas'uul ka yahay dugsiga. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

Waa mamnuuc isticmaalka afxumada, aflagaadada ama luqad kale aan habbooneyn oo lagu hadlo, la qoro ama lagu gudbiyo qaabka elataroonigga, ama isticmaalka afxumada, aflagaadada ama baaqyo kale/falal aan habbooneyn.

19. Gardareysiga/Kadeedka/Cabsi Gelinta/Dhibid

Lama ogola in ardayga uu geysto kadeed, cabsi geliyo, liido, kiciyo, dulmiyo, dabagalo, ama handado qof ku sugar xerada dugsiga, hanti uu leeyahay ama kantaroolo dugsiga dagamada, ama iyadoo aan la fiirinin goobta; tartan ka dhexeeyo dugsiyada, munaasabo uu qabto manhajka, ama brograamk kale uu dugsiga leeyahay ama hawl ama in uu carqaladeeyo jawiga dugsiga. Xagga ujeedadadaan, kadeedka ama cabsi gelinta waxaa ka mid ah: isgaarsiinta tele, gudbinta falalka elataroonigga; aflgaadada; afxumada, macluumaadka qoran; wararka ama falalka xumaanta; ceebta, qaadashada ama muujinta sumadaha, calaamadaha, battanada, dharka, ama labbiska; ama dhaqanka kale ee afka ama jrka laga soo jeediyo kana mid ah: balse kumea eka, kuwa ku saleysan isirka, midabka, asal qaran, abtirsiiino, jinsiga, waddaniyadda, diinta, itaal darrida, da'da, iyo/ama aqoonsiga *transgender*, kuwa ujeedadooda tahay ama saameyaa (1) in la dhalliyi ama la rabo in la dhalliyi in arday kale ama shaqaale kale lagu dhalliyi in uu u cabsado naftiisa; (2) la dhalliyi ama la rabo in la dhalliyi cadaawad dhallisa, cabsi, ama jawi waxbarashada oo ku dhisan xumaan loo geysto arday kale ama shaqaale kale oo ka tirsan dugsiga; (3) la dhalliyi ama la rabo in la dhalliyi in la carqaladeeyo hawsha waxbarashada; (4) si aan macquul ahayn loo farageliyo shaqada manhajka ardayga, shaqada lala sameeyo ee ku saabsan manhajka ama shaqada dheeraadka ku ah manhajka; ama (5) si aan macquul ahayn saameyn lagu yeesho fursadaha waxbarashada ardayga. Waa mamnuuc isticmaalka isgaarsiinta qof ahaanta, afka, qoraalka, ama elataroonigga si cabsi loogu dhalliyi iyo/ama loo abuuro waxbarasho cabsi ku jirto ama cadaawad ama jawiga lagu

shaqeeyo, iyadoo aan la muujinin hub iyo iyadoo aan dhibanaha lagu qaadin weerarka jirka oo dhab ah.

Kaddib, ardayga waxaa laga mamnuucay in uu ka aar gutto qofka u soo jeediyay warbixinta ama soo gudbiyay ashtako ku eedeyneyso kadeed, ama marqaati ahaan ka qeybgalay baaritaan la xariira kadeed, ama soo gudbiyay warbixin xun ama warbixin uu ogsoon yahay in ay been tahay ama ashtako ku saabsan kadeed.

Mar kasta, waa la mamnuucay nooc kasta oo ka mid ah hawlaho kadeedka. Ma jiro arday loo ogol yahay in uu qorsheeyo, dhiiri geliyo, ama ka-qeybgalo kadeed. Kadeedka waxaa laga sifeyaa fullinta fal ama jujuubka loo geysto qof kale, sida dhibanaha, si loo fulliyo facil kasta oo laga bilaabo fasalka, kooxda ama urur oo sabab u ah ama abuura halis la taaban karo in ay waxyeelo gaarsiiso madaxa ama jirka qof kale. Ruqsadda, ogolaashada, ama qaadashada halista uu qaato qofka loo geysto kadeedka ma yareyn doonto waxyaabaha laga reebay. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

Taageero la siiyo Siyaasadda Ka Soo Horjeedo Kadeedka W.C.S. (W.C.S. Anti-Harassment Policy) 5517, Guddiga wuxuu horumariyaa hababka ka-hortagga aqoonta (preventative educational measures) si loo ogaado dhaqamada takoorka ee sharci darrada ah. Maamulaha ama cidda loo xil saaray waxay tababar ku habboon siin doonaan dhamaan xubnaha ka tirsan bulshada dugsiga dagmada oo ku saabsan sida loo fulliyo siyaasaddaan iyo tilmaamaha la socdo. Dhamaan tababarka ku saasban siyaasadda Guddiga waxay ahaan doontaa mid ku habboon da'da iyo nuxurka.

SIYAASADDA GUDDIGA 5517.01 - GARDAREYSIGA IYO NOOCYADA KALE DABEECADDA WEERARKA - Waxay tixraacdaa qodobka xeerka #19

Guddiga wuxuu ballan qaaday in uu dhamaan ardayda siiyo jawi ammaan ah, wanaagsan, soo saar leh, oo nafaqeeya. Guddiga wuxuu dhiirigeliyaa horumarinta xariirka wanaagsan ee dhixmara xubnaha bulshada dugsiga.

Si adag ayaa loo mamnuucay, mana loo dulqaadan doono kadeedka, cabsi gelinta, ama gardareysiga loo geysto ardayga, haddii ay u geystaan arday kale, shaqaale, ama dhinacyada saddaxaad. Mamnuucaan waxaa ka mid ah dabeecadda weerarka, jirka, afka, iyo xumaanta madaxa, iyo dagaalka ka dhaca gudaha xariirka shukaansiga. Guddiga Waxbarashada ma u dul qaadan doonto baaqa, faalada, cabsi gelinta, ama falalka sabab u ah ama cabsi geliya in ay sabab u noqdaan waxyeelada soo gaara jirka ama hoos u dhiga qofka. Siyaasaddaan waxay quseysaa dhamaan hawlaho ka socdo Dagmada, kana mid ah hawlaho ka socda hantida dugsiga, ama marka la saaran yahay baska dugsiga, ama marka loo sii socdo ama laga soo noqodo dugsiga, iyo kuwa ka dhaca dibadda hantida dugsiga haddii ardayga ama shaqaalaha ku sugaran yahay hawsha u dugsiga mas'uul ka yahay, dugsiga ogolaaday ama dugsiga la xariira ama munaasabdo dugsiga qabto, sida safarada dibadda ama munaasabada isbortiga halkas ay ardayda ka hooseyaan kantaroolka dugsiga, gudaha baabuurka dugsiga, ama marka shaqaalaha ku hawlan yahay ganacsiga dugsiga.

Siyaasaddaan waxaa la soo saaray kaddib marka lala tashaday waalidiinta, shaqaalaha Dagmada, kuwa ku shaqeeyo iskaa wax u qabso, ardayda iyo xubnaha bulshada sida ku qoran R.C. 3313.666 iyo Siyaasadda Modelka Gudiga Waxbarashada Gobolka (State Board of Education's Model Policy).

Kadeedka, cabsi gelinta, gardareysiga waxaa lagu sifeyaa:

A. Ficil kasta oo lagu talogalay oo qoran, laga sheegay afka, elataroonig, la sawiray ama jir ahaan la geysto uu arday ama koox arday u muujiyo arday kale in ka badan hal jeer iyo dabeeecadda waxyeelo gaarsiiso madaxa ama jirka ardayga (ardayda) kale oo, in ku filan culus, lagu celceliyo ama soo noqnoqota iyo abuurta jawi cabsi gelisa, handadaad ama jawi waxbarasha oo xumaan ku dhisan iyo/ama munaasabo uu dugsiga u kafaalo qaaday arday (ardayda) kale;

B. Dagaalka ka jira xariirka shukaansiga.

"Sharciga elatarooningga" waxaa loola jeedaa la geysto marka la isticmaalo telefoonka gacanta, kombuyutar, bajar, qalabka isgaarsiinta qofka leeyahay, ama qalab kale oo loo adeegsado isgaarsiinta.

Dabeeecadda dagaalka waxaa lagu sifeyaa dabeeecadda aan habbooneyn ee lagu celceliyo in ku filan, ama culus in ku filan, taasoo si xun u saameyso fiyoobida waxbarashada, jirka, ama caatifadda ardayga. Dabeeecadda noocaan waa qaab cabsi gelin iyo kadeed, inkastoo qasab aysan ahayn in lagu saleeyo sifooyinka sharci ahaan la badbaadiyo, sida jinsiga, isirka, midabka, asal qaran, xaaladda guurka, itaal darrida, ama rabitaanka jinsiga. Waxaa ka mid ah, balse kuma eka, dabeeecadaha dabagalka, gardareysiga/gardareysiga internetka, cabsi gelinta, dhibidda, jujuubka, aflagaadada, dulmiga, handadaadda, iyo yasniinta.

Kadeedka, cabsi gelinta, gardareysiga waxaa kaloo loola jeedaa gardareysiga internetka oo loo adeegsado falalka elataroonig ahaan la gudbiyo (sida internetka, email, telefoonka gacanta, kaalmada dijitalka qofka (PDA), ama qalabka gacanta lagu qaato) uu ardayga (ardayda) ama koox arday u muujiyaan arday (ardayda) kale in ka badan hal mar iyo dabeeecadda sabab u tahay waxyeelo la xariira madaxa iyo jirka ardayga kale oo in ku filan darran, lagu celceliyo, ama ku adkeysata ilaa heer ay ardayga (ardayda) kale ku abuurto jawi waxbarasho oo ku dhisan cabsi gelin, handadaad, ama xumaan.

Arday kasta ama waalidka/ilaaliyaha aamisnan in isaga/iyada ay ahayd ama tahay dhibane loo geystay dabeeecadda dagaalka waa in ay isla markiiba xaaladda u soo sheegto agaasimaha dhismaha ama qofka loo magacaabo, ama kaaliyaha agaasimaha, ama Maamulaha. Ardayga wuxuu kaloo soo sheegi karaa arrimaha loo gudbiyo macalimiinta iyo shaqaalahale kale dugsiga ee mas'uulka ka noqon doono in ay ogeysiyaan maamulaha ku habboon ama sarkaalka Guddiga. Ashakoooyinka ka soo horjeedo agaasimaha dhismaha waa in loo gudhiyo Maamulaha. Ashtakoooyinka ka soo horjeedo Maamulaha waa in loo gudbiyo Madaxa Guddiga.

Arday kasta waxaa lagu dhiirigelinaa, iyo xattaa xubinta shaqaalahale waxaa laga rabaa, in uu soo sheego xaaland kasta ay aaminan yahiin in ay tahay dabeeecad dagaal oo loo geysto ardayga. Warbixinta waa la siin karaa kuwa kor lagu sheegay.

Isla markiiba waa la baari doonaa dhamaan ashtakoooyinka ku saabsan dabeeecadda weerarka ee laga yaabo in ay jebiyaan siyaasadda. Agaasimaha dhismaha ama maamulaha ku habboon wuxuu diyaarin doonaa warbixin qoran oo ku saabsan baaritaanka kaddib marka la dhamaystiro. Warbixinta noocas waxaa ka mid ah xaqiiqada la helay, go'aanka laga gaaray haddii ficilka kadeedka, cabsi gelinta, iyo/ama gardareysiga la xaqiijiyay, iyo, marka falalka la mamnuucay la xaqiijiyay, talada faragelinta, kana mid ah falka dishibiliinka waxaa la gelin doonaa warbixinta. Meesha ay ku habboon tahay, warbixinta waxaa lagu dhajin doonaa wararka qoran ee marqaatiga.

Haddii baaritaanka soo saarto in ay jirto kadeed, cabsi gelin, iyo/ama gardareysi/gardareysiga internetka oo loo adeegsaday elataroonig ama wax kale, taasi waxay dhallin doontaa in laga qaato tallabo degdeg ah oo lagu saxo kuna habboon iyo/ama talaabo dishibiliin. Tani waxaa ka mid ah ka-joojinta ama gaarta ilaa ka-saarid la siyo ardayda, ilaa laga ruqseeyo shaqaalahale, reebidda waalidiinta, martida, kuwa ku shaqeeyo iskaa wax u qabso, iyo qandaraasleyaasha, iyo ka qaadidda booska rasmiga iyo/ama codsiga in uu iska dhiibo xubinimada Guddiga. Waxaa kaloo dhici karta in shakhsiyadka lagu wareejijo saraakiisha hirgelinta sharciga.

Inta uu socdo baaritaanka kaddeed la soo sheegay, cabsi gelin iyo/ama gardareysi/gardareysiga internetka, Agaasimaha ama maamulaha ku habboon aaminsan yahay in laga yaaba in aadaab darrada dhallisay jawi waxbarasho oo cadaawad ku dhisan lagana yaabo in ay tahay kadeed ku dhisan takoor sharci darro ah oo ku saleysan Dad la Badbaadiyo (Protected Class), Agaasimaha wuxuu falka gardareysiga iyo/ama kadeedka ogeysiin doonaa mid ka mid ah Saraakiisha u Hoggaansamida ee ka soo Horjeeda Kadeedka (Anti-Harassment Compliance Officers) si loo baaro sida waafaqsan hababka ku qoran Siyaasadda 5517 - Ka Soo Horjeedka Kadeedka (Anti-Harassment).

Waa mamnuucy mana loo dulqaadan doono aar gudashada ka soo horjeedo qof kasta, oo soo sheega, loo maleeyo in uu soo sheegay, soo gudbiya ashtako, ama si kale uga qeybgalo baaritaan ama dhaawac ku saabsan eedeynta dabeeecadda weerarka. Aar gudashada noocaan waxaa loo qaadan doonaa in si culus loo jebiyyat siyaasadda Guddiga, waxayna ka madax banaan tahay haddii ashtakada loo yeelay aasaas. Aar gudashada la tuhunsan yahay waa loo soo sheego si la mid ah sida dabeeecadda dagaalka. Aar gudashada waxay dhallin kartaa talaabo dishibiliin sida lagu muujiyay kor.

In si ula kac ah loo bixiyo warbixin been ah oo ku saabsan kadeed, cabsi gelin, gardareysi iyo/ama dabeeecad kale oo ku dhisan weerar, sidoo kale waa la mamnuucay mana loo dulqaadan doono. In si ula kac ah loo soo jeediyo warbixin been abuur ah waxay dhallin kartaa talaabo dishibiliin sida lagu muujiyay kor.

Haddii ardayga ama qofka kale aaminsan yahay in ay jirtay dabeeecad dagaal, iyadoo aan la fiirin haddii ay soo gasho sifeynta gaarka, isaga/iyada waa in ay soo sheegto iyo waa in ay u ogolaato maamulka in uu gaaro jidka ku habboon oo la qaado.

Dagmada waxay fullin doontaa xiiladaha faragelinta (AG 5517.01) si dhibanaha ama qofka kale looga badbaadiyo kadeed cusub oo dheeraad ah, cabsi gelin, ama gardareysi iyo aar gudasho oo ka dambeysa warbixinta noocas.

Siyaasaddaan looma tarjumi karo in lagu farageliyo xuquuqda Baddalaadda Kowaad (First amendment) ee ardayda (sida in la mamnuuco isdhafsiiga fikradaha madaniga ee macquulka ah, ama dood, la qabto waqtiyada iyo meelaha ku habboon inta ay socoto maalin dugsiyedka taasoo badbaadisa sharciga Gobolka ama Federaalka).

Ashtakoodaha waxaa la ogeysiin doonaa wixii ka soo baxay baaritaanka, iyo hadba sida ku habboon, in la qaaday talaabo lagu saxo. Haddii, baaritaanka kaddib, la xaqijiyo gardareysiga ka soo horjeedo ardayga, agaasimaha dhismaha ama maalulaha ku habboon wuxuu ogeysiin doonaa waalidka/ilaaliyaha ilmaha haaya ee dhibanaha waxa la ogaaday. Maka la bixiyo ogeysiiska noocas, waa in laga taxadiro in la xushmeeyo xuquuqda asturnaata sharicga ee gaffaha kaddeedka noocas, cabsi gelinta, iyo/ama gardareysiga.

Kaddib marka la baaro, haddii la xaqijiyo falalka kadeedka, cabsi gelinta, iyo/ama gardareysiga uu geysto arday cayiman, agaasimaha dhismaha ama maamulaha ku habboon, qoraal ahaan wuxuu ogeysiin doonaa waalidka/ilaaliyaha qofka geystay waxa la ogaaday. Haddii ciqaabta dishibiliiliinka ciqaabta la saaro ardayga noocaa, waxaa ogeysiiska lagu soo darri doonaa sharaxaad ku saabsan dishibiliinka noocas.

Ashtakada

Ardayda iyo/ama waalidiintooda/ilaaliyeyaashooda waxay soo gudbin karaan warbixin ku saabsan kadeedka la tuhunsan yahay, cabsi gelin, ama gardareysi. Warbixinta noocas waxay ahaan doonaan kuwo khaas sida macquulka ah kana mid ah dadka ku lugta leh, tirada inta jeer iyo goobaha ay ka dhacday asluubta la soo sheegay, bartilmaameedka kadeedka la tuhunsan yahay, cabsi gelinta, iyo/ama gardareysiga, iyo magacyada ardayga ama marqaatiga shaqaalaha ee suurtogalka ah. Warbixinta noocas waxaa loo gudbin karaa xubin kasta oo ka tirsan shaqaalaha dugsiga ama

maamulaha, kaddibna isla markiiba loo gudbin doonaa agaasimaha dhismaha ama qofka loo magacaabay in uu fiiriyo, baaro, kaddibna wax ka qabto.

Ardayda, waalidiinta/ilaaliyeyasha, iyo shaqaalaha dugsiga waxay soo gudbin karaan ashtakooyinka aan rasmi ahayn ama la aqoonin dhaqanka ay iyaga la tahay in uu yahay kadeed, cabsi gelin, iyo/ama gardareysi oo afka looga geysto macalin, maamulaha dugsiga, ama shaqaale kale oo ka tirsan dugsiga. Ashtakooyinka aan rasmiga ahayn ee noocaas waxay gaar u ahaan doonaan qofka (dadka) ku lugta leh, tirada inta jeer iyo goobaha uu ka dhacay dhaqanka la soo sheegay, bartilmaameedka kadeedka la tuhunsan yahay, cabsi gelinta, iyo/ama gardareysiga, iyo magacyada arday kasta oo suurtogal aha ama marqaatiyada shaqaalaha. Xubinta shaqaalaha dugsiga ama maamulaha hela ashtako aan rasmi ahayn ama aan la aqoonin qofka soo gudbiyay waa in uu isla markiiba qoro ashtakada, kuna soo darro maclumaadka la soo gudbiyay. Warbixintaan qoran waxaa isla markiiba loo gudbin doonaa xubinta shaqaalaha dugsiga iyo/ama maamulaha agaasimaha dhismaha ama qofka loo magacaabay si loo fiiriyo, baaro, kaddibna laga qaado talaabada ku habboon.

Dadka soo jeediya ashtakooyinka aan rasmiga ahayn, sida kor lagu sheegay, waxay codsan karaan in xubnaha shaqaalaha dugsiga iyo maamulaha ay soo gaarto ashtakada qariyan magacooda. Waa la fiidin doonaa ashtakooyinka aan la aqoonin, waxaana laga qaadi doonaa talaabo macquul ah si wax looga qabto xaaladda, ilaa heer talaabada noocaas (1) aysan kashifin ilaha laga helay ashtakada, iyo (2) waafaqsan tahay xuquuqda sida sharciga qabo ee ardayga (ardayda) la soo sheegay in ay geysteen falalka kadeedka, cabsi gelinta, iyo/ama gardareysiga.

Marka qofka soo jeediyo ashtako aan rasmi ahayn uu codsado in aan la aqoonsanin, baarista ashtakada noocaas waxaa lagu soo koobi doonaa hadba sida habboon lana fiiriyo aqoonsi la'aanta ashtakada. Yareynta noocaas oo lagu sameeyo baaristaanka waxaa ka mid ah falka yareynta oo lagu soo koobo firinta ashtakada kaddib marka la helo maclumaad dheeraad ah iyo/ama ka noqoshada ardayga ashtakooda shardiga in warbixinta aan la aqoonin cidda soo dirtay.

Asturnaanta/Qarsoodiga

Dugsiga Dagmada wuxuu sharfi doonaa asturnaanta ashtakoodaha, qofka (dadka) laga soo ashtakooday, iyo marqaatiyada ilaa inta suurtogalka ah, sida waafaqsan waajibaadka sharciga ee saaran Guddiga in uu baaro, qaado talaabada ku habboon, iyo in uu u hoggaansommo waajibaadka raadinta iyo kashifaadda. Dhamaan diiwaanada la soo saaro sida hoos timaado siyaasaddaan iyo tilmaamaha maamulka la xariira waxay ahaan doonaan kuwo loo xaiyo sida qarsoodi ilaa inta uu ogol yahay sharciga.

Shardiga Warbixinta

Ugu yaraan bar ka bar sannadka, maamulaha wuxuu Madaxa Guddiga siin doonaa soo koobid qoran oo ku saabsan dhamaan dhacdooyinka la soo sheegay kaddibna wuxuu soo koobidda soo gelin doonaa bogga internetka Dagmada (haddii uu jiro mid). Liiska wuxuu ku ekaan doonaa tirada falalka la xaqiijiyay ee la xariira kadeedka, cabsi gelinta, iyo/ama gardareysiga, haddii ay ka dhacday gudaha fasalka, hantida dugsiga, tagidda iyo ka soo noqoshada dugsiga, ama munaasabadaha dugsiga kafaalo qaaday.

Eedeynta asluub xumada dambiga iyo ku xadgudubka la tuhunsan yahay ee loo geysto cunugga waxaa la gaarsiin doonaa wakaaladda hirgelinta sharciga ee ku habboon iyo/ama Adeegyada Badbaadinta Cunugga (Child Protective Services) sida waafaqsan sharciga. Shaqaalaha dagmada waxay la shaqeyn doonaan baaristaanka ay wadaan wakaaladaha noocaas.

Difaaca Jirka

Shaqaalaha Dugsiga Dagmada, ardayga, ama qofka ku shaqeeyo iskaa wax u qabso wuxuu qofahaan ka tallaalan yahay dacwaddaha madaniga oo la xariira khasaarada ka dhallata marka la soo sheego dhacdo sida waafaqsan siyaasaddaan iyo R.C. 3313.666 haddii qofkaas soo sheego shil kadeed, cabsi gelin, cago jugleyn, iyo/ama gardareysi, daacad laga yahay, iyo sida waafaqsan hababka ku qoran siyaasaddaan. Difaaca noocaas ee laga qaato qaanta looma qabsan karo shaqaalaha, arday, ama qof ku shaqeeyo iskaa wax u qabso oo loo garto in uu warbixin been iyo ula kac ka soo jeediyay kadeedka, cabsi gelinta, iyo ama gardareysiga.

Ogeysiiska

Ogeysiiska siyaasaddaan waxaa la wareejin doonaa **sannad kasta** iyo waxaa lagu soo dhajin doonaa meelo laga arki karo ee dhamaan dhismooyinka dugsiga iyo waaxyada ku yaal gudaha Damgada, waxaa lagala hadli doonaa ardayda, iyo sidoo kale waxaa la gelin doonaa buugaagta macalinka, ardayga, iyo walidka/ilaaliyaha. Ugu yaraan hal mar sannad dugsiyeed kasta, waalidka/ilaaliyaha arday kasta waxaa loo dirri doonaa oraah sharaxeysyo siyaasadda iyo ciqaabta la xariirta jebinta siyaasadda.

Oraahda waxaa lala diri karaa kaararka warbixinta ardayga ee caadiga ah ama waxaa lagu diri karaa habka elataroonigga.

Siyaasadda iyo sharaxaadda cuslaanta gardareysiga loo adeegsado habka elataroonigga waa in la siiyo ardayda ku sugaran Dagmada iyo waalidiintooda ama ilaaliyeyeashooda haaya.

Waxaa kaloo dhismo kasta lagu soo dhajin doonaa boostarada xuquuqda gobolka iyo Federaalka ee ku saabsan takoorka iyo kadeedka. Dhamaan shaqaalaha cusub waxaa laga rabaa in ay fiiriyaan iyo in ay saxiixaan siyaasaddaan iyo hababka ashtakada la xariirto.

Waxbarashada iyo Tababarka

La taageero siyaasaddan, Guddiga wuxuu horumariyaa hababka waxbarashada ka-hortagga si loo abuuro dareen xooggan oo ku saabsan dabceeedda weerarka, kana mid ah gardareysiga iyo dagaalka ka jiro xariirka shukaansiga. Maamulaha ama cidda loo xil saaray waxay tababar ku habboon siin doonaan dhamaan xubnaha ka tirsan bulshada dugsiga dagmada oo ku saabsan sida loo fulliyo siyaasaddaan iyo tilmaamaha la socdo. Dhamaan tababarka ku saasban siyaasadda Guddiga waxay ahaan doontaa mid ku habboon da'da iyo nuxurka.

Sannad kasta, Dagmada waxay dhamaan ardayda ku qoran Dagmada siin doontaa tababar ku habbon da'da kuna saabsan siyaasadda Guddiga, kana mid ah wada hadalka qoran ama afka laga sheegay ee ku saabsan ciqaabta jebinta siyaasadda ilaa maaliyadda Gobolka ama Federaalka loo qorsheyo ujeedadaan.

Ardayda ku jirta darajooyinka todobo (7) ilaa toban iyo labo (12) waxaa la siin doonaa tababar ku habboon da'da xagga aqoonta ka hortagga dagaalka shukaansiga, kana mid ah tababarka aqoonsiga calaamadaha digniinta dagaalka shukaansiga iyo sifooyinka xariirka caafimaadka qaba. Waalidiinta/Ilaaliyeyeasha, oo codsi qoran u soo jeediya agaasimaha dhismaha ama qofka uu magacaabo in uu baaro qoraalka ka hortagga tababarka dagaalka shukaansiga ee laga isticmaalo dugsiga, waxaa la siin doonaa fursad ay ku fiiriyaan qoraalada muddo macquul ah.

Dagmada waxay siin doontaa tababar, shirar, iyo/ama koorsooyin ku saabsan siyaasaddaan oo loogu talogalay shaqaalaha dugsiga iyo kuwa ku shaqeeyo iskaa wax u qabso ee xariir toosan la leh ardayda, ilaa heerka maaliyadda Gobolka ama Federaalka loo dhigo ujeedadaan. Waqtiga ay shaqaalaha dugsiga geliyaan brograamyadaan tababarka waxaa la raacin doonaa sharuudaha waxbarashada sii socota ee waajibka ah.

Sida waafaqsan Siyaasadda Guddiga 8462, Agaasimaha wuxuu firinta siyaasaddaan ku darri doonaa gardareysiga iyo noocyada kale kadeedka tababarka loo baahan yahay si looga hortago ku xadgudubka cunugga, dagaalka, iyo ku xadgudubka maadada iyo horumarinta dhallinta wanaagsan.

Maamulaha wuxuu soo saari doonaa tilmaamaha maamulka si uu u fulliyo siyaasaddaan. Tilmaamaha waxaa ka mid ah soo sheegidda iyo hababka baarista, hadba sida loogu baahdo. Waxaa la raaci doonaa habka ashtakada uu dajiyay Maamulaha.

R.C. 3313.666, 3313.667

Siyaasadda Modelka Guddiga Waxbarashada Gobolka (2007) La Baddalay 6/9/14

SIYAASADDA GUDDIGA 5517

KA SOO HORJEEDKA KADEEDKA (MAGAC LA'AANTA IX KADEEDKA JINSIGA)

Tixraaca qodobka xeerka #19

Bayaanka Siyaasadda Guud

Waa siyaasadda Guddiga Waxbarashada in ay socodsiiiso waxbarasho iyo jawi lagu shaqeeyo oo ka madax banaan dhamaan nooyada kadeedka sharci darrada, kana mid ah kadeedka jinsiga. Ballankaan waxaa lagu dabaqaa dhamaan hawlah Dugsiga Dagmada, brograamyada, iyo hawlah. Dhamaan ardayda, maamuleyaasha, macalimiinta, shaqaalaha, iyo dhamaan shaqaalaha kale dugsiga waxay wadaagaan mas'uuliyadda iska ilaalinta, niyad jebinta, iyo soo sheegidda nooc kasta kadeed oo sharci darro ah. Siyaasaddaan waxay quseysaa dhaqanka sharci darrada ee ka dhacay hantida dugsiga, ama goob kale haddii dhaqanka noocaas uu dhaco inta ay socoto hawsha uu kafaalo qaaday Guddiga.

Guddiga wuxuu si xooggan u hirgelin doonaa wax uu mamnuucay ee ka soo horjeedo kadeedka takoorka sida ku saleysan isirka, midabka, asal qaran, jinsiga (kana mid ah rabitaanka jinsiga iyo aqoonsiga jaadka qofka), itaal darrida, da'da, diinta, abtirsinada, ama macluumaadka geneetikada (iskudarkooda, "Dabaqadaha la Badbaadiyo"), ay sharciyada xuquuqda madaniga Federaalka badbaasiyaan (halkaan wixii ka dambeeyo loo yaqaan "kadeedka sharci darrada"), iyo waxay dhiiri gelisaa kuwa ku jiro bulshada Dugsiga Dagmada iyo sidoo kale Dhinacyada Saddaxaad, ee dareensan in la xumeyay kaddibna raadsadaan toosinta dhibatoyinka noocaas. Guddiga waxay baari doonaan dhamaan eedeynta kadeedka iyo, kiisaska marka kadeedka sharci darrada la hubiyo, Guddiga wuxuu qaadi doonaa talaabo degdeg oo lagu soo gabogabeeyo kadeedka, laga hortago in aysan dhicin, iyo wax laga qabto saameyneeda. Shakhxiyadka lagu helo in ay ka qeybgaleen kaddeed sharci darro ah waxaa lagu qaadi doonaa dishibiliin ku habbon.

Jebinta Kale ee Siyaasadda Ka Soo Horjeeda Kadeedka

Guddiga wuxuu kaloo qaadi doonaa talaabo degdeg ah si uu dishibiliin u saaro dadka ka qeybgala falalka la mamnuucay ee soo socda:

- A. Ka aar gudashada qofka ee warbixin ka qoray ama soo gudbiyay ashtako ku dacwooneysa kadeed sharci darro ah, ama marqaati ahaan ka qeybgalay baarista kadeedka.
- B. Ugu dambayn, warbixin xun ama sida la ogsoon yahay been ah ama ashtako ku saasban kadeed sharci darro ah.
- C. In aan la tixgelinin, in aan loo baarin si ku filan, ama dib u dhigidda baarista eedeynta kadeedka sharci darrada, marka mas'uuliyadda soo sheegidda iyo/ama baarista eedeynta kadeedka ay qeyb ka tahay waajibaadka saaran kormeeraha.

Sifeynta

Macnaha erayada la isticmaalo siyaasaddaan waxay yahiin kuwa lagu sifeyay halkaan; macnaha erayada aan lagu sifeyin halkaan waxaa loo qaadan doonaa

sida caadi ahaan loo sharaxo.

Ashtakoodaha waa qofka ku dacwooda, ama la soo sheegay in loo geystay kadeed sharci darro ah, iyadoo aan la fiirinin haddii qofka uu soo gudbiyo ashtako rasmi ah ama uu dabagalo xal aan rasmi ahayn oo la xariira kadeedka la soo sheegay.

Eedeysanaha waa qofka lagu soo eedeyay in uu ka qeybgalay kadeed sharci darro ah, iyadoo aan la fiirinin haddii Dhinaca Soo Sheegay soo gudbisay ashtako ama ay rabto in si aan rasmi ahayn loo xalliyoo kadeedka la soo sheegay.

Bulshada Dugsiga Dagmada waxaa loola jeedaa ardayda iyo shaqaalaha Guddiga (sida maamuleyaasha, iyo shaqaalaha aqoonyaanka iyo shaqaalaha gaarka), sidoo kale xubnaha Guddiga, wakiilada, dadka ku shaqeeyo iskaa wax u qabso, qandaraasleyaasha, ama dadka kale ee hoos yimaada Kantaroolka iyo kormeerka Guddiga.

Dhinacyada saddaxaad waxaa ka mid ah, balse kuma eka, martida iyo/ama dadka soo booqda hantida Dugsiga Dagmada (tusaale dadka soo booqda ee hadal u soo jeediya dugsiga, ka-qeybgaleyaasha ka soo jeeda kooxaha atleetikada iska soo horjeeda, waalidiinta), iibiyeyaasha ee la ganacsado, ama raadiya in ay la ganacsadaan, Guddiga, iyo dadka kale ee la soo xariira bulshada Dugsiga Dagmada ee ku sugaran munaasabahada la xariira dugsiga/hawlah (haddii ay ku sugaran yahiin hantida Dagmada ama haddii kale).

Maalin (Maalmo): Maalinta (Maalmaha) Haddii aan si toos ah loo sheegin, erayga "maalin" ama "maalmaha" sida loo isticmaalay siyaasaddaan waxaa loola jeedaa maalinta (maalmaha) la shaqeeyo uu xafiiska Guddiga uu furan yahay saacadaha la shaqeeyo, Isniin-Jimco, marka laga reebo fasaxyada Gobolka-aqoonsan yahay).

Gardareysiga

Gardareysiga wuxuu gaaraa heerka kadeedka sharci darrada marka hal ama ka badan dadka si nidaam iyo si isku xigxiga ay dhaawac iyo dhibaato nafsi u gaarsiyyaan (1) ama ka badan ardayda ama shaqaalaha iyo in gardareysiga ku saleysan yahay hal (1) ama ka badan Dadka la Badbaadiyo, oo ah, sifooyinka ay sharciyada xuquuqda madaniga Federaalka badbaadiyaan. Waxaa lagu sifeyaa wax aan la rabin oo lagu celceliyo, qoran, afka, ama dabeecadda jirka, kana mid ah cabsi gelinta, aflagaadada, ama baaqa yasniinta, uu qaangaar ama arday geysto, oo darran ama lagu adkeesto in ku filan si loo abuuro jawi ku dhisan cabsi gelin, cadaawad, ama gaf xagga waxbarashada ama shaqada; sababo fahmo darro ama yasniin; ama si aan macquul ahayn u farageliyo dugsiga qofka ama shaqada uu qabto ama ka qeybgal; iyo waxaa soo geli kara:

- A. kaftanta;
- B. handadaadda;
- C. cabsi gelinta;
- D. dabagalka;
- E. dabagalka internetka;
- F. gardareysiga internetka;
- G. dagaalaka jirka;

- H. xattooyada;
- I. kadeedka jinsiga, diinta, ama isirka;
- J. bahdillidda dadweynaha; ama
- K. burburinta hantida.

Kadeedka

"Kadeed waxaa loola jeedaa cabsi gelin, afluxmo, ama yasniin, isticmaalka farsamada, ama qoraal, dhaqan xumo laga soo jeediyo afka ama jirka loo geysto arday ama shaqaale ka tirsan dugsiga oo:

- A. arday ama shaqaale ka tirsan dugsiga geliya cabsi macquul ah in waxyeelo soo gaari doonaan naftiisa/nafteed ama la burburin doono hantidiisa/hantideeda;
- B. sababto in ay si dhab u farageliso waxqabadka waxbarashada ardayga, fursadaha, ama manaafacaadka, ama shaqada uu qabto shaqaalaha; ama
- C. sababto in ay si dhab ah u carqaladyeso nidaamka fullinta hawsha dugsiga.

Ashtakooinka takoorka ee ku dacwooda kadeedka jinsiga gudaha sifeynta iyo ujeedadada Cutubka IX (Title IX) waxaan lagu wareejin doonaa Iskuduuhaha Cutubka IX si wax looga qabto u hoggaansamida Siyaasadda Guddiga 2266 iyo Tilmaanta Maamulka (Administrative Guidelines) 2266.

Kadeedka Isirka/Midabka

Kadeedka isirka la mamnuucay waxaa lala kulmaa marka dhaqan aan la soo dhaweynin jir ahaan, afka, ama aan afka laga sheegin uu ku saleysan yahay isirka qofka ama midabka iyo marka dhaqanka ujeedadeedu tahay faragelinta shaqada qofka ama waxqabadka waxbarashada; abuurista jawi cabsi geliya, cadaawad ku dhisan, ama gaffa, iyo/ama jawi waxbarasho; ama faragelinta awoodda qofka u leeyahay in uu ka qeybgalo ama ka fa'iideysto fasalka ama brograam waxbarasho ama hawl. Kadeedka noocas wuxuu ka dhici karaa marka asluubta loo jeediyo sifooyinka isirka qofka ama midabka, sida aflagaadada isirka, naaneesta loola jeedo noocyada caadiga, afluxmada, iyo/ama tixraacyada la xariira caadada isirka.

Kadeedka Diinta (Caqiidada)

Kadeedka diiniga la mamnuucay marka wuxuu dhacaa marka dhaqanka aan la soo dhaweynin ee la xariira jirka, afka, ama aan afka ahayn ku saleysan yahay diinta ama caqiidada qofka iyo marka ujeedada dhaqanka ama natijada tahay faragelinta shaqada ama waxbarashada qofka; abuurista jawi shaqo iyo/ama waxbarasho oo ku dhisan cabsi gelin, cadaawad, ama xumaan ama faragelinta awoodda qofka u leeyahay in uu ka qeybgalo ama ka fa'iideysto brograamka fasalka ama waxbarashada ama hawsha. Kadeedka noocas wuxuu dhici karaa marka dhaqanka lagu abaaro sifooyinka diinta, hiddaha, labbiska, ama magacyada dambe, iyo/ama ay ku lug leedahay afgaadada loo geysto diinta qofka.

Kadeedka Asal Qaran/Abtirsiiinada

Mamnuuca kaddeedka asal qaran/abtirisiino wuxuu dhacaa marka dhaqanka aan la soo dhaweynin ee la xariira jirka, afka, ama aan afka ahayn uu ku saleysan yahay asalka qaran ama abtirsiiinada iyo marka dhaqanka ujeedadeda tahay ama farageliso shaqada qofka ama waxbarashadiisa; abuurto jawi shaqo iyo/ama waxbarasho oo ku dhisan cabsi gelin, cadaawad, ama xumaan; faragelisa awooda qofka u leeyahay in uu ka qeybgalo ama ka fa'iideysto fasal ama brograamka waxbarashada ama hawsha. Kadeedka noocaas wuxuu dhici karaa meesha lagu toosyo dhaqanka sifooyinka la xariira asal qaranka qofka ama abtirsiiinada, sida faalada xun oo laga bixiyo caadada, habka loo hadlo, luqadda, magacyada dambe, ama aflagaada loo geysto dhallashada.

Kadeedka Itaal Darrida

Kadeedka isirka la mamnuucay waxaa lala kulmaa marka dhaqan aan la soo dhaweynin jir ahaan, afka, ama aan afka laga sheegin uu ku saleysan yahay isirka qofka ama midabka iyo marka dhaqanka ujeedadedu tahay faragelinta shaqada qofka ama waxqabadka waxbarashada; abuurista jawi cabsi geliya, cadaawad ku dhisan, ama gaffa, iyo/ama jawi waxbarasho; ama faragelinta awoodda qofka u leeyahay in uu ka qeybgalo ama ka fa'iideysto fasalka ama brograam waxbarasho ama hawl. Kadeedka noocaas wuxuu dhici karaa marka lagu sii jeediyo sifooyinka itaal darrida qofka, sida faalada xun ee ku saabsan hababka hadalka, dhaqaqa, itaal darrida jirka ama cilladaha/muuqaalka, ama wixii la mid ah.

Saraakiisha u Hoggaansamida Ka Soo Horjeedka Kadeedka (Anti-Harassment Compliance Officers)

Guddiga dadka soo socdo u xil saartay in ay u shaqeyaan sida Sarkaalka (Saraakiisha) U Hoggaansamida Ka Soo Horjeedo Kadeedka" ee loogu talogalay Dagmada. Halkaan waxaa loo yaqaan "Sarkaalka (Saraakiisha) u Hoggaansamida" ["Compliance Officer (s)"].

Agaasimaha Fulinta, Ilaha Aadanaha
614-797-5700
936 Eastwind Drive
Westerville, OH 43081

Magacyada, mansabyada, iyo macluumaadka lagala xariiro dadkaan waxaa sannad kasta lagu soo daabici doonaa buugaagta waalidka iyo shaqaalaha iyo bogga internetka Dugsiga Dagmada.

Sarkaalka u Hoggaansamida wuxuu mas'uul ka yahay dadaalka Dagmada in ay u hoggaansanto sharciyada Federaalka iyo Gobolka ee lagu dabaqi karo, kana mid ah waajibka Dagmada in ay di degdeg ah iyo si siman wax uga qabato su'aalaha ama ashtakooyinka ku saabsan kadeedka.

Saraakiisha u Hoggaansamida waxaa la heli karaa saacadaha caadiga dugsiga/shqada si loogala haldo arrimaha la xariira kadeedka sharii darrada, so loo kaalmeeyo ardayda, xubnaha kale ee ka soo jeeda bulshada Dagmada, iyo dhinacyada saddaxaad ee raadsada taageero ama waano marka macluumaad ku saabsan dhaqan "aan la soo dhaweynin", ama si aan rasmi ahayn loo dhexgalo laguna mattalo qofka ku sugar xaaladahaas aysan ka jirin arrimo dhalliyay gudbinta ashtako rasmo ah iyo dhamaan dhinacyada ku heshiyeen in ay ka qeybgalaab hawsha aan rasmiga ahayn.

Saraakiisha u Hoggaansamida waxay qaban doonaan ashtakooyinka kadeedka sharci darrada ee ka yimaada xubin kasta oo ka tirsan bushada Dugsiga Dagmada ama qof soo booqda Dagmada, ama hela ashtakooyin oo horaantii loo gudbiyay maamulaha dhismaha dugsiga. Kaddib marka uu helo ashtakada, toos ama ha loo soo mariyo maamulaha dhismaha dugsiga, Sarkaalka u Hoggaansamida wuxuu bilaabi doonaa hab aan rasmi ahayn ama hab rasmi ah (taasoo ku xeran codsiga qofka soo sheegay kadeedka nooca kadeedka la soo sheegay), ama Sarkaalka u Hoggaansamida wuxuu u magacaabi doonaa qof fulliya hawsha noocaa. Marka lala kulmo kiiska ashtada rasmiga, Sarkaalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) wuxuu diyaarin doonaa tallooyinka noocaa uu soo jeediyo qofka loo magacaabay. Dhamaan xubnaha bulshada Dugsiga Dagmada waa in ay dhacdooyinka kadeedka ee loo soo sheego iyaga u sheegaan Sarkaalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) muddo labo (2) maalin dugsiyeed laga bilaabo marka ay ogaadaan dhacdada.

Shaqaalaha Guddiga oo toos u arka kadeed sharci darro ah oo loo geysto arday waxaa waajib ku ah, sida waafaqsan siyaasaddaan, in uu kor ka eegiddaas u soo sheego mid ka mid ah Saraakiishena u Hoggaansamida muddo labo (2) maalin dugsiyeed. Intaas kaddib, shaqaale kasta oo ka tirsan Guddiga oo arka fal la xariira kadeed sharci darro ah waxaa laga filaa in uu farageliyo si uu u joojiyo kadeedka, haddii daruufaha aysan faragelinta ka dhigil halis, markaas xubinta shaqaalaha waa in ay dhakhso ogeysiyaan shaqaalaha kale Guddiga iyo/ama saraakiisha hirgelinta sharciga deegaanka, sida lagama maarmaanka ah, in uu joojiyo kadeedka. Intaas kaddib, Xafiiska u Hoggaansamida ama qofka loo magacaabo waa in uu la xariiro ardayga, haddii uu jiro tobant iyo sideed (18) sanno ama ka weyn yahay, ama waalidiinta ardayga haddii uu ka yar yahay tobant iyo sideed (18) sanno, muddo labo (2) maalin dugsiyeed gudahooda in iyada/isaga/iyaga la ogeysiyo rabitaanka Guddiga in uu baaro aadaab darrada la soo sheegay, kana mid ah waajibka saaran Sarkaalka u Hoggaansamida ama qofka loo magaacabo in uu fulliyo baaritaan, raaco dhamaan hababka ku qoran ashtakada rasmiga.

Warbixinta iyo Ashtakooyinka la xariira Dabeecada Kadeedka

Ardayda iyo dhamaan xubnaha kale ee bulshada Dugsiga Dagmada iyo Dhinacyada Saddaxaad waxaa lagu dhiirigelinaa in ay isla markiiba dhacdooyinka dhaqanka kadeedka u soo sheegaan macalinka, maamulaha, kormeeraha, ama sarkaalka Dagmada si Guddiga wax uga qabto dhaqanka ka hor inta aysan ka sii darrin, joogto noqonin, ama aysan ku sii adkaanin. Macalin kasta, maamule, kormeere, ama shaqaale ka tirsan Dagmada ama sarkaal oo hela warbixinta noocaa wuxuu u soo gudbin doonaa Sarkaalka u Hoggaansamida muddo labo (2) maalin kaddib marka uu helo warbixinta kadeedka.

Xubnaha bulshada Dugsiga Dagmada iyo Dhinacyada Saddaxaad, kana mid ah ardayda, ama dhinacyada saddaxaad ee aaminsan in si sharci darro ah loo kadeeday waxay xaq u leeyahiin in ay isticmaalaan habka ashtakada Guddiga ee ku qoran hoos. Bilaabidda ashtakada, haddii ay tahay rashmi ama haddii aysan ahayn, si qaldan ma u saamayn karto shaqada Ashtakoodaha ama ka-qeybgalka brograamyada waxbarashada ama ka baxsan manhajka. Inkastoo aysan jirin waqtii la soo koobo oo la bilaabo ashtakooyinka kadeedka sida hoos timaado siyaasaddaan, dadka waa in ay ku dadaalaan in ay soo gudbiyaan ashtako sida ugu dhakhsiyaha badan ee suurtogalka ah kaddib marka lala kulmo dabeecadda inta xaqiqiada la ogsoon yahay lana heli karo marqaatiyo suurtogal ah.

Haddii, inta uu socdo baaritaanka ku saabsan gardareysiga la soo sheegay, dabeecad dagaal iyo/ama kadeed sida waafqasan Siyaasadda 5517.01 - Gardareysiga iyo Noocyada Kale Dabeeecadda Dagaalka (Bullying and Other Forms of Aggressive Behavior), Agaasimaha aamnisan yahay in laga yaaba in aadaab darrada la soo sheegay abuurtay jawi shaqo oo cadaawad ku dhisan lagana yaabo in ay ahayd kadeedka takoorka sharci darrada sida ku saleysan Dadka la Badbaadiyo (Protected Class), Agaasimaha wuxuu ficolka gardareysiga, dabeeecadda daggalka iyo/ama kadeedka loo geysto Sarkanalka (Saraakiisha) u Hoggaansamida [Compliance Officer(s)] kuwasoo baari doono eedeynta sida waafaqsan siyaasaddaan. Haddii kadeedka laga soo dacwooday ku lug leedahay Kadeedka Jinsiga sida ku sifeysan Siyaasadda 2266, xaajada waxaa loo qaban doonaa sida waafaqsan habka cabashada iyo hababka ku qoran Siyaasadda 2266. Inta Sarkanalka u Hoggaansamida uu baaraayo eedeynta, ama xaajada wax laga qabanaayo sida waafaqsan Siyaasadda 2266, Agaasimaha wuxuu ilaa muddo joojin doonaa Siyaasadda 5517.01 baarista si uu u sugo warbixinta qoran ee Sarkanalka u Hoggaansamida ama laga ogaanaayo mas'uuliyadda sida waaaqsan Siyaasadda 2266. Sarkanalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) wuxuu Agaasimaha ogeysiin doonaa xaaladda ay ku sugan tahay baarista Siyaasadda 5517 iyo wuxuu Agaasimaha siin doonaa koobiga warbixinta ka dhallatay ee qoran. Sidoo kale, Iskuduwaha Cutubka IX wuxuu Agaasimaha siin doonaa rabitaanka mas'uuliyadda ka dhallata habka ashtakada Siyaasadda 2266.

Ashtakooyinka takoorka ee ku dacwooda kadeedka jinsiga gudaha sifeynnta iyo ujeedada Cutubka IX (Title IX) waxaan lagu wareejin doonaa Iskuduwaha Cutubka IX si wax looga qabto u hoggaansamida Siyaasadda Guddiga 2266 iyo Tilmaanta Maamulka (Administrative Guidelines) 2266.

Baaritaanka iyo Habka Ashtakada

Marka laga reebo Kadeedka Jinsiga ee ku qoran Siyaasadda 2266 - Takoor la'aanta ku saleysan Jinsiga xagga Brograamyada Waxbarashada ama Hawlaha, arday kasta oo aaminsan in loo geystay kadeedka sharci darrada ama aar gudashada hoos timaada Siyaasaddaan wuxuu raadsan karaa xalka ashtakada marka la adeegsado hababka hoos ku sharaxan. Hawsha ashtakada rasmiga waxaa la socda baaritaanka sheegashada Ashtakoodaha kadeedka ama aar gudashada iyo habka go'aan looga gaaro tan ku saabsan haddii eedeynta yahiin kuwa sax ah.

Bacdamaa xasaasiyadda ku wareegsan tahay ashtakooyinka kadeedka sharci darrada, ama jadwalka aar gudashada yahay mid dabacsan si loo bilaabo hawsha ashtakada; hase ahatee, dadka waa in ay ku dadaalaan in ay soo gudbiyaan ashtako muddo soddon (30) maalin gudahooda kaddib marka dhacdada lala kulmo inta xaqiqada laga ogsoon yahay lana heli marqaatiyo suurtogal ah. Kaddib marka habka ashtakada rasmiga la bilaabo, baarista waxaa lagu dhamaystiri doonaa waqtiga loo qabtay (caadi ahaan, tobani iyo shan (15) maalin la shaqeeyo laga bilaabo ashtakada la helo).

Hababka hoos ku qoran looguma talogelin in ay farageliyaan xuquuqda ardayga in uu raaco ashtakada kadeedka sharci darrada ama aar gudashada Xafiiska Xuquuqda Madaniga ee Waaxda Waxbarashada Mareykanka (United State Department of Education Office for Civil Rights).

Hababka Ashtakada Aan Rasmiga Ahayn

Ujeedada habka ashtakada aan rasmiga ahayn waxay tahay in ay dhakhso u joojiyaan dabeeecadda aan habbooneyn iyo in ay fududeyaan xallinta iyaga oo adeegsada habka aan rasmiga ahayn, haddii ay suurtogal tahay. Habka ashtakada

aan rasmiga ahayn waxaa loo bixiyaa sida fursadda aan xoogaa rasmiga ahayn oo la siiyo ardayga aaminsan in isaga/iyada ay sharci darro u kadeeday ama aar gudatay. Looma baahna habkaan aan caadiga ahayn in uu horsocod u noqdo gudbinta ashtakada rasmiga. Hawsha aan rasmiga ahayn waxaa la heli karaa oo keliya daruufaha marka Ashtakoodaha iyo Eedeysanaha labadaba ku heshiyaan in ay ka qeybgalaan.

Ardayda aaminsan in si sharci darro ah loo kadeeday sida hoos timaado Siyaasaddaan waxay ashtakadooda ku bilaabi doonaan habkaan ashtakada aan rasmiga ahayn, balse qasab kuma ah. Habka aan rasmiga ahayn waxaa la heli karaa oo keliya marka lagu sugaran yahay daruufaha ay dhinacyada (bartilmaameedka lala beegsaday kadeedka) waafaqaan in ay kala qeybgalaan hawsha aan rasmiga ahayn.

Ashtakoodaha wuxuu isla markiiba ku dhaqaaqi karaa habka ashtakada rasmiga kaddibna dadka raadiya in xal laga gaaro lana adeegsado habka aan rasmiga ahayn waxay codsan karaan in habka aan rasmiga ahayn la soo afjaro waqtii kasta si loogu gudbo habka ashtakada rasmiga.

Sida talaabada lagu bilaabo, haddii Ashtakoodaha dareemo in uu raali ka yahay iyo ammaan in uu sidaas sameeyo, qofka waa in uu u sheego ama ogeysiyo Eedeysanaha in dhaqanka kadeedka ee la soo sheegay aan la soo dhaweyn iyo waa in la joojiyo. Ashtakoodaha waa in uu ka hadlo eedeynta dhaqanka kadeedka sida ugu dhakhsiyaha badan ee suurtogalka ah kaddib marka lala kulmo kadeedka. Sarkaalka (Saraakiisha) u Hoggaansamida (Compliance Officer) waa la heli karaa is ay u taageeraan iyo si ay ula talliyan dadka marka ay qaadaan tallaabadaan ama farageliyaan iyagoo mattalaaya Ashtakoodaha haddii sidaas laga codsado. Astakoodaha aan raali ka ahayn aan rabin in uu toos Eedeysanaha kala hadlo dhaqanka aan habbooneyn ee lagu soo eedeyay wuxuu soo gudbin karaa ashtako aan rasmi ahayn ama mid rasmi ah. Intaas kaddib, tan ku saabsan noocyada qaar kadeedka sharci darrada, sida kadeedka jinsiga, Sarkaalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) wuxuu soo jeedin karaa waan ka soo horjeedo isticmaalka habka ashtakada aan rasmiga ahayn.

Waxaa dhici karto in Ashtakoodaha uu ashtako aan rasmi ahayn, afka ama qoraal, u soo jeediyo: 1) macalin, shaqaale kale, ama maamulaha dhismaha ee ku jira dugsiga uu ardayga tago; 2) Maamulaha ama shaqaale kale oo ka tirsan heerka-Dagmada; iyo/ama 3) toos u jeediyo Sarkaalka (Saraakiisha) u Hoggaansamida.

Dhamaan ashtakooinka aan rasmiga ahayn waa in loo sheego mid ka mid ah Saraakiisha u Hoggaansamida kaasoo ama fududeyn doono xal aan rasmi ahayn sida ku sharaxan hoos, ama magacaabi doono qof kale in uu fududeeyo xal aan rasmi ahayn.

Habka ashtakada Guddiga waxaa loo samayay in la siiyo ardayda aaminsan in si sharci darro ah la kadeedo lana siiyo fursado loo samayay in xal laga gaaro arrimahooda. Sida ku xeran nooca ashtakada iyo rabitaanka Ashtakoodaha, xallinta aan rasmiga ahayn waxaa ku jira, balse kuma eka, mid ama ka badan kuwa soo socdo:

- A. Ogeysiinta Ashtakoodaha arrinta ku saabsan si Eedeysanaha loo gaarsiyo dabeecadda aan la rabin.
- B. Qeybinta koobiga siyaasaddan ka soo horjeedo kadeedka taasoo ah xasuuusinta dadka ku sugaran dhismaha dugsiga ama xafiiska meesha uu ka shaqeeyo ama uu tago Eedeysanaha.

- C. Haddii labada dhinac ku heshiyaan, Sarkaalka u Hoggaansamida wuxuu qabanqaabi doonaa iyo wuxuu fududeyn doonaa shir ama dhexdhexaad din dhexmara Ashtakoodaha iyo Eedeysanaha si ay uga wada shaeyaan xalka labda dhinca.

Bacdamaa aysan jirin waqtio la qabtay oo loo baahan yahay oo lagu xalliyoo ashtakada aan rasmiga ahayn, Sarkaalka u Hoggaansamida waxaa la faraa in uu xalliyoo dhamaan ashtakooyinka muddo tobani yoo shan (15) maalin gudahooda laga bilaabo marka uu helo ashtakada aan rasmiga ahayn. Haddii Ashtakoodaha uusan raali ka ahayn habka ashtakada aan rasmiga ahayn, Ashtakoodaha wuxuu ku dhaqaaqi karaa in uu soo gudbiyo ashtako rasmi ah. Iyo, sida lagu sheegay kore, dhinac kasta wuxuu codsan karaa in hawsha aan rasmiga ahayn la joojiyo waqtii kasta si loo gaarsiiyo hawsha ashtakada rasmiga ah.

Habka Ashtakada Rasmiga

Haddii ashtakada aan lagu xallinin habka ashtakada aan rasmiga ahayn, haddii mid ka mid ah dhinacyada soo codsaday in la joojiyo habka ashtakada aan rasmiga ahayn si loogu wareego habka ashtadka rasmiga, ama Ashtakoodaha, horaantiiba, doorto in uu soo gudbiyo ashtako rasmi ah, ama CO go'aan ka gaaro in eedeynta aysan ahayn kuwo ku habboon xallinta habka aan rasmiga ahayn, waxaa la fullin doonaa habka ashtakada rasmiga.

Ashtakoodaha wuxuu soo gudbin karaa ashtako rasmi ah, ama afka ama qoraal ahaan, uu la kaashado macalin, ama shaqaale kale oo ka tirsan Dagmada oo ku sugar dugsiga ardayga, Sarkaalka u Hoggaansamida, Maamulaha, sarkaal kale oo ka tirsan Dagmada oo ka shaqeeeyo dugsi kale ama heerka Dagmada. Bacdamaa xasaasiyadda ku wareegsan tahay ashtakooyinka kadeedka sharci darrada iyo aar gudashada, jadwalka lagu bilaabo hawsha ashtakada waa dabacsan yahay; hase ahatee, dadka waa in ay ku dadaalaan in ay soo gudbiyaan ashtako rasmi ah muddo soddon (30) maalin kaddib marka la fulliyo dhacdada inta la ogsoon yahay xaqiqada lana heli karo marqaatiyada suurtogalka ah. Haddii Ashtakoodaha ogeysiyo macalinka, agaasimaha, Maamulaha, ama Sarkaal Kale oo ka tirsan Dagmada, ama ha ka sheego afka ama qoraal ahaan, kuna saabsan ashtakada ama kadeedka ama aar gudashada, shaqaalahaas waa in uu macluumaadkaas ogeysiyo Sarkaalka u Hoggaansamida muddo labo (2) maalin la shaqeeyo.

Inta ay socoto hawsha, Sarkaalka Ashtakada waa in ay dhinacyada sida macquulka ah ula socodsiiyaan xaaladda ay ku sugar tahay baarista iyo hawsha go'aan gaarista.

Dhamaan ashtakooyinka rasmiga waa in lagu darro macluumaadka soo socdo ilaa inta la ogsoon yahay: aqoonsiga Eedeysanaha; sharaxaad tafatiran oo ku saabsan xaqiqada ay asktakada ku saleysan tahay (sida goorta, goobta, iyo waxa dhacay); liiska marqaatiyada suurtogalka ah; iyo xalka uu raadiyo Ashtakoodaha.

Haddii ashtakoodaha uusan rabin ama uusan awoodin in uu soo gudbiyo oraah qoran kuna soo darro macluumaadka kor ku qoran, Sarkaalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) wuxuu weydiisan doonaa tafaasiisha noocaas marka la wareysto. Taasi kaddib, Sarkaalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) wuxuu diyaarin doonaa soo koobid qoran oo ku saabsan wareysiga afka, iyo Ashtakoodaha waxaa la weydiin doonaa in uu xaqijiyo sax ahaanta eedeynta la soo jeediyay marka uu saxiixo warqadda.

Kaddib marka uu helo ashtakada rasmiga, Sarkaalka u Hoggaansamida wuxuu ka

fakari doonaa haddii loo baahan yahay in talaabo laga qaado marxaladda baaritaanka si Ashtakoodaha looga badbaadiyo kadeed dheeraad ah ama aar gudasho, kana mid ah, balse ku ekeen, in laga baddalo shaqada loo diray ama jadwalka Ashtakoodaha iyo/ama Eedeysanaha. Si uu u gaaro go'aankaas, Sarkaalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) waa in uu la tashto Ashtakooda si uu u qiimeeyo haddii qofka waafaasan yahay falka la soo jeediyay. Haddii Ashtakoodaha uusan rabin in uu ogolaado isbaddalka la soo jeediyay, Sarkaalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) wuxuu weli qaadi karaa talaabo wixii loo arko in ay ku habboon tahay lana tashto Maamulaha.

Muddada labada (2) maalin la shaqeeyo laga bilaabo marka la helo ashtakada, qofka uu Sarikaalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) u magacaabay wuxuu bilaabi doonaa baaritaan rasmi ah si uu u ogaado haddii Ashtakoodaha loo geystay gaf/kadeed/aar gudasho. Agaasimaha ma fullin doono baaritaan haddii uusan sidaas farin Sarkaalka Hoggaansamida (Compliance Officer).

Islamarkaas, Sarkaalka u Hoggaansamida wuxuu ogeysiin doonaa Eedeysanaha in la soo gaarsiiyay ashtako rasmi ah. Eedeysanaha waxaa la ogeysiin doonaa nooca eedeynta iyo waxaa la siin doonaa koobiga siyaasadaha la xariira iyo/ama tilmaamaha maamulka, kana mid ah siyaasadda Ka Soo Horjeeda Kadeedka. Eedeysanaha waa in sidoo kale la ogeysiyo fursadda in uu jawaab qoran u gudbiyo ashtakada muddo shan (5) maalin la shaqeeyo gudahooda.

Inkastoo kiisaska qaar u baahan yahay waqt dheeraad ah, Sarkaalka u Hoggaansamida qofka uu u magacaabay wuxuu iskudayi doonaa in uu dhamaystiro baaritaan la xariira eedeynta ama kadeedka/aar gudashada muddo tobant iyo shan (15) maalin la shaqeeyo kaddib marka la soo gudbiyo ashtakada rasmiga. Baaritaanka waxaa ka mid noqon doono:

- A. wareysiyada lala yeesho Ashtakoodaha;
- B. wareysiyda lala yeesho Eedeysanaha;
- C. wareysiyada lala yeesho marqaatiyada kale oo sida macquulka ah laga filaayo in ay hayaan macluumaad la xariira eedeynta;
- D. tixgelinta warqadaha ama macluumaadka kale ay soo bandhigaan Ashtakoodaha, Eedeysanaha, ama marqaati kale oo sida macquulka ah la aaminsan yahay in ay la xariiraan eedeynta.

Marka la soo gabogabeeyo baaritaanka, Sarkaalka u Hoggaansamida wuxuu diyaarin doonaa iyo wuxuu Maamulaha u soo gudbin doonaa warbixin qoran oo soo koobta caddeyntra la soo aruuriyay inta ay socotay baaritaanka iyo wuxuu bixin doonaa talooyin ku saleysan caddeyntra iyo sifeynta kadeedka sharci darrada sida ku qoran siyaasadda Guddiga iyo sharciga Gobolka iyo Federaalka tan ku saabsan haddii Ashtakoodaha loo geystay kadeedka sharci darrada. Tallooyinka uu soo jeediyoo Sarkaalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) waa in ay ku saleysnaato iskudarka daruufaha, sida da'da iyo heerarka bislaanta kuwa u lugta leh. Si loo ogaado haddii ay meesha ka dhacday kadeedka takoorka ama aar gudasho, waxaa la isticmaali doonaa heerka badnida caddeyntra. Sarkaalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) wuxuu la tashan karaa qareenka sharciga Guddiga ka hor inta aan la soo gabogabeynин warbixinta loo diro Kormeeraaha.

Haddii aysan jirin wax yareeya daruufaha, muddo tobant (10) maalin la shaqeeyo kaddib marka la helo warbixinta qofka loo magacaabay Sarkaalka u Hoggaansamida (Compliance Officer), Maamulaha waa in uu soo saaro go'aan

qoran oo ku saabsan haddii ashtakada kadeedka tahay mid jirta ama wuxuu codsan karaa baaritaan dheeraad ah. Koobiga go'aanka kama dambaysta Maamulaha ayaa loo geyn doonaa Ashtakoodaha iyo Eedeysanaha labadaba.

Haddii Maamulaha codsado baaritaan dheeraad ah, Maamulaha waa in uu sheego maclumaaadka dheeraadka ah ee loo baahan yahay in la soo aruuriyo, iyo baarista dheeraadka noocas waa in lagu dhameeyo muddo tobant (10) maalin la shaqeeyo. Marka la gaaro gabogabada baarista dheeraadka, Maamulaha waa in uu soo saaro go'aan qoran sida lagu sharaxay kor.

Go'aanka Maamulaha (Superintendent) wuxuu ahaan doonaa kama dambeys.

Guddiga wuxuu reebtay xaqa uu u leeyahay in uu baaro iyo xalliyo ashtakada ama warbixinta kadeedka sharci darrada/aar gudashada iyadoo aan la fiirinin haddii xubinta bulshada Dugsiga Dagmada ama dhinac saddaxaad oo ku dacwoota kadeedka sharci darrada/aar gudashada dabagasho ashtakada. Guddiga wuxuu kaloo reebtay xaqa uu u leeyahay inbaaritaanka ashtakada rasimiga uu fuuliyo qof dibadda ka ah sida waafaqsan siyaasaddaan ama si kale hadba sida uu u garto in ay ku habboon tahay Guddiga ama qofka loo magacaabo.

Waa la mattali karaa dhinacyada ka qeybgala shirkarka/dhageysiyada kor lagu sharaxay, hase ahatee waa in ay iska bixiyaan kharashka.

Xaqa qofka u leeyahay in isla markiiba iyo si siman loo xalliyo ashtakada may aha in ay cuuryaamiso waxyaabaha kale uu qofka raadiyo sida ashtakada loo gudbiyo Xafiiska Xuquuqda Aadanaha (Office of Civil Rights), eedeynta loo gudbiyo hirgelinta sharciga deegaanka, ama dacwadda madaniga ee loo gudbiyo maxkamadda. Isticmaalka habkaan ashtakada gudaha ma aha qodob lagu xero raadinta habab kale oo lagu saxo.

Asturnaanta/Qarsoodiga

Dagmada waxay adeegsan doontaa dhamaan dadaalka macquulka ah si ay u badbaadiso xuquuqda ashtakoodaha, Eedeysanaha, iyo marqaatiyada ilaa inta suurtogalka ah, sida waafaqsan waajibaadka sharciga ee saaran Guddiga in ay baarto, qaado talaabada ku habboon, iyo in ay u hoggaansanto waajibaadka kashifaadka raadinta iyo kashifaadda. Dhamaan diiwaanada la soo saaro sida hoos timaado qodobada siyaasaddaan iyo tilmaamaha maamulka la xariira waa in la haayo lagana dhigo kuwao qarsoodi ah ilaa inta sharciga ogol yahay. Qarsoodiga, hase ahatee, lama ballan qaadi karo. Dheeraad, Eedeysanaha waa in la siyo aqoonsiga Ashtakoodaha.

Inta uu socdo baaritaanka rasmiga, qofka loo magacaabay Sarkaalka u Hoggaansamida wuxuu fari doonaa dhamaan xubnaha bulshada Dugsiga Dagmada iyo dhinacyada saddaxaad ee la laga wareysto muhiimadda ay leedahay socdsiinta qarsoodiga. Qof kasta oo wareysto taasoo qeyb ka ah baarista kadeedka waxaa laga filaa in uusan kashifin maclumaaad la barto ama la bixiyo inta uu socdo baaritaanka.

Cunoqabadeynta iyo Kormeerka

Guddiga wuxuu si xooggan u hirgelin doonaa waxyaabaha la mamnuucay ee ka soo horjeedo kadeedka sharci darrada (aar gudashada marka uu qaado talaabo ku habboon oo sida macquulka ah la xisaabo in lagu joojiyo kadeedka iyo laga hor istaago kadeedka noocas. Inta la dhowraayo mabaadiida nidaamka, jebinta siyaasadaan waxay dhallin kartaa dishibiliin, oo gaara kana mid ah in la ruqseeyo

shaqaalaha ama in laga fadhiisyo ilaa muddo/dibadda loo saaro. Waxaa la qaadi doonaa dhamaan falka dishibiliinka sida waafaqsan sharciga Gobolka ee lagu dabiqi karo iyo qodobada heshiiska (heshiisyada) xaajoodka wadajirka ee munaasabka ah. Marka la rabo in la saaro dishibiliin, Maamulaha wuxuu tixgelin doonaa iskudarka daruufaha jira, kana mid ah da'ada iyo heerarka garashada kuwa ku lugta leh. Kiisaska noocaas marka kadeedka sharci darrada aan la xaqijin karin, Guddiga wuxuu ka fakari karaa haddii dhaqanka la soo sheegay u baahan tahay in la saaro dishibiliin sida waafaqsan siyaasadaha kale ee Guddiga, sida waafaqsan qodobada heshiiska (heshiisyada) wada xaajoodka munaasabka ah.

Marka Guddiga ogaato in la qaaday talaabl hore laga qaaday xubin ka tirsan bulshada Dugsiga Dagmada, dhamaan xiqaabta ku xigta uu saaro Guddiga iyo/ama Maamulaha waxaa loo xisaabi doonaa si loo soo gabogaeeyo dabeecadda noocaas, laga hor istaago in aysan soo noqonin, iyo wax laga qabto waxyeeladeeda.

Aar gudashada

Waa la mammuucay aar gudashada ka soo horjeedo qofka soo gudbiya warbixinta ama soo gudbiya fayl ashtako oo ku dacwooda kadeed/aar gudasho sharci darro ah ama marqaati ahaan ka qeybgala baaritaan. Lama ogola in Guddiga ama qof kale cabsi geliyo, handado, jujuubo, ama farageliyo qof maxaa yeelay qofka wuxuu diiday fal kasta ama dhaqan kasta uu sharciga xuquuqda madaniga Federaalka ama Gobolka ka dhigeen sharci darro, ama maxaa yeelay qofkaas wuxuu qoray warbixin, ashtako rasmi uu ka marqaati furay, kaalmo ka geystay ama ka qeybgalay ama diiday in uu ka qeybgalo sinna baaritaan, dacwad, ama dhageysi sida hoos timaada sharciyadaas iyo/ama siyaasaddaan, ama maxaa yeelay qofkaas wuxuu adeegsaday, ka helay, kaalmeyay ama dhiirigeliyay qof kasta oo ku hawlan ka helidda xaq kasta oo la siiyay ama ay badbaadyeen sharciyadaas iyo/ama siyaasaddaan.

Aar gudashada ka soo horjeedo qofka soo qor warbixin ku saabsan takoor, gudbinta ashtako rasmi aha ama ka qeybgalka baaritaan ama la kullanka waa jebin culus oo loo geystay siyaasaddaan ee dhallin karta in lagu qaado xiyiraada/ciqaab iyo/ama waxyaboo kale oo ku habbon toosinta.

Waa la soo gudbin karaa ashtakooyinka rasmiga ee ka dacwooda aar gudasho waxaa loo gudbin karaa sida waafaqsan habka ashtakada gudaha sida ku qoran kor.

Ku shaqeenta xuquuqda hoos yimaada Baddalaadda Kowaad ee Dastuurka Mareykanka ma noqoto aar gudasho la mammuucay sida hoos timaado siyaasaddaan.

Eedeynta Dhaqanka Dambiga: Ku Xadgudubka Cunugga/Aadaab Darrada Jinsiga Xumaanta loo geysto cunugga/Dhaqan Xumada Jinsiga

Sharciga gobolka wuxuu rabaa in macalinka dugsiga ama shaqaalaha dugsiga oo ogsoon ama tuhunsan in cunugga qaba itaal darri ee ka yar labaatan iyo kow (21) sanno ama cunugga ka yar tobaniyo sideed (18) sanno la kulmay dhibaato ama ay soo food saartay handadaad in loo geysto dhaawac jirka ama madaxa, itaal darri ama xaaland sida macquulka ah muujineyso ku xadgudub ama dayac loo geysto cunug, in uu isla markiiba aqoontaas ama tuhunkaas u soo sheego wakaaladda adeegyada caruurga dagmada. Haddii, inta ay socoto baaritaanka kadeedka, Sarkalka u Hoggaansamida (Compliance Officer) ama qofka loo magacaabay uu

qabo sabab uu ku aaminsan yahay ama tuhunsan yahay in dabeeccadda la soo sheegay, si macquul ah, u muujiso ku xadgudubka ama dayaca Ashtakoodaha, waa in ogaantaas laga sameeyo warbixin sida waafaqsan sharciga Gobolka iyo Siyaasadda Guddiga.

Sharciga gobolka wuxuu xariirka qaar ee dhexmaro macalinka iyo ardayga ku sifeyaa "jinsiga galmaada" ("sexual battery"). Haddii Sarkaalka u Hoggaansamida ama qofka loo magacaabo uu qabo sabab uu ku aamino in Ashtakoodaha uu ahaa dhibane laga galay dambi sida ku sifeysan Xeerka Dambiga Ohio (Ohio's Criminal Code), aqoonta noocas waa in isla markiiba loo gudbiyo hirgelinta sharciga deegaanka.

Warbixinta loo gudbiyo wakaaladda adeegyada caruurta dagmada ama hirgelinta sharciga deegaanka, meesha ma ka saari karto waajibka saaran Sarkaalka u Hoggaansamida ama qofka uu magacaabo iyo mas'uuliyadda saaran in uu sii wado in uu baaro ashtakada kadeedka. Inta Sarkaalka u Hoggaansamida ama qofka loo magacaabo ay wadajir ah ula shaqeyn doonaan wakaaladaha dibadda si ay u fulliyaan baaritaan wada socda, lama ogola sinna in ku lug yeelashada wakaaladaha dibadda joojiyaan baaritaanka kadeedka haddii aysan jirin sabab kaddib marka lala tashto Maamulaha.

Eedeynta ku Lugta leh Anshax Darrada Shaqada Macalinimada/Ka Joojinta

Maamulaha wuxuu Waaxda Waxbarashada Ohio siin doonaa warbixin, ku qoran foomam loo sameyay ujeedadaas, oo ku saabsan aadaab darrada ay geystaan xubnaha shaqaalaha soocan ee shattiga haysta ee lagu helay xadgudubka jinsiga, iyo wuxuu, sida waafaqsan Siyaasadda 8141, ka joojinta doonaa shaqaalaha noocas dhaamaan waajibaadka ee la xariira ama ku lugta leh daryeelka, haynta, ama kantaroolka cunugga inta laga sal gaaraayo dambiga oo qofka loo soo xeray, loogu yeeray iyo/ama lagu soo dacweyay.

Waxbarashada iyo Tababarka

La taageero Siyaasaddaan ka soo Horjeedo Kadeedka, Guddiga wuxuu horumariy hababka waxbarashada ka-hortagga si loo abuuro dareenka takoorka sharci darrada ah. Maamulaha ama cidda loo xil saaray waxay tababar ku habboon siin doonaan dhamaan xubnaha ka tirsan bulshada dugsiga dagmada oo ku saabsan sida loo fulliyo siyaasaddaan iyo tilmaamaha la socdo. Dhamaan tababarka, iyo sidoo kale dhamaan macluumaadka, la bixiyay, kuna saasban siyaasadda Guddiga iyo kadeedka guud ahaan, waxay ahaan doonaan kuwo ku habboon da'da iyo waxa ku qoran.

Haysashada Diiwaanada Baaritaanka iyo Qoraalada

Sarkaalka (Saraakiisha) u Hoggaansamida waxay mas'uul ka yahiin kor ka eegidda haysashada diiwaanada loo baahan yahay in la haayo sida waafaqsan siyaasaddaan. Dhamaan dadka lagu eedeyyo in ay fulliyeen baaritaan sida hoos timaado siyaasaddaan waxay haysan doonaan warqado, macluumaad elataroonig ahaan la keydiyo (electronically stored information) ("ESI"), iyo meediyada elatarooningga (sida ku sifeysan Siyaasadda 8315) oo la abuuray iyo/ama la helay sida qeyb ka tirsan baaritaan, oo laga yaabo in ay ku jiraan balse aan lagu soo koobin:

- A. dhamaan warbixinta qoran/eedeynta / ashtakooyinka / cabbashada / oraahda / jawaabta la xariirta jebinta la soo sheegay siyaasaddaan;

- B. sheekooinka xasuuusinta hadalka warbixinta / eedeynta / ashtakooyinka / cabbashada / bayaanada / jawaabaha la xariira jebinta siyaasadda la soo sheegay;
- C. warqad kasta oo xasuuusisa talaabadaha ay qaadeen shaqaalaha Dagmada ama dadka lala galay heshiiska ama Guddiga u magacaabay in ay fulliyaan mas'uuliyadeeda la xariirta baaritaanka iyo/ama jawaabta Dagmada ka bixisay jebinta la soo sheegay ee siyaasaddaan
- D. oraahda qoran marqaatiga;
- E. sheekooinka, xasusta laga soo qaatay ama maqalka fiidiyowga, ama duubitaanka dijitalka ee wareysiyada laga qaaday marqaatiyada / bayaanada;
- F. e-mailada, buugaagta, ama soo gelinta meediyaha bulshada ee sida tooska ula xariiro ama ka dhigan sida caddeyn la xariirta jebin la soo sheegay siyaasaddaan (taasoo aan ahayn faalo la soo jeediyaya xaqiqada kaddib oo ku saabsan ama waxa meediyaha ka qoreen dhacdada);
- G. xasuuusin ama soo koobid baaraha soo diyaariyay isla mar qaab kasta oo loo samayay (tusaale, gacanta lagu qoray, lagu qoray kombuyutar ama tablet, iwm.), balse ku jirin xasuuusinta ku meel gaarka oo waxa ku qoran lagu qoray warqado kale;
- H. xayiraada dishibiliin qoran oo loo soo saaray ardayda ama shaqaalaha iyo warqad kale oo lagu xasuusto xayiraadda dishibiliinka la siiyo ardayda ama shaqaalaha marka la jebiyo siyaasaddaan;
- I. taariikhda go'aanada/warbixinta (kana mid ah soo koobidda caddeynta ka saarta iyo adkeysaa eedeynta) iyo warqadaha kale oo xasuuus ka reebta ogeysiisyada afka ee la siiyo dhinacyada ku saabsan natijada baaritaanka, kana mid ah ciqaabta la saaray sida waafaqsan jebinta siyaasaddaan;
- J. warqadaha taageersan hababka la soo jeediyay iyo/ama la siiyay Ashtakoodaha iyo/ama Eedeysanaha, kana mid ah ammarada la siiyay labada dhinac in aan lala xariirin, taariikhda la soo saaray ammarada in aan lala xariirin, iyo taariikhda ay dhinacyada aqoonsadeen in ay heleen ammarada in aan lala xariirin;
- K. warqado ku saabsan dhamaan talaabadaha lagu dhaqaaqay, qof ahaan iyo siistemka labadaba, in la joojiyo takoorka ama kadeedka, laga hortago in aysan soo noqonin, la tirtiro cadaawadda jawiga, iyo la toosiyo waxyeeladeeda takoorka;
- L. koobiyyada siyaasadda Guddiga iyo/ama hababka/tilmaamaha ay Dagmada adeegsato si ay u fulliso baaritaanka, iyo warqado kasta ay Dagmada adeegsato waqtiga jebinta la soo sheegay in waxa Guddiga filaayo loo gudbiyo ardayda iyo shaqaalaha xagga mowduuca siyaasaddaan (tusaale Xeerka Asluubta Ardayda iyo/ama Buugaagta Shaqaalaha);
- M. koobiyyada warqadaha xasuuusinta go'aanada rasmiga ama kuwa aan rasmiga ahayn ee la xariira takoorka ama kadeedka la soo sheegay.

20. Waxyaabaha u ek Hubka

Waxyaabaha u ek hubka waa shay u shabaha hub balse aan lahayn waxyaabaha qarxa ee la socda hubka hase ahatee isticmaali kara qalab ku raran moolo ama cadaadiska hawada oo loo adeegsado tuurista shay ama maado (sida qoriga ilmaha ku cayaraan, qoriga bb, qoriga "pellet", qoriga hawada iyo qoryaha "paint ball." Ardayga ma yeelan karo, kama shaqeyn karo, ama ma gudbin karo waxyaabaha u ek hub, kuwa isticmaalkooda aysan shaqo ku lahayn habka waxbarashada. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

21. Dhaqanka Jinsiga aan la Rabin/Kadeedka Jinsiga/Dagaalka Shukaansiga

Shukaansiga aan la soo dhaweynin iyo/ama kadeedka jinsiga, waxaa ka mid noqon kara codsiyada axsaanka jinsiga, dhaqanka kale jirka ama dhaqanka afka ama nooca isgaarsiinta jinsiga, kana mid ah kadeedka ku saleysan jaadka qofka ee abuura waxbarasho ku saleysan cabsi gelin, cadaawad, ama gaf ama jawiga shaqada, tusaale ahaan, balse kuma eka qanjuuufada, qabashada, dharbaaxada, salsalaaxa, cadaadis aan dhamaaneeyin, taabasho, ku rugasho, iyo/ama faalo hoos gelis ah, baaq ama kaftan, dhawaaqyada hoos geliska ama af xumada ama foorida, telefoonada fadeexada ama qoraalka fariimaha elataroonigga, ama cadaadiska in qofka uu ogolaado jinsiga. Kadeedka jinisga waxaa ka mid noqon kara dabeeecadda qofka labka ama dhedigga oo ka soo horjeeda jaadka qofka yahay ama jaad kale. Lama ogola shukaansiga jinsiga aan la rabin iyo/ama kadeedka jinsiga, waana la mamnuuci doonaa. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

Gafka shukaansiga waxaa lagu sifeyaa sassaanka dabeeecadda marka qofka isticmaalo ama ku hanjabo xumaanta jirka, jinsiga, afka, ama caatifadda si uu u kantaroolo qofka ay ka dhexeyso shukaansiga. Qofka shukaansada waa qof, iyadoo aan la fiirinin jaadka uu yahay, xariir sokke la leh qof kale, aasaasiya ku sifoobay waxa laga filaayo jeceel, ha jirto sabab, ha ahaado dhab, ama mid muddo dheer qaata. Lama aqbali doono ballaminta dagaalaka waana la mamnuuci doonaa. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

22. Dhaawaca Culus ee loo Geysto Jirka

Maamulaha wuxuu muddo hal sanno saari karaa ardayga ballan qaaday in uu waxyeelo culus gaarsiyo jirka dadka. Xanuun kasta oo ku dhacda madaxa ama xaalad culus oo caadi ahaan u baahan jiifinta isbitaalka ama daweynta madax muddada dheer; wayeelada jirka ay la socoto halista dhimashada; waxyaalada jirka oo ku dhallisa itaal darri joogto ah, haddii ay tahay qeyb ama iskudar, ama ku lug leh itaal darri ku meel gaar ah, la taaban karo; waxyeelo soo gaarta jirka oo dhallisa burbur joogto ah ama ku lug leh burbur culus oo ku meel gaar ah; ama waxyeelo soo gaarta jirka oo ku lug leh xanuun darran oo qaata muddo oo dhalliya dhibaato badan ama ku lug leh xanuun qaata muddo dheer ama aan la joojin karin. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

23. Meelaha Ka Baxsan Xaafadaha

Ardayda waxaa laga mamnuucay in ay galaan meelaha aan loo ogoleyn. Meelaha ka baxsan waxaa lagu sifeyaa sida meelaha, gudaha iyo dibadda dhismaha dugsiga labadaba, uu sidaas u sameyeen saraakiisha dugsiga marka la sifeeyo ama waqtiga maalinta, kana mid ah ka tagidda dhismaha dugsiga sabab la'aan inta ay socoto maalin dugsiyeedka.

24. Qamaar

Ardayda waxaa laga mamnuucay qamaarka. Qamaarka waxaa lagu sifeyaa sida

cayaaraha lagu helo lacag ama wax kale oo laga macaasho, sida balse kuma eka, cayaaraha tuurista, turubka ama jibyada bokerka. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

25. **Badeecada**

Lama ogola in ardayda ay waxyaabo ka iibiyan ardayda kale haddii uusan soo ogolaanin agaasimaha dhismaha ama qofka uu isaga/iyada magacaawday. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

26. **Jebinta Shariyada Dugsiga**

Ardayga waa in uusan ku guul dareysanin in uu u hoggaansamo shariyada dugsiga iyo nidaamka sida habboon loogu dajiyay ammaanka iyo hawlahaa dugsiga.

Ardayda waxaa la siin doonaa kaarka aqoonsiga (I.D.) waxaana ka mid noqon doono magacooda, nambarka aqoonsiga (ID) ardayga iyo sawir. Kaarkaan waa in la qaato mar kasta inta ardayga uu ku sugan yahay dhismaha dugsiga, saacadaha dugsiga, hantida dugsiga, ama marka uu tago munaasabo uu dugsiga mas'uul ka yahay. Aqoonsiga I.D. waa la dhiibo haddii uu codsado shaqaalaha ka tirsan dugsiga ama sarkaal ka tirsan hirgelinta sharcigaan.

27. **Jebinta Shariyada Baska**

Ardayga kuma dhici karo in uu u hoggaansamo shariyada baska dugsiga iyo xeerarka sida habboon loogu dajiyay si loo ilaaliyo ammaanka iyo hawlahaa dugsiga.

28. **Isticmaalka, Haysashada, libinta ama Qeybinta Dabka**

Isticmaalka, haysashada, libinta ama qeybinta waxyaabaha qarxa, sida balse kuma eka "bambooyinka cherry bombs" waa la mamnuucay. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

29. **Weerarka**

Lama ogola in ardayga uu cabsi geliyo si uu qofka kale gaarsiiyo dhaawaca jirka ama u dhaqmo si oo sabab u noqoto dhaawac jirka. Ardayga ma imaan karo si uu u arko ama u dhiiri geliyo iyo/ama si uu u kiciyo weerar, ama ma ka hor istaagi karo shaqaalaha in ay soo farageliyaan, marka weerar dhaco. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, joogta, ama si kastaba ka qeybgasha jebinta sharcigaan.

30. **Daacadnimada Aqoonta/Dhaqan Xumada**

Sharafتا aqoonta waa mabda' muhiim u ah Dugsiyada Magaalada Westerville. Waxaa muhiim ah in ardayda la siiyo xirfadaha ay u baahan yahiin si loo ilaaliyo sharaftooda una soo bandhigaan waxa ay bartaan, isla sida ay muhiim u tahay ardayda in ay soo saaraan sharafta qofka si ay u noqdaan muwaadiniin bulsho ahaan mas'uul ah. Waxaa la filaa in ardayda soo saaraan shaqadooda iyagoo aan ka qeybqaadanin dabeeecad xumada waxbarashada. Aadaab darrada waxbarashada waxaa lagu sifeyaa hawl kasta oo haleysa sharafta waxbarashada dugsiga dagmada, ama carqaladeysa habka waxbarashada. Tusaalooyinika dabeeecad xumada aqoonta waxaa ka mid ah, balse kuma eka qaadashada shaqada arday kale, shirqool (wada shaqeyn aan la fasixin), koobiga laga sameeyo shaqada arday kale, haysashada qoraalada aan la fasixin, iyo/ama dabeeecad kale oo ardayga siiso horumar aan xaq ahayn. Aadaab darrada aqoonta waxay ahaan kartaa ula kac iyo/ama mid aan ula kac ahayn. Aadaab darrada aan lagu talogelin waxay dhici marka aan la aqoonin shariyada la cuskada, marka qalad laga fahmo sharuudaha koorsada ama tilmaamaha shaqada loo diro, ama leysu diyaarinin. Waxaa muhiim ah in la xasuusto in aadaab darro kasta waxbarashada,

ha ahaato ula kac ama aysan ahaanin ula kac, waa jebinta Xeerka Asluubta Ardayga (Student Code of Conduct).

Raadinta/La Wareegidda

Saraakiisha Dugsiga waxay tixgelin doonaa da'da ardayga, ujeedada iyo darnaashada jebinta la tuhunsan yahay marka laga fakaraayo ballaca iyo/ama gudo galbaa baaritaanka. Dhamaan raadinta waxaa loo fullin doonaa oo keliya ilaa ay sida macquulka ah ka yahiin lagama maarmaan si loo baaro jebinta la tuhunsan yahay ee loo geysto sharciyada ama nidaamka u dagsan dugsiga.

Saraakiisha dugsiga waxay baari karaan qofka, kana mid ah, balse kuma eka, in ardyaga uu dibadda u soo saaro jeebkisa ama jeebkeeda ama iska saaro kabaha, waxyaabaha qofka qaato, kana mid ah balse ku ekeen isgaarssinta aan fiilada lahayn iyo qalabka lagu keydiyo meediyyaha, lokarka, miiska iyo/ama baabuurka (inta baabuurka uu yaal hantida dugsiga) iyadoo aan la haysanin ruqsadda ardayga. Waa dhici kartaa in la qaado talaabada noocaas mar kasta saraakiisha dugsiga ay qabaa tuhun macquul ah in raadinta dhallin doonto jebinta sharciyada dugsiga, alaab la xadday ama shay ama maado ahaan karo shari darro, halis ku ah ardayga ama dadka kale, ama carqalaheeyo jawiga ammaanka iyo nidaamka jawiga ka jiro dugsiga. In aan loola shaqeeyin si macquul ah waxaa loo qaadan doonaa ammar diidid, waana jebinta Xeerka Dhaqanka Ardayga (Code of Student Conduct).

Ciqaabta la Xariirta Jebinta Sharciyada Dugsiga

Jebinta uu ardayga u geysto mid ama ka badan Xeerka Asluubta Ardayga (Code of Student Conduct) waxay dhallin doontaa talaabo dishibiliin. Diiwaanka talaabada dishibiliinka waxaa lagu hayn doonaa dugsiga la tago. Afka iyo/ama canaan qoran; luminta ruqsadda meesha baabuurka la dhigto; luminta shattiga wadaha; xabsi; dishibiliinka dugsiga kaddib; tafashiisha shaqada; adeegga bulshada; la wareegidda waxyaabaha aan ku habbooneen dugsiga; luminta manhajka iyo/ama axsaanka hawsha ka baxsan manhajka; luminta boosaska hoggaaminta; luminta axsaanka in la tago ama laga qeybgalo shirarka, feestada/xafladaha; xafladaha qalin jebinta; luminta buundada waxbarashada (darajoyinka); luminta abaal marrinta, warqadaha, ama aqoonsiga; brograamka leexinta; xarunta waxbarashada kale; ka joojinta dibadda dugsiga; ka saaridda degdegga; la xariirinta faragelinta; saaridda, ka reebidda joogtada iyo/ama la xariirinta madaxda sharciga ku habboon.

Ardayda jebisa sharciyada dugsiga waxaa la siin doonaa ciqaab kala duwan sida ku sifeysan Xeerka Asluubta (Code of Conduct) iyo saraakiisha dugsigana u arkaan in uu habboon yahay. Rabitaanka ciqaabta waa in la hagaajiyo dabeeecadda ardayda.

Dishibiliinka Ardayda Itaalka Darran

Hababka loo joojiyo iyo loo saaro ardayda itaalka darran in aysan tagin iyo ka-qeybgeelin hawlaha manhajka iyo kuwa ka baxsan manhajka waa la raaci doonaa sida waafaqsan Sharciga Horumarinta Waxbarashada Dadka Itaalka Darran (Individuals with Disabilities Education Improvement Act) ee 2004 Qeybta 504 ee Sharciga Dayac Tirka (Rehabilitation Act ee 1973, Xeerka la Baddalay Ohio (Ohio Revised Code), iyo Heerarka ay ku Shaqeyaan Wakaaladaha Waxbarashada Ohio (Operating Standards for Ohio Educational Agencies 2008) ee u adeega Caruurta Itaalka Darran (Children with Disabilities), la baddaly 2014, Sharciyada (3301-51-01 ilaa 3301-51-09 iyo 3301-51-11 ee Xeerka Maamulka (Ohio Administrative Code)).

Cigaabta Guddiga Sifeyo

1. Tubaakada:

Talaabadaa dishibiliinka ee la xariira hirgelinta siyaasaddaan waa lagama maarmaan si loo horumariyo loona socodsiyo jawi caafimaad qaba, ammaan ah iyo dugsi ka madax banaan tubaako. Hirgelinta siyaasaddaan ay shaqaalaha fulliyaan waa in ay waafaqsan tahay iyo xaq tahay lana fahmo kala duwanaanta horumarka ka dhexeeyo ardayda dugsiga hoose, dhexe iyo sare. Sidaas darteed, sida waafaqsan ORC 3313.751 (C) waxaa ku qoran jebinta talaabadaa dishibiliinka soo socdo ee la xariira jebinta siyaasaddaan xagga cabidda sigaarka ama isticmaalka ama haysashada tubaakada, K-12.

GAFKA KOWAAD	Ilaa 2 Maalin OSS
GAFKA LABAAD	Ilaa 5 Maalin OSS
GAFKA SADDAXAAD	Ilaa 10 Maalin OSS

OSS = Xanibaadda Dibadda-ka-ah Dugsiga

Agaasimaha ama qofka uu magacaabay waxay baddali karaan ka-joojinta ardayga haddii ardayga waafaqqa in uu tago klinikada isticmaalka tubaakada ee loogu talogalay in lagu kaalmeeyo ardayga uu joojiyo cabbida sigaarka.

2. Mukhadaraadka marka laga reebo Tubaakada

Haddii ardayga uu hasysto, qarsado, ama iibyo, ama dabeeecadda loo aqoonsado in ay la xariito, isticmaalka sharci darrada ama sida xun ee loo isticmaalo mukhadaraadka, qamrada (kana mid ah cabbitaanka laga helo qiyaas la cabbiri karo qamro sida, balse kuma eka, "near beer" ama dawooyinka laga iibsado miiska) ama maado la aaminsan yahay in ay tahay ama loo mattalo sida kiimiko baddasha niyadda, ama maado lagu sakhraamo ama baddasha niyadda, qalabka loo adeegsado mukhadaraadka ama qalabka sida tuboyinka, biraha loo dhigo baranbarada, cirbadaha, cirbadaha leysku duro, warqadaha lgu duubo, qaadooyinka cocaine, qalabka, ama shay kasta oo caadi ahaan ama dhab ahaan loo adeegsado baako gelinta, bixinta ama isticmaalka mukhadaraadka sharci darrada, ardayga waa laga joojin doonaa dugsiga ilaa muddo iyo/ama waxaa lagu tallin doonaa in laga saaro dugsiga sida u hoggaansan hababka sida sharciga waafaqsan iyo Xeerka Asluubta Ardayga #10 iyo #11. Falalka dishibiliinka waxay u socon doonaan sida soo socoto:

Gafka 1^{aad} – 10 maalin oo dibadda laga joojiyo dugsiga [la yareyay ilaa shan (5) haddii ardayga ka qeybgalo qiimeyn iyo qorshaha faragelinta la socdo sida u qoro aqoonyaan ku hawlan caafimaadka/daweynta madaxa.]

Gafka 2^{aad} – 10 maalin oo dibadda laga joojiyo dugsiga (lagu talliyo in laga saaro dugsiga) Marka la haysto si loo iibyo ama si loo gudbiyo mukhadaraadka sharci darrada ama qalabka mukhadaraadka ama maado la aaminsan yahay in uu yahay ama loo mattalo sida mukhadaraadka, agaasimaha ama qofka uu magacaabo wuxuu kula tallin doonaa ardayga soo gudbiyay ama ku talo jiray in uu gudbiyo qoraalada noocas in laga saaro dugsiga marka kowaad uu geysto gaf.

Haddii la ogaad in ardayga uu haaysto ama kantaroolo mukhadaraad sharci darro ah ama maado la aaminsan yahay in ay tahay ama loo soo bandhigo sida kiimiko baddasha niyadda, maado lagu sakhraamo ama baddasha niyadda, iyo/ama isla waxyaabahaas u gudbisa dadka kale, waxaa dhici karto in la ogeysiyo saraakiisha

hirgelinta sharciga lagana codsado in ay ka qaadaan talaabo ku habboon. Waxaa lagu dadaali doonaa in la ogeysiyo waalidiinta/ilaaliyeyaasha ujeedada dugsiga ka leeyahay in uu ogeysiyo saraakiisha iyo in uu waalidka (waalidiinta)/ilaaliyaha (ilaaliyeyaasha) siiyo fursad ay ku yimaadaan marka saraakiisha hirgelinta sharciga wareystaan ardaygooda.

Ciqaabta Dugsiga

1. Adeegga Bulshada

Si loo ogaado haddii loo baahan yahay ama in la saaro adeegga bulshada sida fursad la siiyo ardayga lagu helo in uu jebiyay Xeerka Asluubta Ardayga (Code of Student Conduct), iyo hadii ay sidaas tahay, nooca iyo mudada uu socon doono adeegga bulshada in la bixiyo ama la saaro, Maamulaha ama qofka Maamulaha u magacaabo wuxuu tixgelin doonaa daruufaha uu ku sugaran yahay ardayga, nooca iyo sida ay u darran tahay jebinta Xeerka Asluubta (Code of Conduct) uu geystay ardayga, iyo haddii ay jiraan qodobo ka sii darra ama yareeyaa. Maamulaha ama qofka Maamulaha magacaabo wuxuu qasbi karaa, hadba sida uu u garto, shardiga adeegga bulshada baddalkii uu dalban lahaa ka-joojin ilaa muddo ama ka-saapid. Maamulahaama qofka mattala Maamulaha wuxuu la shaqeyn doonaa waalidiinta/ilaaliyeyaasha/ardayda si loo aqoonsado goobta adeegga bulshada. Adeegga bulshada ma aha in la fulliyo maalinimada dugsiga.

2. Xabsiga Ardayda

Lama ogola in ardayga loo diido qado, ciqaab ahaan. Xabsiga macquulka, dhamaadka maalin dugsiyeedka ma aha mamnuuc, hase ahatee xabsiga noocas kama badan karo soddon (30) daqiqo xagga ardayda dugsiga hoose, afartan iyo shan (45) daqiqo xagga ardayda dugsiyada dhexe iyo hal (1) saac xagga ardayda dugsiyada sare. Haddii la xero arday ku sugaran dugsiga hoose dhamaadka maalinta, waalidiinta/ilaaliyeyaasha horay ayaa loo ogeysiin doonaa. Arday kasta ee lagu qaado baska dugsiga waa in uusan gaffin baska, xabsiga noocas awgeed, marka laga reebo ogeysiis hore oo la siiyo waalidiinta/ilaaliyeyaasha.

3. Dishibiliinka Dugsiga Kaddib

Ardayda hoos yimaada talaabo dishibiliin wax lagu qori doonaa dishibiliinka dugsiga kaddib. Ardayda waxaa laga rabaa in ay la yimaadaan buugaagta loo baahan yahay iyo waxyaabaha loo adeegsado waxbarashada. Waalidiinta/ilaaliyeyaasha waa in ay qaataan mas'uuliyadda la xariirta dhamaan gaadiidka. Agaasimaha dhismaha / qofka loo magacaabay wuxuu isticmaali doonaa garashadiisa / garashadeeda marka la rabo in go'aan laga gaaro maalmaha iyo waqtiyada dishibiliinka dugsiga kaddib.

4. Ka Saaridda Degdegga

"Saaridda Degdegga" ("Emergency Removal") waxaa loola jeedaa marka ardayga laga saaro hawlahu ku manhajka ama kuwa ka baxsan manhajka haddii la ogaado in ardayga uu halis joogta ah ku naftiisa, dadka kale ama hantida ama cabsi geliyoo carqaladeynta hawsha waxbarashada iyo/ama munaasabadaha laga yahay mas'uul.

5. Luminta Axsaanka Hawsha Ka Baxsan Manhajka

"Luminta Axsaanka Hawsha Ka Baxsan Manhajka" waxaa loola jeedaa ka reebidda qaar ama dhamaan hawlaha ka baxsan manhajka uu ardayga ka qeybgalo ama xaq u leeyahay in uu ka qeybgalo haddii wax kale la sheegin. Ka saaridda hawl gaar ah waa guud waxana lagu dabaqaa dhaqanka, ku celcelinta, safarada dibadda, tartanka, iyo dhamaan hawlaha kale ee la xariira hawsha ka baxsan manhajka taasoo hoos timaada Qeybta IV Xeerka Asluubta Ardayda ka Qeybgasha Hawlaha Ka Baxsan Manhajka (Code of Conduct for Students Participating in Extracurricular Activities).

6. **Fursadda Faragelinta Waalidka**

Xaaladaha noocaas marka ardayga ku celceliyo jebinta Xeerka Asluubta Ardayga (Code of Student Conduct) Maamulaha ama qofka Maamulaha magacaabo wuxuu baddali karaa ka joojinta / ka saaridda haddii waalidka / ilaaliyaha ka qeybgalaan brograamka faragelinta sida, balse kuma eka, fasalada waalidnimada, la tallinta qoyska iyo/ama dishibiliinka dugsiga kaddib.

7. **Xarunta Waxbarashada Kale**

Xarunta Barashada Kale (ALC, Alternative Learning Center) waa fursad meeleyn waxbarasho, marka ay habboon tahay, bixiso talo kale oo baddasha ka joojinta dugsiga ilaa muddo. Meeleyntaan waxay ardayga siin doontaa fursad uu ku tago dugsiga iyo in uu qaato buundada 100% shaaqada uu qabtay, inta uu ardayga wax ku baraayo jawi waxbarasho la kantarool, oo ka baxsan jawiga waxbarashada caadiga. ALC waa xarun waxbarasho ay macalimiinta iyo maamuleyaasha u isticmaali karaan sida qalab baddala dabeecadda ardaydena.

8. **Joojinta**

Dhamaan ka-joojinta waxay hoos yimaadaan awoodda Xeerka la Baddalay Ohio (Ohio Revised Code) Qeybta 3313.66 taasoo ilaalisaa habka ka-joojinta ilaa muddo iyo saaridda loo geysto ardayda dugsiyada dadweynaha. "Ka joojinta" waxaa lagu sifeyaa sida dugsiga oo si ku meel gaar ah looga reebo ardayga kana mid ah hawlaha manhajka iyo hawlaha ka baxsan manhajka muddo aan ka badneen tobant (10) maalin dugsiyeed. Haddii in ka yar (10) maalin ka soo haraan sannad dugsiyeedka, cunugga, todobaadka hore ee buuxa nasashada kuleylaha, waxaa dhici karto in laga codsan karaa in uu ka qeybgalo brograamka adeegga bulshada ama ciqaab kale muddo dhowr saac oo la'eg qeybta hartay muddada ka-joojinta. Ardayda waxay shaqeysan doonaan 75% dhibcaha la shaqeysto shaqada inta uu ku sugaran yahay ka-joojinta marka laga reebo imtixanaadka samastarka/kama dambayska ama mashaariicda, ee la siin doono buundada buuxda ee la shaqeystay.

9. **Saaridda**

Dhamaan ka-joojinta waxaa la samayay sida hoos timaada Xeerka La Baddalay Ohio (Ohio Revised Code) Qeybta 3313.66 ee laga helo ammaanka hababka loogu talogalay laga saaro dugsiyada dadweynaha. "Saaridda" ("Expulsion") waxaa lagu sifeyaa ardayga oo laga saaro dugsiga kana mid ah hawlaha manhajka ama kuwa ka baxsan manhajka muudo ka badan tobant (10) maalin dugsiyeed iyo gudaha inta ugu badan uu dajiyay Xeerka La Baddalay Ohio (Ohio Revised Code). Ardayga lama siin doono buundo xagga shaqada uu gaffo inta uu ku maqan yahay xaaladda ka-saaridda.

Maamulaha wuxuu joojin ku soo rogi karaa ama ka saari karaa ardayga:

- a) Marka aadaab darrada ka dhacdo dibadda hantida ay leedahay ama kantaroosho dagmada balse la xariirto hawlaho ama dhacdooyinka ka dhacay hantida ay leedahay ama kantaroosho dagmada; iyo
- b) Aadaab darrada, iyadoo aan la fiirinin meesha ay ka dhacday, waxay ku beegan tahay sarkaalka dagmada ama shaqaalaha ama hantida sarkaalka noocaas ama shaqaalaha.

Jebinta Sharciyadda Dugsiga/Talooyinka la xariira Saaridda

Hoos waxaa ku qoran jebinta laga yaabo in loo arko in ay yahiin kuwo culus oo u qalma in talo ahaan la soo jeediyo in laga saaro dugsiga. Liiskaan ma mattalo liis gaar ah oo soo taxa dhamaan aadaab darrada laga yaabo in loo baahdo tallada ka-saaridda. Jebinta soo soocda tusaaloojin ku saabsan aadaab darrada laga yaabo in tallo loo soo jeediyo Maamulaha in uu ardayga dibadda u saaro. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, oo jooga, ama si kastaba ha ahaato ka qeybgala jebinta sharcigaan.

1. Jebinta yaryar ee lagu celceliyo oo ardayga horay looga reebay muddo tobani iyo shan (15) oo leysku darray ama ka badan.
2. Ula kaca burburinta ama jejebinta hantida dugsiga ama hantida dadka kale oo ku sugar xerada dugsiga ama ka baxsan.
3. Gudbinta, iibinta, ama iskudayidda gudbinta mukhadaraad sharci darro ah/waxyeelo leh, cabbitaan, kiimiko ama maado oo baddasho niyadda oo loo soo bandhigo sida kiimiko baddasha niyadda.
4. Ula kaca weerarka jirka uu geysto macalinka, maamulaha ama shaqaalae kale ee ka tirsan shaqaalaha dugsiga.
5. Ku celcelinta jebinta sharciyada mukhadaraadka waxyelada leh iyo cabbitaanka qamrada
6. Cabsi gelinta la xariirta hubka ama qalabka qarxa.
7. Bilaabit ula kac ah ama ka qeybgalka nooc kasta oo ah digniin ama cabsi gelin been ah lana xariirta caafimaadka iyo/ama ammaanka ardayda ama shaqaalaha.
8. Fal kasta oo lagu talogalay in dab ama dab aan la fasixin la shido.
9. Haysashada iyo/ama gudbinta shay kasta loo qaadan karo hub halis ah.
10. Jebinta sharci kasta hab cabsi gelin la taaban karo gaarsiin karta caafimaadka ama ammaanka ardayga, shaqaalaha ama qofka ku shaqeeyo iskaa wax u qabso.
11. Xoog ahaan kara dambi haddii uu geysto qof qaangaar ah; wuxuuna dhalliyaa waxyeelo soo gaara jirka qofka (dadka) ama hantida.

Ka Saaridda Muddo Hal Sanno Kalendar

Hubka

Ardayga dugsiga ku haysta hub xabad ka dhacdo; hanti kale uu leeyahay ama kantaroolo Guddiga Waxbarashada; ama iyadoo aan la fiirinin goobta, tartanka ka dhexeeyo dugsiyada, munaasabad ka baxsan dugsiga, ama brograam kasta oo ka jira dugsiga ama hawl, hubkaasna horay loo keenay dugsiga, hantida, ama tartanka, munaasabadda, brograamka ama hawsha uu wado qof kale, waxaa dhici karto in Maamulaha uu ka saaro dugsiga muddo hal sanno kalendar.

Middiyada

Ardayga dugsiga ku haysto middi; ama hanti kale uu leeyahay ama kantaroolo Guddiga Waxbarashada; ama iyadoo aan la fiirinin goobta, tartan ka dhexeeyo dugsiga, munaasabad ka baxsan manhajka, ama brograam kale oo ka jira dugsiga ama hawl, middi

horay loo keenay dugsiga, hantida, ama tartanka, munaasabadda, brograamka ama hawsha uu haayo qof kale, waxaa dhici karto in Maamulaha uu ka saaro dugsiga muudo hal sanno kalendar.

Falalka waxyeelada culus gaarsiiya dadka iyo hantida

Ardaya geysta fal dambi ah marka uu geysto qof qaangaaray oo waxyeelo culus gaarsiiyo dadka ama hantida, sida ku sifeysan XEERKA LA BADDALY EE OHIO (OHIO REVISED CODE) 2901.01, inta ardayga uu ku sugan yahay dugsiga; ku sugan yahay hantid kale uu leeyahay ama kantaroolo Guddiga Waxbarashada, ama ku sugan yahay tartan ka dhexeeyo dugsiyada, munaasabo ka baxsan manhajka, ama brograam kasta oo ka jira dugsiga, waxaa dhici karto in Maamulaha uu ka saaro dugsiga muudo hal sanno kalendar.

Cabsi Gelinta Bambka

Ardaya cabsi gelinta bambka u geysto dhismaha dugsiga ama xero kasta oo laga fulliyo hawsha dugsiga, waxaa dhici karto in uu Maamulaha ka saaro dugsiga muudo hal sanno kalendar.

Ka Reebid Jooqto ah

"Ka-saaridda joogtada ah" waxaa loola jeedaa ardayga laga mamnuucay abid in uu tago dugsiga dadweynaha ee ku yaal Gobolka Ohio. Waxaa dhici karto in Guddiga Waxbarashada (Board of Education) raadsado in xayiraad joogto ah lagu sameeyo ardayga jira tobani iyo lex (16) sanno ama ka weyn, ee lagu xakumo in uu geystay ama lagu xakumo in uu yahay cunug geystay mid ama ka badan falalka soo socdo:

1. Gudbinta ama iskudayidda in la gudbiyo hub dillaa ah ama halis ah ama waxyaabaha qarxa in la keeno hantida dugsiga ama xafladda dugsiga taasoo jebisa Xeerka La Baddalay Ohio (Ohio Revised Code) Qeybta 2923.122;
2. Haysashada hubka dillaaga ama halista hubka waweyn oo lagu haysto hantida dugsiga ama munaasabada dugsiga taasoo jebisa Xeerka la Baddalay Ohio Qeybta 2923.122;
3. Qaadashada hub gudaha hantida dugsiga ama munaasabo dugsiga soo diyaariya, taasoo jebineyo Qeybta Xeerka la Baddalay ee Ohio 2923.122;
4. Si la ogsoon yahay shay lagu haysto hantida dugsiga ama xafladda uu dugsiga abaabulay aan laga aqoonsan karin hub (iyadoo aan la fiirinin haddii shayga uu awood u leeyahay in xabad lag rido) taasoo muujisa in ardayga leeyahay shayga iyo in shayga yahay hub, ama ogsooni lagu muuji ama la lulo shayga taasoo muujisa in shayga yahay hub, taasoo jebisa Xeerka la Baddalay Ohio (Ohio Revised Code) Qeybta 2923.122
5. Beec mushtarka ama ka beec mushtarka darran ee la xariira mukhadaraadka ama iibinta maadada la yo ama kantaroolo inta lagu sugan yahay hantida dugsiga ama xaflad uu soo abaabuay dugsiga taasoo jebisa Xeerka La Baddalay ee Ohio (Ohio Revised Code) Qeybta 2925.03;
6. Dilka, dilka xun, dilka lagu talogalay, ama dilka aan lagu talogelin marka lagu sugan yahay hantida dugsiga ama la joogo xafladda duggsiga taasoo jebisa Xeerka La Baddalay Ohio (Ohio Revised Code) Qeybaha 2903.01, 2903.02, 2903.03, ama 2903.04;
7. Weerarka culus ama weerarka darran ee ka dhaca xerada dugsiga ama munaasabo uu dugsiga diyaariyay, taasoo jebisa Sharciga La Baddalay ee Ohio, Qeybta 2903.11 ama 2903.12;
8. Kufsga, qasabka jinisga, ama dambiga galmaada culus ee laga fulliyo hantida dugsiga, munaasaadda dugsiga, ama marka dhibanaha ka tirsan yahay shaqaalah dugsiga taasoo jebisa Xeerka La Baddalay Ohio (Ohio Revised Code) Qeybaha 2907.02, 2907.05, 2907.12;

- Haysashada mukhaadaraadka inta lagu sugan yahay hantida dugsiga ama munaasabo uu mas'uul ka yahay dugsiga taasoo jebisa Xeerka La Baddalay Ohio (Ohio Revised Code) Qeybta 2925.11, haddii jebinta noocaa ay tahay gaf yar mooye sida hoos timaado qodobkaas.

Daruufaha Khaaska ee loogu talogalay Ardayda Itaalka Darran

Ardayda itaalka darran ee geysta fal ku lug leh hub, mukhadaraad, ama dhaawac culus oo ku yimaada jirka (sida ku sifeysan hoos) waxaa dhici karto in la geeyo meel kale oo ku meel gaar ah oo wax lagu barto. Xattaa haddii dabeeecadda ardayga loo arko in ay tahay mid muujiso itaal darridiisa ama itaal darrideed, saaridda waxay ahaan kartaa ilaa afartan iyo shan (45) maalin dugsiyeed. Haddii dabeeecadda la ogaado in aysan ahayn muujin la xariirto itaal darrida ardayga, waxaa dhici karto in ardayga la mariyo dishibiliin isla sida arday caadi ah xagga waxbarashada.

Erayga "dhaawaca culus ee soo gaara jirka" waxaa loola jeedaa dhaawaca jirka sida:

1. Halis la taaban karo oo ku saabsan dhimashada;
2. Xanuun aad u badan oo ku dhaca jirka;
3. Jejebin muddo dheer socda oo la arki karo; ama
4. Muddo dheer ee la lumiyoo ama naafonimada hawsha ay qabato xubin ka tirsan jirka, xubin, ama awoodda madaxa.

18 U.S.C. 1365(h)(3)

Agagaarka Ammaanka Dugsiga

Xeerka Asluubta Ardayga (Code of Student Conduct) wuxuu xakumaa dabeeecadda ardayga mar kasta, ha ka dhacdo ama ku dhawaato xerada dugsiga, inta uu la socdo gaadiidka dugsiga, inta ay socdaan hawlaha ka baxsan manhajka goob kasta iyo mar kasta inta lagu jiro safarada la xariira dugsiga. Xeerka Dambiga (Criminal Code) 2901.01(C) wuxuu "agagaarka ammaanka dugsiga" sida dhismaha dugsiga, xerada dugsiga, hawsha dugsiga, baska dugsiga iyo meelaha u dhaw dugsiga. Ka reebidaan waxaa ka mid ah ardayda kaalmeysa, oo jooga, ama si kastaba ha ahaato ka qeybgala jebinta sharcigaan.

Guddiga ma u dul qaadan doonto dabeeecadda dagaalka, carqaladeynta ama aan habbooneyn ay ardayda ku kacaan iyo in dabeeecadda noocaa la mamnuucay sida ku qoran Xeerka Asluubta Ardayga (Code of Student Conduct)

1. Hubka Halista

Lama ogola in ardayga uu haysto, keydsado, samaysto, qaado, gudbiyo, qariyo ama iskudayo in uu haysto, qaado, gudbiyo ama qariyo hub halis ah, xabad, middi, waxyaabaha qarxo ama qalab halis ah, ama u "muuqd sida hub been abuur ah", xabad, middi, waxyaabaha qarxa ama qalab halis ah. Hubka "la midka ah", hubka xabadda ka dhacdo, middiyada, waxyaabaha qarxa, ama qalabka waxaa ka mid ah, balse kuma eka, shay kasta uu qofka macquulka ah ka fakaro sida hoos timaado xaaladaha hubka halista, hubka xabadda ka dhacdo, middida, waxyaabaha qarxa ama qalabka halista.

Ma aha in waxa ku qoran qodobkaa loo qaato, mana ka saari karto meesha Maamulaha in uu joojiyo, dibadda u saaro ama ka saaro ardaysida waafaqsan sharciga Ohio maxaa yeelay wuxuu haystaa, sameyaa, gudbiyaa, ama qariyaa hub, waxyaabaha qarxo, ama qalab kale oo halis ah gudaha ammaanka dugsiga aan halkaan weli lagu sifeynin.

2. Walaaltinimada/Walaalahu Gabdhaha/Hawsha Burcadda

Waa maamnuuc ka tirsanaanta ama ka qeybgalka urur ama hawlaha

walaaltinimada, gabdhaha walaalaha, ama koox kale oo qarsoodi ah sida sharciga sharaxay Dugsiga Dagmada oo idil. Gaar ahaan, Guddiga ma u dul qaadan doonto nooc kasta oo burcadnimo ah ama hawl la xariirto burcadnimo in ay ka dhacdo hantida Dagmada ama inta ardayda ay hoos yimaadaan Guddiga.

Ardayga ma geysan karo fal kasta/dabeecad, afka ama aan afka laga soo jeedinin (tusaale, balse kuma eka, baaq, gacan salaan, labbis) uu arday kasta ama shaqaale ka tirsan dugsiga u arki karo sida caddeyn ka tirsanaan ama raacid koox burcad ah. Lama ogola in ardayga uu fulliyo fal, ha ahaato mid laga sheego ama mid aan laga sheegin, si uu u taageero maslaxadda burcad ama mid burcad la xariirta, balse ku ekeen: (1) dadka kale oo laga dalbado in ay xubin ka noqdaan burcadda ama hawlahaa burcadda la xariira; (2) in qof kasta laga cadsado in uu bixiyo kharash si uu u helo badbaadin ama in qofka la cabsi geliyo ama la handado. Erayga "burcad", sida loo isticmaalo siyaasadda, waxaa loola jeedaa koox ka kooban labo (2) qof ama ka badan oo ujeedooyinkooda ama hawlahooda ka mid yahiin fullinta falal sharci darro ah ama jebinta sharciyada u dagsan dugsiga dagmada ama siyaasadaha.

Gaadiidka Dugsiga

Joogitaanka dad ama baabuur aan loo fasixin dhulka ama xerada Dugsiga Dagmada Westerville LAMA ogola. Gelitaanka aan la ogoleyn waxay ahaan kartaa ku-xadgudubka dambiga, dambi hoose (misdemeanor) sida hoos timaada Qeybta 2911.21, Xeerka la Baddalay Ohio (Ohio Revised Code), iyo Qeybta 509.05, Ammarada la Shariyeyay ee ka soo baxa Magaalada Westerville. (O.R.C 3313.20; O.R.C.2911.21; Magaalada Westerville, Ammarada La Habbeay 509.05)

Dhaqanka Ardayga inta uu saaran yahay Basaska Dugsiga

Gaadiidka waa adeeg uu bixiyo Guddiga Waxbarashada Westerville, waa in loo tixgeliyo sida axsaan ay qaataan ardayda iyo waalidiintooda/ilaaliyeyaashooda. Kuwa raaca baska dugsiga waxay u dhaqmi doonaan sida waafaqsan sharciyada la soo dhajiyay iyo Xeerka Asluubta Ardayga mar kasta.

Ardayda dugsiga dhexe waa in ay muujiyaan teesaraha aqoonsiga dugsiga marka la weydiyo ama marka ay raacaan basaska dugsiga. In aan la bixinin teesaraha aqoonsiga la cadsaday waxay dhallin kartaa in la lumioyo axsaanka gaadiidka.

Mas'uuliyadda Saaran Ardayda

Ardayda waxaa laga filaa in ay:

- U dhaqan hab wanaagsan mar kasta inta aad ku sugan tahay baska.
- Raac soo jeedinta ama tilmaamaha wadaha.
- Soo qaad iyo ku daji meesha joogsiga loogu talgalay. Joogsi kasta oo loo qabto, ardayda waxaa dhinaca guriga looga qaban doonaa meel ammaan ah. Ardayda ma aha in ay sii aadaan gurigooda ilaa baska dugsiga ka dhaqaaqo.
- Istimmaal joogsiga loo baahan yahay ee lagu qoray. Haddii loo baahdo in la baddalo meesha la joogsado ama la baddalo meesha loo socdo, waa in la soo bandhigo warqad saxiixan oo ka socoto waalidka/ilaaliyaha iyo maamulaha kaddibna uu soo ogolaado wakiil ka tirsan gaadiidka.
- Ilalii aamusnaan buuxdo meelaha laga gudbo waddada treenka iyo meelaha kale ay khatarta ka jirto sida uu faro waddaha.
- Isla markiiba u tag baska marka lagaa fasaxo dugsiga.

- Warqad ka soo qaataan waalidka ama ilaaliyaha kaddibna laga saxiixo agaasimaha ama qofka uu magacaabay haddii loo baahdo in ardayda ka daggaan baska meel ka duwan joogsigooda caadiga.
- Sharciyada Ammaanka iyo Hawlaha Gaadiidka Cunugga ODE (ODE Pupil Transportation Operation and Safety Rules) OAC 3301-83-08(C) (12) wuxuu leeyahay in caruurta la kori karaan baska waxyaabaha ay saaran karaan dhabtooda keliya."
- Kana ogola looxa lagu taraaraxo, xoolaha iyo/ama xoolaha guri joogga, nooc kasta; dadka itaalka darran waxaa loo ogol yahay in ay la socdaan xoolahooda la adeegsado.

Mas'uuliyadda Waalidiinta/Ilaaliyeyaasha

Waalidiinta waxaa laga filaa in ay:

- Ahaw qof mas'uul ah si loo ilaaliyo ammaanka iyo disbibiliinka ardayda inta aad u socotid iyo meelaha laga soo qaado iyo meelaha baska istaago.
- Iska ilaali in aad gashid baska dugsiga ka hor inta aan lagu siinin ogolaasho.
- In caruurta tagaan meesha baska joogsado shan (5) daqiqo ka hor waqtiga la soo qaado sida u qoran waaxda gaadiidka.
- In ay lacag ahaan mas'uul ka yahiin burburka uu cunugga u geysto baska.
- Xushmee in shaqaalahaa aan la weydiiisanin in ay galaan muran u dhexeeyo waalidiinta/ilaaliyeyaasha iyo/ama ardayda ka hor inta aan la soo qaadin ama kaddib marka ay u soo noqdaan in ay qaataan dhibco.
- Xushmee baahida uu wadaha u qabo in uu ahamiyadda siyo wadidda iyo in uu ilaaliyo jadwalka. Fadlan ka joogso in aad dhibatooyinka baska kala hadashid wadaha inta isaga/iyada ku socoto jidkeeda/jidkiisa. Tani waxay dib u dhigi doontaa jadwalka baska. Wac Waaxda Gaadiidka (Transportation Department), telefoonka 797-5950.

Sharciyada Ammaanka Baska Dugsiga

1. Ardayda waa in ay fadhiyaan mar kasta.
2. Lama ogola dagaalka/turunturada/riixidda ama falal kale oo dagaal ah waqtii kasta (tani waxay kaloo tixraacdhaa gardareysiga sida ku sharaxan qeybta 5517.01 - "GARDAREYSIGA IYO NOOYADA KALE DABEECADDA WEERARKA").
3. Lama ogolaan doono luqadda/fara taagga ceybta.
4. Marna looma dulqaadan doono dabeecadda aan habbooneyn.
5. Lama ogola in wax lagu tuuro gudaha ama dibadda baska.
6. Lama ogola in wax lagu cunno baska haddii aysan jirin sabab caafimaad.
7. Lama ogol qeylo ama qeylada xad dhaafka.
8. Sharaf darrada loo geysto dadka kale iyo/ama in aan la raacin tilmaamaha wadaha waxay dhallin doontaa dishibiliin.
9. Falalka kale ee qalqal geliya ammaanka ama dadka ama hantida waxay dhallin doonaan in la qaado dishibiliin.
10. Ardayda waa in ay mar kasta u hoggaansamaan Xeerka Asluubta Ardayda (Code of Student Conduct).

Sharciyada La Soo Geliyay Dhamaan Basaska

"HA LUMININ AXSAANKA RAACIDDA"

1. Ilaali aadaabtaas sida marka aad ku sugar tahay gudaha fasalka.
2. Ilaali sharafta, ha isticmaalil af xumo.

3. Waxba ha ku cunin hana ku cabbin baska.
4. Fadlan nadiifi baska.
5. La shaqeey wadaha.
6. Ha cabbin sigaar/uumi.
7. Ha noqonin qof wax burburiya.
8. Ha iska qaadin sawiro/fiidiyowyo ama ha ka qaadin dad kale.
9. Ha shiddin codka ku baxa samaacadaha dibadda.
10. Joog kursigaada.
11. Wuxaad madaxa, gacmaha iyo cagaha ku haaysaa gudaha baska.
12. Wadaha baska waxaa loo ogol yahay in uu ardayda u magacaabo kuraasta.

Haddii dhacdo lagala kulmo baska oo u baahan in ilaa muddo laga joojiyo dugsiga loona adeegsado Xeerka Asluubta Ardayga (Code of Student Conduct), Xeerka Asluubta Ardayga ayaa soo hormari doono, kaddibna ardayga waxaa laga joojin doonaa dugsiga.

Ka joojinta/Ka saaridda Basarka Dugsiga

Aadaabta habboon baska korkiisa waa muhiim maxaa yeelay waxaa jirta arrinta ammaanka ardayda kale iyo wadaha. Marka ardayga uusan soo bandhigin dabeecad ku habbon marka uu saaran yahay baska, waxaa dhici karta in laga joojiyo iyo/ama laga saaro baska taasoo ka dhallata dabeecad xumada. Ardayda doorata in ay jebiyaan sharciyada baska waxaa la siin doonaa Ogeysiiska Digniinta Dishibiliinka (Disciplinary Warning Notice). Koobiyada warbixinta waxaa loo qeybin doonaa dhamaan dhinacyada ku lugta leh iyo waxaa dhici karto in la joojiyo axsaanka raacidda baska ardayga. Jebinta sii socoto sharciyada baska waxay dhallin kartaa ka-saaridda baska. Shaqaalaha dugsiga waxay ku dadaali doonaan in ay badbaadiyaan xuquuqda ardayga iyaga oo adeegsada hababka sida sharciga qabo marka joojinta ama saaridda la adeegsado.

Ardayda wiyo waalidiinta ama ilaaliyeaashooda waxay mas'uul ka noqon doonaan jegebinta, khasaarada, ama burburinta uu ardayga u geysto baska dugsiga. Waxaa loo baahan yahay kharashka ku baxa dib u hagaajinta khasaarada.

Baddalaadda Gaadiidka ama Meesha loo Socdo

Haddii ay dhacdo in la baddalo gaadiidka ardayga ama meedha uu u socdo ardayga, waa in la soo diro warqad ka socoto waalidiinta/ilaaliyeaasha arday kasta oo ku lug leh oo ka hadasho isbaddalkaan iyo waa in uu soo ogolaado maamulaha dhismaha iyo wakiilka gaadiidka. Ruqsadda laga qaato isbaddaladaas waa in uu soo ogolaado gaadiidka, waa hadba sida loo helo boos.

**Si aad u heshid wararkii ugu dambeyay ee ku saabsan dib u dhaca gaadiidka,
wac 797-5950 ama booqo www.wcsoh.org.**

CAAFIMAADKA ARDAYDENA

Dawooyinka - Dawooyinka la Siiyo Ardayda

Waalidiinta waa in ay go'aan ka gaaraan la-tallinta uu u soo jeediyo qoraha ardayga haddii jadwalka daawada la habeyn karo si looga maarmo in daawada la siiyo saacadaha dugsiga.

Dugsiyada Magaalada Westerville ma iibsadaan ama ma bixiyaan asbariin, dawooyinka

kale aan la qorin ama dawooyinka la qoro lana siiyo ardayda. Qeybta Xeerka La Baddalay ee Ohio (Ohio Revised Code Section) 3313.713 wuxuu shaqaalahaa ka rabaa in ay:

- A. Waxaad ardayda siisaa dhamaan dawooyinka la soo qoray ama kuwa aan la soo qorin marka waalidiinta/ilaaliyeyaasha codsadaan in shaqaalahaa dugsiga siiyan dawooyinka noocas. Si aad u cadsatid in lagaa kaalmeeyo daawada, waalidka/ilaaliyaha waa in uu:
  - 1. Buuxi foomka daweynta la xariiro ee ku habboon. Fiiri soo koobidda foomamka hoose. Dhamaan foomamka daawada waa in ay saxiixaan waalidka iyo bixiyaha daryeelka caafimaadka ee awoodda u leh in uu qoro.
  - 2. Waa in waa waalidka/ilaaliyaha uu daawada toos u geeyo dugsiga ama adeegsado qofka kale oo mas'uul uu waalidka ka cadsado. Tani waa in horay loo soo habeeyo.
  - 3. Dawooyinka waa in aad ku dhaaftid dhallo calaamad leh, oo lagu qoray taariikhda, magaca ardayga; iyo qiyaasta saxsan. (Waxaa dhici karto in farmashiyaha laga helo dhallo dheeraad ah loona isticmaalo sida daawada la qaato muddada dheer.) Haddii ay tahay daawo aan la soo qorin, waa in ay ku jirto weelka asalka.
  - 4. Ha geynin in ka badan labo ilaa afar (2-4) saadka dawooyinka todobaadka halkii mar;
  - 5. Keen oraah ay soo baddaleen waalidka/ilaaliyaha iyo bixiyaha daryeelka caafimaadka ee awoodda u leh in uu qoro daawada xagga isbaddalada la xariira qiyaasta loo baahan yahay in la siiyo; qoraal la baddalay oo ku qoran dhallada daawada ku jirto ayaa loo baahan yahay xagga dawooyinka la qoro.
- B. Haddii aad dooneysid in cunugaada qaato qalabka lagu neefsado inta uu joog dugsiga, waxaa loo baahan yahay in bixiyaha daryeelka caafimaadka ee awoodda u leh in uu qoro daawo uu buuxiyo kaddibna adiga saxiixdid Foomka Ogolaashada Qalabka Neefaa ee Qofka Isdaweeya" ("Self-Medication for Asthma Inhalers Authorization Form") (Form 5330 F3).
- C. Haddii aad dooneysid in cunugaada uu qaato Epinephrine Auto Injector (xagga xasaasiyadda allergen) saacadaha dugsiga, Qorshaha Xasaasiyadda (Allergy Action Plan) uu Ardayga Haysto iyo Iisticmaalo ee Epinephrine Auto Injector (Form 5330F4a iyo Form 5330F4b) waa in uu buuxiyo bixiyaha daryeelka caafimaadka ee awoodda u leh in uu qoro daawada kaddibna laga saxiixo waalidka/ilaaliyaha sida waafaqsan Xeerka la Baddalay Ohio (Ohio Revised Code) Qeybta 3313.718. Dugsiga waa in uu haysto qiyaas dheeraad ah Cirbadda Leysku Muddo ee loo Qaato Xasaasiyadda (Epinephrine Auto Injector). Haddii la isticmaalo qiyaas inta uu socdo dugsiga ama inta ay socoto hawsha dugsiga, waxaa la wici doonaa 911.
- D. Haddii aad dooneysid in cunugaada uu naftiisa siiyo dawooyinka aan la soo qorin (laga iibsado miiska) dugsiga, waalidka ama ilaaliyaha waa in uu saxiixo Form 5330 F1a kaddibna la geliyo laguna haayo faylka caafimaadka ee yaal dugsiga.
- E. Haddii cunugaada u baahan doono Daryeelka Sokorowga (Diabetic Care), bixiyaha daryeelka caafimaadka oo awood u leh in uu qoro dawooyinka waa in uu soo Foomka 5330 Fdm1, kaddibna soo saxiixo waalidka/ilaaliyaha. WCS waxay aqoonsan tahay in takhaatiirta daweeya qinjirada ormonaatka (endocrinologist) qabaan foomam u gaar ah oo u fasaxa Daryeelka Sokorowga (Diabetic Care) Dugsiga. Foomamkaan waxaa lagu baddali karaa 5330 Fdm1 kaddib marka la fiiriyo kaddibna Kalkaalinta Dugsiga u garato in la ogolaan karo. Ardayda kaalmo ka rabta Shaqaalahaa Dugsiga si loo siiyo Insulin (kana mid ah kormeerka ardayga) waxay u baahan yahay in la dhamaystiro foomka Ammarka Siinta Insulin." Guddiga

Waxbarashada wuxuu ballan qaaday in uu hubiyo in arday kasta oo ku qoran Dagmada oo qaba sokorow helo sokorow ku habboon oo loo baahan yahay sida waafaqsan ammarka uu saxiixo takhtarka daweeya ardayga. Muddo tobant iyo afar (14) maalin gudahooda, kaddib marka Dagmada qaadato ammar uu saxiixo takhtarka daweeyo ardayga, Guddiga wuxuu ogeysiin doonaa waalidka ama ilaaliyaha ardayga in laga yaabe in ardayga uu xaq u leeyahay Qorsha Qeybta (Section 504 Plan) ee ku saabsan sokorowga ardayga.

Soo Koobidda Foomamka La Xariira Daweynta- * Foomamka daweynta waxaa laga heli karaa kalkaalintaada dugsiga, ama bogga internetka Dugsiyada Magaalada Westerville: www.westerville.k12.oh.us (*Riix Waalidiinta/Ilaaliyeyaasha: kaddibna xariirinta Adeegyada Caafimaadka)

1. Codsiga Siinta Daawada Loo Qoray (Request to Administer Prescribed Medication) (5330 F1):
  - o Foomkaan wuxuu ogolaadaa in dawooyinka lagu keydiyo kliinikada dhismaha iyo in ay biyaan shaqaalaha dhismaha.
2. Ogolaashada in Ardayga uu Haysto iyo Isticmaalo Qalabka Neefta (Asthma Inhalers) (5330 F3):
  - o Foomkaan wuxuu u ogolaan doonaa ardayda in ay iyaga naftooda maamulaan qalabka lagu neefsado iyaga aan kaalmo ka helin shaqaalaha dugsiga.
3. Ogolaashada Haysashda iyo Isticmaalka Ardayga Daawada Sokorta (Epinephrine Auto Injectors) (5330 F4a):
  - o Foomkaan wuxuu ardayda u ogol yahay in ay naftooda isa siiyaan daawada epinephrine ee loo qaato degdegga iyadoo aan kaalmo laga helin shaqaalaha dugsiga, balse sidoo kale u baahan qiyas "keyd-ah" ("back-up") daawada epinephrine oo loo baahan yahay in lagu haayo kliinikada dugsiga.
  - o Foomka 5335 F4b waa in la soo raaciyo Foomka 5330 F4a
4. Qorshaha Talaabada Laga Qaado Xasaasiyadda (Allergy Action Plan) (5335 F4b):
  - o Foomkaan wuxuu u ogolaadaa iyo wuxuu siiyaa tilmaamo gaar ah:
5. Ruqsadda WCS xagga Daryeelka Sokorowga (5330 Fdm1)
  - o Foomkaan wuxuu cunugaada u ogolaadaa in dugsiga lagu siiyo daawada sokorowga "insulin" iyo daryeelka sokorowga.
6. Fadlan tixraac Siyaasadda 5330 kaddibna buuxi foomka 5330 F1a si loo helo hababka ku habboon Ardayga Naftiisa Isa Siiya daawada Miiska (Student Self Administration of Over-the-Counter).
  - o Form 5330 F1a waa foomka ka-dhaafidda, oo u ogolaata ardayda in ay 100% mas'uul iyo xor ka noqdaan maamulka daawada **Laga libsado Miiska**.
7. Tilmaanta llaha Taageerada la Siiyo Ardayda Qabta Xasaasiyadda Halista ku ah Nafta (5335)
  - o Warqaddaan waxay soo tafatirtay habka dugsiga uu ku taageero ardayda qabta xasaasiyadda cabsi gelisa nafta.

Fadlan la soco, kaddib marka la fiiriyo tilmaamaha, Kalkaalinta Dugsiga iyo/ama qofka Agaaismaha u magacaabo in ay u baahan karaan caddeenta tilmaamaha in ay ka helaan bixiyaha daryeelka caafimaadka soo qora ka hor inta aan la siinin daawo.

Xanuunka iyo Hababka Degdegga

Waxaa aad loo dhiiri gelinaa in la soo gudbiyo foomamka Macluumaadka Xariirka Degdegga (Emergency Contact Information) iyo foomamka Macluumaadka Caafimaadka (Medical Information) horaanta sannad dugsiyeed kasta. Kuwaan waa foomamka elataroonigga ee laga helo Xariirinta Waalidka PowerSchool (PowerSchool Parent Portal) ee hoos yimaada "Ecollect Forms". Dadka ku qoran foomka degdegga keliya ayaa soo qaadi kara ardayda haddii aan ogolaasho hore laga soo qaadanin maamulaha dhismaha. Inta uu socdo sannad dugsiyeedka, waxaa dhici karto in wax iska baddalo cinwaanada iyo nambarada telefoonka ku yaal foomamka degdegga. Haddii uu jiro isbaddal, fadlan casriyey Foomka Ecollect ee cunugaada adiga oo adeegsada Xariirka Waalidka PowerSchool (PowerSchool Parent Portal) kaddibna ogeysii Kalkaalinta Dugsigaada.

Ardayda xanuunsata maalinimada dugsiga waa in ay tagaan kliinikada. Ardayda waxaa lagala tallinaa in ay toos u wacaan ama fariin qoran u diraan waalidka/ilaaliyaha, bacdamaa qiimeynta calaamadaha iyo ogeysiiska xariirinta habboon waxaa sida ugu fiican u fududeeyo xafiiska/kliinikada. Shaqaalahaha dugsiga waxay iskudayi doonaan in ay ogeysiyaan waalidiinta/ilaaliyeasha ama ku qoran foomka degdegga ardayga in ay ardayga u sameyaan qorshe uu ku tago dugsiga. Mas'ul kama nihii daweynta xanuunka wixii ka badan degdegga kaalmada kowaad.

Dhamaan kiisaska xanuunka ama dhaawaca, waxaa la filaa in waalidka/ilaaliyaha ama qofka xariirka degdegga in uu soo qaadi doono ardayga sida ugu dhakhsiyaha badan ee suurtogalka ah kaddib marka loo yeero. Haddii ardayga u baahan yahay in la gu qaado baabuurka degdegga, sarkaalka kooxda degdegga wuxuu go'aan ka gaari doonaa isbitaalka la geyn doono ardayga.

Waalidiinta waxaa laga rabaa in ay ardayga siiyaan ruqsad in uu caafimaad qabo si uu ugu noqdo in uu cayaaro kaddib marka uu ku dhaawacmo jugta ka soo gaarta barxadda dugsiga, sida waafaqsan R.C. 2305.23 (Good Samaritan), 3313.20, 3313.539 and Policy 5340, Shilalka Ardayga (Student Accidents).

Tallaalka

Sharciga gobolka wuxuu rabaa in waalidiinta/ilaaliyeasha soo gudbiyaan caddeyn qoran, muddo tobant iyo afar (14) maalin gudahooda laga bilaabo dugsiga, in cunugooda la siiyay dhamaan tallaalada loo baahan yahay si isaga/iyada ugu sii jiraan dugsiga. Haddii, dhamaadka tobant iyo afarta (14) maalin, waalidka/ilaaliyaha uusan soo gudbinin caddeyn qoran oo ku saabsan u hoggaansamida, ardayga waxaa laga reebi doonaa dugsiga ilaa laga gudbiyo caddeyn ta noocas. Waqtiga ka reebidda, maqnaashada ardayga waxaa loo qori doonaa sida wax aan la fasaxin kaddibna waxaa lala xariirin doonaa Adeegyada Caruurga (Children's Services). Talaalka uu rabo Xeerka La Baddalay Ohio (Ohio Revised Code) 3701.13 iyo 3313.671 waxaa laga heli karaa bogga internetka dagmada, ama wuxuu ku yaal xarunta diiwaan gelinta dagmada ama kliinikada dawladda.

Baaritaanka Tiibishada (TB)

Ardayda ku qoran Dugsiyada Magaalada Westerville oo ka yimaada waddan shisheya waa in ay muujiyan warqado oo ku saabsanbaaritaanka maqaarka PPD ee nagatiifo ah iyo/ama raajada-x xabadka oo negatiif ah, laguna sameyay Mareykanka. Haddii waalidka/ilaaliyaha uusan awoodin in uu bixiyo warqadaha qoran ee loo baahan yahay, ardayga waxaa laga rabaa in uu qaato PPD kale ama loo dhamaystiro raajada-x lana fiiryo. Waxaa loo baahan yahay warqaddaan ka hor inta aan horay loo sii wadin diiwaan gelinta. Dugsiyada Westerville waxay raacaan sharuudaha warbixinta ee ku qoran O.R.C. 3313.71.

Arrimaha Caafimaadka Ardayga

Haddii cunugga uu qabo arrin la xariirto caafimaadka, waalidiinta/ilaaliyeyaasha waa in ay keenaan sharaxaad qoran oo ku saabsan arrinta, la geliyo diiwaanada caafimaadka dugsiga, lana casriyeyo macluumaadka waqtiyo go'aan, hadba sida loogu baahdo. Waxaa dhici karto in loo baahdo warqadaha laga soo qaado bixiyaha daryeelka caafimaadka cunugga.

Ardayda u baahan jimicsiga jirka ama waxyaabaha ka reeban ee la xariira cimilada kaba badan muddo labo maalin waxay u baahan yahiin ogolaasho qoran oo laga soo qaato takhtarka.

Xaaladaha Leysku Daarto

Haddii cunugga xanuunsado, fadlan xasuuso in isaga/iyada aysan-qabin qandho, iyadoo aan la siinin, daawada yareysa qandhada, muddo 24 saac ka hor inta uusan ku soo noqonin dugsiga.

Cunugga waxaa loo dirri doonaa guriga haddii isaga/iyada lagu arko heerkul gaara 100 digrii ama ka badan, mattago, qabo shuban, qabo nabro aan la baarin, ama lagu tuhunsan yahay in uu qabo xaalad leysku daarto, kana mid ah injirta madaxa. Ardayda isku daarta waa in uu soo qaado waalidka/ilaaliyaha, mana la ogola in ay soo raacaan gaadiidka dugsiga. Laguma talliyo in caruurta qabta xaaladaha leysku daarto in ay raacaan baska dugsiga ama gaadiidka kale uu dugsiga bixiyo. Waalidka/llaaliyaha ama qofka qaabilsan xariirka degdeegga waxaa laga rabaa in uu ardayga geeyo guriga.

Injirta Madaxa

Injirta madaxa (Pediculosis) waxay u muuqataa in ay tahay dhibaato sannadka oo idil haysata bulshado badan. Bacdamaa waalidiinta ay muhiim u yahiin kantaroolka injirta madaxa, waxaan rabnaa in aan kaa kaalmeyno si aad u noqotid xogogaal.

Sidee ayaad ku heli doontaa?

Injirta madaxa waa caadi, xaalad si fudud loo daweeeyo oo guud ahaan aan la xariirin xaalad kasta oo caafimaad ahaan culus. Badanaa injirta madaxa waxay ka gudubtaa hal waxayna u gudubtaa qof kale marka ay toos u xariiraan labada qof iyo marka ay wada siticmaalaan waxyaabaha qofka u gaarka ah sida shanlada, buraashka ama fasaleetiga. Caruurta waa in looga digo in aysan caruurta kale la qeybsanin koofiyadaha, labbiska ama waxyaabaha loo adeegsado qurxinta. Dad badan aysaa u fakara in injirta madaxa ku dagto dadka aan nadiifka ahayn. Marka laga hadlo injirta madaxa, tani ma AHA RUN. Qabeyska badan ma kaa hor istaagi karo injirta madaxa mana kaa tirtiri karo haddii ay jiraan.

Waxa La Raadiyo:

Mid ka mid ah calaamadaha badanaa la arko waa cuncun badan iyo xoqidda maqaarka madaxa. Injirta madaxa waa cayayaan dhudhuubar oo ah ku dhawaad intaan la'eg (--) iyo midabkooda ud dhexeeyo midabka dambasta iyo maroon qafiif ah. Injirta ma qabaan baalal, sidaas darteed, ma buubi karaan. Ma boodaan, balse dhakhso ayay u dhaqaaqaan; tani waxay aad adkeysaa in laga helo tinta cunugga. Bacdamaa foomamka garguurga ay aad u adag yahiin in la arko, baaritaanka injirta madaxa waxaa badanaa lagu saleeyaa helitaanka ukunta injirta (ukunta injirta). Ukunta injirta waa sida dhibicda shaaha, qiyas ahaan waxay la'eg tahay ('), midabka wuxuu u dhexeyaa maroonka-jaalahi ilaa caddaan. Injirta madaxa waxay ukunta ku dhajisaa hal tin isku duubaan kaddibna waxay ku malaastaa maaddo la mid ah shimentada, aysan biyaha soo dhaafin. Sidaas darteed, ukunta injirta lama dhaqi karo ama lagama buraashi karo tinta sida dandruffta ama wasakhda kale ee marmar u muuqda sida ukunta injirta. Ukunta injirta waxaa badanaa laga helaa tinta ku taal dusha qoorta ama dusha dhagaha. Waa kaalmo in la adeegsado muraayadda weynenynta iyo nuurka iftiinka (ka sii fiican iftiinka maalinimada) marka aad raadineysid injirta.

Maxay samayn karaan waalidiinta?

Injirta waa aad leysugu daarto oo dhib badan in laga hortago, balse haddii waalid kasta uu mas'uuliyadda iska saaro in uu in badan hubiyo tinta qoyska oo idil iyo maqaarka madaxa, faafidooda waa la kantarooli karaa. Haddii aad tuhunsan tahay in cunugaada uu qabo injirta madaxa, balse aadan hubin, la xariir dugsiga cunugaada. Haddii aad ogsoon tahay in cunugaada uu qabo injir, la tasho takhtarkaada, kalkaalinta dugsiga ama farmashistaha si looga daweyyo. Ha ka qajilin in aad ogeysiisid dugsiga cunugaada si looga qaado talaaabo oo lagu kantaroolo injirta. Sidoo kale, ogeysi waalidiinta asxaabta cunugaada. Iskaashiga waalidka/ilaaliyaha waxay kaalmo u tahay ka hortagga in injirta ku faafsto caruur kale sida kuwaada.

Ardayda waa in ay ku soo noqdaan dugsiga isla marka la dhamaystiro daweynta lana ogaado in aysan jirin faafidda cayayaanka. Faafidda firfircoom waxaa lagu sifeyn doonaa jiritaanka injir nool, ama horumarka aan laga gaarin saaridda ukunta injirta. Daweynta waxaa wax laga qaban karaa habeen kaddib, taasoo u ogolaata in dib loo soo gudbiyo maalinta xigta. Qofka weyn waa in uu ardayga u raaco dugsiga si uu ula kulmo kalkaalinta ama xubin kale oo ka tirsan shaqaalaha marka ay ku soo noqdaan dugsiga. Ardayga waxaa baari doono xubin ka tirsan shaqaalaha dugsiga oo tababar ku qaatay habka baarista hore. Haddii ardayga la ogaado in ay ku faaftay injirta madaxa, waalidka/ilaaliyaha wuxuu ardayga geyn doonaa guriga si looga sii daweyyo. Ku faafidda badan waxaa loola jeedaa in ay jiraan cayayaan nool ama aan horumar laga gaarin saaridda ukunta injirta. Hawsha saaridda nit waxay qaadan doonta dhowr maalin Sii wad shanlada maalin kasta kana saar ukunta injirta aad ku aragtid.

Tababarka Guriqa

Haddii uu ogaado takhtarka in cunugga uusan jir ahaan awoodin in uu yimaado dugsiga kaddibna uu maqnaan doono muddo tobant iyo kow (11) maalmo dugsiyeed ama ka badan oo isku xiga, isaga/iyada waxaa dhici karto in uu xaq u yeesho tababarka guriga. Waxaa la qaaban doonaa shirka Kooxda Faragelinta si loo ogaado xaq u yeelashada tababarka guriga. Si aad u heshid macluumaad badan, la xariir xafiiska dugsiga:

Ceymiska Shilka Ardayga iyo Ceymiska Sheegashada

Ceymiska Dugsiga Dagmada Westerville ma ceymiso dhaawacyada soo gaara ardagga. Inta dagmada ka qaadeysyo talaabo ku habboon si loo hubiyo ammaanka ardayda, waxaa dhaca shilal. Dugsiga dagmada ma bixiyo kharashka la xariira caafimaadka marka ardayda dhaawacaan naftooda inta ay joogaan xerada dugsiga, marka ay dibadda ka yahiin dhulka dugsiga inta ay socdaan munaasabahada uu dugsiga mas'uul ka yahay, inta uu saaran yahay gaadiidka dugsiga-mas'uulka ka yahay, ama inta uu ku sugan yahay hantida dugsiga ama aan dugsiga ahayn saacadaha dugsiga ka horeeyo ama kaddib. Tan macnaheeda waxay tahay in waalidka (waalidiinta)/ilaaliyaha (ilaaliyeyaasha) ay mas'uul ka yahiin biilasha la xariiro dhaawac cunugga ka soo gaaray dugsiga.

Dagmada ma laha ceymiska shilka ardayga. Hase ahatee, qoysaska u baahan ceymis, waa la heli karaa macluumaadka ceymiska shilka ardayga. Sida adeegga la siiyo waalidiinta/ilaaliyeyaasha, ceymiska waxaa laga helaa dugsiga, waalidiinta/ilaaliyeyaasha waxaa lagu dhiirigelinaa in ay cunugaada u helaan ceymis. Fadlan xasuuso in kani uusan ahayn brograam uu mas'uul ka yahay dugsiga dagmada. Dugsiga dagmada waxay ogolaan doontaa qeybinta macluumaadkaan si loogu fa'iideeyo ardayda iyo waalidiinta/ilaaliyeyaasha. Qeybinta macluumaadkaan ma aha aqoonsi la siiyo tani ama qorshahaan gaarka ah ee la xariira ceymiska ardayga. Dagmada sinna looma celiyo kharashka uga baxa qeybinta macluumaadka. Go'aan kasta hadii loo baahan yahay in la iibsado ceymis waa in uu ku saleysan yahay qiimeynta u gaark ah waalidka/ilaaliyaha

halista ku jirto dhaawaca ama xanuunka iyo ku filnaanta qorshaha si loola kulmo baahidooda haddii loola kulmo xanuun ama dhaawac oo ceymiska ku jiro.

Dagmada ma laha ceymiska hantida dadka kale. Haddii ardayda lumiso shay (tusaale, balse kuma eka, qalabka muusikada) ama haddii la xado hantidooda, iyaga ayaa wel mas'uul ka ah in ay baddalaan hantida. Waalidiinta/Ilaaliyeysaasha waxaa la xasuuusinaa in ardayda-atleetikada u baahan yahiin ceymis iyo waa in caddeynta ceymiska la keeno si loogu ogolaado.

Maamulka Cayayaanka Mideysan (IPM, Integrated Pest Management) iyo Ogeysiisyyada

Dugsiga Dagmada Magaalada Westerville wuxuu isticmaalaa habka Maamulka Cayayaanka Mideysan (IPM, Integrated Pest Management). IPM waxay adeegsataa qasanka kiimikada iyo wax kale, aan dillin cayayaanka, habab kale oo lagu kantaroolo cayayaanka. Waalidiinta/Ilaaliyeysaasha ama xubnaha bulshada, ee raba in la ogeysiyo daawada cayayaan dishada waxay horay u ogeysiinta iyo daawada cayayaan dishada degdega ka heli karaan boggena internetka dagmada.

IMAASHADA

Ardyada ku qoran Dugsiyada Magaalada Westerville wuxuu sharciga gobolka ka rabaa in ay tagaan maalin kasta uu dugsiga socdo. Ardayda waa in ay maalin kasta ku jiraan dhamaan fasalada lagu qoray iyo qolalka wax lagu baro. Dugsiyada Magaalada Westerville waxay dhawaan fullin doonaan farsamada mideysa Siistemkena Maclumaadka Ardayga (Student Information System) si warbixinta iyo ballaminta maqnaashada ardayga mid u roon qoysaska. Qoysaska waxaa lagu dhiirigelinnaa in ay fiirsadaan maclumaadka dheeraadka ah ee ku saabsan siistemkaan cusub iyo in ay raacaan hababka wargelinta maqnaashada la dajiyay ilaa farsamadaan laga hirgeliyo.

Sifeyn Taqidda

Maqnaashada la Fasaxay: Maqnaasho ka dhallatay xanuunka qofka, xanuunka ka jiro qoyska, karantiilka guriga, dhimashada qaraabada, shaqada guriga oo ugu wacan maqnaashada waalidiinta ama ilaaliyeysaasha, xuska fasaxyada diinta, fasaxa qoyska horay u ogolaaday fasaxa qoyska ama xaaladaha degdega ama sabab gaar ahuu maamulahasiyo ogolaasho.

Magnaashada Aan La Fasixin: Maqnaashada uusan xaqijinin waalidka/ilaaliyaha/, ama maqnaashada la ogsoon yahay, oo ogolaasho laga haysto waalidka/ilaaliyaha, sababtana tahay mid uusan dugsiga ogoleyn. Ardayda dugsiga sare waxaa la siin doonaa 75% dhibcaha la shaqeysto hawsha la siyo buundada lana fasixin. Ardayda Dugsiga Hoose iyo Dhexe waxay qaadan doonaan 100% dhibcaha ay shaqeystaan inta aan la fasixin.

Goynta Dugsiga: Ku talogal aan la fasixin oo laga maqan yahay dugsiga. Ardayga buundo laguma siin doono shaqada uu gaffo waqtiga uu gooyo dugsiga.

Goynta fasalka: Maqnaasho aan la fasixin oo ula kac ah oo laga qaato fasalka. Ardayga lama siin doono buundo xagga shaqada uu gafo inta uu ku maqan yahay goynta fasalka.

Magnaashada la Fasaxay

Shaqada gadaal laga sameeyo waa in lagu dhamaystiro tirada maalmaha la'eg maqnaashadiisa/maqnaashadeeda marka ay suurtogal tahay. Haddii aan la samaynin shaqada, ardayga waxaa la siin doonaa darajo uu ku dhaco bacdamaa uusan dhamaystirin shaqada. Marka laga hado shaqada la gaafay taasoo ugu wacan fasaxa qoyska, fadlan tixraac qeybta imaashada "Shaqada Gadaal Laga Sameeyo" ("Make-up Work").

Waxaa dhici karto in la bixiyo maqnaashada la fasaxay taasoo ku saleysan mid ama ka badan xaaladaha soo socdo:

Xanuunka Qofka: Waa la caffin doonaa cunugga daryeel caafimaad habboon ka qaata bixiyaha daryeelka caafimaadka shattiga haysta. Madaxda qaabislan waxay u baahan kartaa shahaadada takhtarka haddii isaga/iyada u garato in ay danta kujirto.

Xanuunka Qoyska: Maqnaashada hoos timaada xaaladdaan laguma dabaqo caruurta ka yar 14 sanno.

Karantiilka Guriga: Cunugga ka maqan dugsiga sida hoos timaado xaaladdaan waxay ku kooban tahay muddada karantiilka, sida ay u xisaabaan saraakiisha caafimaadka ku habboon.

Dhimashada Qaraabada: Maqnaashada ka dhallata xaaladdaan waxay ku kooban tahay mudda saddax (3) maalin haddii arjiilaha cunugga uusan muujin sabab macquul ah uu ku dalbado maqnaasho dheer.

Shaqada Guriga Taasoo Ugu Wacan Maqnaashada Waalidiinta iyo Ilaaliyeyaasha: Maqnaasho kasta oo ka dhallata sababtaan awgeed kama dheeraan karto muddada ay waalidiinta/ilaaliyeyaasha maqan yahiin. (Tani waxaa lagu dabaqaa oo keliya ardaydajirta 14 sanno iyo ka badan.)

Xuska Fasaxyada Diinta: Cunug kasta oo haysta diin kasta waa la fasixi doonaa haddii isaga/iyada maqnaashadiisa/maqnaashadeeda la xariirto fasaxa diinta sida waafaqsan diintiisa/diinteeda.

Adeegga sida Sarkaalka Xaafadda: Ardayga wuxuu u adeegi karaa sida sarkaalka xaafadda waqtiga fullinta doorashada aasaasiga, khaaska ama doorashada guud sida waafaqsan brograamka ku qoran Siyaasadda [5725](#)

Fasaxa (Vacation):

Maqnaashada ka dhallata ardayga ka soo safra masaafo, in ku filan in uu ka maqnaado dugsiga. Maqnaashada safarka la fasaxay waxaa la ogolaan doonaa keliya mararka ardayga uu safar kula jiro waalidkiisa ama waalidkeeda ama ilaaliyaha sharciga marka ujeedada safarka tahay nasasho, madadaalo iyo/ama fasax.

- Waalistika ama ilaaliyaha ardayga waa in ay dhamaystiraan "Foomka Maqnaashada La Fasaxay" ("Pre-excused Absence Form") lana siiyo ogolaashada mid ka mid ah agaasimeyaasha ugu yaraan saddax maalin ka hor inta aan la gaarin maalinta kowaad maqnaashada la filaayo. Kaddib marka agaasimaha fiiriyo foomka, waa in ay saxiixaan dhamaan macalimiinta ardayga kaddibna lagu celiyo Xafiiska Imaashada (Attendance Office).
- Ogolaashada codsiga maqnaashada ee ku jira qeybaan waxay ardayga xaq u siisaa in uu qaato hawlahaa sare ee la qaato muddada la filaayo in la

maqnaado. Ardayga waa in uu diyaar u yahay in uu soo celiyo hawlaho lagu sameeyo guriga iyo hawsha la siiyo darajo kaddib marka ls soo celiyo iyo waa in uu diyaar u ahaado in uu qaato imtixanaadka gadaal laga sameeyo muddo shan (5) maalin gudahooda kaddib marka uu soo noqdo. Lama filaayo in macalinka bixiyo kaalmada tababarka maadooyinka laga hadlay inta uu ardayga maqnaa.

Degdegga ama Xaaladda Gaarka: Degdegga ama daruufaha, oo sida ay la tahay agaasimaha dhismaha, kaaliyaha agaasimaha loo magacaabay, ama Maamulaha dugsiyada, waxay tahay sabab wanaagsan oo ku filan in laga maqnaado dugsiga, waana looogolaan doonaa ardayga.

Dhamaan ka maqnaashada dugsiga uusan maamulaha dugsiga soo ogolaanin waxaa loo gelin doonaa diiwaanka sida "lama fasixin" ama "goysmo."

Qeybta 517.12 Ammarada Koodka Westerville (Westerville Codified Ordinances)

Wuxuu Leeyahay: Ma jiro qof, oo ah waalidka ama ilaaliyahaama qofhaysta haynta sharciga iyo kantaroolka cunug yar oo si dayacan u golaanaayo cunugga yar, in uu gooyo dugsiga marka shariyada Gobolka u baahan yahiin in cunugga uu tago dugsiga.

Xisaabinta Imaashada Ardayga (Caruurta La Waayay iyo Caruurta Maqan)

Guddiga Waxbarashada Westerville wuxuu taageeraa dadaalka gobolka iyo qaranka si loo yareeyo tirada caruurta maqan. Sidaas darteed, shaqaalaha dugsiga waxay iskudayı doonaan in ay aqoonsadaan caruurta maqan iyo in ay ogeysiyaan dadka qaangaaray ama wakaaladaha.

Marka hore uu soo galo dugsiga, ardayga ama waalidka/ilaaliyaha ardayga waxay soo bandhigi doonaan asalka shahaadada dhallashada oo la soo xaqiijiyay, shahaadada kaniisadda meesha uu ku dhashay (baptism) oo muujisa taariikhda uu dhashay, ama warqadda affidafitka dhallashada iyo koobiyyada diiwaanadaas uu dugsiga haayo uu dhawaanahaan tagay oo loo baahan yahay in la geeyo xafiiska mas'uulka ka ah gelitaanka. Waxaa la samayn doonaa koobiyo oo la soo celin doono. Dhallinta gurilaaweyaasha, fiiriya Siyaasadda Guddiga (Board Policy) 5111.01 si aad u heshiin macluumaad ku saabsan warqadaha diiwaan gelinta.

Ka soo Daahidda Dugsiga iyo Rawaxaadda Hore

Waalidiinta/Ilaaliyeyeasha waxay ogolaasho ka codsan karaan agaasimaha dhismaha ama qofka loo magacaabo marka ardayga soo daaho ama horay u baxo. Inkastoo ogolaashada dadka gadaal ka soo galo ama horay uga tago aan la dhiirigelinin, Guddiga wuxuu aqoonsan yahay in ay soo bixi karaan daruufo gaar ah in ay habboon tahay in la aqoonsado imaashada la soo daaho ama marka horay loo baxo.

Asbaabta noocaas waxaa ka mid ah degdegyadca qoyska ama daryeelka takhtarka/ilka. Hase ahatee, ballamada takhtarka iyo ilkaha waa in la qabto dugsiga kaddib ama dhamaadka todobaadyada, haddii ay suurtogal tahay.

Haddii sii deynta hore ama imaashada laga soo daaho ay lagama maarmaan yahiin, qoraal u soo dir xafiiska adiga macneeyo sababta dhallisan sii deynta hore ama imaashada laga soo daaho iyo waqtiga uu cunugga tagi doono ama imaan doono. Agaasimaha ama or his/her designee will determine whether the request for late arrival or early dismissal shall be granted. Waalidiinta/Ilaaliyeyeasha waa in ay yimaadaan xafiiska marka ay goor dambe dajiyaa cunug ama marka ay rabaan in ay waqtii hore qaadaan. Saraakiisha dugsiga waxay codsan karaan in qofka noocaas muujiyo aqoonsi habboon.

Ma jiro arday qaba itaal darri caafimaadka oo ku abuurta naafonimo oo la sii deyn doono haddii uusan jirin qof raaca isaga/iyada. Ma jiro arday lagu wareejiyo qof kale oo aan ahayn waalidka/ilaaliyaha ardayga haddii aan la haysanin ruqsadda waalidka/ilaaliyaha. Saraakiisha dugsiga waxay codsan karaan waalidka ama ilaaliyaha in uu muujiyo aqoonsiga ku habboon.

Lama aqoonsan doono imaashada la soo daaho iyo marka loo baahdo in horay loo baxo marka ogolaashada noocaas faragelin doonto hawlaha brograamka dugsi kasta ama hawl, furitaanka dug, rawaxaadda dugsiga ama gaadiidka, ama marka ogolaashada noocaas ahaan doonto wax aad u dhima waxbarashada ardayga ama abuuri doonto halista ammaanka.

Ardayda aan imaanin fasalka dugsiga loo magacaabay waqtiga bilaabidda la cayimay waxaa loo qaadan doonaa in ay soo "daaheen" sidaas ayaana loogu qori doonaa diiwaanka imaashada.

Shaqada Gadaal Laga Sameeyo

Ardayda waxay xaq u leeyahiin in ay gadaal ka sameyan shaqada ay gaffaan inta ay maqan yahiin, ha loo fasaxo ama yaan loo fasaxin. Kaddib marka dugsiga lagu soo noqdo, shaqada gadaal laga sameeyo waxaa la dhamaystiri doonaa muddada tirada maalmaha la'eg maqnaashada la fasaxay ama aan la fasixin. Mas'uuliyadda lagu helo macluumaadka ku saabsan shaqada la gaffay waxay ku hartay oo keliya ardayga ama waalidiinta/ilaaliyeyaasha ardaya.

Haddii ardayga uu filaayo in uu ka maqnaan doono dugsiga muddo saddax (3) maalin dugsiyeed isku xiga, isaga/iyada waxay macalimiinta ka codsan kartaa in la siiyo hawlaha iyaga oo waca Xafiiska Imaashada (Attendance Office). Hawlaha waa in laga soo qaato xafiiska maalinta ku xigto codsiga.

GURIGA

In ardayga lagu qoro Dugsiyada Magaalada Westerville, waalidka haaya waa in uu daggan yahay Dugsiga Dagamada Westerville ama waa in uu buuxiyo qodobada Xeerka La Baddalay Ohio (Ohio Revised Code) Qeybta 3313.64 sida in uu ku jiro haynta sharciga ama joogtada qof aan waalid u ahayn, in uu xaq u leeyahay waxbarashada khaaska, in uu daggana yahay guriga caruurta ama hay'ad kale oo la daggana yahay, ama in uu la daggan yahay qof cunugga lalandajiyay si uu korsado. Diiendaanglinta iyo Xarunta Ilaha Qoyska (Family Resource Center), diiwaan gelinta ka hor.

Dugsiga uu Tago

Ardayda waxaa lagu qoraa in ay tagaan dugsi taasoo ku saleysan guriga waalidka haaya (ilaaliyaha sharciga) haddii waalidka ama ilaaliyaha uusan dalbanin wareejinta ka dhhexeyso dagmada kaddibna uusan soo ogolaanin Maamulaha ama qofka Maamulaha u magacaabo. Xuduudda dugsiga dagmada gudaha dugsiga dagmada Westerville waxaa samayn doono Maamulaha, lana ogeysiyo Guddiga Waxbarashada. Marka laga hadlaayo xuduudda noocaas, waa in la tixgeliyo awoodda dhismooyinka, cabbirkfa fasalada, masaafada, qaabka dhulka, gaadiidka iyo qodobo kale oo la xariira. Waalidiinta/ilaaliyeyaasha waxaa laga rabaa in ay ogeysiyaan agaasimaha dhismaha ama qofka isaga/iyada magacaawday marka la baddalo cinwaanka.

Ka Bixidda Dagemada

Haddii ilaaliyaha sharciga ardayga ka guuro dagmada Dugsiga Magaalada Westerville ka hor inta aan la dhamaystirin sannad dugsiyeedka, ardayda sannadka ugu dambeeyo waxaa loo oglaan doonaa in ay dhamaystaan sannad dugsiyeedka iyagoo aan bixinin kharashka ku baxa waxbarashada marka Guddiga ogolaado sida ku qoran XEERKA LA BADDALAY OHIO (OHIO REVISED CODE) 3313.64.

Guriga iyo Ilaalinta Sharciga

Haddii waalidiinta ay kala tageen ama is fureen ama guurkooda milmay ama eber noqday, "waalidka" waxaa loola jeedaa waalidka la siiyay haynta guriga cunugga xagga dugsiga.

Marka ardayga uu ku sugan yahay haynta sharciga ama joogtada qof "haaya" sida wakaaladda dawladda ama qof aan ahayn waalidka laxmiga ama waalidka soo korsaday, "waalid" waxaa loola jeedaa waalidka ka tanaasulay haynta iyo laga yaabaa xuquuqda waalidnimo ee hartay, axsaanka iyo mas'uuliyadda. Dagganaashada iyo Ilaalinta waxaa lagu sifeyay Xeerka La Baddalay ee Ohio (Ohio Revised Code) 3313.64(A) (1)).

Kiisaska wadajirka haynta, waxaa dhici karto in cunugga uu tago dugsiga ku yaal dagmada ay u magacaawday maxkamadda. Haddii maxkamadda aysan cid kale ku wareejinin, cunugga wuxuu tagi karaan dagmada uu daggan yahay waalidka uu isaga/iyada la joogto. Si loo ilaaliyo maslaxadda ugu fiican cunugga, isaga/iyada waa in ay sii wadaan tagidda hal dugsi oo ku yaal dagmada.

Isbaddal kasta oo la xariira haynta inta ay socoto sannad dugsiyeedka waa in loo sheego agaasimaha dhismaha kaddibna koobiga warqadaha haynta la geliyo faylka yaal dhismaha uu tago ardayga.

Arrimaha Qofka Aan Dagganeen

Hababka Xakuma Diiwaan Gelinta Ardayga aan Dagganeyn uu ka Dambeeyo "Waalidka" Aan Haynin ama Qof Aan Ahayn Waalidka

1. Xarunta Ilaha Diiwaan Gelinta iyo Qoyska (Enrollment and Family Resource Center) lana soo raaciyo warqadaha u gudbinta maxkamadda taasoo muujisa in waalidka, qaraabada ama qofka aan ahayn waalidka, bilaabay dacwadaha si uu u helo haynta cunugga.
2. Oraahda lagu dhaartay waxaa ka mid ah magaca waalidka aan ilmaha haynin, cinwaanka, magaca cunugga, magaca iyo cinwaanka waalidka haayo, magaca iyo cinwaanka dugsigii ugu dambeyay uu tahay cunugga, iyo magaca iyo cinwaanka qareenkooda.
3. Kaddib marka la helo waqadaha loo gudbiyyay maxkamadda, cunugga wuxuu tagi karaa Dugsiyada Magaalada Westerville isaga oo bixinin kharashka muddo aan ka badneen lexda (60) maalin ama tirada ugu yar maalmaha sharciga rabo.
4. Haddii haynta lagu wareejiyo waalidka dabiiciga ama ilmaha korsada ee daggan Dugsiga Dagmada Westerville, gudaha lexdanka (60) maalin, ma lagu dallici doono kharashka waxbarashada.
5. Diiwaan Gelinta iyo Xarunta Ilaha Qoyska (Enrollment and Family Resource Center) ee haysta warqado sharcieyesan in maxkamadda ay isaga/iyada siisay haynta sharciga.
6. Haddii aan la siinin haynta sharciga muddada lexdanka (60) maalin gudahooda, bixinta kharashka waxbarashada waxay waajib ku noqon doontaa waalidka mudda

diiwaan gelinta. Cunugga waxaa dhici karto in laga joojiyo dugsiga haddii aan la bixinin kharashka waxbarashada.

Baddalaadda haynta inta uu socdo sannad dugsiyeedka waa in ay soo sheegaan waalidiinta/ilaaliyeyasha iyo koobiyada warqadaha haynta waa in la geliyo faylka, dhismaha uu tago ardayga.

HAWLAHA GUUD

Geynta iyo Fariimaha

Marka laga reebo degdegga, lama ogola in fariimo ama wax loo geeyo ardayda inta lagu dhex jiro maalin dugsiyeedka. Lama qaban doon waxyaabaha sida ubaxa, buufinta, iwm. si loogu geeyo ardayda. Telefoonada la diro si ardayga loo xasuusiyoo ballanka haddii kale ammarka looma gudbin karo ardayda.

Ogeysiiska fiidiyowga lagu duubo fasalka

Macalimiinta dagmada, sida qeyb ka tirsan imtixaankooda, qiimeyeenta iyo horumarka aqoonta, iyo sidoo macalimiinta ardayga ee ka shaqeeyo shahaadadooda waxbarashada ee laga qaato kulliyadaha deegaanka iyo jaamacadaha, waxaa dhici karto in ay marmar fiidiyow ka duubaan naftooda iyaga oo wax ku baraaya gudaha fasalka. Haddii waalidka ama ilaaliyaha sharciga doono in uu iska ilaaliyo suurtogalka in cunugaada laga duubo fiidiyow inta uu socdo tababarka, waxaa la habeyn karaa fududeyn. Fadlan ogeysii agaasimahaada, qoraal ahaan, ugu dambayn Sateembar 30 ee sannad dugsiyeedka socda haddii Aad dooneysid in Aad fududeyntaan u codsatid cunugaada.

Kor ka Eegidda fiidiyowga iyo Kormeerka Elattaroonigga

Kor ka eegidda fiidiyowga waxaa caadi ahaan loo adeegsada in lagu kaalmeeyo socodsinta jawi ammaan ah oo ku wanaagsan nidaamka waxbarashada ardayga xagga shaqaalaha, ardayda iyo dadka soo booqda hay'adahena iyo inta uu socdo gaadiidka baska.

Hababka Degdegga

Haddii lala kulmo degdeg, waa in lagu dadaalo in lagu xariiro siyaabo badan oo lagu yeesho isgaarsiin. Waxaa dhici karto in qoysaska ay macluumaad ka helaan dhowr siyaabo ku helaan isgaarsinta dagmada, kana mid ah, balse ku ekeen: bogga internetka dagmada (www.wcsoh.org), email, ku dhawaaqidda, fariimaha qoran, ogeysiiska telefoonka degdegga, iyo ogeysiiska telefishanka dagmada iyo saldhigiyada raadiyaha. Fadlan xasuuso in si loo helo qoraalka degdegga iyo fariimaha emailka, qoysaska waa in ay soo booqdaan bogga internetka dagmada kaddibna isku qoraan si ay dagmada uga helaan isgaarsinta elataroonigga.

A. Xeritaanka Degdegga Dugsiga

Haddii loo baahdo in Dugsiyada Magaalada Westerville xeraan maalin, xeraa goor hore ama gadaal u dhigaan waqtiga la bilaabo dugsiga, waxaa la soo gudbin doonaa ogeysiisyo sida, balse kuma eka bogga internetka dagmada, isgaarsinta email, fariimaha qoran, ogeysiiska degdegga telefoonka iyo shaacinta laga soo daayo raadiyaha deegaanka iyo telefishanka u adeego Dagmada Franklin/Delaware. Waalidiinta/ilaaliyeyasha waxaa lagu dhiiri gelinaa in ay dhageystaan dhawaaqa xeritaanka ama dib u dhaca dhamaan Dugsiyada Westerville.

B. Leyliga Dabka

Leyliga dabka ee loo fulliyo sida habeysan waa qeyb loo baahan yahay oo ka tirsan brogaamka dugsiga. Ardayda waxay ka bixi doonaan dhismaha iyaga oo raaca tilmaamaha "ka bixidda dabka" ee ku dhaggan fasalka. Dhamaan waalidiinta/dadka soo booqda waxaa laga rabaa in ay a qaxaan dhismaha.

C. Raadinta K-9

Waxaa dhici karto in baaritaanada K-9 la fulliyo iyadoo aan ogeysiis laga haysanin iyo sida ay la tahay Maamulaha ama maamulaha dhismaha.

D. Leyliga Xayiraadda

Leyliga xeritaanka waxaa la fullin doonaa muddo ka muddo, taasoo qeyb ka ah brograamka ammaanka dugsiga. Waalidiinta/ilaaliyeyaasha/dadka soo booqda waxaa laga rabaa in ay la shaqeyaan dadaalka dugsiga ugu jiro in uu kantaroolo gelitaanka dhismaha dugsiga inta ay socoto xeritaanka dhismaha.

E. Xayiraadda

Haddii hawsha boliiska ka dhacdo meel u dhaw dugsiga, waa la xeri doonaa dugsiga.

Inta uu socdo xeritaanka, ardayda waa in ay ku sugan yahiin gudaha dhismaha. Qofna looma ogola in uu galo ama ka baxo dhismaha, waxbarashada waxay u socon doontaa sida caadiga ay ahaan jirtay. Xeritaanka wuxuu socon doonaa ilaa boliiska muujyaan in halis aysan jirin. Waalidiinta/ilaaliyeyaasha/dadka soo booqda waxaa laga rabaa in ay la shaqeyaan dadaalka dugsiga ugu jiro in uu kantaroolo gelitaanka dhismaha dugsiga inta ay socoto xeritaanka dhismaha.

F. Hababka Daluuliyaha

Ardayda waxaa geeyaa meel ammaan ah oo la badbaadiyo inta ay socoto digniinta daluuliyaha. Leyliga waxaa loo qaban doonaa si loo fududeeyo habkaan, waxaa lagu siin doonaa tilmaamo gaar oo ku saabsan ammaanka. Dhamaan waalidiinta/ilaaliyeyaasha/Dadka Soo Booqda waxaa laga rabaa in ay ka gambadaan sida waafaqsan qorshaha ammaanka dhismaha ee dhismaha.

Helitaanka Adeegga Raashinka iyo Qaxwada

Ardayda xaqa u yeesha sida hoos timaada tilmaamaha federaalka, waxay heli karaan brograamka cuntada lacag la'aanta ama la dhimay. Ardaydena waxay heli karaan brograamka quraacdha lacag la'aanta iyo la dhimay sida hoos timaada tilmaamaha federaalka. Ardayda u baahan cunto khaas ah, fadlan la xariira maamulaha adeegga raashinka dugsiga una sheeg kalkaalintaada dugsiga. Si aad u heshid maclumaaad badan, la xariir dugsiga ama xafiiska adeegga raashinka.

Qadada waxaa la cuni doonaa waqtiyada la ballamyay qadada saxanka iyo, marka laga hadlo ardayda dugsiga sare iyo kuwa taga dugsiga dhexe, waa cuntada kis-kis loo dalban karo. Ardayda waxay kaloo keensan karaan qadadooda. Ardayda waxay kaloo heli karaan brograamka quraacdha. Fadlan la xariir xafiiska dugsigaada si aad u heshid tafasiisha iyo kharashka brograamkaan. Ardayda waxaa la weydiiyay in ay raacaan sharciyada soo socda ee ku saabsan xushmadda:

- A. Joog qolka qadada ilaa laga gaaro dhamaadka xissada ama ilaa uu kaa fasaxo qaangaarka kormeerka;
- B. Ha goynin leenka qadada;
- C. Ha tuurin raashinka, warqad, ama waxyaabo kale.

- D. Cun dhamaan raashinka ama cabbitaanka quraacdha/qadada.
- E. Ka saar dhamaan waxyaabaha ay saareen miiska ka hor inta aadan bixin. Dhamaan warqadaha iyo qashinka waa in lagu shubo weelasha qashinka.
- F. Ula dhaqan dhamaan shaqaalaha kafeteeriyyaha, haayeyaasha iyo qaangaarka kormeerka si sharaf leh iyo si xushmad leh.

Diiwaanada Waxqabadka Ardayga, Kaararka Darajada

Diiwaanka Waxqabadka Ardayga (Student Achievement Record) ama kaarka darajada waxaa laga helaa soo koobidda waxqabadka ardayga iyo imaashada dugsiga. Diiwaanka Waxqabadka Ardayga (Student Achievement Records) ama kaararka darajada waxaa laga heli karaa internetka marka la galo siistemka warbixinta darajada elatarooningga Dagmada. Waalidiinta/Ilaaliyeeyasha waxay dooran karaan koobi adag balse waa in ay sidaas ku sameyaan qoraal ahaan una soo gudbiyaan agaasimaha dugsiga ama qofka loo magacaabo.

Khidmadaha aan la bixinin

Guddiga wuxuu dhaqan geli karaa sharciyada iyo qaunuunada bixiya jadwalka khidmadaha qoraalada loo isticmaalo maadada tababarka iyo qorista jadwalka kharashka la soo dallaco ee laga yaabo in la saaro ilmaha lumiya, khasaariya, ama burburiya alaabta dugsiga, qalabka, qalabka muusikada, alaabta maktabka, buugaagta, ama buugaagta elatarooningga ee loo baahan yahay in la bixiyo laguna soo dallicin kharash, iyo khasaarada dhismooyinka dugsiga, ee laga yaabo in la hirgeliyo bixinta khidmadahaas iyo kharashka la soo dallaco, laga ceshto darajooyinka iyo buundooyinka caruurta ay quseyso taasoo saamayn karta ka qeybgalka hawlaho qalin jebinta. Haddii ay dhacdo in talaabado kore aysan dhallinin in la soo aruuriyo khidmadda, Guddiga wuxuu u fasaxay Qasnajiga in uu qaado talaabo shari oo ku habboon ama talaabo kale oo looga soo aruuriyo. Fiiri Qeypta Xeerka la Badbaadiyo ee Ohio 3313.642(C).

Lumay lana Helay

Waxyaabaha lumay, fadlan ka hubso xafiiska weyn. Haddii ardayga uu helo shay, isaga/iyada waa in ay u soo celiyaan mid ka mid ah xogeynta ku sugar xafiiska. Si loo fududeeyo soo noqoshada haddii lala kulmo khasaaro, magacyada ardayda waa in lagu qoro dhamaan buugaagta iyo hantida kale.

Waxyaabaha Qofka Leeyahay

Ardayda waa in aysan dugsiga keenin waxyaabaha u gaarka ah qofka ee laga yaabo una badan tahay in ay carqalad iyo sii jeedin ku sameyaan waxbarashada sida, balse kuma eka: isgaarsiinta aan fillada lahayn ama qalabka maawelada. Lama ogola in xerada dugsiga lagu wato looxa lagu taraaraxo, baskilada, looxa lagu istaago, looxa lugaha leh, ama mootooyinka, marka laga reebo kuwa caafimaad ahaan lagama maarmaan ah. Dugsiga ma qaadan karo mas'uuliyadda khasaarada iyo burburka.

Xoolaha Guri Joogga iyo Xoolaha Dugsiga

Si loo badbaadiyo caafimaadka, ammaanka iyo wanaagga ardayda iyo si loo ilaaliyo tayada deegaanka waxbarashada, xoolaha guri joogga iyo xoolaha kale LOOMA OGOLA gudaha dugsiga. Xaaladaha qaar meelaha looga baahan in xoolaha guri joogga ama xoolaha kale loo adeegsado darsi agaasimaha ama qofka loo magacaabay waxay ogolaan karaan

codsigaan. Shakhsiyadka itaalka darran waxaa loo ogolaan doonaa in ay la socdaan xoolaha la adeegsado.

Soo Gelinta Calaamadaha/Qeybinta Warqadaha (Leaflets)

Qof kasta oo raba in uu soo geliyo calaamad ama in uu qeybiyo waxyabaha la daabacay ku qeybiyo gudaha dugsiga ama dhulka dugsiga waa in uu ogolaasho ka helo Maamulaha ama cidda loo magacaabay.

Diiwaanada Ardayga

Sharciga Federaalka ama Gobolka iyo sidoo kale siyaasadda Guddiga ayaa yareyay kashifaadda macluumaadka lagu aqoonsan karo qofka ee ku jira diiwaanka ardayga. Caadi ahaan, macluumaadka noocaas lama kashifi karo haddii aan ogolaasho qoran laga haysanin waalidka/ilaaliyaha ardayga ama ardayga qaangaaray. Waxyabaha ka reeban shardigaan ogolaashada waxaa ka mid ah kashifaadda diiwaanada loo gudbiyo saraakiisha dugsiga, kashifaad loo baahan yahay sida hoos timaado ammarka ka soo baxay maxkamadda ama ammarka ku qasba marqaatiga in uu maxkamadda ka marqaati furo, kashifaadda si loo fududeeyo wareejinta ardayga, kashifaadda macluumaadka diiwaanka iyo kashifaadda degdeggaa ammaanka caafimaadka. Tafasiisha dhamaystiran ee ku saabsan sii deynta diiwaanada ardayga iyo waxyabaha ka reeban ee lagu dabaqi karo shardiga ogolaashada ee qoran waxaa laga helaa meelo kale Siyaasadda Guddiga.

Ogeysiiska Sannadka ee ku Saabsan Diiwaanada Ardayga

Sharciga Xuquuqda Waxbarashada Qoyska iyo Asturnaanta (FERPA, Family Educational Rights and Privacy Act) waxay waalidiinta/ilaaliyeasha iyo ardayda ka weyn tobant iyo sideed (18) sanno ("ardayda xaqa u yeeshaa") siisaa xuquuq xagga diiwaanada waxbarashada ardayga. Xuquuqdaan waa:

1. Xaqa loo leeyahay in la fattasho lana fiiryo diiwaanada waxbarashada ardayga muddo afartan iyo shan (45) maalin laga bilaabo maalinta dugsiga helo codsiga gelitaanka.

Waalidiinta/ilaaliyeasha ama ardayda xaqa u yeelata waa in ay agaasimaha/madaxa qeybta sare dugsiga u soo diraan codsi qoran oo aqoonsada diiwaanka (diiwaanada) ay rabaan in ay fattashaan. Sarkaalka dugsiga wuxuu sameyn doonaa qorshe lagula xariiro lana ogeysiyo waalidka, ilaaliyaha, bixiyaha daryeelka ama ardayga xaqa u leh waqtiga iyo goobta meesha diiwaanka lagu fattasho.

2. Xaqa loo leeyahay codsiga lagu baddalo diiwaanka waxbarashada ardayga uu waalidka/ilaaliyaha/bixiyeha daryeelka ama ardayga xaqa u yeeshaa aaminsan yahay in uusan sax ahayn, marin hababiyo, ama si kale u jebiya xuquuqda asturnaanta ardayga ee hoos timaado FERPA.

Waalidiinta/ilaaliyeasha ama ardayda xaqa u yeeshaa waxay weydiin karaan Dagmada in ay baddasho diiwaanka ay iyaga aaminsan yahiin in uu qaldan yahay marrin hababiyo, ama jebiyo xuquuqda asturnaanta ardayga. Waalidiinta/ilaaliyeasha, ama ardayda xaqa u yeelata ee raba in ay dugsiga weydiistaan in uu baddalo diiwaan waa in ay u qoraan agaasimaha dugsiga (sarkaalka ku habboon), si cad u tilmaamaan qeybta diiwaanka ay rabaan in wax

laga baddalo, iyo tilmaamaan sababta loogu baahan yahay in la baddalo. Agaasimaha dugsiga ama cidda loo magacaabay waxay go'aan ka gaari doonaan haddii isaga/iyada baddali doonto diiwaanka muddo macquul ah gudaheeda codsiga, aan ka badneen afartan iyo shan (45) maalin kaddib marka codsiga la soo jeediy. Haddii agaasimaha dugsiga ama qofka uu isaga/iyada magacaawday go'aan ku gaarto in ay siiyaan codsiga, isaga/iyada waxay baddali doontaa diiwaanka sida loo baahan yahay. Haddii dugsiga go'aan ku gaaro in uusan baddalin diiwaanka sida uu soo codsado waalidka/ilaaliyaha/bixiyaha daryeelka ama ardayga xaqa u yeeshaa, dugsiga wuxuu ogeysiin doonaa waalidka/ilaaliyaha/bixiyaha daryeelka ama ardayga xaqa u yeeshaa go'aanka kaddibna wuxuu ogeysiin doonaa xaqa ay u leeyahiin dhageysiga ku saabsan codsiga la xariira baddalaadda. Waalidka/ilaaliyaha/bixiyaha daryeelka ama ardayga xaqa u yeeshaa waxaa la siin doonaa macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan hababka loo fulliyo dhageysiga marka la ogeysiyo xaqa loo leeyahay dhageysiga. Haddii, natijjada ka soo baxda dhageysiga, la ogaado in macluumaadka uu qaldan yahay, marrin hababiyo ama si kale u jebiyo xuquuqda asturnaanta ardayga, waa la baddali doonaa diiwaanka, kaddibna waalidka/ilaaliyaha ama ardayga xaqa u leh waxaa la ogeysiin doonaa baddalaadda oo qoran. Haddii, sida waafaqsan dhageysiga la qabto, la ogaado in macluumaadka ku jiro diiwaanka waxbarashada uusan sax ahayn, marrin hababiyo, ama si kale u jebiyo xuquuqda asturnaanta ardayga, waalidka/ilaaliyaha ama ardayga xaq u yeesho, waxaa loo sheegi doonaa sidaas waxaana lagula tallin doonaa xaqa uu u leeyahay in uu oraah geliyo diiwaanka taasoo faalo ka bixisa macluumaadka leysku haysto iyo/ama uu sheego sababta uu isaga/iyada u qilaafsan tahay go'aanka Dagmada. Haddii Dagmada ay oraahda noocaas geliso diiwaanada waxbarashada ardayga, Dagmada waxay xajin doontaa oraahda iyo qeypta laga murmay diiwaanka ilaa inta diiwaan la haayo iyo waxay kashifi doontaa oraahda marka ay kashifto qebta diiwaanka ee la xariirta oraahda.

3. Xaqa in la bixiyo ogolaasho qoran ka hor inta dugsiga uusan kashifin macluumaadka lagu aqoonsan karo qofka (PII) oo laga soo qaato diiwaanada waxbarashada ardayga, marka laga reebo marka FERPA fasaxdo kashifaadda aysan ogolaasho la soconin.

Hal ka reebid, taasoo ogolaata kashifaadda aan la ogoleyn, waa kashifaadda la siiyo saraakiisha dugsiga ee qaba danno waxbarasho sharcieysan. Sarkaalka dugsiga waa qof Dugsiga ugu shaqeeyo sida Maamule, kormeere, tababare, ama xubin ka tirsan shaqaalaha taakuleynta (sida shaqaalaha caafimaadka ama daweynta iyo shaqaalaha unugga hirgelinta sharciga); ama qof ka shaqeeya Guddiga Dugsiga. Guddiga wuxuu kaloo dadka soo socdo iyo hay'adaha u magacaabay in ay ka mid yahiin "saraakiisha dugsiga xagga FERPA:

- A. Dadka iyo/ama shirkadaha uu Guddiga la galay heshiis in ay fulliyaan shaqo gaar ah (sida qareenka, xisaabiyya, wakiilka ceymiska, ama la-talliyaha caafimaadka), iyo
- B. Qandaraasleyaasha, la-talliyeyaasha, kuwa ku shaqeeyo iskaa wax u qabso ama uu Guddiga siiyay adeegga ama shaqada ay shaqaalaha Guddiga samayn lahayeen (tusaale daweyyaha, shaqaalaha farsamada macluumaadka (IT, information technology) la fasaxay, iyo bixiyeyaasha adeegga waxbarashada internetka ee la ogolaaday)

Dhinacyada dibadda ee kor lagu tilmaamay waa in ay (a) fulliyaan adeegyada hay'adaha ama hawlaha uu Guddiga u isticmaali lahaa shaqaalaheeda, (b) toos u hoos yimaadaan kantaroolka Guddiga xagga isticmaalka iyo haynta diiwaanada

waxbarashada, iyo (c) hoos yimadaan sharuudaha 34 C.F.R. 99.33(a) ee xakuma isticmaalka iyo dib u kashifaadda PII oo laga soo saaro diiwaanka waxbarashada.

Ugu dambayn, waalidka ama ardayga u adeega sida guddi rasmi ah, sida guddiga dishibiliinka ama cabbashada, ama kaalmeynta sarkaal kale oo ka tirsan dugsiga si uu u fulliyo hawshiisa/hawsheeda (kana mid ah dadka ku shaqeeyo iskaa wax u qabso) waxaa kaloo loo arkaa sida "sarkaal aka tirsan dugsiga" xagga FERPA hase ahatee isaga/iyada waa in ay la kullanto qodobka kor la tixraacay ay adeegsan karaan dhinacyada kale.

"Maslaxadda xaqa waxbarashada" ("legitimate educational interest") waxaa lagu sifeyaa sida mas'uuliyad toos ah ama loo dhiibay cid kale si ardayga loogu kaalmeeyo in uu gaaro mid ama ka badan ujeedooyinka waxbarashada Dagmada, ama haddii diiwaanka loo baahan yahay si sarkaalka Dugsiga u fulliyo hawsha maamulka, kormeerka, ama tababarka ama si uu u fulliyo adeeg ama manaafacaad ama qoyska ardayga.

Dagmada waxay kaloo kashiftaa diiwaanada waxbarashada ardayga iyadoo aan ogolaasho ka haysanin waalidiinta/ilaaliyeyaasha ama ardayga xaqa u yeesho sida hoos timaado daruufaha soo socdo:

- a. Kaddib marka laga codsado, dugsiga uu ogolaasho la'aan diiwaanada waxbarashada u kashifo saraakiisha dugsi kale uu ardayga ka raadsado in lagu qoro ama doono in lagu qoro, ama horay loogu qoray haddii ujeedada kashifaadda tahay diiwaan gelinta ardayga ama wareejinta ardayga. Kaddib, waxaay dhici karto in Dugsiga uu diiwaanka waxbarashada ardayga u kashifo wakaalad kale oo ka shaqeysa waxbarashada ama hay'ad haddii ardayga uu adeegyo ka qaato wakaalad kale oo wax laga barto ama hay'ad.
- b. Ku socoto saraakiisha federaalka ee loo fasaxay ama madaxda gobolka ama waxbarashada deegaanka;
- c. Kashifaadda waxaa la socda macluumaadka loo baahan yahay ee la xariira kaalmada maaliyadda uu ardayga dalbaday ama uu ardayga qaatay;
- d. Kashifaadda waxay ku socotaa sarakiisha gobolka iyo deegaanka ama madaxda, waxaan la ogol yahay in la soo sheego ama in la kashifo sida waafaqsan sharciga gobolka oo la adeegsaday bishii Nofembar 19, 1974 ka hor, haddii soo sheegidda la ogolaaday iyo arrimaha kashifaadda ay quseyso siistemka caddaaladda dhallinta iyo awoodda siistemka u leeyahay in uu dhab ahaan u adeego ardayga ka hor inta go'aan laga gaarin; iyo, marka la ogol yahay kashifaadda macluumaadka la adeegsado sharciga gobolka ee la dhaqan geliyay wixii ka dambeyay Nofeembar 19, 1974, sarkaalka gobolka iyo madaxda oo loo kashifay waxay qoraal ahaan u caddeyeen dugsiga in macluumaadka aan loo kashifi doonin dhinac kale, marka laga reebo sida hoos timaado sharciga gobolka, ka hor inta aan la siinin ogolaasho qoran oo ku saabsan waalidka ardayga;
- e. Ku socota ururada fulliya darasaadka iyada oo mattala wakaaladaha waxbarashada ama hay'adaha si loo horumariyo, loo xaqijiyo ama loo maamulo imtixanaadka saadaalinta, maamulo brograamyada kaalmada ee ardayga, ama loo hagaajiyo tababarka;
- f. Ku socoto ururada bixiya aqoonsiga waxbarashada si ay u fulliyaan hawlahooda aqoonsiga;
- g. Kashifaadda waxay ku socotaa waalidiinta ardayga ah ku tiirsanaha, sida ku sifeysan Xeerka Dakhliga Gudaha (Internal Revenue Code);
- h. Si loogu hoggaansamo ammarka maxkamadda ama u yeeridda marqaatiga;
- i. Marka lagu jiro xaalad caafimaad ama degdeggaa ammaanka, hadba meeshii looga baahdo si loo badbaadiyo caafimaadka iyo ammaanka ardayga ama dadka kale; ama

- j. Kashifaadda waxaa loogu talogalay waalidka/ilaaliyaha ardayga aan ahayn arday
xaq u leh ama ku socoto ardayga.

"Macluumaadka Diiwaanka" (Directory information) waa macluumaadka lagu aqoonsan karo qofka ee ku jira diiwaanka waxbarashada ardayga, aan guud ahaan loo aqoonsan karin in ay waxyeelo leeyahiin, ama farageliyaan waxyaabaha u gaarka ah qofka haddii la kashifo. Sida hoos timaado sifeyntaan, Dagmada waxay macluumaadka soo socdo ee lagu tilmaami karo qofka ee ku jira diiwaanka waxbarashada ardayga in uu yahay "macluumaadka diiwaanka" iyo waxay kashifi doontaa macluumaadkaas iyadoo aan ruqsad qoran ka qaadanin waalidka/ilaaliyaha ama ardayga xaqa u yeesha, marka laga reebo marka codsiga yahay mid lagu raadinaayo fa'iido ama hawl: magaca ardayga, maadada ugu weyn uu barto, taariikhda uu tago, heerka darajada uu iminka ku jiro, ka qeybgalo hawlaho rasmi ahaan ka baxsan manhajka iyo isbortiga, joogga iyo miisaanka haddii xubinta ka socoto kooxda jimicsiga, taariikhda qalin jebinta, sharafta iyo abaal marrinta uu qato, iyo hay'adaha waxbarashada iminka jira ama la soo dhaafay uu tago ardayga.

Guddiga wuxuu emallada dugsiga bixiyo u habeyaa sida "diiwaanada macluumaadka" si loo fududeeyo diiwaan gelinta ardayda una helaan fursad ay ku galaab adeegyada waxbarashada internetka, kana mid ah brograamyada mobileka uu ardayga u isticmaalo waxbarashada iyo si loogu darro buugaagta emailada gudaha. Cinwaanada emalka dugsiga bixiyo looma bixin doono sida macluumaadka diiwaanka in ka baxsan ujeedooyinkaan kooban mana la siin doono qof kasta ama hay'ad marka laga reebo bixiyaha adeegga waxbaashada internetka ee gaarka ah iyo dadka isticmaala gudaha Farsamada Waxbarashada Dagmada (District's Education Technology).

Intaas kore kaddib, Dagmada waxay magacayada, cinwaanada, liisaska telefoonka ardayda dugsiga sare siisaa kuwa shaqaale u qora ciidamada, laan kasta oo ka tirsan Ciidamada Hubeysan ee Mareykanka, ama hay'ad laga helo waxbarasho sare, oo codsata macluumaadka noocaa, haddii ardayga dugsiga sare ama waalidka ardayga dugsiga sare uusan codsanin in aan la kashafin macluumaadka noocaa ilaa waalidka/ilaaliyaha laga helo ogolaasho hore.

Waalidka/waalidiinta, ilaaliyaha (ilaaliyeyaasha) ama ardayda xaqa u yeelata waxay ogeysiis la-tallin siin doonaan agaasimaha dugsigaada ama qofka uu magacaabo ugu dambayn Sateembar 30 sannada dugsiyeedka socdo, qoraal ahaan, qaar ama dhamaan waxyaabaha kor ku qoran oo loo baahan yahay in aan la kashafin ka hor inta aan la helin ogolaashada waalidka/ilaaliyaha ama ardayga loo ogol yahay.

4. Xaqa loo leeyahay in ashtako loo gudbiyo Waaxda Waxbarashada Mareykanka (United States Department of Education) marka dugsiga lagu eeddeeyo in uu ku fashalay in uu u hoggaansamo sharuudaha FERPA. Magaca iyo cinwaanka xaffiska maamula FERPA waa:

Family Policy Compliance Office
US Department of Education
400 Maryland Avenue, SW
Washington, D.C. 20202-4605;

Ogeysiiska Xuquuqda Hoos Timaada Badbaadinta Baddalaadda Xuquuqda Cunugga (PPRA, Protection of Pupil Rights Amendment)

PPRA waxay waalidiinta siisaa xuquuq ku saabsan sida aan u fullin wareysiyada, aruurinta iyo isticmaalka macluumaadka loo adeegsado suuq geynta, iyo qaar ka mid ah baaritaanka jirka. Waxaa ka mid ah xaqa loo leeyahay in:

- Ogolaashada ka hor inta ardayda aan laga dalbanin in ay soo gudbiyaan wareysi oo quseeyo mid ama ka badan maadooyinka la badbaaiyo ee soo socda ("wareysiga macluumaadka la badbaadiyo") haddii wareysiga laga maalgeeliyo brograam ay leedahay Waaxda of Waxbarashada Mareykanka (ED, U.S. Department of Education)
  1. Laamaha siyaasadda ama caqidooyinka ardayga ama waalidka/ilaaliaha ardayga;
  2. Dhibatooyinka madaxa ama cilmu nafsiga ee ardayga ama qoyska ardayga;
  3. Dabeecadda jinsiga ama dhaqanka;
  4. Dabeecadda sharci darrada, ka soo horjeedo bulshada, naftiisa eeddeeya, ama sharaf darrada;
  5. Qiimeynta muhiimk ah ee lagu sameeyo dadka ay eedeysaneyaasha ay ka dhexeeysyo xariir sokke xagga qoyska;
  6. Xariirada axsaanka sharci ahaan la aqoonsan yahay, sida qareenada, takhaatiirta, ama wasiirada;
  7. Dhaqanka diiniga, laamaha, ama caqidooyinka ardayga ama waalidiinta/ilaaliyeysaasha; ama
  8. Dakhliga, marka laga reebo sida sharciga rabo si loo ogado xaq u yeelashada brograamka.
- Ha ku soo gaarto ogeysiis iyo fursad aad ardayga uga saartid:
  1. Wareysiga macluumaad kale oo la badbaadiyo, iyadoo aan la fiirinin maalgelinta;
  2. Baaritaan kale oo lagu sameeyo jirka, balse aan degdeg ahayn, oo loo baayan yahay sida shardi ku xeran imaashada, uu maamulo dugsiga ama wakiilkeeda, aan lagama maarmaan ahayn si loo badbaadiyo caafimaadka iyo ammaanka ardayga, marka laga reebo maqalka, aragga, ama baarista laffaha, ama baaritaan kale oo lagu sameeyo jirka ama baaritaanka la ogol yahay ama loo baahan yahay sida hoos timaada sharciga Gobolka; iyo
  3. Hawlaha ku lugta leh aruurinta, kashifaadda, ama isticmaalka macluumaadka qofka ee laga helo ardayda loona isticmaal suuq geynta ama in lagu iibiyoo ama haddii kale macluumaad loogu qeybiyo dadka kale.
- Fattash, marka la codsado iyo ka hor inta aan la siinin ama la isticmaalin:
  1. Waresiyada macluumaadka la badbaadiyo ee ardayda;
  2. Qalabka loo adeegsado in ardayda looga soo aruuriyo macluumaadka qofka xagga suuq geybta kore, ama ujeedooyinka qeybinta kale; iyo
  3. Qoraalada wax lagu barto ee loo isticmaalo sida qeyb ka tirsan manhajka waxbarashada.

Xuquuqdaan waxaa laga wareejiyaa waalidiinta/ilaaliyeysaasha/bixiyeyaasha daryeelka, waxaana lagu wareejiyaa ardayga jira 18 sanno ama cunug yar oo qaangaaray sida waafaqsan sharciga Gobolka.

Dugsiyada Magaalada Westerville ("Dagmada") soo saartay siyaasado, kaddib marka ay la tashatay waalidiinta/ilaaliyeysaasha/bixiyeyaasha daryeelka, xagga arrinta ku saabsan xuquuqdaan, iyo qorshaha lagu badbaadinaayo asturnaanta ardayga, maamulka waresiyada macluumaadka la badbaadiyo iyo aruurinta, kashifaadda, ama isticmaalka

macluumaadka shakhsiga ee loo adeegsado suuq geynta, ama iibinta, ama ujeedooyinka kale ee la xariira qeybinta.

Dagmada waxay toos u ogeysiin doontaa waalidiinta/bixiyeyaasha daryeelka siyaasadahaan ugu yaraan sannad kasta bilowga sannad dugsiyeed kasta iyo kaddib marka la fulliyo isbaddal la taaban karo. Dagmada waxay kaloo macluumaadka toos u ogeysiin doontaa waalidiinta/ilaaliyeyaasha/bixiyeyaasha daryeelka ardayda ku qoran in ay ka qeybgalaan hawlahaa qaar ama wareysiyada ku qoran hoos, iyo waxay fursad siin doonaan waalidka/ilaaliyaha/bixiyaha daryeelka in ay cunugooda kala baxaan ka-qeybgalka hawsha ama wareysiga.

Waalidiinta/ilaaliyeyaasha/bixiyeyaasha daryeelka waxaa la siin doontaa ogeysiiska horaanta sannad dugsiyeedka haddii Dagmada qiyas ahaan aqoonsato taariikhda la qabtay ama taariikhda la qaban doono hawlahaa ama wareysiyada waqtigaas. Wareysiyada iyo hawlahaa la qabtay kaddib marka sannad dugsiyeedka bilowdo, waalidiinta/ilaaliyeyaasha/bixiyeyaasha daryeelka waxaa la siin doonaa ogeysiis macquul ah oo ku saabsan hawlahaa la qorsheyay iyo wareysiyada ku qoran liiska hoose iyo waxaa la siin doonaa fursad ay cunugooada uga saaran hawlahaa noocaa iyo wareysiyada. Waalidiinta/ilaaliyeyaasha/bixiyeyaasha daryeelka waxaa kaloo la siin doonaa fursad ay ku fiiriyan wareysiyada munaasabka ah.

Waxa soo socdo waa liis ku saabsan hawlahaa qaar iyo wareysiyada looga hadlo ee hoos yimaado qodobkaan:

- Aruurinta, Kashifaadda, ama isticmaalka macluumaadka shakhsiga ee loo adeegsado suuq geynta, ama iibinta, ama ujeedooyinka kale ee la xariira qeybinta.
- Maamulka wareysiga macluumaadka la badbaadiyo, aysan ED u maalgelinin si buuxdo ana qeyb ahaan.
- Baaritaan kasta, aan ahayn degdeg, aan gudaha u gelin jirka qofka ama baaritaan kore sida ku sharaxan kor.

Waalidiinta aaminsan in xuquuqdooda la jebiyay waxay ashtako u gudbin karaan:

Family Policy Compliance Office
U.S. Department of Education
400 Maryland Avenue, SW
Washington, D.C. 20202-8520;

Takoor La'aanta

Waa siyaasadda u dagsan Dugsiyada Dagmada Magaalada Westerville in aysan takoorin, taasoo jebisa sharciga federaalka ama gobolka sida ku saleysan isirka, midabka, diinta, asal qaran, jaadka qofka, xaaladda militariga, abtirsii, jinsi (kana mid ah rabitaanka jinsiga ama aqoonsiga labolabada), da'da (marka laga reebo sida sharciga rabo), macluumaadka genetikada, ama itaal darrida (wadajir ahaan, "Dadka la Badbaadiyo") loo ogolaado, helo, daweyyo, ama shaqo la xariirta adeeg, brograam, ama hawl ay mas'uul ka yahiin Dugsiyada Magaalada Westerville. Su'alaha ama ashtakooyinka ku saabsan u hoggaansamida siyaasaddaan ama sharuudaha takoor la'aanta Sharciga Mareykanka Itaalka Darran (Americans With Disabilities Act), Qeybta 504 ee Sharciga Dayactirka (Rehabilitation Act) ee 1973, Sharciga Takoorka Da'da Shaqada (Age Discrimination in Employment Act) ee 1975, Cutubka VI Sharciga Xuquuqda Madaniga (Civil Rights Act) ee 1964, Cutubka VII Sharciga Xuquuqda Madaniga (Civil Rights Act) 1964, ama Cutubka IX Baddalaadda Waxbarashada (Education Amendments) ee 1972, waa in loo jeediyo:

Westerville School District, Elizabeth Jelkin, J.D., M.B.A., Xuquuqda Madaniga/Qeybta (Civil Rights/Section) 504/ADA Iskuduuhaha u Hoggaansamida

(Compliance Coordinator)
936 Eastwind Drive, Suite 200, Westerville, Ohio 43081,
Telefoonka (614) 797-5900, ama loo diro Xafiiska Xuquuqda Madaniga,
Mareykanka (Ofice of Civil Rights, U.S.).

Qorshooyinka 504

Dugsiyada Dadweynaha Cambridge waa loo shaqeeye bixiya fursadaha siman, wuxuu ballan qaaday in uu dhamaan ardayda siiyo brograamyada waxbarashada tayada leh. Qeypta 504 Sharciga Dayactirka (Rehabilitation Act) ee 1973 wuxuu mamnuucay takoorka ku saleysan itaal darrida iyo wuxuu hubiyaa in ardayda itaalka darran ay si siman u helaan fursadsaha waxbarashada sida asxaabtooda aan qabin itaal darri. Haddii ardayga lagu tuhmo in uu qabo itaal darri la aqoonsan yahay oo loo baahan yahay in la soo dhaweyyo si uu uga qeybgalo waxbarashada, waxaa dhici karto in la fulliyo qiimeynta Qeypta 504. Haddii kooxda qiimeynta ogaato in ardayga uu qabo itaal darri la aqoonsan yahay (mid si muuqata u yareysa hal ama ka badan hawlaha waaweyn nolosha) una baahan fududeyn ama taageero oo gaarsiisan kuwa caadi ahaan ku qoran xaaladda waxbarashada, waxaa la qori doonaa Qorshaha 504. Arday kasta oo lagu tilmaamo in uu itaal darran ayahay sida hoost timaada Qeypta 504 waxaa loo hubiyaa fursada siman xagga ka-qeybgalka hawlaha waxbarashada, kuwa aan waxbarashada ku lug lahayn iyo/ama hawlaha ka baxsan manhajka. Codsiyada la xariira kaalmada ardayga iyo qiimeynta 504 waxaa loo jeediyaaga agaasimaha dhismaha ama qofka loo magacaabay dagmada.

Sharciga Horumarinta Waxbarashada Dadka Itaalka Darran (Individuals with Disabilities Education Improvement Act) ee 2004

Dugsiga Magaalada Westerville wuxuu ku dadaalaa in uu meel ku ogaado, aqoonsado, iyo qiimeeyo dhamaan caruurta jirta 22 sanno ee daggan gudaha dagmada laguna tuhunsan yahay in ay qabaan itaal darri. Ardayda qabta itaal darri la aqoonsan yahay waxay xaq u yeelan karaan waxbarashada khaaska iyo adeegyada la xariira. Codsiyada kaalmada ardayga iyo qiimeynta loo baahan yahay waa in loo soo qoro agaasimaha dhismaha ama qofka dagmada u xil saarto.

Ardayda Gurilaaweyaasha:

Dugsiga Dagmada Magaalada Westerville waxay ballan qaaday sugidda xuquuqda waxbarashada iyo badbaadinta caruurta iyo dhallinta la kullanta gurilaawenimada, kana mid ah kuwa qaba itaal darrida, hoos timaada Sharciga Kaalmada Gurilaawaha McKinney-Vento (McKinney-Vento Homeless Assistance Act). Guri La'aanta waa la'aanta guri joogto ah, waxaa si balaaran loogu sifeeyaa dadka aan qabin guri daggan, aan joogto ah iyo aan ku filheen habeenimadii. Si aad u heshid macluumaad badan oo ku saabsan xuquuqda ay leeyahiin ardayda guri laaweyaasha, firii Siyaasadda Guddiga 5111.01, ama la xariir Xafiiska Caafimaadka iyo Adeegyada Ammaana ee dugsiga dagmada.

SIYAASADDA GUDDIGA 5111.01 - ARDAYDA GURI LAAWEYAASHA

Caruurta la kullanta sifeeynta Federaalka "gurilaawaha" waxaa la siin doonaa waxbarashada dadweynaha ku habboon oo lacag la'aan ah isla sida loo siiyo ardayda kale ee daggan Dagmada. Si loo gaaro taas, ardayda guri laaweyaasha lama qaldi doono ama lama sooci karo taasoo ku saleysan xaaladooda guri laawenimda waxaana lagu qori doonaa dugsiga u adeega ardayda guri

Iaaweyaasha ee daggan xaafadda uu dhab ahaan daggan yahay cunugga guri laawaha. Dagmada waxay sugi doontaa ammaanka ardayda gurilaaweyaasha taasoo ka badbaadisa takoorka ku saleysan gurilaawenimada.

Caruurga gurilaaweyaasha iyo dhallinta waxaa lagu sifeyaa dad aan guri joogto ah lahayn, caadi ah, oo ku filan habeenka, waxaana ka mid ah kuwa soo socdo.

- A. La qeybsa guriyeynta dadka kale taasoo ugu wacan khasaaraada guriyeynta, dhibaatada dhqaalaha, ama sabab la mid ah
- B. Ku nool "motel", hoteel, baabuurta "trailer parks", ama kambooyinka taasoo ugu wacan la'aanta hooy ku filan.
- C. Nolosha degdegga ama hooyga ku meel gaarka
- D. Lagu dhaafay isbitaalada
- E. Waxay sugayaan meeleynta ilmaha la korsado
- F. Haysto aasaasi ah oo habeenkii la dago oo ku yaal meel dadweyne ama gaar loo leeyahay aan loo samaynin ama caadi ahaan loo isticmaalin sida meel caadi ah uu jiifto aadane, ama
- G. Ku nool gudaha baabuur, beer, meel dadweyne, dhismo laga guuray, guri liito, bas ama saldigga treenka, ama wax la mid ah.

Intaas kaddib, sida waafaqsan sharciga Federalka iyo Gobolka, caruurga soo guurtay ee ku nool daruufaha lagu sharaxay A-G kor waxaa loo haystaa in ay yahiin guri laaweyaal.

Caruurga guri laaweyaasha aan welii gaari dugsiga iyo qoyskooda la siin doono sinaan xagga adeegyada waxbarashada ay xaqa u leeyahiin, kana mid ah brograamyada dugsiga ka hor uu bixiyo Dugsiga Dagmada.

Dagmada waxay qaadi doontaa waxyabaha ku dadban diiwaan gelinta iyo xajinta ardayda guri laaweyaasha ee ku jira dugsiyada Dagmada. Ardayda guri laaweyaasha waxaa lagu qori doonaa isla markiiba, xatta haddii aysan qabin warqadaha diiwaan gelinta loo baahan yahay sida diiwaanada tallaalka iyo caafimaadka, caddeyntra dagganaashada ama ilaalinta, shahaadada dhallashada, diiwaanada dugsiga, iyo warqadaha kale.

Ardayda gurilaaweyaasha waxaa la siin doonaa adeegyo la barbar dhiigii karo ardayda kale ee ku sugar Dagmada sida:

- A. Adeegyada Gaadiidka;
- B. Adeegyada waxbarashada uu ardayga gurilaawaha la kulmo xaq u yeelashada kana mid ah adeegyada la caddeeyay sida hoos timaado Cutubka I ee Sharciga Waxbarashada Dugsiga Hoose iyo Sare (Title I of the Elementary and Secondary Education Act) ama brograamyada Gobolka iyo deegaanka ee la midka ah, brograamka waxbarashada loogu talogalay caruurga itaalka darran, iyo brograamka waxbarashada ardayda aqoontooda Ingiriisiga kooban yahay;
- C. Brograamyada aqoonta shaqooyinka iyo farsamada;
- D. Brograamyada la siyo ardayda hibbada iyo kartida leh;
- E. Brograamyada quudinta dugsiga; iyo
- F. Ka hor iyo kaddib brograamyada dugsiga.

Ardayda guri laaweyaasha waxay xaq u leeyahiin in ay joogaan dugsigooda asalka ama dugsiga deegaanka ee la tago, sida waafaqsan maslaxadda ugu fiican cunugga. Dugsiga asalka waa dugsiga uu ardayga tagay marka uu si joogto ah u dagganaha ama markii ugu dambeysay lagu qoray. Dugsiga deegaanka la tago waa dugsiga dadweynaha ay ardayda aan guri laaweyaal ahayn ee ku daggan xaafadda uu dhab ardayga daggan yahay ay xaq u leeyahiin in ay tagaan.

Ardayda gurilaaweyaasha waxay xaq u leeyahiin in ay ka murmaan shaqada dugsiga u dhiibay, haddii shaqada loo dhiibay haddii ay ka duwan tahay dugsiga asalka. Si loo ogaado maslaxadda ugu fiican ardayga, Dagmada waa in ay ardayga ku haayso dugsiga asalka ilaa inta suurtogalka ah, marka laga reebo marka taasi ka soo horjeedo rabitaanka waalidka ardayda guri laawaha ama ilaaliyaha ama dhallin yarka aan lala soconin. Haddii ardayga loo diro dugsi aan ahayn dugsiga asalka ama dugsi uu codsaday waalidka ama ilaaliyaha, waalidka ardayga ama ilaaliyaha ama dhallinka aan lala soconin waxaa la siin doonaa

waxaa la siin doonaa sharaxaad qoran.

Guddiga Waxbarashada waxay rabtaa in xuquuqdaan iyo habka murranka la gaarsiiyo waalidka ama ilaaliyaha ardayga guri laawaha ama dhallinta aan lala soconin.

Ogeysiinta waalidka ama ilaaliyaha ardayga guri laawaha ama dhallin yarka aan lala soconin xuquuqda uu leeyahay sida lagu sharaxay kor, Dagmada waxay soo gelin doontaa ogeysiiska dadweynaha oo ku saabsan xuquuqda waxbarashada ay leeyahiin caruurta iyo dhallin yarka la kulma guri la'aanta dugsi kasta.

Marka waalidka ama ilaaliyaha codsado, ama dhallin aan lala soconin, xariiriyaha gurilaawaha, ardayga gurilaawaha waxaa la siin doonaa gaadiid uu ku tago kana soo noqdo dugsiga asalka sida soo socoto:

- A. Haddii ardayga gurilaawaha uu ku sii socdo in uu ku noolaado Dugsiga Dagmada, meesha uu ku yaal dugsiga asalka; waxaa la siin doonaa gaadiid sida waafaqsan siyaasadda/tilmaamaha maamulka Dagmada.
- B. Haddii ardayga gurilaawaha u guuro meel uu u adeego dagmo kale, inkastoo uu waxbarashada ka sii wado dugsiga asalka, dagmada asalka iyo dagmada uu ardayga daggan yahay waa in ay ku heshiyaan habka loo qeybiyo mas'uuliyadda iyo kharashka ku baxa gaadiidka lagu tago dugsiga asalka. Haddii dagmooyinka aysan waafaqsaneyn habkaas, mas'uuliyadda iyo kharashka waa in si isla'eg loo qeybsado.

Maamulaha wuxuu magacaabi doonaa Xariiriyaha Caruurta Gurilaaweyaasha (Liaison for Homeless Children) ee qaban doono waajibaadka uu u xil saaray Maamulaha Intaas kaddib, Xariiriyaha wuxuu iskudui doonaa iyo wuxuu la shaqeeyn doonaa Iskuduuhaha Gobolka xagga Waxbarashada Caruurta Gurilaawaha iyo Dhallinta (Education of Homeless Children and Youth) iyo sidoo kale bulshada iyo shaqaalaha dugsiga ee mas'uulka ka ah bixinta waxbarashada iyo adeegyada la xariira ee la siiyo caruurta gurilaaweyaasha iyo dhallinta.

Xariiriyaha gurilaawaha wuxuu kaalmeyn doonaa, ilaa inta suurtogalka ah, ardayda gurilaaweyaasha iyo waalidiintooda ama ilaaliyeyaashooda ama ardayda gurilaaweyaasha aan lala soconin xagga dadaalka ay wadaan si warqado loo siiyo si loola kulmo sharuudaha Gobolka iyo deegaanka si loo galo dugsiga.

Waa la sii wadi doonaa diiwaanada ardayda guri laaweyaasha si loo helo waqtiga loo baahan yahay lana wareejiyo isla markiiba hadba sida loogu baahdo.

Ma jирто siyaasad ka soo baxday Guddiga, ma jирто hab maamul, ama dhaqqan loo tarjumi doono ama loo dabaqi doono si loo yareeyo diiwaan gelinta, imaashada, ama guusha dugsiga ee caruurta guri laaweyaasha.

42 U.S.C. 11431 et seq. Sharciga Gurilaawaha McKinney - Vento (McKinney – Vento Homeless Act)
La baddalay 1/21/11

Buugaagta/Buugaagta Maktabka/Qalabka

Ardayda waxay mas'uul ka yahii buugaagta, buugaagta maktabka, qalabka iyo qoraalada kale ay soo amaahdaan. Dhamaan ilaha waa in loola dhaqmo si xushmad leh. Kharashka ku baxa buugaagta luma, qalabka, iyo/ama alaabta ku burburta in ka badan isticmaalka caadiga waxaa mas'uul ka noqon doono ardayda iyo/ama waalidiintooda ama ilaaliyeyaashooda. Waa la qiimeyn doonaa kharashka ku baxa baddalaadda iyo/ama khidmadaha sida ku habboon.

Ilaха la isticmaalo (tusaale buugga lagu shaqeeyo) waxaa la siin doonaa ardayda, kharash la'aan.

Haddii la lumiyo ilaha ama aan la isticmaali karin, ardayga wuxuu mas'uul ka noqon doonaa in uu iibsado koobi kale.

Buugaagta

Waxaa aad loo dhiiri gelinaa isticmaalka daboolka buugga. Xasuuso in aadan isticmaalin daboolada buugga ee korka oo idil uga "dhaga" buugga. Maaliyad ahaan, ardayda waxay mas'uul ka yahiin dhamaan buugaagta la siiyay. (Iminka, qimaha buugaagta waa ka badan yahay \$50.00).

Haddii ardayga uu mas'uul ka yahay burburinta galka, waxaa lagu soo dallici doonaa khidmadda dib u gelinta galka. Jadwalka khidmadda dib u xerida waxaa laga heli karaa jadwlka khidmadda ardayga.

Buug kasta waxaa ku qoran sumad gaar ah kaasoo la mariyo skaanka elataroonigga marka la siiyo ardaygaada. Buugaagta waxaa la marrin doonaa skan mar kale marka la gaaro dhamaadka sannad dugsiyeedka si loo hubiyo in la soo celiyo isla buuggaas la siiyay ardaygaada.

Dhismaha Dugsiga/Dadka Soo Booqda Fasalka - La Socodka/Kormeerka Dugsiga - Hababka

1. Dadka raba in ay soo booqdaan dugsiga ama fasalka waa in ay qorshe la sameyaan ugu yaraan labaatan iyo afar (24) saac ka hor xafiiska weyn iyo waa in ay waafaqaan qodobada ku jira Tilmaanta Maamulka (Administrative Guideline) 9150 Dadka Soo Booqda Dugsiga (School Visitors).
2. Marka ay yimaadaan, dadka soo booqdo waa in ay ka xaqijistaan xafiiska, via intercom, qorshahooda ay ku soo booqdaan iyo kaddib marka ay soo galaan toos u tagaan xafiiska weyn.
3. Lama ogola in qofka soo booqdo dugsiga kaddibna la sheekeysto arday ku sugar gudaha dugsiga haddii aan ogolaasho laga haysanin agaasimaha ama qofka uu magacaabo. Ardayga looma ogola in uu dugsiga kala tago qof aan loo aqoonsanin in uu u yahay waalid ama ilaaliye ama qof loo fasaxay in uu mattalo waalidka ama ilaaliyaha.

Qof kasta oo soo booqda dugsiga kaasoo joogitaankiisa ama dhaqankiisa dhalliyso carqalad, amadabeecaddiisa, la soo dhaafay ama iminka, soo jeediso in uu ku talo jiro ama u badan tahay in uu carqaladeeyo, waxaa dhici karto in laga codsado in uu ka baxo xarada. Haddii qofka soo booqdo ee sidaas loola hadlo uusan meesha ka tagin, agaasimaha ama qofka loo magacaabay wuxuu yeeri karaa saraakiisha hirgelinta sharciga deegaanka.

Si dadka soo booqdo Dugsiyada Magaalada Westerville loo siiyo macluumaad gaar ah, fadlan tixraac Tilmaanta Maamulka (Administrative Guideline) 9150.

Brograamyada Iskaa Wax u Qabso

Dugsiyadene waxay bixiyaan fursadaha iskaa wax u qabso oo si balaaran u kala duwan, sidaas darteed, waalidiinta, ilaaliyeyaasha, xubnaha bulshada, ganacsatada iyo ardayda waxaa lagu dhiiri geliyay in ay ka soo qeybgalaan. Macluumaadka ku saabsan fursadaha dadka ku shaqeeyo iskaa wax u qabso waxaa la heli karaa marka lala xariiro agaasimaha dhismaha, macalinta fasalka, PTA, PTSA, PTO ama ururka Xoojinta (Booster organization) ama marka la booqdo bogga internetka Guddiga Waalidka Westerville (Westerville Parent Council), lagana helo bogga internetka Dugsiyada Magaalada Westerville.

MACLUUMAADKA ISKAA WAX U QABSO -
http://www.wcsoh.org/content_page.aspx?cid=1182

Sifeeynta:

Heerka 1 - Qofka Iskaa Wax u Qabso uga Shageeyo Dhismaha ee la Kormeero
Waxaa toos u kormeera shaqaalaha dagmada - waxaa loo baahan yahay teesaraha Dagmada/aqoonsiga dhismahada (ID).

Heerka 2 - Qofka Iskaa Wax u Qabso uga Shageeyo Dhismaha aan la Kormeerin (Supervised Building Volunteer) ama Wehliyaha (Chaperone)
Dadkaan waxay xariir aan la kormeerin la yeelan karaan cunugga/caruurta. Kaalmeyaha matabka ama kaaliyaha safarka habeenka. Waxaa loo baahan yahay teesaraha dagmada/aqoonsiga (ID) dhismaha

Si aad iskaa wax u qabso uga shaqeysid Dugsiyada Magaalada Westerville, fadlan tag bogga internetka dagmada si aad u ogaatid habka iskaa wax u qabso oo dhamaystiran.

Si aad u fiirisid siyaasadda 3120.09, booqo
<http://www.neola.com/westerville-oh/search/ag/ag3120.09.htm>

Si aad u fiirisid tilmaamaha maamulka 3120.09, booqo
<http://www.neola.com/westerville-oh/search/policies/po3120.09.htm>

Ka Qeybgalka Waalidka

Guddiga Waxbarashada ee Dugsiyada Magaalada Westerville waxay aaminsan yahiin in ku lug yeelashada waalidka/ilaaliyaha ay qeyb muhiim ah ka tahay brograamka waxbarashada. Cilmibaarista iminka socoto waxay tilmaameysaa in iskaashiga guriga-dugsiga iyo ka qeybgalka balaaran dhanka waalidiinta/ilaaliyeyaasha xagga waxbarashada caruurtooda guud ahaan waxay dhallisa buundooyin sare, dabeeecadda wanaagsan ardayga iyo maqnaasho yar. Dhamaan waalidiinta/ilaaliyeyaasha ardayda ku qoran dagmada waxaa lagu dhiirigelinaa in ay kaalin firfircoona oo kala duwan ka qaataan waxbarashada caruurtooda.

Guddiga Waxbarashada Dugsiyada Magaalada Westerville wuxuu maamulka faraa in ay soo saarto sharciyada loo baahan yahay si loo hubyo in siyaasaddaas la raaco iyo in la dhiiri geliyo ku lug yeelashada waalidka/ilaaliyaha. Sharciyada waa in:

1. Dhiirigeli iskaashi xoog badan oo dhixmara guriga-dugsiga iyo mas'uuliyyada la qeybsado xagga waxbarashada;
2. Bixi xariirin joogto ah oo shaqeysa kana dhixeyso waalidiinta/ilaaliyeyaasha iyo sarakiisha dugsiga;
3. Sii waalidiinta/ilaaliyeyaasha siyaabo ay ku kaalmeyaan kuna dhiirigeliyaan caruurtooda si ay u dadaalaant;
4. Bixiyaan fursadaha la siiyo waalidiinta/ilaaliyeyaasha in ay ku lug yeeshaan brograamka ku lug yeelashada waalidka, kana mid ah ururada waalidka/macalinka ama ururada, kooxaha xoojinta iyo taageerada, iyo fursadaha kale ee la xariira dhismaha iyo dagmada;

5. Ku dar waalidiinta/ilaaliyeyaasha, meesha ku habboon, sida hoggaamiyeyaa iyo/ama gaarista go'aanada;
6. La imow faafinta ku habboon siyaasaddaan. Faafinta noocaas waxaa ka mid ah buugga dugsiga iyo waxyaabaha lagu soo dhajiyo dhismooyinka dugsiga.
7. Fiirinta manhajka, buugaagta, iyo qoraalada tababarka.

Faragelinta Dabeeecadda Wanaagsan iyo Taageerada

Sharciyada iyo Siyaadaha

SIYAASADDA 5630.01 - FARAGELINTA DABEECADDAA WANAAGSAN IYO TAAGEERADA IYO ISTICMAALKA KOOBAN EE LAGA SAMEEYO CELCELINTA IYO GO'DOOMINTA

Guddiga wuxuu Dagmada ka ballan qaaday Dagmada Faragelinta Dabeeecadda Wanaagsan iyo Taageerada (Positive Behavior Intervention and Supports) loo isticmaalo ardayda iyo dhismaha jawi xoogga saara daryeelka, ammaanka, iyo dannaha dhamaan ardayda iyo xubnaha shaqaalaha. Shaqaalaha Ardayga waxay ka shaqeyn doonaan si looga hortago baahida loo qabo isticmaalka celcelinta iyo/ama go'doominta. PBIS waxay u adeeg doontaa sida aasaaska abuurista jawiga waxbarashada ee horumariya isticmaalka faragelinta dabeeecadda caddeynta ku saleysan taasoo xoojisa natijadaha dabeeecadda waxbarashada iyo bulshada ee dhamaan ardayda. Waa la xoojin doonaa horumarinta faragelinta wanaagsan iyo xalalka laga gaaro qilaafaadka suurtogalka ah. PBIS waxay xoogga saartaa ka hortagidda dhibatooyinka dabeeecadda ardayga iyagoo adeegsada farsamooyinka aan necbeysanin, oo loo baahan yahay in ay aad u yareyaan, haddiiba aysan tirtirin, baahida loo qabo in la isticmaal celcelinta iyo/ama xayiraadda.

Xubnaha shaqaalaha aqoonyaanka iyo shaqaalaha taageerada uu Maamulaha u garto in ay ku habboon yahiin waxaa loo ogol yahay in ay celceliyaan jirka iyo/ama ardayga xayiraan, balse waa marka ay jirto halis degdeg ah oo waxyeelo gaarsiin karta jirka ardayga iyo/ama dadka kale, ma jirto hab kale oo ammaan ah iyo faragelin suurtogal ah, iyo celcelinta jirka ama xayiraadda waxaa loo adeegsadaa hab ku habboon da'da iyo koriimada taasoo badbaadisa ammaanka dhamaan caruurta iyo qaangaarka ku dugan dugsiga.

Dhamaan celcelinta iyo xayiraadda waxaa la samayn doonaa oo keliya sida waafaqsan Siyaasaddaan, taasoo ku saleysan heerarka uu isticmaalo Guddiga Waxbarashada Gobolka ee ku saabsan isticmaalka celcelinta ardayga iyo xayiraadda.

Tababarka hababka PBIS iyo isticmaalka celcelinta iyo xayiraadda waxaa la siin doonaa shaqaalaha aqoonyaanka iyo shaqaalaha taakuleynta uu Maamulaha u garto in ay ku habboon yahiin. Tababarka waxaa loo fullin doonaa sida waafaqsan Heerarka Gobolka (State Standards). Shaqaalaha dugsiga keliya ee loo tababaray go'dominta la ogolaan karo iyo talaabadaha celcelinta jirka ayaa isticmaali doono farsamada noocaas.

Celceli kasta iyo go'doomin kasta waa in laga reebo qoraal iyo warbixin sida waafaqsan Siyaasaddaan.

Guddiga wuxuu sannad kasta waalidiinta ogeysiin doonaa siyaasaddaan, kaddibna wuxuu ku soo daabici doonaa bogga internetka Dagmada.

SIFEYNTA

Faragelinta dabeeecadda xun waxaa loola jeedaa faragelinta loogu talogalay in ay xanuun ama fahmo darro ku abuурто ardayga si loo tirtiro ama loo yareeyo dabbecadaha xun, kana mid ah faragelinta sida isticmaalka kicinta waxyeelada, xanuunka, iyo/ama gudaha u gala, sida waxyeelada, xanuunka ama buufiska gudaha u gala, neefsiga daawada, ama dhadhanka.

Celcelinta kiimikada waxaa loola jeedaa mukhadaraadka ama daawada loo isticmaalo in lagu kantaroolo dabeeecadda ardayga ama lagu xayiro xoriyadda dhaqaaqa aan ahayn:

- A. Sida uu qoray takhtar shatti qoray, ama aqoonyaan kale oo caafimaad qaba kana hoos shaqeeya awoodda aqoonyaanka sida hoos timaada sharciga Ohio, xagga dhaweynta caadiga xaaladda caafimaadka ama madaxa; iyo
- B. La siiyay sida uu u qoray takhtar shatti haysta ama aqoonyaan kale oo aqoon u leh caafimaadka kana hoos shaqeeya madaxada aqoonyaanka sida hoos timaado sharciga Ohio.

Farsamooyinka hoos u dhigidda waxaa loo adeegsadaa istaatijo ahaan, faragelinta afka ama aan afka ahayn si loo yareeyo xoogga dabeeecadda cabsi gelinta ka hor inta aan la gaarin xaaladda shiddada.

Qiimeyn Dabeeecadda uu ku Shaqeeyo qofka (FBA, Functional Behavior Assessment) waa hab si wadajir ah loo xalliyi dhibaatada oo loo adeegsado in lagu sharaxo "hawsha" ama ujeedada ay dabeeecadda ardayga u adeegto. Fahamka "hawsha" ay dabeeecadda soo socoto u adeegto ardayga waxay toos u kaalmeysaa soo saarka brograamyada waxbarashada iyo soo saarka qorshooyinka dabeeecadda taasoo aad u badan in ay guuleysato.

Celcelinta makaanikada waxaa loola jeedaa hab kasta oo lagu celceliyo dhaqdhaqaaqa xoriyadda ardayga, dhaqaaqa jirka, ama isticmaalka caadiga jirka ardayga, iyadoo la isticmaalo qalab ama shay loo samayay ujeedadaas. Celcelinta makaanikada *ma aha* macnaheeda qalabka ay adeegsadaan shaqalaha dugsiga ee la tababaray, ama uu ardayga u adeegsado, daweynta la ogolaaday ama ujeedooyinka ammaanka ee qalabka noocaas loo sameyay iyo, hadii lagu dabaqi karo, loo qoray, kana mid ah:

- A. celcelinta loogu talogalay xassilinta daawada;
- B. qalabka la adeegsado ama taageerada makaanikada loo isticmaalo in laga helo xorriyada balaaran xagga dhaqaaqa baddalkii ay ahaan lahayd suurtogal iyadoo aan la isticmaalin qalabka noocaas ama taageerada makaanikadal ama
- C. suumanka ammanka baabuurka marka loo isticmaalo sida loogu talogalay inta uu ardayga saaran yahay baabuur socdo.

Waalid waxaa loola jeedaa:

- A. waalidka laxmiga ama korsada;

- B. ilaakiye guud ahaan loo fasaxay in uu ahaado waalidka cunugga, ama loo fasaxay in uu go'aano u gaaro cunugga (balse in uusan u gaarin Gobolka haddii cunugga uu ku sugaran yahay mas'uuliyadda Gobolka);
- C. qof u shaqeyyo sida waalidka laxmiga ama kordada (kana mid ah waalidka awoowaha, adeerka, ama qaraabo kale) uu cunugga la nool yahay, ama qof oo sharci ahaan mas'uul ka ah maslaxadda cunugga.
- D. waalidka loo magacaabay in uu ilmaha koriyo sida waafaqsan A.C. 3301-51-05(E); ama
- E. qof kasta lagu tilmaamo sharci ama ammar ka soo baxay maxkamadda in uu yahay waalidka cunugga una leeyahay in uu gaaro go'aanada waxbarashada isaga/iyada oo mattaleysa cunugga.

Wehlinta qofka waxaa loola jeedaa taabashada ku meel gaarka ama qabashada, iyadoo aan xoog, gacanta, kala goyska gacanta, garabka, ama dusha loo adeegsanin in lagu hoggaamiyo cunugga qalqalay in uu socod ku tago meel ammaan ah.

Celcelinta jirka waxaa loola jeedaa isticmaalka jirka taasoo dhaqaaq u diidda ama yareysa awoodda ardayga u leeyahay in uu si madax banaan u dhaqaajiyo gacmaha, lugaha, jirka, ama madaxa. Celcelinta jirka kama mid aha xariirka jirka loo fulliyo ujeedooyinka soo socdo ama la midka ah si:

- A. joojinta dagaalka;
- B. hubka laga daffo ardayga haysto;
- C. xassilan ama daggan;
- D. ku kaalmeeyo ardayga in uu dhamaystiro hawsha/jawaabta haddii ardayga uusan ka hortagin xariirka; ama
- E. ka hortago dabeecadda la boodka ee cabsi gelisa ammaanka sokke ardayga (tusaale, orodka baabuurka hortiisa).

Faraglinta Dabeecadda Wanaagsan iyo Taageerada (PBIS, Positive Behavior Intervention and Supports) waxaa loola jeedaa hab ku baahsan dugsiga oo idil in lagu talaalo dhaqanka ku saleysan caddeynta iyo go'aanada ku dhisan xogta si loo horumariyo jawiga dugsiga iyo hiddaha si loo gaaro natijadaha waxbarashada iyo bulshada, loona siyaadiyo waxbarashada dhamaan ardayda. PBIS waxaa hoos yimaada xiigado wanaagsan oo ku dhisan siistemka ku kooban qofka si loo xoojiyo dabeecadaha la rabo, la yareeyo soo noqnoqoshada dabecaadaha ka hortagga, kaddibna ardayda la baro dabeecadaha ku habboon.

Qorshaha Taageerada Dabeecadda Wanaagsan (Positive Behavior Support Plan) waxaa loola jeedaa handasada, fullinta, iyo qiimeynta tababarka qofka ama kooxda iyo isbaddalada jawiga, kana mid ah brograamyada tababarka dabeecadda, si loo soo saaro hagaajin macno leh xasgga dabeecadda loo adeegsado qaadashada xirfadda iyo yareynta dabeecadda dhibaatada wadata.

U nugul celcelinta waxaa loola jeedaa celcelinta jirka ama celcelinta makaanikada marka wijiga ardayga uu hoos u sii jeedo muddo dheer.

Xayiraadda waxaa loola jeedaa ardayga lagu go'doomiyo qol, meel xeran, ama boos oo ardayga laga hor istaago in uu ka tago lana adeegsado celcelinta jirka ama albaab xeran ama waxyaabo

kale oo ku dadban. Kama mid aha ka-joojinta (timeout).

Arday waxaa loola jeedaa cunug ama qaangaar ay da'diisu u dhexeyso saddax (3) sanno ilaa labaatan iyo kow (21) sanno oo ku qoran Dagmada.

Shaqaalaha Ardayga waxaa loola jeedaa macalimiinta, agaasimeyaasha, la talliyeyaasha, shaqaalaha bulshada, sarakisha ilaha dugsiga, kaaliyeysaasha macalinka, takhatiirta cilmu nafsiya, wadeyaasha baska, ama shaqaalaha kale Dagmada ee toos ula xariira ardayda.

Fadhiisinta (Timeout) waxaa loola jeedaa faragelinta dabeeecadda oo ardayga, muddo gaaban oo cayiman, laga bixiyo fasalka, gudaha qolka fasalka ama meel aan la xerin, ujeedanaha tahay xakameyn taqofka iyo kantaroolka dabeeecadiisa ama dabeeecdadeeda. Marka la fadhiisiyo, ardayga ama aha in jir ahaan la celceliyo ama laga horistaago in uu ka tago meesha oo lagu dadbo shay.

FARAGELINTA DABEECADDAA WANAAGSAN IYO TAAGEERADA

Faragelinta Dabeeecadda Wanaagsan iyo Taageerada (PBIS, Positive Behavior Intervention and Supports) waxay jawiga ku abuurtaa nidaam iyadoo aan adeegsanin siistemka dabeeecadda aan xumeynin si loo hagaajiyo natijadaha aqoonta iyo dabeeecadda ee loogu talogalay dhamaan ardayda.

Nidaamka ama habka ka-hortagga PBIS ayaa lagu dabaqi doonaa dhamaan ardayda iyo shaqaalaha, iyo dhamaan xaaladaha lagu jiro.

PBIS waxaa ka mid noqon kara:

- A. shaqaalaha dugsiga ee loo tababaray in ay aqoonsadaan xaaladaha sida meesha, daruufaha, yey la joogeen, iyo sababta laga yaabo in lala kulmo dabeecad aan habbooneyn;
- B. qiiimeyn ta hortagga kana mid ah:
  - 1. fiirinta xogta jirta;
  - 2. wareysiyada lala yeesho waalidiinta, xubnaha qoyska, iyo ardayda; iyo
  - 3. fiirinta qorshooyinka faragelinta dabeeecadda jirta ee la soo dhaafay.
- C. horumarinta iyo fullinta faragelinta dabeeecadda ka hortagga, iyo tababarka dabeeecadda ku habboon, sida:
  - 1. baddalaadda qodobada deegaanka ee kiciya dabeeecadda aan habbooneyn;
  - 2. taageerada gaarista dabeeecadda ku habboon; iyo
  - 3. isticmaalka hoos u dhigidda hadalka si loo yareey halista dabeeecadda dagaalka ee suurtogalka ah.

GO'DOOMINTA

Waxaa la isticmaali karaa xayiraadda marka dabeeecadda ardayga ay halis degdeg ah ku tahay waxyeelada soo gaara ardayga ama dadka kale iyo aysan jirin faragelin kale oo ammaan iyo hawsha qabata oo suurtogal ah. Xayiraadda waxaa loo isticmaali karaa oo keliya sida faraglinta ammaanka ugu dambayso ee ardayga siiso fursad uu dib ugu soo ceshto kantaroolka

falkiisa/falkeeda. Xayiraadda waa in loo adeegsado hab ammaan ah oo koriimo ahaan habboon, xagga waqtiga ugu yar ee loo baahan yahay si loo badbaadiyo ardayga iyo/ama dadka kale in aysan soo gaarin waxyeelo, iyo haddii kale sida waafaqsan Siyaasaddaan iyo siyaasadda u dhiganta ee Waaxda Waxbarashada Ohio (ODE, Ohio Department of Education).

Xayiraadda waxaa fullin doono oo keliya Shaqaalah Ardayga (Student Personnel) ee loo tababaray sida waafaqsan Siyaasaddaan si loo badbaadiyo daryeelka, dannaha, iyo sharafta ardayga.

Sharuudaha dheeraadka ee loo isticmaalo xayiraadda:

Haddii Shaqaalah Ardayga isticmaalaan xayiraadda, waa in ay:

- A. si joogto ah ula socdaan ardayga ku jiyo xayiraadda si ay u ogadaan haddii ay jirto dhibaato xagga jirka ama madaxa iyo raadiyaan kaalmo caafimaad degdeg ah haddii ay jirto arrin;
- B. isticmaalaan xiiladaha hadalka iyo farsamooyinka ku saleysan cilmi baarista oo lagu yareeyo qalalaasaha laguna kaalmeeyo ardayga in uu la soo dhakhso ula soo noqdo Kantaroolka sida suurtogalka ah.
- C. xayiraadda oo laga saaro cunugga marka halista waxyelada jirka ee la gaarsiyo ardayga iyo/ama dadka kale ay dhamaatay.
- D. la qiimeeyo ardayga si loo ogaado haddii uu jiro dhaawac ama dhibaato ka soo gaartay nafsiya kaddib marka loo adeegsado celcelinta jirka, iyo in la kormeero ardayga hadba sida loogu baahan yahay lana raaco dhacdada;
- E. fulli wareysiga dhamaan shaqaalah ku lugta leh si loo qiimeeyo waxa shiday dhacdada, jawaabta shaqaalah ka bixiyeen, iyo hababka wax looga qabto baahida dabeeecadda ardayga; iyo
- F. dhamaystir dhamaan warbixinta loo baahan yahay kaddibna qor waxa ay ku arkeen ardayga.

Sharuudaha qolka ama meesha loo adeegsado xayiraadda;

Qolka ama meesha loo adeegsado xayiraadda waa in ay leedahay boos ku filan, iftiin, dabayl, aragtii fiican, iyo ammaanka ardayga.

Qolka ama goobta loo isticmaalo xayiraada *waa in aan la qufulin* ama ardayga laga hor istaagin in uu ka baxo goobta haddii shaqaalah la naafeeyo ama ka tago goobta.

Dhaqanka xayiraadda dheeraadka ah ee la mamnuucay:

Marna xayiraadda looma isticmaali doono sida ciqaab ama in qofka lagu qasbo u hoggaansamida.

Lama isticmaali karo xayiraad:

- A. si loo dhowro wanaagga shaqaalah;
- B. sida wax baddala brograamka waxbarashada;
- C. sida nooc ka mida dishibiliinka ama ciqaabta;
- D. sida wax lagu baddalo waxyaabaha kale ee xayiraadda yar;

- E. sida wax lagu baddalo shaqaalaha aan ku filneyn;
- F. sida wax lagu baddalo tababarka shaqaalaha xagga taageerada dabeecadda wanaagsan iyo ka hortagga shiddada iyo faragelinta;
- G. sida hab lagu jujuubo, looga aar gutto, ama hab halis geliya ardayga; ama
- H. haddii ay ardayga ka qaado baahida aasaasiga.

Waa mamnuuc go'doominta caruurta aan da' ahaan gaarin dugsiga, marka laga reebo in cunugga da' ahaan gaarin dugsiga laga reebi karo asxaabtiisa ama asxaabteeda fasalka, ha ahaato gudaha fasalka ama meel ammaan ah, la iftiimiyay, ama si fiican ugu socoto hawada, muddo gaaban iyo ku habboon da'da iyo koriimada cunugga, haddii cunugga uu mar kasta ku sugar yahay meel uu ka arki karo ama ka maqli karo xubin ka tirsan shaqaalaha dugsiga.

CELCELINTA

Waxaa jira noocyoo kala duwan celcelinta, sida lagu sifeyay kor, kana mid ah celclinta jirka, celcelinta marka wijiga hoos u jeedo, celcelinta makaanikada, iyo celcelinta kiimikada. Waa la mamnuucay isticmaalka celcelinta marka laga reebo celcelinta jirka.

Celcelinta jirka waxaa la adeegsan karaa oo keliya marka dabeecadda ardayga halis geliso in ay waxyeelo gaarsiiso ardayga iyo/ama dadka kale kaddibna aysan suurtogelin faragelin hab kale oo ammaan ah. Celcelinta jirka waa in loo fulliyo hab ku habboon da'da iyo koriimada, aan faragelinin awoodda ardayga u leeyahay in uu isgaarsiin ku sameeyo luqadiisa aasaasiga ama habka isgaarsiinta, iyo haddii kale sida u hoggaansan Siyaasaddaan iyo siyaasadda ODE.

Celcelinta jirka waxaa fullin doono oo keliya Shaqaalaha Ardayda ee loo tababaray sida waafaqsan Siyaasaddaan si loo badbaadiyo daryeeka, maslaxadda, sharafta iyo amaanka ardayga, marka laga reebo xaaladaha degdegga aan badnaa leyska ilaalin karin marka shaqaalaha la siiyay tababarka aan isla markiiba la heli karin.

Sharuudaha dheeraadka ee loo isticmaalo celcelinta jirka:

Haddii Shaqaalaha Ardayga isticmaalaan celcelinta jirka, waa in ay:

- A. si joogto ah u kormeeraan ardayga si ay u ogaadaan haddii ay jiraan waxyaabo tilmaama dhibaatada jirka ama madaxa kaddibna raadso kaalmo caafimaad degdeg ah haddii ay jirto arrin;
- B. ay isticmaalaan xiladaha iyo farsamooyinka ku dhisan cilmi baarista ee qaboojiya xiisada lagana dadaalo in ardayga uu la soo noqdo Kantaroolka;
- C. isla markiiba ardayga laga saaro celcelinta jirka marka halista degdegga in waxyeelo soo gaarto jirka ardayga iyo/ama dadka ay dhamaato.
- D. la qiimeeyo ardayga si loo ogaado haddii uu jiro dhaawac ama dhibaato ka soo gaartay nafsiya kaddib marka loo adeegsado celcelinta jirka, iyo in la kormeero ardayga hadba sida loogu baahan yahay lana raaco dhacdada;
- E. fulli wareysiga dhamaan shaqaalaha ku lugta leh si loo qiimeeyo waxa shiday dhacdada, jawaabta shaqaalaha ka bixiyeen, iyo hababka wax looga qabto baahida dabeecadda ardayga; iyo
- F. dhamaystir dhamaan warbixinta loo baahan yahay kaddibna qor waxa ay ku arkeen ardayga.

Celcelinta jirka looma isticmaali karo sida ciqaab ama dishibiliin, ama in lagu baddalo habab kale oo xayiraad yar si ardayga loogu taageero in uu dib u soo ceshto kantaroolka.

Dhaqanka Celcelinta la Mamnuucay

Waa la mamnuucay dhaqanka celcelinta soo socoto ee hoos yimaada dhamaan daruufaha, kana mid ah xaaladaha ammaanka degdegga.

- A. u nugul celcelinta waxaa lagu sifeyaa Ammarka Fullinta (Executive Order) 2009-13 (kaasoo celcelinta nuglaanta ku sifeya "dhamaan waxyaabaha ama hababka la isticmaalo si loo yareeyo ama loo kantaroolo dhaqaaqa ama sida caadiga uu u shaqeeyo qeyb ka mid ah, ama dhamaan, jirka qofka inta qofka uu wijiga u hooseeyo muddo dheer")
- B. celcelinta jirka ee xayirta marinka hawada ardayga ama xerto awoodda ardayga u leeyahay in uu neefsado;
- C. celcelinta jirka ee saamaysa habka isgaarsiinta aasaasiga ardayga;
- D. celcelinta ardayga aan weli gaarin hugsiga, marka laga reebo waqtiga gaaban ee cunugga la haayo, sida marka xabadka lagu haayo, si cunugga
- E. celcelinta ardayga ka reebto baahida aasaasiga;
- F. celcelinta waxyeelo culus ama xanuun aan loo baahneen gelisa ardayga, sida celcelinta jirka ee ku lugta leh isticmaalka ula kaca, ogaanta, ama isticmaalka taxadir la'aanta farsamooyin soo socda:
  - 1. isticmaalka hab kasta oo awood u leh in ay sababta miirka oo la beelo ama waxyeelo gaarsiisa qoorta ama dhuujinta/hor istaagidda neefta;
  - 2. ardayga oo la nabo dhulka kaddibna jilbaha laga saaro xabadka, madaxa iyo/ama qoorta;
  - 3. isticmaalka meelaha laga saaro cadaadiska, u hoggaansamida xanunka, ama shaqada laga qabo kala goysyada;
  - 4. jiididda ama kor u qaadidda ardayga lagana soo jiido tinta ama dhagaha lana isticmaalo nooc ka mid ah celcelinta makaanikada.
  - 5. isticmaalka ardayda kale ama shaqaalaha aan loo tababarint qabashada ama celcelinta; ama
  - 6. ardayga oo lagu xero arday kale ama shay meel yaal.
- G. celcelinta makaanikada (kama mid aha qalabka ay isticmaalaan Shaqaalaha Ardayga, ama ardayga, loona isticmaalo daaweynta la ogalaaday ama ammaanka loo sameyay qalabka iyo, haddii lagu dabaqi karo, loo qoray); ama
- H. celcelinta kiimikada (kama mid ah daawada la siiyo sida uu qora takhtarka shattiga haysto).

DHAQANKA DHEERAADKA EE LA MAMNUUCAY

Waa la mamnuucay dhaqanka soo socdo sida hoos timaado dhamaan daruufaha, kana mid ah xaaladda ammaanka degdegga.

- A. ciqaabta jirka;
- B. khatar gelinta cunugga sida ku sifeysan R.C. 2919.22; iyo

- C. faragelinta dabeeecadda xun.

LA XARIIR HIRGELINTA SHARCIGA IYO/AMA SHAQAALAHKA JAWAABO DEGDEGGA

Sida waafaqsan Qorshaha Maamulka Degdegga Guddiga (Board's Emergency Management Plan) (fiiri Siyaasadda 8400), shaqaalaha Dagmada waxay la xariiri doonaan hirgelinta sharciga iyo/ama shaqaalaha jawaabta degdegga ku habboon haddii mar un ay ogaadaan in faragelinta (ha ahaato celcelin ama xayiraad) aysan ku filneen si loo xajiyo ammaanka dhamaan inta ku lugta leh.

QIIMEYNTA DABEECADDAA IYO QORSHAHAA FARAGELINTA DABEECADDAA

Haddii ardayga si ku celcelis ah ka qeybgalo dabeeecad halis ah oo u horseeda xaaladda celcelinta iyo/ama xayiraad, shaqaalaha Dagmada waxay fullin doonaan qiimeynta dabeeecadda si loo aqoonsado baahida uu qabo ardayga iyo siyaabo wax looga qabto baahidaas. Haddii loo baahdo, shaqaalaha Dagmada waxay kaloo soo saari doonaan qorshaha faragelinta dabeeecadda ee mideyaa faragelinta dabeeecadda wanaagsan.

TABABARKA IYO HORUMARINTA AQQONTA

Dagmada waxay bixin doontaa tababar sida soo socoto:

- A. Dhamaan Shaqaalaha Ardayda, sida ku sifeysan Siyaasaddaan, waxaa la bari doonaa sharuudaha Siyaasadda Faragelinta Dabeeecadda Wanaagsan iyo Taageerada, iyo Celcelinta iyo Xayiraadda ee Waaxda Waxbarashada Ohio, Siyaasadda Faragelinta Dabeeecadda Wanaagsan iyo Taageerada, iyo Cecelinta iyo Xayiraadda (Ohio Department of Education's Policy on Positive Behavior Intervention and Supports, and Restraint and Seclusion); A.C. 3301-3554-15; iyo siyaasaddaan.
- B. Maamulaha, kaddib marka uu la tashto agaasimaha dhismaha dugsiga iyo/ama kaaliyaha agaasimaha, aqoonsan doonaa shaqaalaha Dagmada ee loo baahan yahay in ay qaataan tababar dheeraad ah si loo helo tiro ku filan shaqaalaha ku sugan dhismo kasta oo tababar ku qaataay sida loo maamulo maamulka shiddada iyo farsamooyina xassilinta, kana mid ah isticmaalka celcelinta iyo xayiraadda. Shaqaalaha dagmada ee qaata tababarka dheeraadka waa in ay tababarkooda ka dhigaan mid iminka socda sida waafaqsan sharuudaha bixiyaha tababarka.
- C. Maamulaha wuxuu soo saari doonaa qorshe uu tababar ku siiyo shaqaalaha dugsiga, sida ku sifeysan Siyaasaddaan, si Faragelinta Dabeeecadda Wanaagsan iyo Taageerada (Positive Behavior Intervention and Supports) looga fulliyo Dagmada oo idil. In PHIS laga fulliyo Dagmada oo idil waxay ahaan kartaa hawl socota sanooyin badan, tababarka socdo muddo dhowr sanno.

Dagmada waxay hayn doontaa warqado qoran oo elataroonig ah kuna saabsan tababarka la bixiyay iyo liiska ka-qeybgaleyaasha tababar kasta.

Dadka shaqeeyo keliya ee loo tababaray sida waafaqsa Siyaasaddaan xagga isticmaalka ku habboon celcelinta iyo go'doominta ayaa isticmaali kara farsamooyinkaas.

KORMEERKA IYO HABABKA ASTAKADA

Maamulaha wuxuu kormeeri doonaa fullinta siyaasaddaan.

Waalidka cunugga ku qoran dugsiga Dagmada wuxuu ashtako qoran u gudbin karaa Maamulaha arrinta ku saabsan dhacdo la xariirta celcelin ama xayiraad. Maamulaha wuxuu baari doonaa ashtako kasta oo qoran kaddibna wuxuu jawaab qoran ka diyaarin doonaa ashtakada waalidka muddo soddon (30) maalin gudahooda laga bilaabo marka uu helo ashtakada.

Waalidka cunugga itaalka darran (sida ku sifeysan Ohio Revised Code 3323.01) wuxuu ashtako u gudbin karaa Waaxda Waxbarashada Ohio (Ohio Department of Education), Xafiiska Caruurta Mucjisada (Office of Exceptional Children), sida waafaqsan hababka ashtakada la heli karo sida hoos timaado Xeerka Maamulka Ohio (Ohio Administrative Code) Qeybta 3301-51-05(K)(4)-(6).

XOGTA LOO BAAHAN YAHAY IYO WARBIXINTA

Celcelin kasta oo la isticmaalo ama reebid waxay ahaan doontaa:

- A. qoraal laga reebay;
- B. isla markiiba loo sheegay maamulka dhismaha;
- C. isla markiiba loo sheegay waalidka; iyo
- D. la geliyay warbixin qoran.

Waalidka ama ilaaliyaha ardayga waxaa la siin doonaa koobiga warbixinta qoran muddo labaatan iyo afar (24) saac laga bilaabo isticmaalka celcelinta ama xayiraadda. Koobiga warbixinta qoran waxaa lagu hayn doonaa faylka ardayga.

Dhamaan warqadaha qoran ee la xariira isticmaalka celcelinta ama xayiraadda waa diiwaanada waxbarashada sida waafaqsan Sharciga Asturnaanta Xaqa Waxbarashada Qoyska (FERPA, Family Educational Right to Privacy Act), iyo shaqaalaha dagmada waxaa laga mamnuucay in ay maclumaadka la aqoonsan ee qofka siyyaan qof aan ahayn waalidka, sida waafaqsan sharuudaha FERPA.

Maamulaha wuxuu soo saari doonaa hab oo lagu soo aruuriyo xogta ku saabsan isticmaalka celcelinta iyo go'doominta.

Maamulaha wuxuu maclumaadka ku saabsan isticmaalka celcelinta iyo xayiraadda sannadka u gudbin doonaa Waaxda Waxbarashada Ohio sida wakaaladdaas codsato, iyo waxay diiwaanada Dagmada ee ku saabsan celcelinta iyo xayiraadda u diyaarin doontaa shaqlaha Waaxda Waxbarashada Ohio haddii ay codsadaan.

*Laga soo qaataay Siyaasadda Waaxda Waxbarashada Ohio ee ku saabsan Faragelinta Dabeeecadda Wanaagsan iyo Taageerada (Positive Behavior Intervention and Supports), iyo Celcelinta iyo Xayiraadda (Restraint and Seclusion), la soo qaataay Janaayo 15, 2013

La Qaatay 9/23/13
La baddalay 6/12/17

ADEEGYADA KHAASKA

Ardayda Barata Ingiriisiga (EL, English Learners)

Adeegyada Bartaha Ingiriisiga waxaa bixiya TESOL-macalimiinta iyo aqoonyaanada EL ee la siiyo ardayga xaqa u yeeshaa adeegyada. Habka brograamka EL waxaa ka mid ah:

- Luqadda aasaasiga/guriga ee ardayga ma aha Ingiriisi.
- Ardayga wuxuu keenaa in ka yar aqoonta hal maado ama ka badan aqoonta Ingiriisiga (akhriska, qorista, dhageysiga, hadalka, iyo fahamka) xagga imtixanaadka aqoonta luqadda Ingiriisiga gudaha dagmada.
- Ardayga da'disu kama badna 21 sanno, wuxuuna ku qoran yahay dagadmada.
- Ardayga waxaa ku adag hadalka, akhriska, qorista, ama fahamka Ingiriisiga waxaana dhici karto in uusan awoodin in uu si ku filan u shaqeeyo gudaha fasalka ama marka la soo qaado imtixanaadka gobolka in, taageeo la'an, uu la kulmo heerarka waxqabadka gobolka.
- Luqadda uu u dhashay/luqadda looga hadlo guriga ardayga ma Ingiriisi, haddii uu ku dhashay Mareykanka ama hadii uu ku dhashay waddan kale.
- Qoraalada iyo habka uu ku socdo fasalka EL waxaa lagu habeyay in lala kulmo baahida arday kasta. Ardayda waxay ka gudbaan aqoonta Ingiriisiga "Emerging" iyaga oo ka gudba "Horay u Socda" ilaa "Aqoonta" bacdamaa la helo xirfadaha aasaasiga iyo aqoonta Ingiriisiga.

Adeegga Hibada Waxbarashada

Ohio, erayga "hibbada" waxaa loola jeedaa ardayda wax qabadkooda ama muujiya karti ay wax ku qabtaan heerar sare marka la barbar dhigo ardayda kale ee la da'da ah, waayoaragnimada, ama jawiga ee lagu tilmaamo in ay raacaan hababka soo socdo iyo sharuudaha ku qoran Xeerka La Baddalay Ohio (Ohio Revised Code) 3324.

Waaxda hibbada waxbarashada waxay ballan qaaday in ay aqoonsato iyo in ay la kullanto baahida ay qabaan ardayda hibbada leh. Horumarinta fursadaha brograamka K-12 in ay fulliyaan ujeedadaan, waxaa la taageeraa fursado kala duwan lana siiyaa xaalado wax looga qabto awodda kala duwan iyo baahida ardayda hibbada leh.

Dagmada waxay hubsaa fursadda sinaanta dhamaan ardayda dagmada ee loo aqoonsado in ay leeyahiin hibbo si loo tixgeliyo in ay ka qeybgalaan adeegyada dagmada. Adeeg kasta oo la xariira brograamka wuxuu leeyahay hab oo loo baahan yahay in ardayda tilmaaman ay la kulmaan.

Adeegga Caafimaadka Dugsiga-Baaritaanada

Adeegyada caafimaadka waxaa bixiya kalkaalinta dugsiga ee haysta shahaadada. Adeegyada waxaa ka mid ah adeegga caafimaadka dugsiga guud iyo midka degdegga ilaa dhamaan dugsiyada ku yaal dagmada. Adeegyadooda waxaa ka mid ah baarista hore ee maqalka/aragga Pre-K, xanaanada, darajoyinka 1^{aad}, 3^{aad}, 5^{aad}, 7^{aad} iyo 9^{aad} iyo ardayda cusub ee ku soo biirto dagmada, iyo sidoo kale baarista maqalka darjada 11^{aad}. Ardayda haysata qiimeyn taqlobada-badan waxaa kaloo laga rabaa in la baaro aragtidooda iyo maqalkooda ka hor inta aan la tijaabinin. Waxaa dhici karto in macalinka ardayga uu ardayga ku wareejiyo kalkaalinta si loo baaro. Waalidka/Ilaaliyaha wuxuu weydiisan karaa baaritaan marka uu la xariiro dugsiga cunugga. Baarista qaabka jirka (marmar lagu magacaabo "skoliosis") waxaa lagu qaadi karaa dugsiga dhexe. Waalidiinta/Ilaaliyeyaasha waxaa lagu ogeysiin doonaa foomka tixraacinta haddii ay jirto la-tallin in ardayga la siiyo qiimeyn aqoonta haddii uu ku dhaco mid ka mid ah baaritaanadaan.

La-tallinta iyo Taakuleynta Caafimaadka Madaxa

La-talliyaha brograamka dugsiga iyo adeegyada taageerada caafimaadka madaxa waxay qeyb midaysan ka yahiin dhismaha manhajka Dugsiyada Magaalada Westerville. Waxay u joogaan in ay shakhsiyaadka ku kaalmeyaan in ay manaafacaadka suurtogalka ah ee ugu weyn ka helaan waayaha waxbarashada. Prograamyada iyo adeegyada xagga hawlaho hoggaaminta ku saleysan fasalka, la-tallinta kooxda, la-tallinta qofka iyo qorsheynta, kullamada waalidka, la-tallinta shiddada iyo tixraacinta, iyo bixinta la-tallin iyo adeegyada iskuduwidda ee Ika siiyo shaqaalaha dugsiga, waalidiinta./ilaaliyeyaasha iyo wakaaladaha bulshada waxaa la siiyaa dhamaan ardada qabta koriimada aqoonta, shaqada, iyo qofka-bulshada.

Kaalmada Faragelinta

Kooxda Kaalmada Faragelinta (IAT, Intervention Assistance Team) ee ku sugan dhismo kasta waxay la shaqeysaa waalidiinta/ilaaliyeyaasha in ay wax ka qabtaan arrimaha ardayga, soo saaraan qorshaha faragelinta, iyo kormeraan horumarka socda. Tixraacinta IAT waxay la bilaaban kartaa waalidka/ilaaliyaha, ardayga, ama xubin kasta oo ka tirsan shaqaalaha dugsiga oo la shaqeeyo cunugga. Xubnaha IAT waxay ku kala duwan yahiin dhismaha, balse caadi ahaan waxaa ku jira maamulaha dhismaha, macalimiinta, la-talliyeyaasha dugsiga, ku-takhasuseyaasha, iyo inta badan takhtarka cilmu nafsiha dugsiga. IAT waxay ka hadashaa waxbarashada iyo sidoo kale caafimaadka, caatifadda-bulshada iyo arrimaha dabeeecadda.

Waxbarashada Ardayda Itaalka Darran

Dugsiyada Magaalada Westerville waxaa laga rabaa in ay aqoonsadaan dhamaan ardayda itaalka darran, ee jira 3 -22 sanno, oo daggan dagmada. Ardayda aan weli gaarin dugsiga iyo ardayda gaartay da'da dugsiga ee qaba itaal darri waa in la siiyo FAPE, Waxbarashada Dadweynaha Ku Habboon ee Lacag La'aanta ah (Free Appropriate Public Education), sida ay go'aamiyaan Kooxda Brograamka Waxbarashada ku Kooban Qofka (Individualized Education Program Team). Ardayda waxaa la siiyaa adeegyada fasalka caadiga iyo adeegyada dugsiga caadiga ilaa heerka ugu sareeyo ee ku habboon.

"Ardayga itaalka darran" waxaa loola jeedaa ardayga ay qiimeyen koox dishibiliin badan, oo loo arko in ay u baahan yahiin waxbarasho khaas ah iyo adeegyada la xariira taasoo ka dhallata mid ka mid ah xaaladaha itaal darrida soo socdo: Autisimka, Itaal Darrida Garashada, Dhagoole-Cammoole, Dhagoole, Dhibaatada Caatifadda, Naafonimada Maqalka, Itaal Darrida Badan, Naafonimada Lafaha, Naafonimada Caafimaadka Kale, Itaal Darrida Waxbarashada, Naafonimada Hadalka ama Luqadda, Dhaawaca Xanuunka Madaxa, ama Naafonimada Aragga. Kooxda qiimeyneta qodobada-badan waxaa ka mid ah shaqaalaha dugsiga iyo waalidiinta/ilaaliyeyaasha labadaba. Haddii aad la socotid cunug laga yaabo in loo aqoonsado in uu yahay "arday itaal darran," fadlan soo wac Xafiiska Waxbarashada Khaaska (Office of Special Education), telefoonka (614)797-5900.

SHABAKADA KA-BIXIDDA ARDAYGA/HELITAANKA INTERNETKA

Dugsiga Magaalada Westerville waxay u haysataa in isticmaalka internetka yahay axsaan, in aysan ahayn xaq uu qofka leeyahay, iyo waxay dhamaan ardayda siisaa hab ay ku galaan email iyo/ama Internetka dugsiga. Xariirka Internetka Guddiga waxaa loo bixiyay waxbarasho ahaan keliya. Istimcaalka aan la fasixin iyo aan habbooneyn waxay dhallin doontaa joojinta axsaankaan.

Guddiga wuxuu fulliyay hababka badbaadinta farsamada, ee badbaadiya (tusaale, blog/filtar) gelitaanka internetka bandhigyada la arki karo/sawirada/fadeexada, waxay mattalaan qaawanaanta cunugga, ama waxay waxyeelo gaarsiyyaan ilmaha yaryar. Guddiga wuxuu kalo kor ka eegaa

hawsha ay internetka ka qabtaan internetka si loo yareeyo qaawanaata ilmaha iyo waxyaabo kale oo fadeexo ah, la diidi karo, aan habbooneyn iyo/ama waxyeelo gaarsiisa ilmaha. Hase ahatee, waalidiinta/llaaliyeyaasha waxaa lagula tallinaa in dadka ay heli karaan macluumaadka, isgaarsiinta, iyo/ama adeegyada ku qoran Internetka uusan Guddiga ogolaanin in loo adeegsado waxbarashada iyo/ama iyaga iyo/ama waalidiintooda ay u arkaan in aysan habbooneen, yahiin faf, la diidi karo ama dhalliya qilaaf. Waalidiinta/llaaliyeyaasha waxay qaataan halistaan marka ay ogoladaan in ay ardaydooda u ogoladaan in ay ka qeybgalaan isticmaalka Internetka. Ardayda waxay qaataan mas'uuliyyad shakhs iyo qaanta, ha ahaato madani ama dambi, marka ay ruqsad la'aan iyo si aan habbooneyn u isticmaalaan Internetka.

Guddiga wuxuu xaq u leeyahay, waqtii kasta, in uu galo, fiiriyo iyo fattasho galalka, faylada iyo/ama fariimaha ku jira ama la diiro marka la isticmaalo kombuyutarada/shabakada Guddiga. Fariimaha la xariiro ama taageero hawlaa sharci darrada waxaa loo sheegi doonaa madaxda ku habboon.

FOOMKA KA BIXIDDA SHABAKADA/INTERNETKA ARDAYGA

Fadlan akhri iyo dhamaystir macluumaadka soo socdo kaddibna soo celi foomkaan haddii aad rabtid oo KELIYA in aad yareysi ama diidid in uu ardaygaada galo Internetka.

Bacdamaa aan ahay waalidka/llaaliyaha ardaygaan, Aniga waan akhristay Shabakada Ardayga (Student Network) iyo isticmaalka Internetka la Ogolaan Karo iyo Siyaasadda Ammaanka iyo Tilmaamaha (Internet Acceptable Use and Safety Policy and Guidelines) ee laga helo bogga internetka Warqadaha Guddiga WCS (WCS Board Docs website). Aniga waxaan fahamsanahay in gelitaanka internetka loo sameyay waxbarashada iyo in Guddiga uu taxadir suurtogal ah ka qaatay si loo xadido iyo/ama loo kantaroolo helitaanka ardayda qoraalada ku jiro Internetka ee ceebta ah, la diidi karo, aan habbooneyn iyo/ama waxyeelo gaarsiyya ilmaha yaryar. Hase ahatee, Aniga waxaan aqoonsanahay in aysan suurtogal u ahayn Guddiga in uu xayiro helitaanka dhamaan qoraalada la diidi karo iyo/ama leysku haysan karo ee laga yaabo in laga helo internetka, sidaas darteedna waxaan codsanaa wawa soo socdo:

- Aniga waxaan u diidanahay cunugeyga in uu isticmaalo iyo in uu galo Internetka dugsiga.
- Aniga waan diidsanahay in aan ruqsad siyo Guddiga in ay sawiro "nool" oo ku saabsan cunugeyga (oo qeyb ka ah koox) ku gudbiyaan internetka iyaga oo adeegsada web cam, fursadaha waxbarashada madaafada iyaga oo isticmaala Skype iyo farsamooyinka la midka ah.

Dheeraad, Aniga waxaan aqbalay in aan mas'uul ka ahay in aan go'aankaan gaarsiyo cunugeyga.

Saxiixa Waalidka/llaaliyaha _____ Taarikhda: _____

Saxiixa Ardayga _____ Taariikhda: _____

Foomamka ka-bixidda ee loogu talogalay ardayda ka yar toban iyo sideed sanno (18) waa in lagu soo raaciyo saxiixyada waalidka iyo ardayga.

Tixraaca Siyaasadda Guddiga # 7540.03
Tixraaca Buugga Ardayga

La baddalay 2/6/2012 CRT

DUGSIYADA MAGAALADA WESTERVILLE SIYAASADAH A DUGSIGA DHEXE IYO HABABKA IYO BROGRAAMYADA Ogolaashada Guddiga

Qiimeynta Aqoonta

Warbixinta darajada waxaa loo soo diraa ardayda marka la gaaro dhamaadka sannadka.

Sistemka Darajo Bixinta Dugsiga Dhexe

Guddiga Waxbarashada (Board of Education) wuxuu aaminsan yahay in siistemka darajo bixinta leysku haleyn karo lagana isticmaalo dugsiga oo idil yahay lagama maarmaan si loo siiyo ilaaliyo iswaafajinta warbixinta qiimeynta waxqabadka ardayga iyo si macluumaadka waxqabadka ee ku saabsan ardayda loo gaarsiiyo ardayda naftooda iyo waalidiinta ama ilaaliyeyaasha ardayda. Guddiga wuxuu ogolaan doonaa siistemka darajo bixinta dugsiyada. Maamulaha wuxuu soo saari doonaa habab gaar ah oo la xariira maamulka lagu fulliyo siyaasaddaan. Hababkaan waxaa la fiirin doonaa waqtii ka waqtii si loo hubiyo in dhaqanka darajo bixinta ay ahaato mid waafaqsan isbaddalada ku dhaca barashada koorsooyinka dagmada.

Ardaya qaadata koorsada dugsiga sare inta ay ku qoran yahiin dugsiga dhexe waa in ay fahmaan in la xisaabiyo darajoooyinka iyaga oo isiticmaala siistemka darajo bixinta dugsiga sare ee koorso kasta Tani waxay saamayn doontaa xisabaadka isku celceliska dhobicda darajada ardayga. Su'aalaha la xariiro xisaabinta GPA ardayga, khaas ahaan marka la soo qaado kiiska ardayga qaata koorsada dugsiga sare, waxaa ka jawaabi karo la-talliyaha dugsiga ardayga.

Sistemka Nambarka Darajo Bixinta Caadiga (Standardized Numerical Grading System)

Waa in la isticmaalo baaxadda heirarka soo socdo ee boqolkiiba waa in ay adeegsadaan dhamaan macalimiinta marka ay bixinayaan darajoooyinka.

NAMBARKA BOQOLKIIBA <u>BAAKADDAA BUUNDADA</u>	DARAJADA XARAFKA
98 – 100	A+
92 – 97	A
90 – 91	A-
88 – 89	B+
82 – 87	B
80 – 81	B-
78 – 79	C+
72 – 77	C
70 – 71	C-
68 – 69	D+
62 – 67	D
60 – 61	D-
0 - 59	F

Baaxadda Tayada, Fursadaha Darajada Warqadda, iyo Dhibcaha Tayada

<u>BUUNDOOYINKA TAYADA</u>	<u>DARAJADA XARAFKA</u>	<u>BUUNDOOYINKA TAYADA</u>
Heer sare	A+ A A-	4.0 4.0 4.0
In Ka Badan Ku Celceliska	B+ B B-	3.0 3.0 3.0
Isku celcelis	C+ C C-	2.0 2.0 2.0
Ka Hooseeyo Isku Celceliska	D+ D D-	1.0 1.0 1.0
Dhiciid	F	.0

Deynta Dugsiga Sare/Koorsooyinka

Ardayda dugsiga dhexe ee ku qoran koorsu u horseedda dugsiga sare waa in ay la tashtaan Tilmaanta Qorsheynta Aqoonta Dugsiga Sare (High School Academic Planning Guide) xagga xisaabinta darajada. Tilmaantaaan waxaa laga heli karaa la-talliyaha dugsigaada, ama bogga internetka Dugsiyada Magaalada Westerville: www.westerville.k12.oh.us (*Riix Waalidiinta/Ilaaliyeyaasha; kaddibna Tilmaanta Qorsheynta Aqoonta).

Shirarka

Waalidiinta/Ilaaliyeyaasha waxaa lagu dhiirigelinaa in ay shirar la galaan macalimiinta, latalliyeyaasha dugsiga, ama maamuleyaasha dugsiga. Waxaa dhici karto in la qabto waqtiga shirka, la waco dugsiga kaddibna la qabto waqtiga. Shirarka uu hoggaamiyo ardayga/ilaaliyeyaasha waxaa loo qaban doonaa waalidiinta marka la gaaro horaanta qaboobaha si loo arko horumarka uu gaaro aqoonta cunugooada iyo in la siiyo fursad ay kula kulmaan macalimiinta ardaygooda.

Siyaasadda Horumarinta, Meeleynta, iyo Celinta 5408

Guddiga Waxbarashada wuxuu aqoonsan yahay in koriimada aqoonta qofka, jirka, iyo waxbarashada caruurta isbaddali doonto iyo in loo baahan yahay in lagu meeleyyo xaaladda waxbarashada ee ku habboon baahidooda heerarka kala duwan koriimadooda.

Waxay ahaan doontaa siyaasadda Guddiga in arday kasta loo dhaqaajiyo horay hab isdaba joog ah waxqabadka iyo koriimada waafaqsan koriimadiisha/koriimadeeda.

Habka noocas waa in uu waafaqo siistemka heerarka darajada uu dajiyay Guddigaan iyo heerarka aqoonta loo dajiyay mid kasta.

Ardayga waxaa loo gudbin doonaa heerka darajada xigta marka isaga/iyada, sida shaqalaaha aqoonyaanka qabaan, la kulantay heerarka aqoonta loo dajiyay darajada uu iminka ku sugar yahay ama sida ku qoran qorshaha waxbarashada **kale**, la kullantay sharuudaha Gobolka dajiyay iyo muujiyay awoodda waayaha waxbarashada lagu guuleysto darajada xigta.

Ardayga waa in loo gudbiyo heerka darajada xigta marka celinta aysan waxtar u lahayn ardayga.

Maamulaha wuxuu soo saari doonaa tilmaamaha maamulka xagga horumarinta, meeleynta, iyo celinta ardayda:

- A. U baahan tallada ay soo jeediyaa xubnaha shaqaalaha ay quseyso xagga horumarinta, meeleynta, ama celinta.
- B. U baahan in waalidiinta/ilaaliyeasha horay loo ogeysiyo suurtogalka celinta ardayga ku jira heerka darajada laguna soo gudbiyo luqad ay waalidiinta/ilaaliyeasha fahamsan yahiin;
- C. La hubbiyo in la dadaali doono si loo hagaajiyo dhibatooyinka uu qabo ardayga ka hor inta isaga/iyada aan la celinin;
- D. U baahan in ardayga la celiyo haddii iyada/isaga ku dhaco barashada ugu yaraan labo (2) koorsa (maadooyinka waaweyn), haddii agaasimaha ama qofka loo magacaabo iyo macalimiinta ardayga ku dhacay aysan go'aan ku gaarin in ardayga uu aqoon ahaan u diyaarsan yahay in la gudbiyo.
- E. In agaasimaha ama qofka loo magacaabo loo xilsaaro mas'uuliyadda lagu ogaado horumarinta, meeleynta, ama celinta arday kasta.
- F. In waalidiinta/ilaaliyeasha la siiyo fursad ay ku codsadaan horumarinta, meeleynta, ama celinta cunugooda.
- G. In waalidiinta la siiyo fursad ay racfaan uga qaataan go'aanka ku saabsan horumarint, meeleynta, ama celinta cunugooda.

IMAASHADA

A. Maqnaashada - Waxa la sameeyo

Marka ardayga ka maqan yahay dugsiga, waalidiinta/ilaaliyeasha waa in ay ogeysiyaan dugsiga sababta dhallisay maqnaashada.

1. Waalidka/ilaaliyaha waa in ay ogeysiyaan dugsiga sida ugu dhakhsiyaha badan ee suurtogalka ah si ay u soo sheegaan maqnaashada ardayga. Sida ugu fiican, ogeysiiska maqnaashada wuxuu dhici doontaa ka hor inta uusan bilaabanin waqtiga tababarka bilowdo maalinta. Haddii tani la sameeyo, looma baahna xasuusin marka ardayga ku soo noqdo dugsiga.
2. Haddii waalidka/ilaaliyaha uusan ogeysiin dugsiga in ardayga (ardayda) maqnaan doonaan, xafiiska wuxuu ogeysiin doonaa waalidiinta/ilaaliyeasha ardayda ee magacooda ka muuqdo liiska kuwa maqan waqtiga sida uu rabo sharciga Ohio. Haddii maqnaashada la xaqiijiyo kaddibna waalidka/ilaaliyaha ogolaado maalinta maqnaashada, waa la qori doonaa mana loo baahna qoraal marka ardayga ku soo noqdo dugsiga.
3. Haddii waalidka/ilaaliyaha uusan ogeysiin dugsiga maalinta ardayga (ardayda) gafeen dugsiga, iyo hadii dugsiga uusan helin xaqiijin ku saabsan ka maqnaashada waalidka/ilaaliyaha maalinta maqnaashada, ardayga waa in uu guriga ka keeno warqad qoran, uu soo saxiixay waalidka ama ilaaliyaha, sida habboon loogu qoray taariikhda, oo sheegta sababta maqnaashada.
4. Haddii cunugaada uu ka daaho dugsiga, waa in uu warqadda gelitaanka ka soo qaato sarkaalka imaashada. Waa in aad cunugaada la timaadid xafiiska, iyo waa in la keeno sababta ka dambeysa daahidda..

B. Sii Deynta Si Loo Siiyo Ballamada

Hadiiba ay suurtogal tahay, dagmada waxay waalidiinta/ilaaliyeasha ku dhiirigelin doontaa in ay qabsadaan ballamada caafimaadka maalin ka baxsan

maalin dugsiyeedka. Haddii aan laga maarmin ballan ku soo aada maalin dugsiyeed, fadlan raac tilmaamaha soo socdo ka hor ama maalinta ballanka:

Xasusin qoran u soo dhiib wiilkaada/gabartaada hana keenaan dugsiga taasoo sharaxeysyo ballanka iyo waqtiga rawaxaadda loo baahan yahay.

Ardayda waa in ay warqad qoran u geeyaan karaaniga imaashada **ka hor inta aan la gaarin dugsiga**.

Ardayga waxaa la siin doonaa warqadda rawaxaadda oo loo baahan yahay in la tuso macalinka ardayga waqtiga isaga/iyada loo baahan yahay in laga fasaxo xafiiska imaashada.

Waalidiinta/ilaaliyeyeasha waxay yimaadaan xafiiska kaddibna waxay u saxiixaan wiilkooda/gabartooda in lagu darro liiska waqtii hore la fasaxo. Fadlan hubso in aad soo qaadatid aoonsiga sawirka ID.

Fadlan soo qaado xasuus qorka "**Ku Soo Noqoshada Dugsiga**" ee laga soo qaato dhamaan ballamada takhtarka ee la qabto maalin dugsiyeedka. Xasuus qorka caafimaadka ee laga soo qaato takhtarka si looga qabsado ballan inta uu socdo maalin dugsiyeedka waxay dhallin doontaa maqnaashada **looma** xisaabi doono sida **10ka** maalin uu waalidka u ruqseeyo, maqnaashada la xariirto caafimaadka sannadka. Si loo fududeeyo hawsha, waalidiinta/ilaaliyeyeasha iyo/ama xafiisyada caafimaadka waxay **faks** u diri karaan xasusin/warqado.

C. **Ka Noqoshada Dugsiga**

Haddii waalidka/ilaaliyaha doono in uu la noqdo cunugiisa, waa in uu u sheego xafiiska weyn kaddibna buuxiyo *Foomka La Noqoshada Ardayga (Student Withdrawl Form)*.

ISGAARSIINTA

Ogeysiisyada

Dhamaan ogeysiisyada caadiga waxaa subax kasta laga soo jeedin doonaa siistemka lagala xariiro dadweynaha. Kaddib, waa la soo qoraa ogeysiisyada kaddibna waxaa lagu soo dhajiyaa boorka wararka ee kajira hallka marka laga yimaado xafiiska weyn. Ogeysiisyada waxaa kaloo laga helaa bogga internetka dugsiga (www.wcsoh.org).

Baskiilada Dugsiga

Guddiga Waxbarashada wuxuu isticmaalka baskiilada ay ardayda ku tagaan kaddibna uga soo noqdaan dugsiga u haystaa in ay tahay qaadashada mas'uuliyad ay qaateen ardayda - mas'uuliyad la xariirta daryeelka hantida, ilaalinta sharciyada ammaanka, iyo bandhigga aadaabta iyo tixgelinta dadka kale. Guddiga mas'uul kama noqon doono baskiilada luma, la xaddo, ama la burburiyo. Badkiilada loo soo qaato dugsiga waa in la dhigo biraha loogu talogalay baskiilada. Waxaa jira tiro kooban boosaska, iyo in ardayda ay mas'uul ka yahiin in ay baskiiladooda ku xeraan biraha. Waxaa lagu tallinaa quful.

Halista ka jirta meesha aan dhigano baabuurta iyo leexadyada laga soo galo dugsiga waqtiga furitaanka dugsiga iyo rawaxaadda awgeed, lama ogola isticmaalka looxa lagu taraaraxo, looxa lagu istaago, looxa lugu taraaraxo, mootooyinka, ama looxa lugaha leh marka laga reebo kuwa caafimaad ahaan lagama maarmaanka ah.

HAWLAHA ARDAYGA

Safarada Dibadda, Isu Imaashada, Hawlaha Dugsiga

Sanno kasta, ardayda waxaa la siiyaa fursad ay kaga qeybgalaan safaro kala duwan oo lagu tago dibadda iyo isu imaasho. Waxaa dhici karto in labbis iyo dabeeecad khaas ah looga baahdo munaasabadaahaan. Horay ayaa loogu dhawaaqi doonaa sharuudaha labbiska. Dhamaan munaasabadaha khaaska, ardayda waxaa laga filaa in ay u hoggaansamaan Xeerka Asluubta Ardayga (Student Code of Conduct). Ardayda aan muujinin dabeeecad wanaagsan ku muujinin dugsiga waxaa laga reebi doonaa safarada dibadda, shirarka ama hawlaha kale ee ka socda dugsiga.

Siyaasadda Munaasabadaha Bulshada

Isboortiga ardayga, naadiga, iyo hawlaha kale ee la xariira madadaalada waxay fursado heer sare siin doonaan ardayda. Sdia dadka iskooda ugu qeybgala munaasabadaha bulshda dugsiga, ardayda waxay mas'uul ka noqon doonaan u hoggaansamida sharciyada loo dajiyay asluubtooda, iyo jebinta sharciyadaas waxaa lagu qaadi doonaa hababka dishibiliinka sida ku qoran inta uu socdo brograamka dugsiga caadiga. Kaddib sharciyada ku qoran buugyarahaa, waxaa kaloo la isticmaalaa sharciyada soo socdo lana xariira hawlaha dugsiga kaddib.

1. Ardayda ku hartay dugsiga kaddib in ay ka qeybgalaan hawlaha ka baxsan manhajka waa in ay la joogaan iyo in ay hoos yimaadaan kormeerka macalin ama tababare mar kasta.
2. Meelaha sida qolalka nasashada macalimiinta iyo qolalka koobiyada waa meelo aan la geli karin mar kasta iyo dhamaadka todobaadyada.
3. Kuwa ku hara dugsiga kaddib sida daawadeyaasha munaasabadda isboortiga ama hawl kale waa in ay ka tagaan dhismaha ugu dambayn 3:00 p.m. ilaa laga gaaro waqtiga ku habboon bilowga munaasabadda.
4. Dhamaan meelaha jimicsiga waa laga xeray kormeereyaasha ardayga marka laga reebo ruqsadda madaxa tababaraha.
5. Ardayda waa in loo qorsheeyo gaadiidkooda si loo soo qaado sida ugu dhakhsiyaha badan ee suurtogalka ah kaddib marka la soo gabogabeeyo shirka ama munaasabadda. Lama ogolaan karo in ardayda sii joogaan dugsiga in ka badan 15-30 daqiqo kaddib marka la gaaro dhamaadka hawsha ilaa laga hubiyo in ay ruqsad ka haystaan tababaraha ama la-talliyaha.
6. Munaasabadda bulshda dugsiga waxaa loogu talogalay ardayda dugsiga keliya.
7. Ardayda jebisa Xeerka Asluubta (Code of Conduct) ama sharciyada dugsiga inta ay socdaan hawlaha ka dambeeyo dugsiga waxay lumin karaan axsaanka loo samayay in ay ka qeybgalaan ama tagaan, sida ka qeybgalka munaasabaadka dugsiga ma aha xaq waxaana dhici karto in loo diido arday kasta oo muujiyay tixgelin la'aanta sharciyada dugsiga.

Ardayga:

Xeerka Asluubta Ardayga (Code of Student Conduct) uu Guddiga ogolaaday wuxuu ku yaal bogga internetka dagmada. Fadlan fiiri tani si aysan u dhicin isfaham la'aan la xariirta waxa loo haysto dabeeecadda dugsiga la ogolaan karo.

MAS'ULIYADDA SAARAN ARDAYGA

Maqnaashada Saamaysa Ka Qeybgalka Hawlaha Ka Baxsan Manhajka

Haddii ardayga uu tago ugu yaraan maalin barkeed mooyee, isaga/iyada kama qeybgeli doonaan hawlaha ka baxsan manhajka dugsiga-kaddib.

Boorsooyinka Buugaagta/Boorsooyinka Dhabarka Lagu Qaato

Bacdamaa uu kooban yahay booska, ardayda looma ogola in ay boorsooyinka buugta, ama waxyaabaha kale ee waaweyn u soo qaataan makhaayadda waqtiga qadada.

Leexin:

Dugsiyada Magaalada Westerville iyo Waaxda Boliiska Westerville (WPD) waxay ka wada shaqeyaan hirgelinta Brograamka Ka Sii Jeedinta (Diversion Program) uu qofka iskiisa uga qeybgalo. Brograamkaan wuxuu u furan yahay ardayda dhallinta, ee hoos yimaada DPD, waxay la xariiraan gaf ay Maxkamadda Dhallinta awood u leedadahay. Tusaaloooyinka waxaa ka mid ah balse kuma eka:

Dhamaan dhinacyada ku lugta leh waa in ay waafaqaan qodobada soo socda ee ka tirsan heshiiska Sii Jeedinta (Diversion):

- A. Shirka lala gal maamulaha dugsiga, Sarkaalka Ilaha Dugsiga (School Resource Officer), ka-qeybalaha iyo waalidka (waalidiinta) iyo kuwo kale hadba sida loo arko in ay ku habboon yahiin.
- B. U hoggaansan Heshiiska Brograamka Sii Jeedinta Dhallin Yarka
- C. In aan loo hoggaansamin qodobada Heshiiska Brograamka (Program Contract) waxay dhallin doontaa eedda (eedaha), asal ahaan, laga soo gudbiyay dhallin yarka.

Dugi dhexe kasta waxaa laga helaa Sarkaalka Ilaha Dugsiga (School Resource Officer), waxaadna kala xariiri kartaa adiga oo waca dhismaha qaabilسان.

Ruqsadda Lagu Marro Hallka (Hall Passes)

Ardayda waa in ay wattaan iyo in ay diyaar u yahiin in ay soo bandhigaan baas ay ka soo qaateen xubin ka tirsan shaqaalaha si ay uga baxaan fasalka lagu qoray inta lagu jiro waqtiga fasalka.

Waxyaabaha Qofka Leeyahay

Ardayda waa in aysan keenin waxyaboo qofka leeyahay aan la xariirin waxbarashadooda. Waa in aysan jirin waxyaboo ardayda ka sii jeediya "shaqada" ardayga - taasoo ah dugsiga.

Alaabta caruurta, kaararka yaryar, iyo cayaaraha waa tusaalooyin ku saabsab hantida qofka aan looga baahneen dugsiga. Waa lala wareegi doonaa waxyaabahaan kaddibna waxaa lagu hayn doonaa xafiiska. Waxaa la bixin doonaa ciqaab marka waxyaboo la isticmaalo inta uu socdo dugsiga, marka waxyabaha sabab u noqdaan in ay sii jeediyaan ardayda, ama haddii waxyabaha si ku celcelis ah loola wareego.

Xeerka Labbiska Dugsiga Dhexe

Ardayda iyo waalidiinta/ilaaliyeyasha waa in ay tixraacaan Siyaasadaha Dugsiyada Magaalada Westerville, Hababka iyo Brograamyada Xeerka Asluubta Ardayga (Westerville City Schools District Policies, Procedures and Programs Code of Student Conduct) ama dhismaha tilmaamaha heerka ardayga.

ADEEGYADA ARDAYGA

Lokarada

Guddiga Waxbarashada wuxuu keenay lokarada dugsiga si ardayda loo siiyo meel ay dhigtaan dharka, buugaagta, iyo waxyabaha kale ee loo baahan yahay ama u roon isticmaalka ardayda inta ay ku sugan yahiin maalin dugsiyeedka. Waa in la faaruqiyo lokarada marka la gaaro maalinta ugu dambeyso dugsiga ama ka hor.

OGEYSIISKA BAARISTA LOKARKA - [XEERKA LA BADDALAY OHIO QEYBTA, 3313.20B]

Dhamaan lokarada waa hantida Guddiga Waxbarashada Dugsiyada Westerville (Westerville Schools Board of Education), waaana la baari karaa waqtii kasta.

Sekuritiga Lokarka

- A. Ha la wadaagin qaanadaha.
- B. Qofna ha siinin nambarada qufulkaada, xattaa saaxiibkaada ugu fiican.
- C. Xer lokarkaada mar kasta.
- D. Waxyabaha aad u baahan tahay keliya dhigo lokarka.
- E. Haddii qufulkaada ama lokarkaada uusan si fiican u xermin, u sheego xafiiska weyn ama ilaaliyaha sida ugu dhakhsiyaha badan ee suurtogalka ah.

Lokarada Aqoonta Jimicsiga

Lokaradaan waxaa loo adeegsadaa in lagu keydiyo labbiska P.E. iyo si loo sugo labbiska jidka, buugaagta iyo waxyabaa qofka leeyahay inta ardayda ay ka qeybgalaan fasalka aqoonta jirka. Arday kasta waxaa laga rabaa in uu soo iibsado qufulka nambarada ku shaqeyyo. Ardayda waa in ay dhamaan hantidooda iyo buugaagtooda dugsiga geliyaan lokarkaan inta uu socdo dugsiga.

Maamulka kama aha mas'uul:

Waxaa loo baahan yahay labbis gaar ah oo ka kooban daba gaab, shaarka-t, kaalsada jimicsiga iyo kabaha gymka. Waaxda jimicsiga waxay iibisaa shaararka-t.

Khidmadaha Ardayga

Khidmadaha guud, khidmadaha tababarka, khidmadaha jimicsiga waxaa la dajiyaa sannad kasta. Darajoyinka dhabta aha waxaa la gelin doonaa diiwaanka kaddib marka si buuxdo loo geliyo khidmadahaas iyo/ama dallacaaddaas. Haddii khidmadadha ama kharashka la soo dallaco aan si buuxdo loo bixinin waqtiga sannad dugsiyeedka la galay khidmadaha ama dallacaadda, in aan la bixinin waxay dhallin kartaa in la reebto darajooinka ama saacadaha la qaataay koorooyinka. Haddii ay dhacdo in talaabado kore aysan dhallinin in la soo aruuriyo khidmadda, Guddiga wuxuu u fasaxay Qasnajiga in uu qaado talaabo sharci oo ku habboon ama talaabo kale oo looga soo aruuriyo.

Qolalka Waxbarashada

Qolalka waxbarashada waxaa loo habeyaa si dadban taasoo ku xeran magaca... waxbarashada. Ardayda waa in ay yimaadaan hallka waxbarashada iyaga oo watta buugaag, buugaagta wax lagu qoro, qalmaan, warqad, laabis, iwm. Kormeeraha hallka wax lagu barto ayaa qeybin doono kuraasta. Ma jiro arday loo ogolaan doono hallka waxbarashada ruqsad la'an/baas la'an. Ardayda waa in ay raacaan hababka maktabka si looga fasaxo hallka wax lagu barto si loo isticmaalo maktabka. In aan la dhowrin hababka noocaas waxaa loola dhaqmi doonaa sida fasal.

Isqaarsiinta aan Fiilada Lahayn (Wireless Communications) iyo Qalabka Maaweeelada - Tilmaamaha Dugsiga Hoose (Entertainment Devices) - Tilmaamaha Dugsiga Dhexe

Inta lagu dhexjiro maalin dugsiyeedka, waxaa dhici karto in ardayda loo ogolaado in ay isticmaalaan Isqaarsiinta aan Fiilada Lahayn (Wireless Communication)/Qalabka Maaweeelada, meelo u gaar ah iyo waqtiyada loo qorsheyay. Meelaha iyo waqtiyada la tilmaamay waxaa go'aan ka gaari doono hadba sida uu u arko maamulka dhismaha. Haddii ardayda isticmaalaan Isqaarsiinta aan Fiilada Lahayn (Wireless Communications)/Qalabka Maaweeelada (Entertainment Devices) waqtiga qadada, waa in aysan ahaanin meelaha dadka ka dhexeeyo (Commons) ee dugsiga. Dagmada looma qabsan karo khasaarada ama burburka ku timaado qalabka waqtii kasta.

Waxaa dhici karta in macalimiinta u ogolaadaan ardayda in ay isticmaalaan Isgaarsiinta aan Fiilada Lahayn/Qalabka Maaweeelada inta uu socdo tababarka. Si adag yaa loo mamnuucay isticmaalka nooc kasta qalabka kamerada, xaalad kasta oo lagu sugan yahay, halkaas ay ka jirto filasho macquul ah oo la xariirta asturnaanta qofka, (musqulada, meelaha lagu qabeysto, qolalka lokarada, iwm.)

Jebinta siyaasadaan waxay dhallin kartaa dishibiliin, oo gaara kana mid ah in qofka laga joojiyo shaqada: Qalabka lala wareego waa la baari doonaa. Isgaarsiinta aan Fiilada Lahayn (Wireless Communications)//Qalabka Maaweeelada (Entertainment Devices) waxaa la wadi karaa muddo aan dhamaanin haddii ay qeyb ka yahiin baaritaan socda uu maamulka fulliyo.

Maamulka dugsiga wuxuu fiirin karaa maclumaaadka Isgaarsiinta aan Fiilada Lahayn/Qalabka Maaweeelada si loo baaro jebinta siyaasadda dugsiga.

Agaasimaha dhismaha ama qofka uu magacaabay wuxuu kaloo xaajada ku wareejin doonaa hirgelinta sharciga haddii jebinta ku lug leedahay hawl sharci darro ah.

Jebinta Kowaad: Ardayga waa loo diggi doonaa kaddibna waxaa la xasuusin doonaa in uu qalabka meel iska dhigo.

Jebinta Labaad: Waxaa dhici karto in qalabka lala wareego, loo gudbiyo xafiiska, kaddibna la siiyo ardayga kaddib marka la dhamaystiro maalin dugsiyeedka.

Jebinta Saddaxaad: Waxaa dhici karto in lala wareego qalabka, loo gudbiyo xafiiska, kaddibna lagu wareejiyo waalidka ama ilaaliyaha ardayga.

Jebinta Dheeraadka: Waxaa dhici karto in lala wareego qalabka, loo gudbiyo xafiiska, kaddibna lagu wareejiyo waalidka ama ilaaliyaha ardayga kaddib marka la gutto ciqaabta dishibiliinka la siiyo. Ardayda waxay lumin karaan xaqa ay u leeyahiin in ay qalab keensadaan xarada.

SIYAASADDA
DUGSIYADA MAGAALADA WESTERVILLE
XEERKA ASLUUBTA ARDAYDA KA QEYBGASHA
HAWLAHA KA BAXSAN MANHAJKA
Ogolaashada Guddiga

Falsafada

Guddiga Waxbarashada Dugsiga Dagmada Magaalada Westerville wuxuu aqoonsan yahay isticmaalka iyo sida xun ay ardayda u isticmaalaan kiimikada tahay dhibaato culus. Cilmi baarista waxay muujisay in isticmaalka mukhadaraadka iyo qamrada ay waxyeelo xun ku leedahay caafimaadka madaxa, jirka iyo caatifadda ardayda. Cilmi baarista waxay kaloo muujisay in tubaakada loo barto iyo in ay waxyeelo gaarsiiso caafimaadka jirka ardayda. Sidaas darteed, Guddiga wuxuu aaminsan yahay in shariyada qamrada, tubaakada, ama mukhadaraadka kale loo soo saaro dhamaan ka-qeybgaleyaasha ka baxsan manhajka inta ay ku qoran yahiin sida ardayda ku jirta Dugsiga Westerville. Kaddib, Guddiga Waxbarashada (Board of Education) waxay filleysaa in ardayda isticmaalaan garasho wanaagsan iyo in aysan tagin meelaha ay asxaabta ku haystaan qamrada iyo mukhadaraadka kale.

Ujeedada brograamka ka baxsan manhajka waxay tahay in ka-qeybgale kasta la siiyo fursad uu ku dhixo madaxa, niyadda, jirka, iyo caatifadda. Ardayga ka qeybgala hawlaha ka baxsan manhajka waxaa laga filaa in uu u dhaqmo/dhaqanto si muujisa waddaniyad fiican oo sharaf u keenta isaga/iyada, qoyska qofka, dugsiga ardayga iyo bulshada ardayga, gudaha fasalka, ha ku sugnaado ama ha ka maqnaado heerka waxqabadka ama qeybta jimicsiga, sida xubin ka tirsan naadiga dugsiga, inta uu socdo xilliga ama inta dibadda laga yahay.

Si loo hubsado in brograamka bixin karo fursadahaan, waxaa loo baahan yahay in qofka uu ilaa heer ilaaliyo dishibiliinka. Dishibiliinka qofka waxaa la socda u hoggaansamida shariyada iyo xeerarka ku saabsan dabeeecadda qofka iyo shariyada kaalmeeya maamulka bulshada xadaarada leh. Ka qeybgaleyaasha manhajka ka baxsan manhajka ardayga ee ka qeybgala falalka aan waafaqsaneyn falsafaddaan waxay lumiin doonaan axsaanka ay ku mattalaan dugsigooda. Ka qeybgalka hawlaha ka baxsan manhajka ma aha xaq uu qofka leeyahay, balse waa axsaan. Kaddib, dhamaan ardayda ka qeybgasha hawlaha ka baxsan manhajka, waa in ay waqt kasta ay la kulmaan shariyada soo socdo inta uu socdo sannad dugsiyeedka iyo xilli kasta iyo dhamaan goobaha. In aan loo hoggaansamin shariyada waxay carqalad gelin karaan hamiga shaqada ka baxsan manhajka oo idil ee ardayga.

Siyaasaddaan waxay la xariirtaa Xeerka Asluubta Ardayga ee juira uu Guddiga qaatay.

Ogolaashada Munaasabada Dugsiga

Shirka Maaliyadda Ohio (Ohio Capital Conference) waxay dajisay kharashka gelitaanka munaasabadaa jimicsiga sannad dugsiyeed kasta. Khidmadaha gelitaanka masraxiyadda ama hawlaha kale dugsiga waxaa qorsheyaa naadiga ama ururka ay quseyso. Waxaa la dhiiri gelinaa iskuduwidda ka dhexeyso dhamaan Dugsiyada Dhexe iyo Dugsiyada Sare.

A. Xaq u Yeelashada Ka Baxsan Manhajka

Fursadda in Dugsiyada Magaalada Westerville laga mattalo hawlaha ka baxsan manhajka waa axsaan. Go'aanka ugu dambeeyo xaq u yeelashada waxaa iska leh dugsiga iyo/ama Ururka Jimicsiga Dugsiga Sare Ohio (Ohio High School Athletic Association). Go'aanka in loo ogolaado ka-qeybgalka waxaa iska leh dugsiga iyo tababaraha/la-talliyaha hawl kasta. Arday kasta waxaa lagu soo dhaweynaa in uu iskudayo hawsha ka baxsan manhajka haddii isaga/iyada la kulmaan shardiga soo socdo. Ardayda waa in ay:

1. Xaq u leeyahiin sida hoos timaado sharchiyada iyo xeerka Ururka Jimicsiga Dugsiga Sare Ohio (Ohio High School Athletic Association), marka ay suurtogal tahay;
2. Marka loo baahdo, waa in ay keenaan Foomka Baaritaanka Jirka Ka Hor Inta Aysan Ka Qeybgelin ee Ururka Jimicsiga Dugsiga Sare Ohio (Ohio High School Athletic Association Pre-Participation Physical Examination Form) kuna soo darraan saxiixa waalidka, saxiixa ardayga, iyo saxiixa takhtarka iyo taariikhda baaritaankii ugu dambeyay, iyo maclumaaadka loo baahan yahay ee la xariira liiska xaq u yeelashada;
3. Soo gudbiyaan warqadaha xogta oo dhamaystiran, ceymiska iyo foomamka degdegga;
Gaaraan ugu yaraan isku celceliska buundada darajada (GPA) ee 1.75 rubac sanno kasta muddada darajoG bixinta aqoonta ee ka horeyso ka-qeybgalka hawsha iyo qaadashada isla'eg ee shan (5) buundo; ardayga hawlaha cusub ma qabaan GPA yar balse (sida waafaqsan OHSAA) waa in ku gudbo ugu yaraan shan (5) maado sagaalka todobaad 4^{aad} ee darajada 8^{aad}.
4. U hoggaansamaan Xeerka Asluubta Ardayga Dagmada (District's Code of Student Conduct), Xeerkaan Asluubta Ardayda Ka Qeybgasha Hawlaha ka Baxsan Manhajka (Code of Conduct for Students Participating in Extracurricular Activities) iyo Siyaasadaha iyo Hababka Tubaakada/Mukhadaraadka/Qamrada (Tobacco/Drug/Alcohol Policies and Procedures);
5. Tagaan dugsiga ugu yaraan ½ maalin maalinta tartanka/munaasabadda marka munaasabadda ku soo aaado maalin dugsiyeed;
6. U hoggaansamaan sharuudaha xaq u yeelashada Ururka Jimicsiga Dugsiga Sare Ohio (Ohio High School Athletic Association).

Tilmaamaha Xaq u Yeelashada Ka Baxsan Manhajka aan Caadiga Ahayn

Ardayda ku qoran koorsooyinka aan caadiga ahayn kana mid ah balse ku ekeen: koorsada internetka si loo soo ceshto buundada ama dadajinta buundada, iyo fursadaha la ogolaaday ee Dabacsanaanta Buundada (Credit Flex), waa in ay la kulmaan dhamaan sharuudaha xaq u yeelashada Dugsiyada Magaalada Westerville iyo Ururka Jimicsiga Dugsiga Sare Ohio (Ohio High School Athletic Association).

1. Ardayga ma isticmaali karo qorshaha "Baarista" shaqada koorsada si loo hubiyo ka-qeybgalka wawa manhajka ka baxsan.
2. Haddii la qabto bilowga iyo taariikhda dhamaadka oo waafaqsan muddada darajo bixinta Guddiga u qabtay koorsooyinka aan horay loo qaadanin ka hor inta ardayga uusan bilaabin shaqada koorsada mooye, koorsada aan horay loo qaadanin waxaa lagu miisaami doonaa "1" si loo ogaado la mid ahaashada loo baahan yahay xagga xaq u yeelashada manhajka. Koorsada aan horay loo soo qaadanin ee loo qabtay taariikhda dhamaadka waxay adeegsan doontaa Tilmaamaha OHSAA xagga Xaq u Yeelashada Jimicsiga (OHSAA Guidelines for Student Athletic Eligibility) si loo ogaado xaq u yeelashada.
3. Ka hor inta aan la bilaabin koorsada aan horay loo qaadanin, kormeeraha waxyaabaha aan jimicsiga ahayn ee ka baxsan manhajka/agaasimaha hawlaha jimicsiga wuxuu dajin doonaa horumar ku habboon oo loo baahan yahay in la cabbiro dhamaadka Guddiga muddada

- darajo bixinta si loo ogado xaq u yeelashada. Dhamaan qorshooyinka waa in ay ogolaashada kama dambayska ka helaan kormeeraha hawlahaa ka baxaan manhajka aan jimicsiga lahayn ama agaasimaha jimicsiga/hawlahaa.
4. Haddii ardayga dhamaystiro koorsada aan horay loo qaadanin ka hor inta aan la gaarin muddada darajo bixinta, iyadoo aan la fiirinin taariikhda dhamaadka la qabtay (haddii lagu dabqi karo), ardayga ma tirin karo koorsada si loo ogado xaq u yeelashada muddada darajo bixinta kaddib marka la dhamaystiro koorsada.

B. Khidmadaha/Sharchiyada

Ardyada waa in ay u hoggaansamaan "Xeerkaan Asluubta ee loogu talogalay Ardayda ka Qeybgasha Hawlahaa Ka Baxsan Manhajka." Hawl kasta, madaxa tababarka/la-talliyaha waxaa u dagsan sharchiyo qoran. Koobiyada sharchiyadaan waxaa loo qeybin doonaa arday kasta. Ardayga iyo waalidiinta/ilaaliyeyaasha waxay saxiixi doonaan foomka si ay u aqoonsadaan la-socoshada sharchiyada iyo ciqaabta jebintooda. Waxaa loo baahan dhamaan ardayda loo xulo kooxaha/naadiyada dugsiga sare in ay bixiyaan khidmadda Bixi si aad uga Qeybgashid (Pay-To-Participate) (PTP) Waa in la bixiyo khidmadda PTP maalinta tobanaad ka-qeybgalka sida u qoran OHSAA, ama taariikhda hawsha kowaad, meeshii lagu dabqi karo. Ardayda waxaa laga saari doonaa kooxda/naadiga/hawsha marka aysan bixinin lacagta.

Warqadaha Abaal Marrinta

Si laguugu abaal marriyo warqadda kooxda isboortiga ee mattasha Dugsiyada Magaalada Westerville (Westerville City Schools), qaataha waa in uu ugu yaraan la kulmo dhamaan Ururka Jimicsiga Dugsiyada Sare ee Ohio (Ohio High School Athletic Association) iyo heeraka ogolaashada Dugsiyada Magaalada Westerville.

Fududeyn khaas ah ayaa loo samayn doonaa jimicsiga ku lugta leh brograamka Westerville Special Olympics.

Kadeedka

Mar kasta, waa la mamnuucay nooc kasta oo ka mid ah hawlahaa kadeedka. Ma jiro arday loo ogol yahay in uu qorsheeyo, dhiiri geliyo, ama ka-qeybgalo kadeed. Kadeedka waxaa lagu sifeyaa fullinta fal ama jujuubka loo geysto qof kale, sida dhibanaha, si loo fulliyo ficil kasta oo laga bilaabo fasalka, kooxda ama urur oo sabab u ah ama abuura halis la taaban karo in ay waxyeelo gaarsiiso madaxa ama jirka qof kale. Ruqsadda, ogolaashada, ama qaadashada halista uu qaato qofka loo geysto kadeedka ma yareyn doonto waxyaabaha laga reebay. Fiiri buugyarahaa dugsiga (Xeerka Asluubta Ardayga Dagmada, Qodobka 19) (District Code of Student Conduct, Item 19) si aad u heshi maclummaad dheraad ah.

Luminta Aksaanka Hawsha Ka Baxsan Manhajka

"Luminta hawsha ka baxsan manhajka" waxaa loola jeedaa ka reebidda qaar ama dhamaan hawlahaa ka baxsan manhajka uu ardayga ka qeybgalo ama xaq u leeyahay in uu ka qeybgalo. Ka saariddaan waxay caadi ahaan quseysaa dhaqamada, ku celcelinta, safarada dibadda, tartanka iyo dhamaan hawlahaa kale ee la xariira hawsha ka baxsan manhajka (ama hawlahaa) ku lugta leh.

Luminta axsaanka hawsha ka baxsan manhajka waxay si toos ah ula socotaa dhamaan maalmaha ka-joojinta ama ka saaridda. Kaddib, luminta axsaanka hawsha ka baxsan darajada waxaa dhici karto in laga qaado talaabo dishibiliin gaar ah haddii ardayga laga joojiyo ama laga saaro iyo haddii kale. (Fiiri Qeybta II, hoos)

Ardayda ku sugar waxbarashada sannadka kowaad ee dugsiga sare WCS ama dugsiga dhexe ee laga joojiyay in ay ka qeybgalaan, taasoo ugu wakan jebinta koodka, waxay qaadan doonaan ka-joojintooda hawsha iminka u socoto/xigta. Dhamaan ardayda kale ee la laga joojiyay in ay ka qeybgalaan, taasoo ugu wakan jebinta xeerka, looma ogolaan doono in ay ka-joojinta ku qaataan hawsha ka baxsan manhajka marka kowaad.

Qaaraanka-Maaliyadda

Dhamaan mashaariicda qaaraanka maaliyadda waa in uu soo ogolaado agaasimaha ama qofka uu isaga/iyada magacaawdo.

Mukhadaraadka, Qamrada, iyo Istimcaalka Tubaakada

Qeybta I - Sifeeynta

Dhanka Siyaasaddaan, qodobadaan waxaa lagu sifeyaa sida soo socoto:

1. **Qamrada** - Qamrada kulul, fiino, beer ama maado kale oo laga helo waxyabaha lagu saqraamo.
2. **Brograamka Kaalmada** - Waxaa dhici karto in ardayga laga dalbado in uu sameeyo mid ama ka badan kuwa soo socdo:
  - a) In uu shirka faragelinta la galo kooxda kaalmeynt ardayga. Waxaa si xooggan loogu dhiirigelinaa in uu waalidka ama ilaaliyaha ka soo qeybgalo;
  - b) Raaco tallooyinka uu soo jeediyio takhtarkaada ilkaha.
  - c) Dhamaystiro qiimeyn ta xariirta dhibatooyinka kiimikada ee suurtogalka ah ee laga qaato wakaalad la soo ogolaaday;
  - d) Dhamaystiro brograamka daweynta uu ku talliyaya qiimeyaha;
3. **Hawlaha Ka Baxsan Manhajka** - Waxyabaha la raaco ee dibadda ka aha fasalka, ama aan la xariirin fasal gaar ah, halkaas ay ardayda ka helaan xoriyadda xullahada iyo ka qeybgalka, lana soconin darajo ama saacadaha aqoonta.
4. **Mukhadaraadka** - Maado kasta oo baddasho caatifadda, sida, balse kuma eka, mukhadaraadka sharci darrada, marijuana (xashiishka), waxyabaha la jiido, steeroidka baddala koriimada qofka, dawooyinka sharciyeysan ee la qoro iyo dawooyinka laga iibsado miiska farmashiyaha kuwa la isticmaalo ama la haysto ama la qeybiyo lana fasixin, iyo maadooyinka beenta (shabahaadda).
5. **Kiimikada Baddasha Caatifadda (Mood-Altering Chemicals)** - Waxaa ka mid ah, iyadoo aan la soo koobin, maan dooriyaha, niyad jebinta, kiciyeaasha, mirqaanka, mukhadaraadka beenta, marijuanaha, iyo dawooyinka la qoro, haddii aan ruqsad iyo qoraal laga haysanin takhtar shatti haysta laguna haynin weelka asalka, loona baahan yahay in weelkaas uu sheego magaca ardayga iyo tilmaamaha isticmaalka ku habboon.
6. **Waalidka/Ilaaliyaha** - "Waalidka" waxaa loola jeedaa waalidka ardayga ka qeybgalaha, haddii ammar ka soo baxay maxkamadda ama heshiis laga gaaray sharciga uusan soo koobin xuquuqda waalidiinta; ilaaliyaha; ama haayaha sharciga.
7. **Ka Joojinta Joogtada** - Inta ka hartay nolosha aqoonta ardayga xagga hawlaha ka baxsan manhajka.
8. **Racfaanka** - Ardayga wuxuu soo codsan karaa in uu dib u soo galo hawsha ka baxsan manhajka marka uu ogeysiis qoran u soo gudbiyo agaasimaha dhismaha ama qofka uu isaga/iyada magacaawdo. Ogeysiiska waxaa ka mid ah jebinta, hawsha iyo sababta lagama maarmaanka oo loo tixgeliyo.
9. **Haysashada** - Qamrada, tubaakada, maadada la kantaroolo (sida ay ku sifeysay Qeybta Xeerka la Baddalay Ohio 3719.01), ama qalabka mukhadaraadka ee laga helo korka ama jirka ardayga, ama gudaha hantidiisa/hantideeda (tusaale ahaan: koodka, boorsahda dhabarka, baabuurka, lokarka, lokarka la qeybsado (iwm.).

10. Sanno Dugsiyeedka - Sanno dugsiyeedka waxaa lagu sifeyaa sida maalinta kowaad rasmiga dugsiga/xilliga ilaa laga gaaro maalinta rasmiga ugu dambeysuo dugsiga/xilliga sida waafaqsan Guddiga Waxbarashada Westerville.
11. Dhererka Xilliga - Xilliyada jimicsiga waxaa lagu sifeyaa Horaanta Qaboobaha (Fall), Qaboobaha (Winter), iyo Horaanta Kuleylaha (Spring). Xilliyada hawsha ka baxsan manhajka waxaa sifeeyaa samastar kasta.
12. Is-Xaadirinta - U tagidda agaasimaha, maamulaha jimicsiga/hawlaha iyo/ama madaxa tababarka/la-talliyaha hawsha dugsiga, ma aha in loo adeegsado hab leysaga ilaaliyo ciqaabta jebinta xeerka. Jebinta Xeerkaa ee horay loo soo sheegay ama jebinta aan weli go'aan laga gaarin ma noqon doonaa wax uu "qofka naftiisa soo sheego." Ardayda is-xaadirin karaan oo keliya hal mar inta ay ku sugar yahiin hawsha dugsiga (fiiri Qeybta II, Sharciyada, Qodobka #1, hoos). Qofka naftiisa soo xaadiriya waa in la soo sheego maalinta xigta dugsiga, dhacdada kaddib. Ardayga ma soo xaadirin karo nafiitsa haddii boliiska soo farageliyo xaaladda.
  - a) Ardayga wuxuu kaalmo ka raadsan karaa brograam uu ogolaado dugsiga lana xariira dhibatooyinka mukhadaraadka/qamrada. Maamulaha ama qofka loo magacaabo wuxuu dajin doonaa habka loo baahan yahay oo looga hortago brograamyada mukhadaraadka/qamrada.
  - b) Is-xaadirinta waxaa la raacin doonaa jebinta kowaad. Lama qiimeyn doono yareynta xilliga ama hawsha haddii ardayga waafaqo in uu raaco habka kaalmada ardayga.
  - c) Tixraacinta waalidka/ilaaliyaha ama tixraacinta saxiixbka waxaa loo qaadan doonaa sida qofka naftiisa xaadiriya.
  - d) Haddii ardayga ku guuldareysto in uu dhamaystiro kaalmada iyo daweynta, ciqaabta waxaa loo hirgelin doonaa si buuxdo.
  - e) Qofka naftiisa soo xaadiriyoo waxaa qiimeyn doono kaddibna ogolaan doono maamulaha. Ogolaashada waxay ku saleysnaan doontaa taariikhdi la soo dhaafay ee ka-qeybgaleyaasha iyo diiwaanka dishibiliinka.
13. Ku xadgudubka Maadada - Iisticmaalka mukhadaraadka ama qamrada taaoo jebisa sharciga federaalka, godbolka iyo deegaanka ama taasoo jebisa siyaasadda dugsiga.

Qeybta II - Hababka Dishibiliinka

Jebinta Sharciyada

1. Marka ardayga jebiyo ama la tuhunsan yahay in uu jebiyo sharciga, waxaa taas la ogeysiin doonaa agaasimadha (qofka loo magacaabo).
2. Waxaa dhici karto in agaasimaha/qofka loo magacaabay, maamulaha jimicsiga/hawlaha, tababaraha ama la-talliyaha hawsha ee mas'uulka ka ah kormeerka hawshaas, uu ardayga si ku meel gaar ah looga saaro hawshaas.
3. Guddiga fiirinta ee ka kooban tiro aan ka yareyn tababbaraha iyo agaasimaha iyo maamulaha ama qofka loo magacaabo ama shaqaale kale oo loo haysto ku uu ku habboon yahay ayaa kulmi doono si ay u baaraan jebinta. Haddii guddiga fiirinta la tahay in loo baahan yahay in la qaado talaabo dhaafsiisan saaridda ku meelgaarka, agaasimaha ama qofka loo magaaboy wuxuu ogeysiin doonaa ardayga iyo waalidka/ilaaliyaha jebinta la geystay iyo ciqaabta.
4. Waxaa ardayga lala geli doonaa dhageysi aan rasmi ahayn.

5. Jebinta waxaa laga gaari doonaa go'aan taasoo ku saleysan caddeyn macno leh iyo/ama caddeyn munaasab ah. Xagga qiimeynta caddeyn, agaasimaha ama qofka isaga/iyada magacaabo iyo/ama guddiga fiirinta waxay qaadi karaan talaabo macquul ah sida, balse kuma eka, kuwa soo socdo:
  - a) Baarista jebinta la soo sheegay ka hor inta aan la qabanin dhageysiga;
  - b) Xaqijinta caddeyn loo baahan yahay si loo dhageysto;
  - c) Abuurista diiwaanka ilaha caddeynata ama xaqijinta caddeynata;
  - d) La tashiga shaqaale kale oo ka tirsan Dugsiga Dagmada Magaalada Westerville.
6. Agaasimaha dhismaha/qofka loo magacaabo wuxuu ogeysiin doonaa ardayga iyo waalidiinta/ilaaliyaha go'aanka la gaaray.
7. Racfaanka laga qaato racfaanka waxaa loo gudbin doonaa Maamulaha ama qofka loo magacaabo.
8. Inta uu socdo racfaanka, ardayga wuxuu ku celcelin karaa balse kama qeybgeli karo hawl rasmi ah inta la suaayo natijada ka soo baxdo dhageysiga uu fulliyo Maamulaha ama qofka loo magacaabo. Go'aanka Maamulaha Dugsiyadaha (Superintendent of Schools) wuxuu ahaan doonaa kama dambeys.
9. Ciqaabta waxaa lagu dabaqi doonaa dhamaan hawlahaa ka baxsan manhajka muddada ciqaabta.

Qeybta III - Sharciyada iyo Ciqaabta la Socoto

Ka qeybgaleyaasha waxaa lagula tallinaa buugyaraha ardayga/galka dhamaan sharciyada ka hor inta aysan ka soo qeybgelin si arday kasta go'aan ku gaaro suurtogalka ka qeybgalkiisa/keeda.

Si loo helo ballan qaadka ardayda ka qeybgasha, tabbare/ka qeybgale kasta wuxuu sharaxi doonaa Xeerkaan Asluubta Hawlahaa Ka Baxsan Manhajka (Extracurricular Activities Code of Conduct) ka hor inta aan la bilaabin tartarnka kowaad/munaasabo.

SHARCIGA I.	Lama ogola in la isticmaalo, lagu xadgudbo, la iibsado, ama la haysto mukhadaraad ama qamro.
SHARCIGA II.	Lama ogola in la gudbiyo, leyskudayo in la gudbiyo ama la iibyo mukhadaraadka ama qamrada.
SHARCIGA III.	Lama ogola isticmaalka, iibsashada, haysashada ama gudbinta tubaakada qaab kasta ha ahaato.

Waxaa dhici karto in ardayda laga dhaafu isticmaalka mukhadaraadka Sharciga 1 haddii waalidiinta/ilaaliyeyeasha soo bandigaan oraah qoran oo sheega in diidamadooda ku saleysan tahay caqiiadada diinta, asbaabta daweynta, ama ugu wacan tahay xaalad itaal darri. Dhamaan ka dhaafidda waa in uu soo ogolaado Maamulaha ama qofka uu magacaabo.

1. Dhamaan ciqaabta la xariirta sharciyada kore waxaa leysugu geyn doonaa ilaa maalinta rasmi ahaan ugu dambeysu dugsiga, gudaha mid kasta oo ka mid ah saddaxda (3) muddo soo socdo nolosha aqoonta:
  - a) Darajooyinka K ilaa 5;

- b) Darajooyinka 6 ilaa 8:
  - c) Darajooyinka 9 ilaa 12:
2. Ma aha in ciqaabta loo fulliyo iyagoo wada socda.

Qeybta IV - Ciqaabta

SHARCIGA I. LAMA OGOLA IN LA ISTICMAALO, LAGU XADGUDUBO, LA IIBSADO, AMA LA HAYSTO MUKHADARAAD AMA QAMRO.

Jebinta Kowaad

1. Ardayga jebiya waxaa laga mammuuci doonaa in uu ka qeybgalo hawlahka baxasan manhajka muddo hal (1) sanno dugsiyeed laga bilaabo taariikhda jebinta.
2. Haddii ardayga jebiya waafaqsan yahay in uu raaco brograamka kaalmada mukhadaraadka/qamrada ama uu tago brograamka qiimeynata mukhadaraadka/qamrada uu dugsiga ogolaaday iyo brograamka daweynta uusan maalgelinin Dugsiga Dagmada Magaalada Westerville, waa laga dhimi doonaa ciqaabta ilaa boqolkiiba qonton (20% tartanka ugu badan ee la ogol yahay sida ay ku sifeysay OSHAA) lagana soo qaaday hawsha ka baxsan manhajka ee iminka socoto ama xigtaama xilliga. Tusaale ahaan, haddii jebinta dhacdo todobaadka ugu dambeeyo xilliga ama hawsha, ciqaabta waxay sii socon doontaa inta xilliga jiro iyo wuxuu u gudbi doonaa xilliga xiga ama hawsha. Ardayga wuxuu ka qeybgeli doonaa balse kama tartami doono/ma la shaqeyn doono kooxda ama gorubka inta uu ku sugaran yahay xaaladda ka-joojinta. Agaasimaha ama qofka loo magacaabay wuxuu go'aan ka gaari doonaa ogolaashada ama diidmada qorshaha ardayga la xariira brograamka kaalmada.
3. Haddii ardayga waafaqo in uu raaco brograamka kaalmada mukhadaraadka/qamrada, isaga/iyada waa in ay agaasimaha ama maamulaha jimicsiga/hawlahka ama qofka loo magacaabay u soo gudbiyaan caddeyn ku saabsan:
  - a) In lagu guuleystay ka-qeybgalka sida waafaqsan go'aanka uu gaaray agaasimaha ama qofka mattala/agaasimaha jimicsiga/hawlahka, ee brograamka kaalmada mukhadaraadka/qamrada ama ka-qeybgalka dayactirka mukhadaraadka/qamrada uu dugsiga ogolaaday ama brograamka la-tallinta;
  - b) Ballan qaad socda in aan la isticmaalin mukhadaraad/qamro.
4. Haddii qofka naftiisa yimaado feestada, ciqaabta aqoonsiga iyo/ama abaal marrinta waa laga dhaafi doonaa haddii ardayga uu tagay ama samayay qorshe uu ku tago brograamka kaalmada.
5. Ardayga ku sugaran xaalad uu jebiy looma ogolaan doono in uu qabto boosas hoggaamin hawsha iminka socoto ama hawl ka baxsan manhajka ama xilli sida uu go'aamoyo agaasimaha. Isaga/iyada looma ogola in ay tagto feestada/xafladda abaal marrinta. Ka qeybgalaha lama siin karo abaal marrin, warqado, ama aqoonsi la xariira ka qeybgalkiisa/keeda xilliga socdo ama xilliga xiga, haddii uusan iminka ka qeybgelin hawsha ka baxsan manhajka.

Jebinta Labaad

1. Ardayga mar labaad jebiya Sharciga 1 ama marka leysu geeyo mar labaad waxaa laga mamnuuci doonaa in uu ka qeybgalo hawlahaa ka baxsan manhajka muddo hal (1) kalendarka laga bilaabo taariikhda jebinta.
2. Haddii ardayga waafaqsan yahay in uu raaco brograamka kaalmada mukhadaraadka/qamrada ama tago brograamka qiimeyni iyo ka-daweynta mukhadaraadka/qamrada uu dugsiga ogolaado aysan Dugsiga Dagmada Magaalada Westerville maal gelinin, cqaabta waxaa boqolkiiba qonton (50% tartanka ugu badan ee la ogol yahay sida ay ku sifeysay OHSAA) hawsha ka baxsan manhajka ama xilliga iminka socota ama ku xigta. Muddada cqaabta kaddib, ardayga wuxuu codsi u gudbin karaa agaasimaha si loo qabto dhageysi si loogu soo noqdo ka-qeybgalka. Ardayga kama qeybgeli doono mana la safri doono farqada ama kooxda inta ay socoto ka-joojinta.
3. Ardayga waa in uu la kulmo guddiga firinta iyo xubin (xubnaha) ka socdo kooxda kaalmada ardayga, caddeyn ka bixiyo:
  - a) In lagu guuleystay dhamaystirka (ama ka-qeybgalka sii socda) dayactirka mukhadaraadka/qamrada uu dugsiga ogolaaday;
  - b) Ballan qaad socda in aan la isticmaalin mukhadaraad/qamro.
4. Guddiga firinta wuxuu ku tallin doonaa ogolaaadhada ama diidmada codsiga, kana mid ah sharuudo dheeraad ah (sida ka-qeybgalka taageerada asxaabta ama daawo kale oo la ogolaaday iyo wakaaladda daryeelka kaddib qamrada ama brograamka la-tallinta).
5. Ardayga ku sugar xaalad uu jebiyo looma ogolaan doono in uu qabto boos hoggaamin muddo hal sanno. Isaga/iyada looma ogolaanin in ay tagaan feestada/xafladda abaal marrinta, mana la ogola in ardayda la siiyo abaal marrin, warqado ama aqoonsi la xariira aqoonsigiisa/aqoonsigeeda xilliga iminka socda ama xilliga xiga haddii uusan iminka ka qeybgelin hawl ka baxsan manhajka.

Jebinta Saddaxaad

1. Maamulaha ama qofka loo magacaabo wuxuu hirgelin karaa ka-joojin joogto ah oo la xariira ka-qeybgalka hawlahaa ka baxsan manhajka inta ka hartay hawsha waxbarashada ardayga. Go'aanka Maamulaha iyo/ama qofka uu magacaabay waa kama dambays.

SHARCIGA II. LAMA OGOLA IN LA GUDBIYO, LEYSKUDAYO IN LA GUDBIYO AMA LA IIBIYO MUKHADARAAD AMA QAMRO.

Jebinta Kowaad

1. Ardayga jebiya waxaa laga mamnuuci doonaa in uu ka qeybgalo dhamaan hawlahaa ka baxsan manhajka muddo hal (1) sanno kalendar laga bilaabo taariikhda jebinta.
2. Haddii ardayga jebiya waafaqsan yahay in uu raaco brograamka kaalmada mukhadaraadka/qamrada ama uu tago brograamka qiimeyni mukhadaraadka/qamrada uu dugsiga ogolaaday iyo brograamka daweynta uusan maalgelinin Dugsiga Dagmada Magaalada Westerville, waa laga dhimi doonaa cqaabta ilaa boqolkiiba qonton (50% tartanka ugu badan ee la ogol yahay sida ay ku sifeysay OSHAA) lagana soo qaaday hawsha ka baxsan manhajka ee iminka socota ama xigtaama xilliga. Muddada cqaabta kaddib, ardayga wuxuu codsi u gudbin karaa agaasimaha ama qofka uu magacaabo iyo agaasimaha jimicsiga/hawlahaa, si loo qabto dhageysi si loogu soo noqdo ka-qeybgalka.

Ardayga kama qeybgeli doono mana la safri doono farqada ama kooxda inta ay socoto ka-joojinta.

3. Ardayga waa in uu la kulmo guddiga fiirinta iyo xubin (xubnaha) ka tirsan kooxda kaalmada, kana bixiyo caddeyn ku saabsan:
  - a) dhamaystir lagu guuleysto (ama si joogto ah looga qeybgalo) dayactiridda mukhadaraadka uu dugsiga ogolaaday ama brograamka la-tallinta;
  - b) ballanqaad socda in aan la isticmaali doonin mukhadaraadka.
4. Guddiga fiirinta wuxuu ku tallin doonaa ogolaashada ama diidmada codsiga, kana mid ah sharuudo dheeraad ah (sida ka-qeybgalka taageerada asxaabta ama mukhadaraad kale oo la ogolaado iyo wakaaladda daryeelka kaddib qamarada ama brograamka la-tallinta).
5. Haddii qofka naftisa yimaado waa laga dhaafi doonaa ciqaabta feestada, iyo ciqaabta abaal marrinta haddii ardayga uu tagay ama samayay qorshe uu ku tago brograamka kaalmada.
6. Ardayga ku sugar xaadal uu jebiyo looma ogolaan doono in uu qabto boos hoggaamin muddo hal sanno. Isaga/iyada looma ogolaan doonto in ay tagto feestada/xafladda abaal marrinta, ardaygana ma heli doono abaal marrin, warqado, ama aqoonsi la xariira ka soo qeybgalkiisa/qeybgalkeeda hawsha ka baxsan manhajka.

Jebinta Labaad

1. Maamulaha ama qofka loo magacaabay wuxuu hirgelin karaa in uu si joogto ah uga joojiyo ka-qeybgalka hawlaha ka baxsan manhajka inta ka hartay nolosha waxbarashada ardayga. Go'aanka Maamulaha iyo/ama qofka uu magacaabay waa kama dambays.

SHARCIGA III. LAMA OGOLA ISTICMAALKA, IIBSASHADA, HAYSASHADA TUBAAKADA QAAB KASTA HA AHAATO.

Jebinta Kowaad

1. Ardayga jebiya waxaa laga mammuuci doonaa in uu ka qeybgalo hawlaha manhajka ilaa boqolkiiba (20% tartanka ugu badan ee la ogol yahay sida ay ku sifeysay OSHAA) ee dhamaan munaasabadaha laga bilaabo taariikhda jebinta.
2. Ciqaabta waxaa loo dhigi doonaa gadaal haddii:
  - a) Ardayga raali ku noqdo in uu ka qeybgalo brograamka aqoonta tubaakada uu soo ogolaaday agaasimaha dugsiga ama qofka isaga/iyada mattasha. Diidmada ama in lagu guuldareysto lana dhamaysanin brograamka waxay dhallin doontaa in lagu fulliyo ciqaabta oo buuxdo. Ardayga wuxuu ka qeybgeli karaa, wuxuu u tartami doonaa/wax la qaban doonaa kooxda ama gurubka inta ay socoto ka-jaajinta.

Jebinta Labaad

1. Ciqaabta waxay ahaan doontaa boqolkiiba afartan (40% xisaabta ugu badan ee la ogolaan karo sida ay ku sifeysay OHSAA) mamnuuca ka-qeybgalka, la dhimay ilaa boqolkiiba labaatan (20% xisaabta ugu badan ee la ogolaan karo sida ay ku sifeysay OHSAA) haddii ardayga uu raaco sharuudaha yareynta ee kor ku qoran.

Ardayga wuu ka qeybgeli karaa iyo wuu safri karaa, balse lama tartami karo ama wax lama qaban karo kooxda ama gurubka inta ay socoto ka-joojinta.

Jebinta saddaxaad ama ka baddan

Maamulaha ama qofka mattalo wuxuu ardayga ka mamnuuci karaa in uu ka qeybgalo boqolkii ba qonton (50% xisaabta ugu badan tartanka la ogolaan karo sida ay ku sifeysay OHSAA) ee hawsha ka baxsan manhajka ee iminka socota ama ku xigta. Muddada ciqaabta kaddib, ardayga wuxuu ku dhami karaa/ka qeybgeli karaa iyo wuxuu la safri karaa kooxda ama dadka isu yimid inta ay socoto ka-joojinta.

Xeerka Asluubta ee ka Baxsan Manhajka
Sharciyada iyo Jadwalka Ciqaabta

	JEBINTA 1AAD	JEBINTA 1AAD IYO AP	JEBINTA 2AAD	JEBINTA 2AAD IYO AP	JEBINTA 3AAD
SHARCIGA I	RC	P	RC	P	RC
Lama ogola isticmaalka, ku xadgudubka ama gadashada mukhadaraadka ama qamrada.	1 Sanno (12 bil) oo laga joojiyo dhamaan hawlah ka baxsan manhajka.	Yareynta 20% (tartanka ugu badan ee la ogol yahay sida ay ku sifeysay OHSAA) ee xilliga iminka jira ama soo socda.	1 Sanno (12 bil) oo laga joojiyo dhamaan hawlah ka baxsan manhajka.	Yareynta 50% (tartanka ugu badan ee la ogol yahay sida ku sifeysan OSHA) ee xilliga iminka jira ama soo socda.	Ka-joojinta suurtogalka ah inta ka hartay nolosha waxbarashada.
SHARCIGA II	RC	P	RC		
Lama ogola gudbinta, gudbinta leyskudayo ama iibinta mukhadaraadka ama qamrada.	1 Sanno (12 bil) oo laga joojiyo dhamaan hawlah ka baxsan manhajka.	Yareynta 50% (tartanka ugu badan ee la ogol yahay sida ku sifeysan OSHA) ee xilliga iminka jira ama soo socda.	Ka-joojinta suurtogalka ah inta ka hartay nolosha waxbarashada.		
SHARCIGA III	RC	P	RC	P	RC
Lama ogola isticmaalka, haysashada ama gudbinta tubaakada qaab kasta.	20% (tartanka ugu badan ee la ogol yahay sida ay ku sifeysay OSHAA) yareynta xilliga dhamaan hawlah ka baxsan manhajka.	Yareynta xilliga oo gadaal loo dhigay.	40% (tartanka ugu badan ee la ogol yahay sida ay ku sifeysay OSHAA) yareynta xilliga.	20% (tartanka ugu badan ee la ogol yahay sida ay ku sifeysay OSHAA) yareynta xilliga.	Yareynta 50% (tartanka ugu badan ee la ogol yahay sida ku sifeysan OSHA) ee xilliga iminka jira ama soo socda.

RC = Waxaa Xisaaba Guddiga Fiirinta

P = Waxaa Xisaaba Agaasimaha

AP = Brograamka Kaalmada

Ardaya ku sugaran xaadalad uu jebiy looma ogolaan doono in uu qabto boosas hoggaamin muddo hal sanno. Waxaa dhici karto in isaga/iyada aan loo ogolaanin in ay tagaan feestada/xafladda abaal marrinta, mana la ogola in ardayda la siiyo abaal marrin haddii aysan iminka ka qeybelin haw ka baxsan manhajka.